

|| ಓಂ ಓಂ ನಮೋ ನಾರಾಯಣಾಯ || ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸಾಯ ನಮಃ ||
ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನ ವೇದವ್ಯಾಸ ವಿರಚಿತ

ಶ್ರೀ ಮಹಾಭಾರತ

ಸೌಪ್ತಿಕ ಪರ್ವ

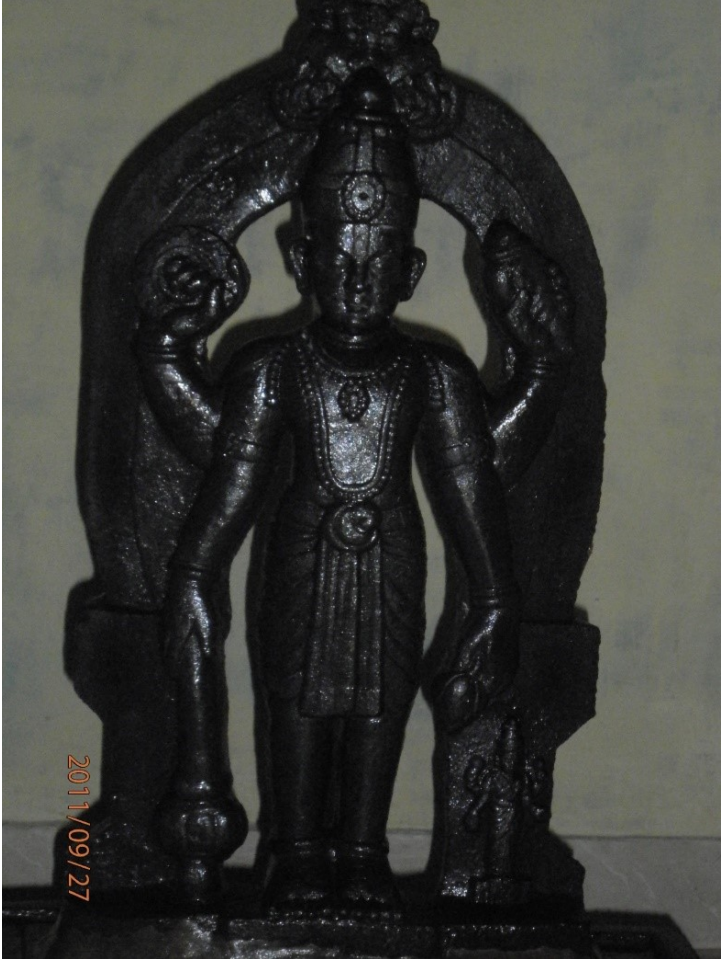

ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸರಳ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ

ಉಪ ಪರ್ವಗಳು

ಸೌಪ್ತಿಕ ಪರ್ವ	4
ಐಷೀಕ ಪರ್ವ	152

ಬನದಕೊಪ್ಪದ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ದೇವರು

ಸೌಪ್ತಿಕ ಪರ್ವ

೧

ಸಂಜಯನಲ್ಲಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನ ಪ್ರಶ್ನೆ (೧-೧೭). ಗಹನ ವನಕ್ಕೆ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿ ರಾತ್ರಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಆಲದ ಮರದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದ ಸಹಸ್ರಾರು ಕಾಗೆಗಳನ್ನು ಗೂಬೆಯೊಂದು ಆಕ್ರಮಣಿಸಿ ಕೊಂದುದನ್ನು ನೋಡಿದುದು (೧೮-೪೩). ಆ ಗೂಬೆಯಂತೆ ತಾನೂ ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನೆಸಗಬೇಕು ಎಂದು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಯೋಚಿಸಿದುದು (೪೪-೫೩). ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ತಾನು ಮಾಡಿದ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಮಲಗಿದ್ದ ಕೃಪ-ಕೃತವರ್ಮರನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ತಿಳಿಸಿ, ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದುದು (೫೪-೬೬).

10001001 ಸಂಜಯ ಉವಾಚ|

10001001a ತತಸ್ತೇ ಸಹಿತಾ ವೀರಾಃ ಪ್ರಯಾತಾ ದಕ್ಷಿಣಾಮುಖಾಃ|

10001001c ಉಪಾಸ್ತಮಯವೇಲಾಯಾಂ ಶಿಬಿರಾಭ್ಯಾಶಮಾಗತಾಃ||

ಸಂಜಯನು ಹೇಳಿದನು: “ಅನಂತರ ಆ ವೀರರು ಒಟ್ಟಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಾ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರಗಳ ಬಳಿ ಆಗಮಿಸಿದರು.

10001002a ವಿಮುಚ್ಛ್ಯ ವಾಹಾಂಸ್ವ ರಿತಾ ಭೀತಾಃ ಸಮಭವಂಸ್ತದಾ|

10001002c ಗಹನಂ ದೇಶಮಾಸಾದ್ಯ ಪ್ರಚ್ಛನ್ನಾ ನ್ಯವಿಶಂತ ತೇ||

ಭೀತರಾದ ಅವರು ಗಹನವನಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸೇರಿ ತ್ವರೆಮಾಡಿ
ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣದಂತೆ ಒಂದೆಡೆ
ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು.

10001003a ಸೇನಾನಿವೇಶಮಭಿತೋ ನಾತಿದೂರಮವಸ್ಥಿತಾಃ|

10001003c ನಿಕ್ಯತ್ತಾ ನಿಶಿತೈಃ ಶಸ್ತ್ರೈಃ ಸಮಂತಾತ್ ಕ್ಷತವಿಕ್ಷತಾಃ||

ಸೇನಾಡೇರೆಗಳ ಅನತಿದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವರು ನಿಶಿತ
ಶಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಪ್ರಹೃತರಾಗಿ ಶರೀರಾದ್ಯಂತ ಕ್ಷತವಿಕ್ಷತರಾಗಿದ್ದರು.

10001004a ದೀರ್ಘಮುಷ್ಟಂ ಚ ನಿಃಶ್ವಸ್ಯ ಪಾಂಡವಾನನ್ವಚಿಂತಯನ್|

10001004c ಶ್ರುತ್ವಾ ಚ ನಿನದಂ ಘೋರಂ ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಜಯ್ಯಷಿಣಾಂ||

ಜಯೋಲ್ಲಾಸಿತ ಪಾಂಡವರ ಘೋರ ನಿನಾದವನ್ನು ಕೇಳಿ
ಪಾಂಡವರನ್ನೇ ಬಾರಿ ಬಾರಿಗೂ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾ ಸುದೀರ್ಘ ಬಿಸಿಬಿಸಿ
ನಿಟ್ಟುಸಿರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

10001005a ಅನುಸಾರಭಯಾದ್ಭೀತಾಃ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಾಃ ಪ್ರಾದ್ರವನ್ಪುನಃ|

10001005c ತೇ ಮುಹೂರ್ತಂ ತತೋ ಗತ್ವಾ ಶ್ರಾಂತವಾಹಾಃ ಪಿಪಾಸಿತಾಃ||

ಅವರೇನಾದರೂ ತಮ್ಮನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬರಬಹುದೆಂಬ ಭಯದಿಂದ
ಪುನಃ ಪೂರ್ವಾಭಿಮುಖವಾಗಿ ಓಡಿದರು. ಮುಹೂರ್ತಕಾಲ
ಹೋಗಲು ಕುದುರೆಗಳು ಬಳಲಿದವು ಮತ್ತು ಬಾಯಾರಿದವು.

10001006a ನಾಮೃಷ್ಯಂತ ಮಹೇಷ್ವಾಸಾಃ ಕ್ರೋಧಾಮರ್ಷವಶಂ ಗತಾಃ|

10001006c ರಾಜ್ಞೋ ವಧೇನ ಸಂತಪ್ತಾ ಮುಹೂರ್ತಂ ಸಮವಸ್ಥಿತಾಃ||

ರಾಜನ ವಧೆಯಿಂದುಂಟಾದ ಕೋಪವನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೇ ಆ ಮಹೇಷ್ವಾಸರು ಸಂತಪ್ತರಾಗಿ ಮುಹೂರ್ತಕಾಲ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು.”

10001007 ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಉವಾಚ|

10001007a ಅಶ್ರದ್ಧೇಯಮಿದಂ ಕರ್ಮ ಕೃತಂ ಭೀಮೇನ ಸಂಜಯ|

10001007c ಯತ್ಸ ನಾಗಾಯುತಪ್ರಾಣಃ ಪುತ್ರೋ ಮಮ ನಿಪಾತಿತಃ||

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಹೇಳಿದನು: “ಸಂಜಯ! ಭೀಮನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಆನೆಗಳ ಬಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ನನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಂಬಲಿಕ್ಕೇ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ!

10001008a ಅವಧ್ಯಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ವಜ್ರಸಂಹನನೋ ಯುವಾ|

10001008c ಪಾಂಡವೈಃ ಸಮರೇ ಪುತ್ರೋ ನಿಹತೋ ಮಮ ಸಂಜಯ||

ಸರ್ವಭೂತಗಳಿಗೂ ಅವಧ್ಯನೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ, ವಜ್ರಸಂಹನನಾದ ನನ್ನ ಯುವ ಮಗನು ಸಮರದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರಿಂದ ಹತನಾದನು ಸಂಜಯ!

10001009a ನ ದಿಷ್ಟಮಭ್ಯತಿಕ್ರಾಂತುಂ ಶಕ್ಯಂ ಗಾವಲ್ಲಣೇ ನರೈಃ|

10001009c ಯತ್ಸಮೇತ್ಯ ರಣೇ ಪಾರ್ಥೈಃ ಪುತ್ರೋ ಮಮ ನಿಪಾತಿತಃ||

ಗಾವಲ್ಲಣೇ! ರಣದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಥರನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ನನ್ನ ಮಗನು

ಕೆಳಗುರುಳಿದನೆಂದರೆ ನರರಿಗೆ ದೈವವನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆಯಲು
ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದಾಯಿತು.

10001010a ಅದ್ವಿಸಾರಮಯಂ ನೂನಂ ಹೃದಯಂ ಮಮ ಸಂಜಯ|

10001010c ಹತಂ ಪುತ್ರಶತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಯನ್ನ ದೀರ್ಘಂ ಸಹಸ್ರಧಾ||

ಸಂಜಯ ! ನೂರು ಪುತ್ರರೂ ಹತರಾದರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳಿಯೂ ನನ್ನ
ಹೃದಯವು ಸಹಸ್ರ ಚೂರುಗಳಾಗಿ ಒಡೆದು ಹೋಗಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ನನ್ನ
ಈ ಹೃದಯವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಉಕ್ಕಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಿರಬಹುದು !

10001011a ಕಥಂ ಹಿ ವೃದ್ಧಮಿಥುನಂ ಹತಪುತ್ರಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ|

10001011c ನ ಹ್ಯಹಂ ಪಾಂಡವೇಯಸ್ಯ ವಿಷಯೇ ವಸ್ತುಮುತ್ಸಹೇ||

ಪುತ್ರರು ಹತರಾದ ಈ ವೃದ್ಧದಂಪತಿಗಳು ಹೇಗೆ ಜೀವಿಸಿರುವರು?
ಪಾಂಡವೇಯನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರಲು ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ !

10001012a ಕಥಂ ರಾಜ್ಞಃ ಪಿತಾ ಭೂತ್ವಾ ಸ್ವಯಂ ರಾಜಾ ಚ ಸಂಜಯ|

10001012c ಪ್ರೇಷ್ಯಭೂತಃ ಪ್ರವರ್ತೇಯಂ ಪಾಂಡವೇಯಸ್ಯ ಶಾಸನಾತ್||

ಸಂಜಯ ! ರಾಜನ ಪಿತನಾಗಿದ್ದವನು ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ
ರಾಜನಾಗಿದ್ದವನು ಈಗ ಪಾಂಡವೇಯನ ಶಾಸನಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟು ಹೇಗೆ
ತಾನೇ ಸೇವಕನಂತೆ ಇರಬಹುದು?

10001013a ಆಜ್ಞಾಪ್ಯ ಪೃಥಿವೀಂ ಸರ್ವಾಂ ಸ್ಥಿತ್ವಾ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಚ ಸಂಜಯ|

10001013c ಕಥಮದ್ಯ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಪ್ರೇಷ್ಯಭೂತೋ ದುರಂತಕೃತ್||

ಸಂಜಯ ! ಪೃಥ್ವಿಯೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಆಜ್ಞಾದಾಯಕನಾಗಿದ್ದೆನು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ರಾಜರ ತಲೆಗಳನ್ನೂ ಮೆಟ್ಟಿನಿಂತಿದ್ದೆನು. ಇಂದು ಈ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ ನಾನು ಹೇಗೆ ಸೇವಕನಾಗಿರಬಲ್ಲೆ?

10001014a ಕಥಂ ಭೀಮಸ್ಯ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಶ್ರೋತುಂ ಶಕ್ತ್ಯಾಮಿ ಸಂಜಯ|

10001014c ಯೇನ ಪುತ್ರಶತಂ ಪೂರ್ಣಮೇಕೇನ ನಿಹತಂ ಮಮ||

ಸಂಜಯ ! ನನ್ನ ನೂರು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಒಬ್ಬನೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂಹರಿಸಿರುವ ಆ ಭೀಮನ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ನಾನು ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಶಕ್ಯ?

10001015a ಕೃತಂ ಸತ್ಯಂ ವಚಸ್ತಸ್ಯ ವಿದುರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ|

10001015c ಅಕುರ್ವತಾ ವಚಸ್ತೇನ ಮಮ ಪುತ್ರೇಣ ಸಂಜಯ||

ಸಂಜಯ ! ನನ್ನ ಮಗನು ನಾನು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದೇ ಮಹಾತ್ಮ ವಿದುರನು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಸತ್ಯವನ್ನಾಗಿಸಿದನು !

10001016a ಅಧರ್ಮೇಣ ಹತೇ ತಾತ ಪುತ್ರೇ ದುರ್ಯೋಧನೇ ಮಮ|

10001016c ಕೃತವರ್ಮಾ ಕೃಪೋ ದ್ರೋಣಿಃ ಕಿಮಕುರ್ವತ ಸಂಜಯ||

ಸಂಜಯ ! ಅಧರ್ಮದಿಂದ ನನ್ನ ಮಗ ದುರ್ಯೋಧನನು ಹತನಾಗಲು ಕೃತವರ್ಮ, ಕೃಪ ಮತ್ತು ದ್ರೋಣಿಯರು ಏನು ಮಾಡಿದರು?"

10001017 ಸಂಜಯ ಉವಾಚ|

10001017a ಗತ್ವಾ ತು ತಾವಕಾ ರಾಜನ್ನಾತಿದೂರಮವಸ್ಥಿತಾಃ|

10001017c ಅಪಶ್ಯಂತ ವನಂ ಘೋರಂ ನಾನಾದ್ರುಮಲತಾಕುಲಂ||

ಸಂಜಯನು ಹೇಳಿದನು: “ರಾಜನ್! ನಿನ್ನವರು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಅನತಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ವೃಕ್ಷ-ಲತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಘೋರವನವೊಂದನ್ನು ನೋಡಿದರು.

10001018a ತೇ ಮುಹೂರ್ತಂ ತು ವಿಶ್ರಮ್ಯ ಲಬ್ಧತೋಯೈರ್ಹಯೋತ್ತಮೈಃ|

10001018c ಸೂರ್ಯಾ ಸ್ತಮಯವೇಲಾಯಾಮಾಸೇದುಃ ಸುಮಹದ್ವನಂ||

ಮುಹೂರ್ತಕಾಲ ವಿಶ್ರಮಿಸಿದ ಅವರು ಉತ್ತಮ ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ನೀರುಕುಡಿಸಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಮಹಾವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದರು.

10001019a ನಾನಾಮೃಗಗಣೈರ್ಜುಷ್ಪಂ ನಾನಾಪಕ್ಷಿಸಮಾಕುಲಂ|

10001019c ನಾನಾದ್ರುಮಲತಾಚ್ಚನ್ನಂ ನಾನಾವ್ಯಾಲನಿಷೇವಿತಂ||

10001020a ನಾನಾತೋಯಸಮಾಕೀರ್ಣಂ ತಡಾಗೈರುಪಶೋಭಿತಂ|

10001020c ಪದ್ಮಿನೀಶತಸಂಚನ್ನಂ ನೀಲೋತ್ಪಲಸಮಾಯುತಂ||

ಆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ಮೃಗಗಣಗಳು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ನಾನಾ ಪಕ್ಷಿಸಮಾಕುಲಗಳಿದ್ದವು. ನಾನಾ ದ್ರುಮಲತೆಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ನಾನಾ ವಿಷಜಂತುಗಳಿಂದ ತುಂಬಿತ್ತು. ನೂರಾರು ಕಮಲಪುಷ್ಪಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ನೀಲೋತ್ಪಲಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಹೋಗಿದ್ದ ನಾನಾವಿಧದ ಸರೋವರ-ಕೊಳಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

10001021a ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತದ್ವನಂ ಘೋರಂ ವೀಕ್ಷಮಾಣಾಃ ಸಮಂತತಃ|

10001021c ಶಾಖಾಸಹಸ್ರಸಂಚನ್ನಂ ನ್ಯಗ್ರೋಧಂ ದದ್ಯುಶುಸ್ತತಃ||

ಆ ಘೋರ ವನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ಸಹಸ್ರ ರೆಂಬೆಗಳಿಂದ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹರಡಿದ್ದ ಆಲದ ಮರವನ್ನು ಕಂಡರು.

10001022a ಉಪೇತ್ಯ ತು ತದಾ ರಾಜನ್ಯಗ್ರೋಧಂ ತೇ ಮಹಾರಥಾಃ|

10001022c ದದ್ಯುಶುರ್ವಿಪದಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಾಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ತಂ ವೈ ವನಸ್ಪತಿಂ||

ರಾಜನ್ ! ಮನುಜರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆ ಮಹಾರಥರು ಆಲದಮರದ ಬಳಿಹೋಗಿ ಆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವನಸ್ಪತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರು.

10001023a ತೇಽವತೀರ್ಯ ರಥೇಭ್ಯಸ್ತು ವಿಪ್ರಮುಚ್ಯ ಚ ವಾಜಿನಃ|

10001023c ಉಪಸ್ಪೃಶ್ಯ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ಸಂಧ್ಯಾಮನ್ವಾಸತ ಪ್ರಭೋ||

ಅವರು ರಥಗಳಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿದರು. ಪ್ರಭೋ ! ಯಥಾನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅವರು ಸ್ನಾನಾಚಮನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆಯನ್ನೂ ಪೂರೈಸಿದರು.

10001024a ತತೋಽಸ್ತಂ ಪರ್ವತಶ್ರೇಷ್ಠಮನುಪ್ರಾಪ್ತೇ ದಿವಾಕರೇ|

10001024c ಸರ್ವಸ್ಯ ಜಗತೋ ಧಾತ್ರೀ ಶರ್ವರೀ ಸಮಪದ್ಯತ||

ಆಗ ದಿವಾಕರನು ಪರ್ವತಶ್ರೇಷ್ಠನನ್ನು ಸೇರಿ ಅಸ್ತನಾಗಲು ಸರ್ವ ಜಗತ್ತಿನ ಧಾತ್ರೀ ಶರ್ವರಿಯು ಆವರಿಸಿದಳು.

10001025a ಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರತಾರಾಭಿಃ ಪ್ರಕೀರ್ಣಾ ಭಿರಲಂಕೃತಂ|

10001025c ನಭೋಽಂಶುಕಮಿವಾಭಾತಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯಂ ಸಮಂತತಃ||

ಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರತಾರೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿ ಹರಡಿದ್ದ ನಭೆಯು
ಅಂಶುಕ¹ದಂತೆ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯವಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

10001026a ಈಷಚ್ಚಾಪಿ ಪ್ರವಲ್ಗಂತಿ ಯೇ ಸತ್ತ್ವಾ ರಾತ್ರಿಚಾರಿಣಃ|

10001026c ದಿವಾಚರಾಶ್ಚ ಯೇ ಸತ್ತ್ವಾಸ್ತೇ ನಿದ್ರಾವಶಮಾಗತಾಃ||

ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇಚ್ಛಾನುಸಾರವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸಿ
ಕೂಗತೊಡಗಿದವು. ಹಗಲಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು
ನಿದ್ರಾವಶವಾದವು.

10001027a ರಾತ್ರಿಂಚರಾಣಾಂ ಸತ್ತ್ವಾ ನಾಂ ನಿನಾದೋಽಭೂತ್ಸುದಾರುಣಃ|

10001027c ಕ್ರವ್ಯಾದಾಶ್ಚ ಪ್ರಮುದಿತಾ ಘೋರಾ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಚ ಶರ್ವರೀ||

ಕತ್ತಲೆಯು ಕವಿಯುತ್ತಲೇ ರಾತ್ರಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ
ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಘೋರ ಸುದಾರುಣ ಕೂಗುಗಳನ್ನು
ಕೂಗತೊಡಗಿದವು.

10001028a ತಸ್ಮಿನ್ರಾತ್ರಿಮುಖೇ ಘೋರೇ ದುಃಖಶೋಕಸಮನ್ವಿತಾಃ|

10001028c ಕೃತವರ್ಮಾ ಕೃಪೋ ದ್ರಾಣಿರುಪೋಪವಿವಿಶುಃ ಸಮಂ||

ಆ ಘೋರ ರಾತ್ರಿಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ದುಃಖಶೋಕಸಮನ್ವಿತರಾದ
ಕೃತವರ್ಮ, ಕೃಪ, ಮತ್ತು ದ್ರಾಣಿಯರು ಒಂದೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ

---

¹ ನವಿರಾದ ಕಲಾಬತ್ತಿನ ವಸ್ತ್ರ

ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು.

10001029a ತತ್ತೋಪವಿಷ್ವಾಃ ಶೋಚಂತೋ ನ್ಯಗ್ರೋಧಸ್ಯ ಸಮಂತತಃ|

10001029c ತಮೇವಾರ್ಥಮತಿಕ್ರಾಂತಂ ಕುರುಪಾಂಡವಯೋಃ ಕ್ಷಯಂ||

ಆಲದ ಮರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಅವರು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಲು
ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕುರುಪಾಂಡವರ ಕ್ಷಯದ ಕುರಿತೇ
ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಶೋಕಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

10001030a ನಿದ್ರಯಾ ಚ ಪರಿತಾಂಗಾ ನಿಷೇದುರ್ಧರಣೀತಲೇ|

10001030c ಶ್ರಮೇಣ ಸುದೃಢಂ ಯುಕ್ತಾ ವಿಕ್ಷತಾ ವಿವಿಧೈಃ ಶರೈಃ||

ವಿವಿಧ ಶರಗಳಿಂದ ಗಾಢವಾಗಿ ಕ್ಷತವಿಕ್ಷತರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಬಳಲಿದ್ದು
ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ತೂಕಡಿಸುತ್ತಾ ನೆಲದ ಮೇಲೆಯೇ ಕುಳಿತಿದ್ದರು.

10001031a ತತೋ ನಿದ್ರಾವಶಂ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ಕೃಪಭೋಜೌ ಮಹಾರಥೌ|

10001031c ಸುಖೋಚಿತಾವದುಃಖಾರ್ಹೌ ನಿಷಣ್ಣೌ ಧರಣೀತಲೇ|

10001031e ತೌ ತು ಸುಪ್ತೌ ಮಹಾರಾಜ ಶ್ರಮಶೋಕಸಮನ್ವಿತೌ||

ಮಹಾರಾಜ ! ಆಗ ಸುಖೋಚಿತರಾಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ದುಃಖಕ್ಕೆ
ಅನರ್ಹರಾಗಿದ್ದ ಮಹಾರಥ ಕೃಪ-ಕೃತವರ್ಮರು ನಿದ್ರಾವಶರಾಗಿ
ಆಯಾಸ-ಶೋಕಸಮನ್ವಿತರಾಗಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆಯೇ ಮಲಗಿಕೊಂಡರು.

10001032a ಕ್ರೋಧಾಮರ್ಷವಶಂ ಪ್ರಾಪ್ತೋ ದ್ರೋಣಪುತ್ರಸ್ತು ಭಾರತ|

10001032c ನೈವ ಸ್ಮ ಸ ಜಗಾಮಾಥ ನಿದ್ರಾಂ ಸರ್ಪ ಇವ ಶ್ವಸನ್||

ಭಾರತ ! ಆದರೆ ಕ್ರೋಧ-ಅಸಹನೆಗಳ ವಶನಾಗಿದ್ದ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನಿಗೆ
ಮಾತ್ರ ನಿಂದೆಯು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಸರ್ಪದಂತೆ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ
ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ ಎಚ್ಚಿತ್ತೇ ಇದ್ದನು.

10001033a ನ ಲೇಭೇ ಸ ತು ನಿದ್ರಾಂ ವೈ ದಹ್ಯಮಾನೋಽತಿಮನ್ಯುನಾ|

10001033c ವೀಕ್ಷಾಂ ಚಕ್ರೇ ಮಹಾಬಾಹುಸ್ತದ್ವನಂ ಘೋರದರ್ಶನಂ||

ಅತಿಕೋಪದಿಂದ ಸುಡುತ್ತಾ ನಿದ್ರೆಯೇ ಬರದಿದ್ದ ಆ ಮಹಾಬಾಹುವು
ಘೋರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಆ ವನವನ್ನೇ ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

10001034a ವೀಕ್ಷಮಾಣೋ ವನೋದ್ದೇಶಂ ನಾನಾಸತ್ತ್ವೈರ್ನಿಷೇವಿತಂ|

10001034c ಅಪಶ್ಯತ ಮಹಾಬಾಹುರ್ನ್ಯಗ್ರೋಧಂ ವಾಯಸಾಯುತಂ||

ನಾನಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಆ ವನಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ
ಮಹಾಬಾಹುವು ಆಲದ ಮರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಗೆಗಳ ಗುಂಪನ್ನು
ಕಂಡನು.

10001035a ತತ್ರ ಕಾಕಸಹಸ್ರಾಣಿ ತಾಂ ನಿಶಾಂ ಪರ್ಯಣಾಮಯನ್|

10001035c ಸುಖಿಂ ಸ್ವಪಂತಃ ಕೌರವ್ಯ ಪೃಥಕ್ಪೃಥಗಪಾಶ್ರಯಾಃ||

ಕೌರವ್ಯ ! ಸಹಸ್ರಾರು ಕಾಗೆಗಳು ಆ ಮರದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ
ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡುತ್ತಾ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು
ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.

10001036a ಸುಪ್ತೇಷು ತೇಷು ಕಾಕೇಷು ವಿಸ್ತಭ್ನೇಷು ಸಮಂತತಃ|

10001036c ಸೋಽಪಶ್ಯತ್ಸಹಸಾಯಾಂತಮುಲೂಕಂ ಘೋರದರ್ಶನಂ||

10001037a ಮಹಾಸ್ವನಂ ಮಹಾಕಾಯಂ ಹರ್ಯಕ್ಷಂ ಬಭ್ರುಪಿಂಗಲಂ|

10001037c ಸುದೀರ್ಘಘೋಣಾನಖರಂ ಸುಪರ್ಣಮಿವ ವೇಗಿನಂ||

ಸುತ್ತಲೂ ನಿಶಬ್ಧವಾಗಿದ್ದು ಆ ಕಾಗೆಗಳು ಮಲಗಿರಲು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಮಹಾಸ್ವರದ, ಮಹಾಕಾಯದ, ಹಳದೀ ಬಣ್ಣದ ಕಣ್ಣುಳ್ಳ, ಪಿಂಗಲ ಹುಬ್ಬುಗಳುಳ್ಳ, ಸುದೀರ್ಘ ಕೊಕ್ಕು-ಉಗುರುಗಳುಳ್ಳ, ಗರುಡನಂತಹ ವೇಗವುಳ್ಳ ಘೋರ ಗೂಬೆಯೊಂದು ಕಂಡುಬಂದಿತು.

10001038a ಸೋಽಥ ಶಬ್ದಂ ಮೃದುಂ ಕೃತ್ವಾ ಲೀಯಮಾನ ಇವಾಂಡಜಃ|

10001038c ನ್ಯಗ್ರೋಧಸ್ಯ ತತಃ ಶಾಖಾಂ ಪ್ರಾರ್ಥಯಾಮಾಸ ಭಾರತ||

ಆಗ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿಸಿ, ಅಡಗಿಕೊಂಡೇ ಆ ಪಕ್ಷಿಯು ಆಲದಮರದ ರೆಂಬೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾರಿ ಹುಡುಕತೊಡಗಿತು.

10001039a ಸಂನಿಪತ್ಯ ತು ಶಾಖಾಯಾಂ ನ್ಯಗ್ರೋಧಸ್ಯ ವಿಹಂಗಮಃ|

10001039c ಸುಪ್ರಾಂಜಘಾನ ಸುಬಹೂನ್ವಾಯಸಾನ್ವಾಯಸಾಂತಕಃ||

ಆಲದಮರದ ರೆಂಬೆಯಿಂದ ರೆಂಬೆಗೆ ಹಾರುತ್ತಾ ಆ ಕಾಗೆಗಳ ಅಂತಕ ಪಕ್ಷಿಯು ಮಲಗಿದ್ದ ಅನೇಕ ಕಾಗೆಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿತು.

10001040a ಕೇಷಾಂ ಚಿದಚ್ಚಿನತ್ಪಕ್ಷಾನ್ ಶಿರಾಂಸಿ ಚ ಚಕರ್ತ ಹ|

10001040c ಚರಣಾಂಶ್ಚೈವ ಕೇಷಾಂ ಚಿದ್ಭಂಜು ಚರಣಾಯುಧಃ||

ಕಾಲುಗಳೇ ಆಯುಧವಾಗಿದ್ದ ಆ ಗೂಬೆಯು ಕೆಲವು ಕಾಗೆಗಳ

ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿತು. ಕೆಲವು ಕಾಗೆಗಳ ತಲೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿತು.
ಕೆಲವು ಕಾಗೆಗಳ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಮುರಿಯಿತು.

10001041a ಕ್ಷಣೇನಾಹನ್ಸ ಬಲವಾನ್ಯೇಽಸ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಪಥೇ ಸ್ಥಿತಾಃ|

10001041c ತೇಷಾಂ ಶರೀರಾವಯವೈಃ ಶರೀರೈಶ್ಚ ವಿಶಾಂ ಪತೇ|

10001041e ನ್ಯಗ್ರೋಧಮಂಡಲಂ ಸರ್ವಂ ಸಂಚನ್ನಂ ಸರ್ವತೋಽಭವತ್||

ವಿಶಾಂಪತೇ! ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಆ ಬಲವಾನ್ ಪಕ್ಷಿಯು ತನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ
ಪಥದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕಾಗೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಂದುಹಾಕಿತು. ಆ ವಟವೃಕ್ಷದ
ಮಡಲವು ಸತ್ತುಹೋದ ಕಾಗೆಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಛಿನ್ನ-ಛಿನ್ನ
ಅವಯವಗಳಿಂದಲೂ ತುಂಬಿಹೋಯಿತು.

10001042a ತಾಂಸ್ತು ಹತ್ವಾ ತತಃ ಕಾಕಾನ್ಕೌಶಿಕೋ ಮುದಿತೋಽಭವತ್|

10001042c ಪ್ರತಿಕೃತ್ಯ ಯಥಾಕಾಮಂ ಶತ್ರುಣಾಂ ಶತ್ರುಸೂದನಃ||

ಶತ್ರುಸೂದನ ಆ ಗೂಬೆಯು ಬೇಕಾದಂತೆ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ
ಪ್ರತೀಕಾರಮಾಡಿ ಆನಂದಿಸಿತು.

10001043a ತದ್ಧೃಷ್ಟ್ವಾ ಸೋಪಧಂ ಕರ್ಮ ಕೌಶಿಕೇನ ಕೃತಂ ನಿಶಿ|

10001043c ತದ್ಭಾವಕೃತಸಂಕಲ್ಪೋ ದ್ರಾಣಿರೇಕೋ ವ್ಯಚಿಂತಯತ್||

ಗೂಬೆಯು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಆ ಕ್ಷೂರ
ಕರ್ಮವನ್ನು ನೋಡಿದ ದ್ರಾಣಿಯು ತಾನೂ ಕೂಡ ಹಾಗೆ
ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಒಬ್ಬನೇ ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದನು.

10001044a ಉಪದೇಶಃ ಕೃತೋಽನೇನ ಪಕ್ಷಿಣಾ ಮಮ ಸಂಯುಗೇ|

10001044c ಶತ್ರುಣಾಂ ಕ್ಷಪಣೇ ಯುಕ್ತಃ ಪ್ರಾಪ್ತಕಾಲಶ್ಚ ಮೇ ಮತಃ||

“ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಪಕ್ಷಿಯೇ ನನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದಂತಿದೆ! ಶತ್ರುಗಳ ವಿನಾಶಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಯವು ಬಂದೊದಗಿದೆಯೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

10001045a ನಾದ್ಯ ಶಕ್ಯಾ ಮಯಾ ಹಂತುಂ ಪಾಂಡವಾ ಜಿತಕಾಶಿನಃ|

10001045c ಬಲವಂತಃ ಕೃತೋತ್ಸಾಹಾ ಲಬ್ಧಲಕ್ಷಾಃ ಪ್ರಹಾರಿಣಃ|

10001045e ರಾಜ್ಞಃ ಸಕಾಶೇ ತೇಷಾಂ ಚ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತೋ ವಧೋ ಮಯಾ||

ವಿಜಯದ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಬಲವಂತರಾಗಿರುವ ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಪ್ರಹರಿಸಬಲ್ಲ ವಿಜಯಶಾಲಿ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ಇಂದು ನನಗೆ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ರಾಜ ದುರ್ಯೋಧನ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ವಧಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ನಾನು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗೈದಿದ್ದೇನೆ.

10001046a ಪತಂಗಾಗ್ನಿಸಮಾಂ ವೃತ್ತಿಮಾಸ್ಥಾಯಾತ್ಮವಿನಾಶಿನೀಂ|

10001046c ನ್ಯಾಯತೋ ಯುಧ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗೋ ನ ಸಂಶಯಃ|

10001046e ಚದ್ಮನಾ ತು ಭವೇತ್ಸಿದ್ಧಿಃ ಶತ್ರುಣಾಂ ಚ ಕ್ಷಯೋ ಮಹಾನ್||

ಆತ್ಮವಿನಾಶಕಾರಿ ಪತಂಗಾಗ್ನಿಸಮ ವೃತ್ತಿ²ಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಅವರೊಡನೆ

---

² ಪತಂಗವು ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತವಾಗಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಬೆಂಕಿಯೊಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣತೊರೆಯುವಂತೆ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಪಾಂಡವರೊಡನೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಾಣತೊರೆಯುವುದು.

ನ್ಯಾಯರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗವಾಗುತ್ತದೆ
ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ವಂಚನೆಯಿಂದಲೂ ಶತ್ರುಗಳ
ಮಹಾಕ್ಷಯವು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

10001047a ತತ್ರ ಸಂಶಯಿತಾದರ್ಥಾದ್ಯೋಽರ್ಥೋ ನಿಸಂಶಯೋ ಭವೇತ್|

10001047c ತಂ ಜನಾ ಬಹು ಮನ್ಯಂತೇ ಯೇಽರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದಾಃ||

ಅರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯ ಸಂಶಯವಿದ್ದಾಗ ನಿಸಂಶಯವಾಗಿ

ಅರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬಲ್ಲ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು
ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವಿಶಾರದ ಅನೇಕ ಜನರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ.

10001048a ಯಚ್ಚಾಪ್ಯತ್ರ ಭವೇದ್ವಾಚ್ಯಂ ಗರ್ಹಿತಂ ಲೋಕನಿಂದಿತಂ|

10001048c ಕರ್ತವ್ಯಂ ತನ್ನ ನುಷ್ಯೇಣ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮೇಣ ವರ್ತತಾ||

ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮನುಷ್ಯನು
ಲೋಕನಿಂದಿತವಾದುದನ್ನು ಅಥವಾ ಲೋಕವು ದೂಷಿತವೆಂದು
ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಪಾಲಿಸಬಹುದು.

10001049a ನಿಂದಿತಾನಿ ಚ ಸರ್ವಾಣಿ ಕುತ್ತಿತಾನಿ ಪದೇ ಪದೇ|

10001049c ಸೋಪಧಾನಿ ಕೃತಾನ್ಯೇವ ಪಾಂಡವೈರಕೃತಾತ್ಮಭಿಃ||

ಅಕೃತಾತ್ಮ ಪಾಂಡವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಪದೇ ಪದೇ ನಿಂದನೀಯ ಕುತ್ತಿತ
ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

10001050a ಅಸ್ಮಿನ್ನರ್ಥೇ ಪುರಾ ಗೀತೌ ಶ್ರುಯೇತೇ ಧರ್ಮಚಿಂತಕೈಃ|

10001050c ಶ್ಲೋಕೌ ನ್ಯಾಯಮವೇಕ್ಷದ್ಭಿಸ್ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಂ ತತ್ತ್ವ ದರ್ಶಿಭಿಃ||

ಇದೇ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೆ ಧರ್ಮಚಿಂತಕ ತತ್ತ್ವ ದರ್ಶಿಗಳು ನ್ಯಾಯದೃಷ್ಟಿಯ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಈ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

10001051a ಪರಿಶ್ರಾಂತೇ ವಿದೀರ್ಣೇ ಚ ಭುಂಜಾನೇ ಚಾಪಿ ಶತ್ರುಭಿಃ|

10001051c ಪ್ರಸ್ಥಾನೇ ಚ ಪ್ರವೇಶೇ ಚ ಪ್ರಹರ್ತವ್ಯಂ ರಿಪೋರ್ಬಲಂ||

ಶತ್ರುಗಳು ಬಳಲಿರುವಾಗ, ಚದುರಿಹೋಗಿರುವಾಗ, ಊಟಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಶತ್ರುಸೇನೆಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಬಹುದು.

10001052a ನಿದ್ರಾರ್ತಮರ್ಧರಾತ್ರೇ ಚ ತಥಾ ನಷ್ಟಪ್ರಣಾಯಕಂ|

10001052c ಭಿನ್ನಯೋಧಂ ಬಲಂ ಯಚ್ಚ ದ್ವಿಧಾ ಯುಕ್ತಂ ಚ ಯದ್ಭವೇತ್||

ಅರ್ಧಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಯಸುವ ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಾವಶರಾಗಿರುವ, ಸೇನಾನಾಯಕನನ್ನು ಹೊಂದಿರದ, ಮತ್ತು ಯೋಧರು ಒಟ್ಟಾಗಿರದ ಸೇನೆಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಬೇಕು.”

10001053a ಇತ್ಯೇವಂ ನಿಶ್ಚಯಂ ಚಕ್ರೇ ಸುಪ್ತಾನಾಂ ಯುಧಿ ಮಾರಣೇ|

10001053c ಪಾಂಡೂನಾಂ ಸಹ ಪಾಂಚಾಲೈರ್ದ್ರೋಣಪುತ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್||

ಹೀಗೆ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನು ರಣದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಪಾಂಚಾಲರೊಂದಿಗೆ ಸಂಹರಿಸಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು.

10001054a ಸ ಕ್ರೂರಾಂ ಮತಿಮಾಸ್ಥಾಯ ವಿನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ|

10001054c ಸುಪ್ತೌ ಪ್ರಾಬೋಧಯತ್ತೌ ತು ಮಾತುಲಂ ಭೋಜಮೇವ ಚ||

ಆ ಕ್ರೂರ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅವನು ಮಲಗಿದ್ದ ಸೋದರಮಾವನನ್ನೂ ಬೋಜ ಕೃತವರ್ಮನನ್ನೂ ಎಚ್ಚರಿಸಿದನು.

10001055a ನೋತ್ತರಂ ಪ್ರತಿಪೇದೇ ಚ ತತ್ರ ಯುಕ್ತಂ ಹಿಯಾ ವೃತಃ|

10001055c ಸ ಮುಹೂರ್ತಮಿವ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಬಾಷ್ಟವಿಹ್ವಲಮಬ್ರವೀತ್||

ನಾಚಿಕೆಗೊಂಡ ಅವರು ಅವನಿಗೆ ಆಗ ಯುಕ್ತವಾದ ಯಾವ ಉತ್ತರವನ್ನೂ ಕೊಡದೇ ಹೋದರು. ಆಗ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಮುಹೂರ್ತಕಾಲ ಯೋಚಿಸಿ ಕಣ್ಣೀರುತುಂಬಿ ವಿಹ್ವಲನಾಗಿ ಹೇಳಿದನು:

10001056a ಹತೋ ದುರ್ಯೋಧನೋ ರಾಜಾ ಏಕವೀರೋ ಮಹಾಬಲಃ|

10001056c ಯಸ್ಯಾರ್ಥೇ ವೈರಮಸ್ಮಾಭಿರಾಸಕ್ತಂ ಪಾಂಡವೈಃ ಸಹ||

“ಯಾರಿಗಾಗಿ ನಾವು ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ವೈರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡೆವೋ ಆ ಏಕವೀರ ಮಹಾಬಲ ರಾಜಾ ದುರ್ಯೋಧನನು ಹತನಾದನು.

10001057a ಏಕಾಕೀ ಬಹುಭಿಃ ಕ್ಷುದೈರಾಹವೇ ಶುದ್ಧವಿಕ್ರಮಃ|

10001057c ಪಾತಿತೋ ಭೀಮಸೇನೇನ ಏಕಾದಶಚಮೂಪತಿಃ||

ಹನ್ನೊಂದು ಅಕ್ಷೌಹಿಣೀ ಸೇನೆಗೆ ಒಡೆಯನಾಗಿದ್ದ ಆ ಶುದ್ಧವಿಕ್ರಮನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕ್ಷುದ್ರರಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ

ಭೀಮಸೇನನಿಂದ ಕೆಳಗುರುಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು.

10001058a ವೃಕೋದರೇಣ ಕ್ಷುದ್ರೇಣ ಸುನ್ಯಶಂಸಮಿದಂ ಕೃತಂ|

10001058c ಮೂರ್ಧಾ ಭಿಷಿಕ್ತಸ್ಯ ಶಿರಃ ಪಾದೇನ ಪರಿಮೃದ್ನತಾ||

ಮೂರ್ಧಾ ಭಿಷಿಕ್ತನಾಗಿದ್ದವನ ಶಿರವನ್ನು ಪಾದದಿಂದ ಒದೆದು
ವೃಕೋದರನು ಅತಿ ಹೀನ ಮತ್ತು ಕ್ರೂರ ಕಾರ್ಯವನ್ನೆಸಗಿದನು.

10001059a ವಿನರ್ದಂತಿ ಸ್ಮ ಪಾಂಚಾಲಾಃ ಕ್ಷ್ವೇಡಂತಿ ಚ ಹಸಂತಿ ಚ|

10001059c ಧಮಂತಿ ಶಂಖಾಂಶತಶೋ ಹೃಷ್ಣಾ ಘ್ನಂತಿ ಚ ದುಂದುಭೀನ್||

ಪಾಂಚಾಲರು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಸಿಂಹನಾದಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ನಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಹೃಷ್ಟರಾಗಿ ನೂರಾರು ಶಂಖಗಳನ್ನು
ಊದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದುಂದುಭಿಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

10001060a ವಾದಿತ್ರಘೋಷಸ್ತುಮುಲೋ ವಿಮಿಶ್ರಃ ಶಂಖನಿಸ್ವನೈಃ|

10001060c ಅನಿಲೇನೇರಿತೋ ಘೋರೋ ದಿಶಃ ಪೂರಯತೀವ ಹಿ||

ವಾದ್ಯಘೋಷಗಳ ತುಮುಲ ಶಬ್ದವು ಶಂಖನಿನಾದಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ
ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿ ಘೋರವಾಗಿ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳಗುತ್ತಿವೆ.

10001061a ಅಶ್ವಾನಾಂ ಹೇಷಮಾಣಾನಾಂ ಗಜಾನಾಂ ಚೈವ ಬೃಂಹತಾಂ|

10001061c ಸಿಂಹನಾದಶ್ಚ ಶೂರಾಣಾಂ ಶ್ರೂಯತೇ ಸುಮಹಾನಯಂ||

ಕುದುರೆಗಳ ಹೇಂಕಾರವೂ, ಆನೆಗಳ ಘೀಂಕಾರವೂ, ಶೂರರ
ಸಿಂಹನಾದಗಳೂ ಜೋರಾಗಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿವೆ.

10001062a ದಿಶಂ ಪ್ರಾಚೀಂ ಸಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ಹೃಷ್ಣಾನಾಂ ಗರ್ಜತಾಂ ಭೃಶಂ|

10001062c ರಥನೇಮಿಸ್ವನಾಶ್ಚೈವ ಶ್ರುಯಂತೇ ಲೋಮಹರ್ಷಣಾಃ||

ಆನಂದತುಂದಿಲರಾಗಿ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಕಡೆ ಜೋರಾಗಿ ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಾ
ಹೋಗುತ್ತಿರುವವರ ರಥಚಕ್ರಗಳ ರೋಮಾಂಚಕಾರೀ ಶಬ್ದಗಳೂ
ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿವೆ.

10001063a ಪಾಂಡವೈರ್ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಾಣಾಂ ಯದಿದಂ ಕದನಂ ಕೃತಂ|

10001063c ವಯಮೇವ ತ್ರಯಃ ಶಿಷ್ಟಾಸ್ತಸ್ಮಿನ್ನಹತಿ ವೈಶಸೇ||

ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರ ರೊಂದಿಗೆ ಪಾಂಡವರು ನಡೆಸಿದ ಈ ಕದನದ ಮಹಾ
ಸಂಹಾರಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೂವರು ಮಾತ್ರ
ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

10001064a ಕೇ ಚಿನ್ನಾಗಶತಪ್ರಾಣಾಃ ಕೇ ಚಿತ್ಸರ್ವಾಸ್ತುಕೋವಿದಾಃ|

10001064c ನಿಹತಾಃ ಪಾಂಡವೇಯೈಃ ಸ್ಮ ಮನ್ಯೇ ಕಾಲಸ್ಯ ಪರ್ಯಯಂ||

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ನೂರು ಆನೆಗಳ ಬಲವಿದ್ದಿತು. ಕೆಲವರು
ಸರ್ವಾಸ್ತುಕೋವಿದರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಪಾಂಡವರಿಂದ
ಹತರಾದರೆಂದರೆ ಇದು ಕಾಲದ ವೈಪರಿತ್ಯವೆಂದೇ ನಾವು
ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

10001065a ಏವಮೇತೇನ ಭಾವ್ಯಂ ಹಿ ನೂನಂ ಕಾರ್ಯೇಣ ತತ್ತ್ವತಃ|

10001065c ಯಥಾ ಹ್ಯಸ್ಯೇದೃಶೀ ನಿಷ್ಠಾ ಕೃತೇ ಕಾರ್ಯೇಽಪಿ ದುಷ್ಕರೇ||

ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಈ ಕಾರ್ಯದ ಪರಿಣಾಮವು ಹೀಗೆಯೇ
ಆಗಬೇಕೆಂದಿತ್ತೇನೋ! ಈ ದುಷ್ಟರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ
ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಪರಿಣಾಮವು ಹೀಗಾಯಿತಲ್ಲ!

10001066a ಭವತೋಸ್ತು ಯದಿ ಪ್ರಜ್ಞಾ ನ ಮೋಹಾದಪಚೀಯತೇ|

10001066c ವ್ಯಾಪನ್ನೇಽಸ್ಮಿನ್ನಹತ್ಯರ್ಥೇ ಯನ್ನಃ ಶ್ರೇಯಸ್ತದುಚ್ಯತಾಂ||

ಮೋಹದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗದೇ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ
ಕಡೆಯ ಎಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಗಿರುವಾಗ ನಮಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದ ಏನನ್ನು
ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೀವು ಹೇಳಬೇಕು!”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ದ್ರೌಣಿಮಂತ್ರಣಾಯಾಂ
ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ ದ್ರೌಣಿಮಂತ್ರಣ
ಎನ್ನುವ ಮೊದಲನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೨

ಕೃಪನು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ನಂದಿಸುತ್ತಾ ತಾವು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ-
ಗಾಂಧಾರೀ-ವಿದುರರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮುಂದೆ ಮಾಡುವುದರ ಕುರಿತು
ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದುದು (೧-೩೩).

10002001 ಕೃಪ ಉವಾಚ|

10002001a ಶ್ರುತಂ ತೇ ವಚನಂ ಸರ್ವಂ ಹೇತುಯುಕ್ತಂ ಮಯಾ ವಿಭೋ|

10002001c ಮಮಾಪಿ ತು ವಚಃ ಕಿಂ ಚಿಚ್ಚ್ಚುಣುಷ್ವಾದ್ಯ ಮಹಾಭುಜ||

ಕೃಪನು ಹೇಳಿದನು: “ವಿಭೋ! ಮಹಾಭುಜ! ನೀನು ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ಕೇಳಿದೆನು. ಈಗ ನೀನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಕಿಂಚಿತ್ತನ್ನಾದರೂ ಕೇಳು!

10002002a ಆಬದ್ಧಾ ಮಾನುಷಾಃ ಸರ್ವೇ ನಿರ್ಬಂಧಾಃ ಕರ್ಮಣೋರ್ದ್ವಯೋಃ|

10002002c ದೈವೇ ಪುರುಷಕಾರೇ ಚ ಪರಂ ತಾಭ್ಯಾಂ ನ ವಿದ್ಯತೇ||

ಮನುಷ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಎರಡು ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಬದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ - ದೈವ ಮತ್ತು ಪುರುಷಕರ್ಮ. ಇವೆರಡರ ಹೊರತಾಗಿ ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಬದ್ಧನಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

10002003a ನ ಹಿ ದೈವೇನ ಸಿದ್ಧಂತಿ ಕರ್ಮಾಣ್ಯೇಕೇನ ಸತ್ತಮ|

10002003c ನ ಚಾಪಿ ಕರ್ಮಾಣ್ಯೇಕೇನ ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಸಿದ್ಧಿಸ್ತು ಯೋಗತಃ||

ಸತ್ತಮ! ದೈವವೊಂದರಿಂದಲೇ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಕೇವಲ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಎರಡೂ ಒಂದುಗೂಡಿದಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

10002004a ತಾಭ್ಯಾಮುಭಾಭ್ಯಾಂ ಸರ್ವಾರ್ಥಾ ನಿಬದ್ಧಾ ಹ್ಯಧಮೋತ್ತಮಾಃ|

10002004c ಪ್ರವೃತ್ತಾಶ್ಚೈವ ದೃಶ್ಯಂತೇ ನಿವೃತ್ತಾಶ್ಚೈವ ಸರ್ವಶಃ||

ಈ ಎರಡರಿಂದಲೇ ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ಅಧಮ ಕರ್ಮಗಳೆಲ್ಲವೂ ಬದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕಾಣುವ ಆಗುಹೋಗುಗಳೂ ಇವುಗಳಿಂದಲೇ

ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

10002005a ಪರ್ಜನ್ಯಃ ಪರ್ವತೇ ವರ್ಷನ್ವಿಂ ನು ಸಾಧಯತೇ ಫಲಂ|

10002005c ಕೃಷ್ಣೇ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ತಥಾವರ್ಷನ್ವಿಂ ನು ಸಾಧಯತೇ ಫಲಂ||

ಪರ್ಜನ್ಯನು ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಮಳೆಸುರಿಸಿದರೆ ಯಾವ ಫಲವು ದೊರಕುತ್ತದೆ? ಹಾಗೆಯೇ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಮಳೆಸುರಿಯದೇ ಇದ್ದರೆ ಯಾವ ಫಲವು ದೊರಕುತ್ತದೆ?³

10002006a ಉತ್ಥಾನಂ ಚಾಪ್ಯದೈವಸ್ಯ ಹ್ಯನುತ್ಥಾನಸ್ಯ ದೈವತಂ|

10002006c ವ್ಯರ್ಥಂ ಭವತಿ ಸರ್ವತ್ರ ಪೂರ್ವಂ ಕಸ್ತತ್ರ ನಿಶ್ಚಯಃ||

ದೈವಬಲವಿಲ್ಲದ ಪುರುಷಪ್ರಯತ್ನವೂ ಪುರುಷಯತ್ನವಿಲ್ಲದ ದೈವಬಲವೂ ಸರ್ವಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ದೈವವಿಲ್ಲದ ಪುರುಷಪ್ರಯತ್ನವು ವ್ಯರ್ಥವೆನ್ನುವುದು ನಿಶ್ಚಯವೇ ಸರಿ !

10002007a ಪ್ರವೃಷ್ಟೇ ಚ ಯಥಾ ದೇವೇ ಸಮ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೇ ಚ ಕರ್ಷಿತೇ|

10002007c ಬೀಜಂ ಮಹಾಗುಣಂ ಭೂಯಾತ್ತಥಾ ಸಿದ್ಧಿಹಿಂ ಮಾನುಷೀ||

---

³ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಮಳೆಬೀಳುವುದೂ ದೈವಯೋಗದಿಂದಲೇ. ಹೊಲದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯೂ ದೈವಯೋಗದಿಂದಲೇ. ಆದರೆ ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ಮಳೆಬಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಪುರುಷಪ್ರಯತ್ನದ ಸಂಯೋಗವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಪುರುಷಪ್ರಯತ್ನದ ಸಂಯೋಗವಿರುವುದರಿಂದ ಹೊಲದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯು ಫಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಚೆನ್ನಾಗಿ ಉತ್ತಿರುವ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆಸುರಿದರೆ ಬೀಜವು
ಮಹಾಫಲದಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನ
ಕಾರ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಯು ದೈವದ ಸಹಯೋಗದಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯ.

10002008a ತಯೋದ್ಯೋವಂ ವಿನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಸ್ವವಶೇನೈವ ವರ್ತತೇ|

10002008c ಪ್ರಾಜ್ಞಾಃ ಪುರುಷಕಾರಂ ತು ಘಟಂತೇ ದಾಕ್ಷ್ಯ ಮಾಸ್ಥಿತಾಃ||

ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ದೈವವು ಸ್ವಯಂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ
ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವವರು ಪುರುಷಪ್ರಯತ್ನವೇ
ಹೆಚ್ಚೆಂದು ತಿಳಿತು ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

10002009a ತಾಭ್ಯಾಂ ಸರ್ವೇ ಹಿ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಾ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ನರರ್ಷಭ|

10002009c ವಿಚೇಷ್ಟಂತಶ್ಚ ದೃಶ್ಯಂತೇ ನಿವೃತ್ತಾಶ್ಚ ತಥೈವ ಹಿ||

ನರರ್ಷಭ! ಮನುಷ್ಯರ ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಗಳೂ ಇವೆರಡರಿಂದ
ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಮತ್ತು ನಿಲ್ಲುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ.

10002010a ಕೃತಃ ಪುರುಷಕಾರಃ ಸನ್ನೋಽಪಿ ದೈವೇನ ಸಿದ್ಧತಿ|

10002010c ತಥಾಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ ಕರ್ತುರಭಿನಿವರ್ತತೇ ಫಲಂ||

ಪುರುಷಪ್ರಯತ್ನವೂ ಕೂಡ ದೈವಸಂಕಲ್ಪದಿಂದಲೇ ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
ದೈವದ ಪ್ರೇರಣೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ
ಅದು ಫಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

10002011a ಉತ್ಥಾನಂ ತು ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ದಕ್ಷಾಣಾಂ ದೈವವರ್ಚಿತಂ|

10002011c ಅಫಲಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಲೋಕೇ ಸಮ್ಯಗಪ್ಯುಪಪಾದಿತಂ||

ದಕ್ಷ ಮನುಷ್ಯರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಕೂಡ ದೈವದಿಂದ ವರ್ಜಿತಗೊಂಡರೆ ಅಫಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ.

10002012a ತತ್ರಾಲಸಾ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಯೇ ಭವಂತ್ಯಮನಸ್ವಿನಃ|

10002012c ಉತ್ಥಾನಂ ತೇ ವಿಗರ್ಹಂತಿ ಪ್ರಾಜ್ಞಾನಾಂ ತನ್ನ ರೋಚತೇ||

ಆಲಸ್ಯ ಮನುಷ್ಯರು ಇದು ಹೀಗಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೇ ಮಾಡಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಜ್ಞರಿಗೆ ಅದು ಸರಿಯೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

10002013a ಪ್ರಾಯಶೋ ಹಿ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ಅಫಲಂ ದೃಶ್ಯತೇ ಭುವಿ|

10002013c ಅಕೃತ್ವಾ ಚ ಪುನರ್ದುಃಖಂ ಕರ್ಮ ದೃಶ್ಯೇನ್ಮಹಾಫಲಂ||

ಪ್ರಾಯಶಃ ಭುವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮಗಳು ಅಫಲವಾದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಪುನಃ ಪುನಃ ದುಃಖಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದೇ ಮಹಾಫಲದಾಯಕವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

10002014a ಚೇಷ್ಟಾಮಕುರ್ವಽಲ್ಲಭತೇ ಯದಿ ಕಿಂ ಚಿದ್ಯದೃಚ್ಛಯಾ|

10002014c ಯೋ ವಾ ನ ಲಭತೇ ಕೃತ್ವಾ ದುರ್ದಶೌ ತಾವೃಭಾವಪಿ||

ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡದೇ ಕೇವಲ ದೈವೇಚ್ಛೆಯಿಂದಲೇ ಫಲವನ್ನು

ಅನುಭವಿಸುವವರು ಅಥವಾ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಫಲವನ್ನು
ಅನುಭವಿಸದೇ ಇರತಕ್ಕವರು - ಈ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿ
ಕಾಣುವುದು ದುರ್ಲಭ.

10002015a ಶಕ್ನೋತಿ ಜೀವಿತುಂ ದಕ್ಷೋ ನಾಲಸಃ ಸುಖಮೇಧತೇ|

10002015c ದೃಶ್ಯಂತೇ ಜೀವಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ನಕ್ಷಾಃ ಪ್ರಾಯೋ ಹಿತೈಷಿಣಃ||

ದಕ್ಷನಾದವನು ಸುಖವಾಗಿ ಜೀವಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಆಲಸಿಯು
ಸುಖವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಜೀವಲೋಕದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾಗಿರುವವರು
ಪ್ರಾಯಶಃ ಹಿತೈಷಿಗಳೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.

10002016a ಯದಿ ದಕ್ಷಃ ಸಮಾರಮ್ಭಾತ್ಕರ್ಮಣಾಂ ನಾಶ್ನುತೇ ಫಲಂ|

10002016c ನಾಸ್ಯ ವಾಚ್ಯಂ ಭವೇತ್ಕಿಂ ಚಿತ್ತತ್ವಂ ಚಾಪ್ಯಧಿಗಚ್ಚತಿ||

ಒಂದುವೇಳೆ ದಕ್ಷನಾದವನು ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಫಲವನ್ನು
ಪಡೆಯದೇ ಇದ್ದರೆ ಅವನು ನಿಂದನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ
ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಫಲವು ಲಭಿಸಿಯೇ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ.

10002017a ಅಕೃತ್ವಾ ಕರ್ಮ ಯೋ ಲೋಕೇ ಫಲಂ ವಿಂದತಿ ವಿಷ್ಟಿತಃ|

10002017c ಸ ತು ವಕ್ತವ್ಯತಾಂ ಯಾತಿ ದ್ವೇಷ್ಯೋ ಭವತಿ ಪ್ರಾಯಶಃ||

ಆದರೆ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆಯೇ ಕೇವಲ ಅದೃಷ್ಟವಶದಿಂದ
ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವವನು ಲೋಕನಿಂದನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ.
ಅಂಥವನನ್ನು ಪ್ರಾಯಶಃ ಜನರು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾರೆ.

10002018a ಏವಮೇತದನಾದೃತ್ಯ ವರ್ತತೇ ಯಸ್ವ ತೋಽನ್ಯಥಾ|

10002018c ಸ ಕರೋತ್ಯಾತ್ಮನೋಽನರ್ಥಾನ್ಪ್ರೇಷ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ನಯಃ||

ಹೀಗೆ ದೈವ ಮತ್ತು ಪುರುಷಕಾರಗಳ ಸಹಯೋಗವನ್ನು ಅನಾದರಿಸಿ
ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವವನು ತನಗೆ ತಾನೇ ಅನರ್ಥವನ್ನು
ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಗೆ ದೈವದ
ಒಲುಮೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಬುದ್ಧಿವಂತರ
ನೀತಿಯಾಗಿದೆ.

10002019a ಹೀನಂ ಪುರುಷಕಾರೇಣ ಯದಾ ದೈವೇನ ವಾ ಪುನಃ|

10002019c ಕಾರಣಾಭ್ಯಾಮಥೈತಾಭ್ಯಾಮುತ್ಥಾನಮಫಲಂ ಭವೇತ್|

10002019e ಹೀನಂ ಪುರುಷಕಾರೇಣ ಕರ್ಮ ತ್ವಿಹ ನ ಸಿದ್ಧ್ಯತಿ||

ಪುರುಷಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೇ ಅದೃಷ್ಟದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಅಥವಾ
ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ದೈವದ ಒಲುಮೆಯಿಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು - ಈ ಎರಡು
ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಿಷ್ಫಲವಾಗುತ್ತವೆ.
ಪುರುಷಪ್ರಯತ್ನವಿಲ್ಲದೇ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕರ್ಮಗಳೂ
ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

10002020a ದೈವತೇಭ್ಯೋ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಯಸ್ವ ಧಾರ್ಢಮ್ಯಗೀಹತೇ|

10002020c ದಕ್ಷೋ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಸಂಪನ್ನೋ ನ ಸ ಮೋಘಂ ವಿಹನ್ಯತೇ||

ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ದಕ್ಷ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಸಂಪನ್ನನು
ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಎಂದೂ ಅಸಫಲತೆಯನ್ನು

ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ.

10002021a ಸಮ್ಯಗೀಹಾ ಪುನರಿಯಂ ಯೋ ವೃದ್ಧಾನುಪಸೇವತೇ|

10002021c ಆಪೃಚ್ಛತಿ ಚ ಯಚ್ಚೇಯಃ ಕರೋತಿ ಚ ಹಿತಂ ವಚಃ||

ಈ ಸಮ್ಯಕ್ಪ್ರಯತ್ನವು ಪುನಃ ವೃದ್ಧರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವವರಿಗೆ,
ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದುದೇನೆಂದು ವೃದ್ಧರಿಂದ ಕೇಳಿ ಅವರ
ಹಿತವಚನದಂತೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

10002022a ಉತ್ಥಾಯೋತ್ಥಾಯ ಹಿ ಸದಾ ಪ್ರಷ್ಟವ್ಯಾ ವೃದ್ಧಸಂಮತಾಃ|

10002022c ತೇಽಸ್ಯ ಯೋಗೇ ಪರಂ ಮೂಲಂ ತನ್ಮೂಲಾ ಸಿದ್ಧಿರುಚ್ಯತೇ||

ಸಿದ್ಧಿಯಾಗುವ ಕಾರ್ಯದ ಕುರಿತು ವೃದ್ಧಸಮ್ಮತರನ್ನು ಸದಾ
ಕೇಳಬೇಕು. ಯಾವುದರಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವ
ಅವರೇ ಆ ದೈವಯೋಗದ ಪರಮ ಮೂಲರು.

10002023a ವೃದ್ಧಾನಾಂ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಯೋ ಹ್ಯುತ್ಥಾನಂ ಪ್ರಯೋಜಯೇತ್|

10002023c ಉತ್ಥಾನಸ್ಯ ಫಲಂ ಸಮ್ಯಕ್ತದಾ ಸ ಲಭತೇಽಚಿರಾತ್||

ವೃದ್ಧರ ವಚನವನ್ನು ಕೇಳಿ ಯಾರು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೋ
ಅವರು ಬೇಗ ಉತ್ತಮ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

10002024a ರಾಗಾತ್ಕ್ರೋಧಾದ್ಭಯಾಲೋಭಾದ್ಯೋಽರ್ಥಾನೀಹೇತ ಮಾನವಃ|

10002024c ಅನೀಶಶ್ಚಾವಮಾನೀ ಚ ಸ ಶೀಘ್ರಂ ಭ್ರಶ್ಯತೇ ಶ್ರಿಯಃ||

ರಾಗ-ಕ್ರೋಧ-ಭಯ-ಲೋಭಗಳಿಂದ ಅರ್ಥಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು

ಬಯಸುವ ಮಾನವನು ಅದನ್ನು ಪಡೆಯದೇ ಅಪಮಾನಕ್ಕೂ
ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದಲೂ
ಭ್ರಷ್ಟನಾಗುತ್ತಾನೆ.

10002025a ಸೋಸಯಂ ದುರ್ಯೋಧನೇನಾಥೋ ಲುಭ್ವೇನಾದೀರ್ಘದರ್ಶಿನಾ|

10002025c ಅಸಮರ್ಥ್ಯ ಸಮಾರಬ್ಧೋ ಮೂಢತ್ವಾದವಿಚಿಂತಿತಃ||

ಈ ದುರ್ಯೋಧನನಾದರೋ ಮಹಾಲೋಭಿ.

ಮುಂದೇನಾಗುವುದೆಂಬುದರ ಬಗೆಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವನು.

ಅಸಮರ್ಥನು. ದುಡುಕುವವನು. ಮೂಢತ್ವದಿಂದಾಗಿ ಯೋಚನೆಯನ್ನೇ
ಮಾಡದವನು.

10002026a ಹಿತಬುದ್ಧೀನನಾದೃತ್ಯ ಸಂಮಂತ್ರಾಸಾಧುಭಿಃ ಸಹ|

10002026c ವಾಯುಮಾಣೋಽಕರೋದ್ವೈರಂ ಪಾಂಡವೈರ್ಗುಣವತ್ತರೈಃ||

ಅವನಿಗೆ ಹಿತವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸಿದ್ದವರ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ

ಅವನು ಅನಾದರಿಸಿ, ದುಷ್ಟರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿ,

ಬೇಡವೆಂದು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಗುಣದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗಿಂತಲೂ

ವರಿಷ್ಟರಾದ ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ವೈರವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದನು.

10002027a ಪೂರ್ವಮಪ್ಯತಿದುಃಶೀಲೋ ನ ದೈನ್ಯಂ ಕರ್ತುಮರ್ಹತಿ|

10002027c ತಪತ್ಯರ್ಥೇ ವಿಪನ್ನೇ ಹಿ ಮಿತ್ರಾಣಾಮಕೃತಂ ವಚಃ||

ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅವನು ದುಃಶೀಲನಾಗಿದ್ದನು. ದೈನ್ಯವೆಂಬುದೇ

ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಿತ್ರರ ವಚನದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರ

ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅವನು ಈ ವಿಪತ್ತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾನೆ.

10002028a ಅನ್ವಾವರ್ತಾಮಹಿ ವಯಂ ಯತ್ತು ತಂ ಪಾಪಪೂರುಷಂ|

10002028c ಅಸ್ಮಾನಪ್ಯನಯಸ್ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಾಪ್ತೋಽಯಂ ದಾರುಣೋ ಮಹಾನ್||

ನಾವು ಕೂಡ ಆ ಪಾಪಪೂರುಷನನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದೆವು. ಅದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಈ ಮಹಾ ದಾರುಣ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

10002029a ಅನೇನ ತು ಮಮಾದ್ಯಾಪಿ ವ್ಯಸನೇನೋಪತಾಪಿತಾ|

10002029c ಬುದ್ಧಿಶ್ಚಿಂತಯತಃ ಕಿಂ ಚಿತ್ಸ್ಯಂ ಶ್ರೇಯೋ ನಾವಬುದ್ಧ್ಯತೇ||

ಈ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಸಂತಾಪಗೊಂಡಿರುವ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯು ಎಷ್ಟೇ ಯೋಚಿಸಿದರೂ ನಮಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದುದೇನೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ.

10002030a ಮುಹ್ಯತಾ ತು ಮನುಷ್ಯೇಣ ಪ್ರಷ್ಟವ್ಯಾಃ ಸುಹೃದೋ ಬುಧಾಃ|

10002030c ತೇ ಚ ಪೃಷ್ಠಾ ಯಥಾ ಬ್ರೂಯುಸ್ತತ್ಕರ್ತವ್ಯಂ ತಥಾ ಭವೇತ್||

ತಿಳಿದಿರುವವರು ಮೋಹಗೊಂಡಿರುವಾಗ ಸುಹೃದಯರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಅವರು ಏನನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದೇ ಅವರಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

10002031a ತೇ ವಯಂ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರಂ ಚ ಗಾಂಧಾರೀಂ ಚ ಸಮೇತ್ಯ ಹ|

10002031c ಉಪಪೃಚ್ಛಾಮಹೇ ಗತ್ವಾ ವಿದುರಂ ಚ ಮಹಾಮತಿಂ||

ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ, ಗಾಂಧಾರೀ ಮತ್ತು ಮಹಾಮತಿ ವಿದುರರ ಬಳಿಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಕೇಳೋಣ.

10002032a ತೇ ಪೃಷ್ಠಾಶ್ಚ ವದೇಯುರ್ಯಚ್ಚೈಯೋ ನಃ ಸಮನಂತರಂ|

10002032c ತದಸ್ಮಾಭಿಃ ಪುನಃ ಕಾರ್ಯಮಿತಿ ಮೇ ನೈಷ್ಠಿಕೇ ಮತಿಃ||

ನಮ್ಮ ಕೇಳಿಕೆಗೆ ಅವರು ನಮಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವಾದುದನ್ನೇ ಹೇಳಿಯಾರು.
ಅನಂತರ ನಾವು ಅವರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ನನ್ನ
ಬುದ್ಧಿಯ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

10002033a ಅನಾರಂಭಾತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಣಾಂ ನಾರ್ಥಃ ಸಂಪದ್ಯತೇ ಕ್ವ ಚಿತ್|

10002033c ಕೃತೇ ಪುರುಷಕಾರೇ ಚ ಯೇಷಾಂ ಕಾರ್ಯಂ ನ ಸಿದ್ಧ್ಯತಿ|

10002033e ದೈವೇನೋಪಹತಾಸ್ತೇ ತು ನಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾ ವಿಚಾರಣಾ||

ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ.
ಒಂದು ವೇಳೆ ಪುರುಷಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ ಕಾರ್ಯವು
ಸಿದ್ಧಿಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಅವರು ದೈವೋಪಹತರೆಂದೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲ.”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ದ್ರೋಣೀಕೃಪಸಂವಾದೇ
ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ ದ್ರೋಣೀಕೃಪಸಂವಾದ
ಎನ್ನುವ ಎರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೨

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಆ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿರುವ ಪಾಂಚಾಲರನ್ನು ತಾನು

ಸಂಹರಿಸುವೆನೆಂದು ಪುನಃ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದುದು (೧-೩೫).

10003001 ಸಂಜಯ ಉವಾಚ|

10003001a ಕೃಪಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಧರ್ಮಾರ್ಥಸಂಹಿತಂ ಶುಭಂ|

10003001c ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಾ ಮಹಾರಾಜ ದುಃಖಶೋಕಸಮನ್ವಿತಃ||

10003002a ದಹ್ಯಮಾನಸ್ತು ಶೋಕೇನ ಪ್ರದೀಪ್ತೇನಾಗ್ನಿನಾ ಯಥಾ|

10003002c ಕ್ರೂರಂ ಮನಸ್ತತಃ ಕೃತ್ವಾ ತಾವುಭೌ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ||

ಸಂಜಯನು ಹೇಳಿದನು: “ಮಹಾರಾಜ! ಕೃಪನ ಆ

ಧರ್ಮಾರ್ಥಸಂಹಿತ ಶುಭ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ

ದುಃಖಶೋಕಸಮನ್ವಿತನಾದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವ

ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಶೋಕದಿಂದ ದಹಿಸುತ್ತಾ ಮನಸ್ಸನ್ನು

ಕ್ರೂರವನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಉತ್ತರಿಸಿದನು:

10003003a ಪುರುಷೇ ಪುರುಷೇ ಬುದ್ಧಿಃ ಸಾ ಸಾ ಭವತಿ ಶೋಭನಾ|

10003003c ತುಷ್ಯಂತಿ ಚ ಪೃಥಕ್ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಜ್ಞಯಾ ತೇ ಸ್ವಯಾ ಸ್ವಯಾ||

“ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪುರುಷನಿಗೂ ಅವನಿಗಿರುವ ಬುದ್ಧಿಯು

ಉತ್ತಮವಾದುದೆಂದು ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರತ್ಯೇಕ

ಬುದ್ಧಿಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

10003004a ಸರ್ವೋ ಹಿ ಮನ್ಯತೇ ಲೋಕ ಆತ್ಮಾನಂ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತರಂ|

10003004c ಸರ್ವಸ್ಯಾತ್ಮಾ ಬಹುಮತಃ ಸರ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಪ್ರಶಂಸತಿ||

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಅತಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಮತವೇ ಬಹುಮತವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೇ ಪ್ರಶಂಸೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

10003005a ಸರ್ವಸ್ಯ ಹಿ ಸ್ವಕಾ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಸಾಧುವಾದೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಾ|

10003005c ಪರಬುದ್ಧಿಂ ಚ ನಿಂದಂತಿ ಸ್ವಾಂ ಪ್ರಶಂಸಂತಿ ಚಾಸಕೃತ್||

ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೇ ಸಾಧುವಾದುದೆಂದೂ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾದುದೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇತರರ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ನಿಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ದನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

10003006a ಕಾರಣಾಂತರಯೋಗೇನ ಯೋಗೇ ಯೇಷಾಂ ಸಮಾ ಮತಿಃ|

10003006c ತೇಽನ್ಯೋನ್ಯೇನ ಚ ತುಷ್ಯಂತಿ ಬಹು ಮನ್ಯಂತಿ ಚಾಸಕೃತ್||

ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಯೋಗವಶಾತ್ ಇಬ್ಬರ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡರೆ ಆಗ ಅವರು ಅನ್ಯೋನ್ಯರಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ಗೌರವಿಸುತ್ತಾರೆ.

10003007a ತಸ್ಮೈವ ತು ಮನುಷ್ಯಸ್ಯ ಸಾ ಸಾ ಬುದ್ಧಿಸ್ತದಾ ತದಾ|

10003007c ಕಾಲಯೋಗವಿಪರ್ಯಾಸಂ ಪ್ರಾಪ್ಯಾನ್ಯೋನ್ಯಂ ವಿಪದ್ಯತೇ||

ಆದರೆ ಕಾಲಯೋಗದಿಂದ ಅದೇ ಮನುಷ್ಯರ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಪರ್ಯಾಸಗಳುಂಟಾದರೆ ಅನ್ಯೋನ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಡಕು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

10003008a ಅಚಿಂತ್ಯತ್ವಾದ್ಧಿ ಚಿತ್ತಾನಾಂ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ವಿಶೇಷತಃ|

10003008c ಚಿತ್ತವೈಕಲ್ಯಮಾಸಾದ್ಯ ಸಾ ಸಾ ಬುದ್ಧಿಃ ಪ್ರಜಾಯತೇ||

ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರ ಚಿತ್ತಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಚಿತ್ತಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಂದಾಗಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದೊಂದುರೀತಿಯ ಯೋಚನೆಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

10003009a ಯಥಾ ಹಿ ವೈದ್ಯಃ ಕುಶಲೋ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ವ್ಯಾಧಿಂ ಯಥಾವಿಧಿ|

10003009c ಭೇಷಜಂ ಕುರುತೇ ಯೋಗಾತ್ಪ್ರಶಮಾರ್ಥಮಿಹಾಭಿಭೋ||

10003010a ಏವಂ ಕಾರ್ಯಸ್ಯ ಯೋಗಾರ್ಥಂ ಬುದ್ಧಿಂ ಕುರ್ವಂತಿ ಮಾನವಾಃ|

10003010c ಪ್ರಜ್ಞಯಾ ಹಿ ಸ್ವಯಾ ಯುಕ್ತಾಸ್ತಾಂ ಚ ನಿಂದಂತಿ ಮಾನವಾಃ||

ಕುಶಲ ವೈದ್ಯನು ಯಥಾವಿಧಿಯಾಗಿ ವ್ಯಾಧಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆ ರೋಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಮನುಷ್ಯರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೂ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯಗತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಯಂ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನುಪಯೋಗಿಸುವವನನ್ನು ಇತರ ಮನುಷ್ಯರು ನಿಂದಿಸುತ್ತಾರೆ!

10003011a ಅನ್ಯಯಾ ಯೌವನೇ ಮರ್ತ್ಯೋ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಭವತಿ ಮೋಹಿತಃ|

10003011c ಮಧ್ಯೇಽನ್ಯಯಾ ಜರಾಯಾಂ ತು ಸೋಽನ್ಯಾಂ ರೋಚಯತೇ ಮತಿಂ||

ಮನುಷ್ಯನು ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ರೀತಿಯ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಮೋಹಿತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮಧ್ಯವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದರಿಂದ ಮತ್ತು ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದರಿಂದ ಅವನ ಬುದ್ಧಿಯು

ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

10003012a ವ್ಯಸನಂ ವಾ ಪುನರ್ಘೋರಂ ಸಮೃದ್ಧಿಂ ವಾಪಿ ತಾದೃಶೀಂ|

10003012c ಅವಾಪ್ಯ ಪುರುಷೋ ಭೋಜ ಕುರುತೇ ಬುದ್ಧಿವೈಕೃತಂ||

ಭೋಜ ! ಮನುಷ್ಯನು ಘೋರ ವ್ಯಸನವನ್ನು ಅಥವಾ ಅಷ್ಟೇ ಮಹತ್ತರ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದಾಗ ಅವನ ಬುದ್ಧಿಯು ವಿಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ.

10003013a ಏಕಸ್ಮಿನ್ನೇವ ಪುರುಷೇ ಸಾ ಸಾ ಬುದ್ಧಿಸ್ತದಾ ತದಾ|

10003013c ಭವತ್ಯನಿತ್ಯಪ್ರಜ್ಞತ್ವಾತ್ಸಾ ತಸ್ಮೈವ ನ ರೋಚತೇ||

ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬನೇ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬುದ್ಧಿಯು ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆಯಾದುದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ವೇಳೆ ಅವನ ನಿರ್ಧಾರಗಳು ಅವನಿಗೇ ಇಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

10003014a ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ತು ಯಥಾಪ್ರಜ್ಞಂ ಯಾಂ ಮತಿಂ ಸಾಧು ಪಶ್ಯತಿ|

10003014c ತಸ್ಯಾಂ ಪ್ರಕುರುತೇ ಭಾವಂ ಸಾ ತಸ್ಮೋದ್ಯೋಗಕಾರಿಕಾ||

ತನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಯಾವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಾನೋ ಅದನ್ನೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆ ಬುದ್ಧಿಯೇ ಅವನನ್ನು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

10003015a ಸರ್ವೋ ಹಿ ಪುರುಷೋ ಭೋಜ ಸಾಧ್ವೇತದಿತಿ ನಿಶ್ಚಿ ತಃ|

10003015c ಕರ್ತುಮಾರಭತೇ ಪ್ರೀತೋ ಮರಣಾದಿಷು ಕರ್ಮಸು||

ಭೋಜ ! ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಮನುಷ್ಯರು ತಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು

ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದುದನ್ನು - ಅದು ಮರಣವನ್ನೇ ತರುವಂತಹುದಾದರೂ,
ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

10003016a ಸರ್ವೇ ಹಿ ಯುಕ್ತಿಂ ವಿಜ್ಞಾಯ ಪ್ರಜ್ಞಾಂ ಚಾಪಿ ಸ್ವಕಾಂ ನರಾಃ|

10003016c ಚೇಷ್ಟಂತೇ ವಿವಿಧಾಶ್ಚೇಷ್ಟಾ ಹಿತಮಿತ್ಯೇವ ಜಾನತೇ||

ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಯುಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವಿವಿಧ
ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವು ತಮ್ಮ ಹಿತದಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆ
ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ.

10003017a ಉಪಜಾತಾ ವ್ಯಸನಜಾ ಯೇಯಮದ್ಯ ಮತಿರ್ಮಮ|

10003017c ಯುವಯೋಸ್ತಾಂ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಮಮ ಶೋಕವಿನಾಶಿನೀಂ||

ಇಂದು ವ್ಯಸನದಿಂದ ನನ್ನ ಮತಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ, ಶೋಕವಿನಾಶಿನೀ
ವಿಚಾರವನ್ನು ನಿಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

10003018a ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಪ್ರಜಾಃ ಸೃಷ್ಟ್ವಾ ಕರ್ಮ ತಾಸು ವಿಧಾಯ ಚ|

10003018c ವರ್ಣೇ ವರ್ಣೇ ಸಮಾಧತ್ತ ಏಕೈಕಂ ಗುಣವತ್ತರಂ||

ಪ್ರಜಾಪತಿಯು ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು
ವಿಭಜಿಸಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಒಂದೊಂದು ವರ್ಣಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷ ಗುಣಗಳನ್ನೂ
ಕಲ್ಪಿಸಿದನು.

10003019a ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ದಮಮವ್ಯಗ್ರಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯೇ ತೇಜ ಉತ್ತಮಂ|

10003019c ದಾಕ್ಷ್ಯಂ ವೈಶ್ಯೇ ಚ ಶೂದ್ರೇ ಚ ಸರ್ವವರ್ಣಾನುಕೂಲತಾಂ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಅವ್ಯಗ್ರ ದಮವನ್ನೂ, ಕ್ಷತ್ರಿಯನಿಗೆ ಉತ್ತಮ ತೇಜಸ್ಸನ್ನೂ, ವೈಶ್ಯನಿಗೆ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಶೂದ್ರನಿಗೆ ಸರ್ವವರ್ಣದವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವಂಥಹ ಗುಣಗಳನ್ನಿತ್ತನು.

10003020a ಅದಾಂತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽಸಾಧುರ್ನಿಸ್ತೇಜಾಃ ಕ್ಷತ್ರಿಯೋಽಧಮಃ|

10003020c ಅದಕ್ಷೋ ನಿಂದ್ಯತೇ ವೈಶ್ಯಃ ಶೂದ್ರಶ್ಚ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾನ್||

ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಒಳ್ಳೆಯವನಲ್ಲ. ತೇಜಸ್ವಿಲ್ಲದ ಕ್ಷತ್ರಿಯನು ಅಧಮನು. ದಕ್ಷನಲ್ಲದ ವೈಶ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕೂಲನಾದ ಶೂದ್ರ ಇವರು ನಿಂದನೀಯರು.

10003021a ಸೋಽಸ್ಮಿ ಜಾತಃ ಕುಲೇ ಶ್ರೇಷ್ಠೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಾಂ ಸುಪೂಜಿತೇ|

10003021c ಮಂದಭಾಗ್ಯತಯಾಸ್ಮ್ಯೇತಂ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಮನು ಪ್ಷಿತಃ||

ನಾನು ಸುಪೂಜಿತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆನು. ಆದರೆ ಮಂದಭಾಗ್ಯವು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿತು.

10003022a ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಂ ವಿದಿತ್ವಾಹಂ ಯದಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಸಂಶ್ರಿತಂ|

10003022c ಪ್ರಕುರ್ಯಾಂ ಸುಮಹತ್ಕರ್ಮ ನ ಮೇ ತತ್ಸಾಧು ಸಂಮತಂ||

ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ನಾನು ಒಂದು ವೇಳೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ತರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಸತ್ತುರುಷರ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ.

10003023a ಧಾರಯಿತ್ವಾ ಧನುರ್ದಿವ್ಯಂ ದಿವ್ಯಾನ್ಯಸ್ತ್ರಾಣಿ ಚಾಹವೇ|

10003023c ಪಿತರಂ ನಿಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಿಂ ನು ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಸಂಸದಿ||

ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯ ಧನುಸ್ಸನ್ನೂ ದಿವ್ಯ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿದ ಮತ್ತು ತಂದೆಯ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕಂಡ ನಾನು, ಈಗ ಹೇಗೆ ತಾನೇ ಯಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರಲಿ?⁴

10003024a ಸೋಽಹಮದ್ಯ ಯಥಾಕಾಮಂ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಮುಪಾಸ್ಯ ತಂ|

10003024c ಗಂತಾಸ್ಮಿ ಪದವೀಂ ರಾಜ್ಞಃ ಪಿತುಶ್ಚಾಪಿ ಮಹಾದ್ಯುತೇಃ||

ಆದುದರಿಂದ ಇಂದು ನನಗಿಷ್ಟವಾದ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮವನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ ರಾಜ ದುರ್ಯೋಧನನ ಮತ್ತು ಮಹಾದ್ಯುತಿ ತಂದೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತೇನೆ.

10003025a ಅದ್ಯ ಸ್ವಪ್ನ್ಯಂತಿ ಪಾಂಚಾಲಾ ವಿಶ್ವಸ್ತಾ ಜಿತಕಾಶಿನಃ|

10003025c ವಿಮುಕ್ತಯುಗ್ಯಕವಚಾ ಹರ್ಷೇಣ ಚ ಸಮನ್ವಿತಾಃ|

10003025e ವಯಂ ಜಿತಾ ಮತಾಶ್ಚೈಷಾಂ ಶ್ರಾಂತಾ ವ್ಯಾಯಮನೇನ ಚ||

ವಿಜಯದಿಂದ ಉಬ್ಬಿರುವ ಪಾಂಚಾಲರು ಇಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಗೆದ್ದೆವೆಂದು ತಿಳಿದು ಹರ್ಷ ಸಮನ್ವಿತರಾಗಿ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟದಿಂದ ಬಳಲಿ ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ ಕವಚಗಳನ್ನೂ ಕಳಚಿ ಆತಂಕದ ಭಯವೇನೂ ಇಲ್ಲದೇ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

10003026a ತೇಷಾಂ ನಿಶಿ ಪ್ರಸುಪ್ತಾನಾಂ ಸ್ವಸ್ಥಾನಾಂ ಶಿಬಿರೇ ಸ್ವಕೇ|

⁴ ಅಥವಾ ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ಏನು ಮಾತನಾಡಲಿ? ಜನರಿಗೆ ಏನು ಹೇಳಲಿ?

10003026c ಅವಸ್ಕಂದಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ಶಿಬಿರಸ್ಯಾದ್ಯ ದುಷ್ಕರಂ||

ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವರೊಂದಿಗೆ ಮಲಗಿರುವ ಅವರ ಶಿಬಿರಗಳ ಮೇಲೆ ಇಂದು ದುಷ್ಕರ ಮುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ ಅವರನ್ನು ಸಂಹರಿಸುತ್ತೇನೆ.

10003027a ತಾನವಸ್ಕಂದ್ಯ ಶಿಬಿರೇ ಪ್ರೇತಭೂತಾನ್ವಿಚೇತಸಃ|

10003027c ಸೂದಯಿಷ್ಯಾಮಿ ವಿಕ್ರಮ್ಯ ಮಘವಾನಿವ ದಾನವಾನ್||

ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರೇತಗಳಂತೆ ಮಲಗಿರುವ ಅವರನ್ನು ವಿಕ್ರಮದಿಂದ ಮಘವಾನ್ ಇಂದ್ರನು ದಾನವರನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಸಂಹರಿಸುತ್ತೇನೆ.

10003028a ಅದ್ಯ ತಾನ್ಸಹಿತಾನ್ಸರ್ವಾನ್ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನಪುರೋಗಮಾನ್|

10003028c ಸೂದಯಿಷ್ಯಾಮಿ ವಿಕ್ರಮ್ಯ ಕಕ್ಷಂ ದೀಪ್ತ ಇವಾನಲಃ|

10003028e ನಿಹತ್ಯ ಚೈವ ಪಾಂಚಾಲಾನ್ ಶಾಂತಿಂ ಲಬ್ಧಾಸ್ಮಿ ಸತ್ತಮ||

ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಇಂದು ವಿಕ್ರಮದಿಂದ ಒಣಹುಲ್ಲಿನ ಮೆದೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಕಿಯು ಭಸ್ಮ ಮಾಡುವಂತೆ ಸಂಹರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸತ್ತಮ ! ಪಾಂಚಾಲರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ನಂತರವೇ ನಾನು ಮನಃಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೇನೆ.

10003029a ಪಾಂಚಾಲೇಷು ಚರಿಷ್ಯಾಮಿ ಸೂದಯನ್ನದ್ಯ ಸಂಯುಗೇ|

10003029c ಪಿನಾಕಪಾಣಿಃ ಸಂಕ್ರುದ್ಧಃ ಸ್ವಯಂ ರುದ್ರಃ ಪಶುಷ್ಪಿವ||

ಸಂಕ್ರುದ್ಧ ಸ್ವಯಂ ಪಿನಾಕಪಾಣಿ ರುದ್ರನು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ

ಸಂಚರಿಸುವಂತೆ ಇಂದು ನಾನು ರಣದಲ್ಲಿ ಪಾಂಚಾಲರನ್ನು
ಸಂಹರಿಸುತ್ತಾ ಸಂಚರಿಸುತ್ತೇನೆ.

10003030a ಅದ್ಯಾಹಂ ಸರ್ವಪಾಂಚಾಲಾನ್ನಿಹತ್ಯ ಚ ನಿಕೃತ್ಯ ಚ|

10003030c ಅರ್ಧಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಸಂಕ್ರುದ್ಧೋ ರಣೇ ಪಾಂಡುಸುತಾಂಸ್ತಥಾ||

ಇಂದು ಸಂಕ್ರುದ್ಧನಾಗಿ ಪಾಂಚಾಲರೆಲ್ಲರನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಕೊಂದು ರಣದಲ್ಲಿ
ಪಾಂಡುಸುತರನ್ನು ಕಾಡುತ್ತೇನೆ.

10003031a ಅದ್ಯಾಹಂ ಸರ್ವಪಾಂಚಾಲೈಃ ಕೃತ್ವಾ ಭೂಮಿಂ ಶರೀರಿಣೀಂ|

10003031c ಪ್ರಹೃತ್ಯೈಕೈಕಶಸ್ತೇಭ್ಯೋ ಭವಿಷ್ಯಾಮ್ಯನ್ಯುಣಃ ಪಿತುಃ||

ಇಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಿ, ಭೂಮಿಯು
ಪಾಂಚಾಲರೆಲ್ಲರ ಮೃತಶರೀರಗಳನ್ನು ಹೊರುವಂತೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನ
ತಂದೆಯ ಋಣವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

10003032a ದುರ್ಯೋಧನಸ್ಯ ಕರ್ಣಸ್ಯ ಭೀಷ್ಮಸ್ಯೈಂಧವಯೋರಪಿ|

10003032c ಗಮಯಿಷ್ಯಾಮಿ ಪಾಂಚಾಲಾನ್ವದವೀಮದ್ಯ ದುರ್ಗಮಾಂ||

ದುರ್ಯೋಧನ, ಕರ್ಣ, ಭೀಷ್ಮ ಮತ್ತು ಸೈಂಧವರು ಹೋದ ದುರ್ಗಮ
ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಪಾಂಚಾಲರನ್ನು ಕೂಡ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ.

10003033a ಅದ್ಯ ಪಾಂಚಾಲರಾಜಸ್ಯ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನಸ್ಯ ವೈ ನಿಶಿ|

10003033c ವಿರಾತ್ರೇ ಪ್ರಮಥಿಷ್ಯಾಮಿ ಪಶೋರಿವ ಶಿರೋ ಬಲಾತ್||

ಇಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯು ಕಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು

ಪಾಂಚಾಲರಾಜ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನ ಶಿರವನ್ನು ಬಲವನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ
ಪಶುವೊಂದರ ಶಿರದಂತೆ ಅರೆಯುತ್ತೇನೆ.

10003034a ಅದ್ಯ ಪಾಂಚಾಲಪಾಂಡೂನಾಂ ಶಯಿತಾನಾತ್ಮಜಾನ್ನಿಶಿ|

10003034c ಖಿಡ್ಗೇನ ನಿಶಿತೇನಾಜೌ ಪ್ರಮಥಿಷ್ಯಾಮಿ ಗೌತಮ||

ಗೌತಮ! ಇಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿರುವ ಪಾಂಚಾಲ-ಪಾಂಡವರನ್ನು
ನಾನು ಎಳೆದ ನಿಶಿತ ಖಿಡ್ಗದಿಂದ ತುಂಡರಿಸುತ್ತೇನೆ.

10003035a ಅದ್ಯ ಪಾಂಚಾಲಸೇನಾಂ ತಾಂ ನಿಹತ್ಯ ನಿಶಿ ಸೌಪ್ತಿಕೇ|

10003035c ಕೃತಕೃತ್ಯಃ ಸುಖೀ ಚೈವ ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ ಮಹಾಮತೇ||

ಮಹಾಮತೇ! ಇಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿರುವ ಆ ಪಾಂಚಾಲಸೇನೆಯನ್ನು
ಸಂಹರಿಸಿ ನಾನು ಕೃತಕೃತ್ಯನೂ ಸುಖಿಯೂ ಆಗುತ್ತೇನೆ!"

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ದ್ರೌಣಿಮಂತ್ರಣಾಯಾಂ
ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ ದ್ರೌಣಿಮಂತ್ರಣ
ಎನ್ನುವ ಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಕೃಪ-ಅಶ್ವತ್ಥಾಮರ ಸಂವಾದ (೧-೩೩).

10004001 ಕೃಪ ಉವಾಚ|

10004001a ದಿಷ್ಟ್ಯಾ ತೇ ಪ್ರತಿಕರ್ತವ್ಯೇ ಮತಿರ್ಜಾತೇಯಮಚ್ಯುತ|

10004001c ನ ತ್ವಾ ವಾರಯಿತುಂ ಶಕ್ತೋ ವಜ್ರಪಾಣಿರಪಿ ಸ್ವಯಂ||

ಕೃಪನು ಹೇಳಿದನು: “ಅಚ್ಯುತ! ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು! ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವ ಯೋಚನೆಯುಂಟಾಗಿದೆ! ಸ್ವಯಂ ವಜ್ರಪಾಣಿಯೂ ನಿನ್ನನ್ನು ತಡೆಯಲು ಶಕ್ತನಿಲ್ಲ!

10004002a ಅನುಯಾಸ್ಯಾವಹೇ ತ್ವಾಂ ತು ಪ್ರಭಾತೇ ಸಹಿತಾವೃಭೌ|

10004002c ಅದ್ಯ ರಾತ್ರೌ ವಿಶ್ರಮಸ್ವ ವಿಮುಕ್ತಕವಚಧ್ವಜಃ||

ಆದರೆ ಇಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ಕವಚ-ಧ್ವಜಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ವಿಶ್ರಮಿಸು. ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಯುದ್ಧಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

10004003a ಅಹಂ ತ್ವಾಮನುಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಕೃತವರ್ಮ ಚ ಸಾತ್ವತಃ|

10004003c ಪರಾನಭಿಮುಖಿಂ ಯಾಂತಂ ರಥಾವಾಸ್ಥಾಯ ದಂಶಿತೌ||

ಸಾತ್ವತ ಕೃತವರ್ಮ ಮತ್ತು ನಾನು ಕವಚಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ರಥಗಳನ್ನೇರಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ನಿನ್ನನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇವೆ.

10004004a ಆವಾಭ್ಯಾಂ ಸಹಿತಃ ಶತ್ರುನ್ ಶ್ವೋಽಸಿ ಹಂತಾ ಸಮಾಗಮೇ|

10004004c ವಿಕ್ರಮ್ಯ ರಥಿನಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪಾಂಚಾಲಾನ್ಸಪದಾನುಗಾನ್||

ರಥಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೇ! ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಜೊತೆಗೆ ನೀನು ವಿಕ್ರಮದಿಂದ ರಣದಲ್ಲಿ ಪಾಂಚಾಲರನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಬಲ್ಲೆ!

10004005a ಶಕ್ತಸ್ವ ಮಸಿ ವಿಕ್ರಾಂತುಂ ವಿಶ್ರಮಸ್ವ ನಿಶಾಮಿಮಾಂ|

10004005c ಚಿರಂ ತೇ ಜಾಗ್ರತಸ್ತಾತ ಸ್ವಪ ತಾವನ್ನಿಶಾಮಿಮಾಂ||

ಮಗೂ! ಈ ರಾತ್ರಿ ವಿಶ್ರಮಿಸು! ಈ ವಿಕ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ನೀನು
ಶಕ್ತನಾಗಿದ್ದೀಯೆ! ಬೇಗನೆ ಏಳುವಿಯಂತೆ. ಇಂದು ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿಕೋ!

10004006a ವಿಶ್ರಾಂತಶ್ಚ ವಿನಿದ್ರಶ್ಚ ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತಶ್ಚ ಮಾನದ|

10004006c ಸಮೇತ್ಯ ಸಮರೇ ಶತ್ರುನ್ವಧಿಷ್ಯಸಿ ನ ಸಂಶಯಃ||

ಮಾನದ! ವಿಶ್ರಮಿಸು. ಸ್ವಸ್ಥಚಿತ್ತನಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸು! ಒಟ್ಟಿಗೇ ಸಮರದಲ್ಲಿ
ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ವಧಿಸುತ್ತೀಯೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ.

10004007a ನ ಹಿ ತ್ವಾ ರಥಿನಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪ್ರಗೃಹೀತವರಾಯುಧಂ|

10004007c ಜೇತುಮುತ್ಸಹತೇ ಕಶ್ಚಿ ದಪಿ ದೇವೇಷು ಪಾವಕಿಃ||

ರಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೇ! ವರಾಯುಧವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು
ದೇವತೆಗಳ ಪಾವಕಿಯು ಕೂಡ ಗೆಲ್ಲಲು ಇಚ್ಛಿಸುವುದಿಲ್ಲ!

10004008a ಕೃಪೇಣ ಸಹಿತಂ ಯಾಂತಂ ಯುಕ್ತಂ ಚ ಕೃತವರ್ಮಣಾ|

10004008c ಕೋ ದ್ರೋಣಿಂ ಯುಧಿ ಸಂರಬ್ಧಂ ಯೋಧಯೇದಪಿ ದೇವರಾಟ್||

ಕೃಪನೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೃತವರ್ಮನನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ
ಸಂರಬ್ಧನಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ದ್ರೋಣಿಯನ್ನು ಯಾರುತಾನೇ
ಎದುರಿಸಿಯಾರು? ಯೋಧನು ದೇವರಾಜನೇ ಆದರೂ
ಎದುರಿಸಲಾರನು.

10004009a ತೇ ವಯಂ ಪರಿವಿಶ್ರಾಂತಾ ವಿನಿದ್ರಾ ವಿಗತಜ್ವರಾಃ|

10004009c ಪ್ರಭಾತಾಯಾಂ ರಜನ್ಯಾಂ ವೈ ನಿಹನಿಷ್ಯಾಮ ಶಾತ್ರವಾನ್||

ವ್ಯಾಕುಲವಿಲ್ಲದೇ ಈ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಪಡೆಯೋಣ !

ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ನಾವು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸೋಣ !

10004010a ತವ ಹ್ಯಸ್ತ್ರಾಣಿ ದಿವ್ಯಾನಿ ಮಮ ಚೈವ ನ ಸಂಶಯಃ|

10004010c ಸಾತ್ವತೋಽಪಿ ಮಹೇಷ್ಟಾಸೋ ನಿತ್ಯಂ ಯುದ್ಧೇಷು ಕೋವಿದಃ||

ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ನನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಮಹೇಷ್ಟಾಸ ಸಾತ್ವತನು ಕೂಡ ನಿತ್ಯವೂ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೋವಿದನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

10004011a ತೇ ವಯಂ ಸಹಿತಾಸ್ತಾತ ಸರ್ವಾನ್ ಶತ್ರುನ್ಸಮಾಗತಾನ್|

10004011c ಪ್ರಸಹ್ಯ ಸಮರೇ ಹತ್ವಾ ಪ್ರೀತಿಂ ಪ್ರಾಪ್ನಾಮ ಪುಷ್ಕಲಾಂ|

10004011e ವಿಶ್ರಮಸ್ವ ತ್ವಮವ್ಯಗ್ರಃ ಸ್ವಪ ಚೇಮಾಂ ನಿಶಾಂ ಸುಖಿಂ||

ಮಗೂ ! ಸೇರಿರುವ ಸರ್ವ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಸಮರದಲ್ಲಿ

ಹೊಡೆದು ಸಂಹರಿಸಿ ಪುಷ್ಕಲ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಹೊಂದೋಣ !

ಅವ್ಯಗ್ರನಾಗಿ ನೀನು ವಿಶ್ರಮಿಸು. ಈ ರಾತ್ರಿ ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸು !

10004012a ಅಹಂ ಚ ಕೃತವರ್ಮಾ ಚ ಪ್ರಯಾಂತಂ ತ್ವಾಂ ನರೋತ್ತಮ|

10004012c ಅನುಯಾಸ್ಯಾವ ಸಹಿತೌ ಧನ್ವಿನೌ ಪರತಾಪಿನೌ|

10004012e ರಥಿನಂ ತ್ವರಯಾ ಯಾಂತಂ ರಥಾವಾಸ್ಥಾಯ ದಂಶಿತೌ||

ತ್ವರೇಮಾಡಿ ರಥವನ್ನೇರಿ ಹೋಗುವ ನಿನ್ನನ್ನು ಧನ್ವಿಗಳೂ
ಪರತಾಪಿಗಳೂ ಆದ ನಾನು ಮತ್ತು ಕೃತವರ್ಮ ಇಬ್ಬರೂ
ಕವಚಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ರಥವನ್ನೇರಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬರುತ್ತೇವೆ.

10004013a ಸ ಗತ್ವಾ ಶಿಬಿರಂ ತೇಷಾಂ ನಾಮ ವಿಶ್ರಾವ್ಯ ಚಾಹವೇ|

10004013c ತತಃ ಕರ್ತಾಸಿ ಶತ್ರುಣಾಂ ಯುಧ್ಯತಾಂ ಕದನಂ ಮಹತ್||

ಅವರ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೀನು ನಿನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಕೂಗಿ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ
ಅವರನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು. ಆಗ ನೀನು ಶತ್ರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಹಾ
ಕದನವನ್ನು ಹೋರಾಡುವೆಯಂತೆ!

10004014a ಕೃತ್ವಾ ಚ ಕದನಂ ತೇಷಾಂ ಪ್ರಭಾತೇ ವಿಮಲೇಽಹನಿ|

10004014c ವಿಹರಸ್ವ ಯಥಾ ಶಕ್ರಃ ಸೂದಯಿತ್ವಾ ಮಹಾಸುರಾನ್||

ಪ್ರಭಾತವಾಗುತ್ತಲೇ ಶುಭ್ರದಿನದಲ್ಲಿ ನೀನು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಕದನವಾಡಿ
ಮಹಾಸುರರನ್ನು ಸಂಹರಿಸುತ್ತಾ ವಿಹರಿಸಿದ ಇಂದ್ರನಂತೆ
ರಣರಂಗದಲ್ಲಿ ವಿಹರಿಸುವಿಯಂತೆ!

10004015a ತ್ವಂ ಹಿ ಶಕ್ರೋ ರಣೇ ಜೇತುಂ ಪಾಂಚಾಲಾನಾಂ ವರೂಢಿನೀಂ|

10004015c ದೈತ್ಯಸೇನಾಮಿವ ಕ್ರುದ್ಧಃ ಸರ್ವ ದಾನವಸೂದನಃ||

ಕ್ರುದ್ಧ ಸರ್ವದಾನವಸೂದನ ಇಂದ್ರನು ದೈತ್ಯಸೇನೆಯನ್ನು ಹೇಗೋ
ಹಾಗೆ ಪಾಂಚಾಲರ ಸೇನೆಗಳನ್ನು ರಣದಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲಲು ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಶಕ್ತ!

10004016a ಮಯಾ ತ್ವಾಂ ಸಹಿತಂ ಸಂಖ್ಯೇ ಗುಪ್ತಂ ಚ ಕೃತವರ್ಮಣಾ|

10004016c ನ ಸಹೇತ ವಿಭುಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಜ್ರಪಾಣಿರಪಿ ಸ್ವಯಂ||

ಕೃತವರ್ಮ ಮತ್ತು ನನ್ನಿಂದ ರಕ್ಷಿತನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸ್ವಯಂ ವಿಭು ವಜ್ರಪಾಣಿಯೂ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರನು.

10004017a ನ ಚಾಹಂ ಸಮರೇ ತಾತ ಕೃತವರ್ಮಾ ತಥೈವ ಚ|

10004017c ಅನಿರ್ಜಿತ್ಯ ರಣೇ ಪಾಂಡೂನ್ವ್ಯಪಯಾಸ್ಯಾವ ಕರ್ಹಿ ಚಿತ್||

ಮಗೂ! ನಾನಾಗಲೀ ಕೃತವರ್ಮನಾಗಲೀ ಸಮರದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರನ್ನು ಸೋಲಿಸದೇ ರಣದಿಂದ ಎಂದೂ ಹಿಂದಿರುಗುವುದಿಲ್ಲ,

10004018a ಹತ್ವಾ ಚ ಸಮರೇ ಕ್ಷುದ್ರಾನ್ಪಾಂಚಾಲಾನ್ಪಾಂಡುಭಿಃ ಸಹ|

10004018c ನಿವರ್ತಿಷ್ಯಾಮಹೇ ಸರ್ವೇ ಹತಾ ವಾ ಸ್ವರ್ಗಗಾ ವಯಂ||

ಸಮರದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರೊಂದಿಗೆ ಕ್ಷುದ್ರ ಪಾಂಚಾಲರನ್ನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತೇವೆ ಅಥವಾ ನಾವೇ ಹತರಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ!

10004019a ಸರ್ವೋಪಾಯೈಃ ಸಹಾಯಾಸ್ತೇ ಪ್ರಭಾತೇ ವಯಮೇವ ಹಿ|

10004019c ಸತ್ಯಮೇತನ್ಮಹಾಬಾಹೋ ಪ್ರಬ್ರವೀಮಿ ತವಾನಘ||

ಮಹಾಬಾಹೋ! ಅನಘ! ಬೆಳಗಾಗುತ್ತಲೇ ನಿನ್ನ ಸರ್ವ ಉಪಾಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಸತ್ಯವನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ!”

10004020a ಏವಮುಕ್ತಸ್ತತೋ ದ್ರೋಣಿರ್ಮಾತುಲೇನ ಹಿತಂ ವಚಃ|

10004020c ಅಬ್ರವೀನ್ಮಾತುಲಂ ರಾಜನ್ಯೋಧಾದ್ವ್ಯತ್ಯ ಲೋಚನೇ||

ರಾಜನ್! ಸೋದರಮಾವನ ಈ ಹಿತಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಕ್ರೋಧದಿಂದ
ಕಣ್ಣುಗಳು ಉಬ್ಬಿದ ದ್ರೋಣಿಯು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದನು:

10004021a ಆತುರಸ್ಯ ಕುತೋ ನಿದ್ರಾ ನರಸ್ಯಾಮರ್ಷಿತಸ್ಯ ಚ|

10004021c ಅರ್ಥಾಂಶ್ಚಿಂತಯತಶ್ಚಾಪಿ ಕಾಮಯಾನಸ್ಯ ವಾ ಪುನಃ||

“ಆತುರನಾದವನಿಗೆ, ಕುಪಿತನಾದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ, ಉದ್ದೇಶಗಳ ಕುರಿತು
ಚಿಂತಿಸುವವನಿಗೆ ಮತ್ತು ಆಸೆಗಳಿರುವವನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ನಿದ್ರೆಬರಬೇಕು?

10004022a ತದಿದಂ ಸಮನುಪ್ರಾಪ್ತಂ ಪಶ್ಯ ಮೇಽದ್ಯ ಚತುಷ್ಟಯಂ|

10004022c ಯಸ್ಯ ಭಾಗಶ್ಚತುರ್ಥೋ ಮೇ ಸ್ವಪ್ನಮಹ್ನಾಯ ನಾಶಯೇತ್||

ಈ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಅದು ನಿದ್ರೆಯನ್ನು
ನಾಶಗೊಳಿಸುವಾಗ ಇಂದು ಈ ನಾಲ್ಕನ್ನೂ ಹೊಂದಿ ನಾನು
ಪೀಡೆಗೊಳಗಾಗಿರುವುದು ನಿನಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲವೇ?

10004023a ಕಿಂ ನಾಮ ದುಃಖಂ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ವಿತುರ್ವಧಮನುಸ್ಮರನ್|

10004023c ಹೃದಯಂ ನಿರ್ದಹನ್ಮೇಽದ್ಯ ರಾತ್ರೈಹಾನಿ ನ ಶಾಮ್ಯತಿ||

ತಂದೆಯ ವಧೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಆಗುವ ಈ ದುಃಖಕ್ಕೆ
ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೆಸರಿದೆ? ಇಂದು ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು
ಸುಡುತ್ತಿರುವ ಈ ದುಃಖವು ರಾತ್ರಿಯಾಗಲೀ ಹಗಲಾಗಲೀ
ಶಾಂತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

10004024a ಯಥಾ ಚ ನಿಹತಃ ಪಾಪೈಃ ಪಿತಾ ಮಮ ವಿಶೇಷತಃ|

10004024c ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಪಿ ತೇ ಸರ್ವಂ ತನ್ನೇ ಮರ್ಮಾಣಿ ಕೃಂತತಿ||

ಪಾಪಿಗಳಿಂದ ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಹತನಾದುದನ್ನು ವಿಶೇಷತಃ ನೀನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೀಯೆ. ಅದು ನನ್ನ ಮರ್ಮಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಿದೆ.

10004025a ಕಥಂ ಹಿ ಮಾದೃಶೋ ಲೋಕೇ ಮುಹೂರ್ತಮಪಿ ಜೀವತಿ|

10004025c ದ್ರೋಣೋ ಹತೇತಿ ಯದ್ವಾಚಃ ಪಾಂಚಾಲಾನಾಂ ಶೃಣೋಮ್ಯಹಂ||

“ದ್ರೋಣನು ಹತನಾದನು!” ಎಂದು ಪಾಂಚಾಲರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿಯೂ ನನ್ನಂಥವನು ಮುಹೂರ್ತಕಾಲವಾದರೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಜೀವವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬಲ್ಲನು?

10004026a ದೃಷ್ಟದ್ಯುಷ್ನಮಹತ್ವಾಜೌ ನಾಹಂ ಜೀವಿತುಮುತ್ಸಹೇ|

10004026c ಸ ಮೇ ಪಿತೃವಧಾದ್ವದ್ಯಃ ಪಾಂಚಾಲಾ ಯೇ ಚ ಸಂಗತಾಃ||

ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಷ್ನನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವವರೆಗೆ ನನಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲ! ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಪಾಂಚಾಲನು ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವಧಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು!

10004027a ವಿಲಾಪೋ ಭಗ್ನಸಕ್ಲಸ್ಯ ಯಸ್ತು ರಾಜ್ಞೋ ಮಯಾ ಶ್ರುತಃ|

10004027c ಸ ಪುನರ್ಹೃದಯಂ ಕಸ್ಯ ಕ್ರೂರಸ್ಯಾಪಿ ನ ನಿರ್ದಹೇತ್||

ನಾನು ಕೇಳಿದಂತೆ ತೊಡೆಮುರಿದು ಬಿದ್ದಿರುವ ರಾಜನ ವಿಲಾಪವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಬೇರೆ ಯಾವ ಹೃದಯವು, ಅವನು ಎಷ್ಟೇ ಕ್ರೂರನಾಗಿದ್ದರೂ,

ಸುಡುವುದಿಲ್ಲ?

10004028a ಕಸ್ಯ ಹ್ಯಕರುಣಸ್ಯಾಪಿ ನೇತ್ರಾಭ್ಯಾಮಶ್ಚ ನಾವ್ರಜೇತ್|

10004028c ನೃಪತೇರ್ಭಗ್ನಸಕ್ಫಸ್ಯ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಾದೃಗ್ವಚಃ ಪುನಃ||

ತೊಡೆಮುರಿದಿರುವ ನೃಪತಿಯ ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಯಾರ ಕಣ್ಣುಗಳು, ಅವನು ಎಷ್ಟೇ ನಿಷ್ಕರುಣಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಕಂಬನಿಯನ್ನು ಸುರಿಸುವುದಿಲ್ಲ?

10004029a ಯಶ್ಚಾ ಯಂ ಮಿತ್ರಪಕ್ಷೋ ಮೇ ಮಯಿ ಜೀವತಿ ನಿರ್ಜಿತಃ|

10004029c ಶೋಕಂ ಮೇ ವರ್ಧಯತ್ಯೇಷ ವಾರಿವೇಗ ಇವಾರ್ಣವಂ|

10004029e ಏಕಾಗ್ರಮನಸೋ ಮೇಽದ್ಯ ಕುತೋ ನಿದ್ರಾ ಕುತಃ ಸುಖಂ||

ನನ್ನ ಮಿತ್ರಪಕ್ಷನಾಗಿರುವವನು ನಾನು ಜೀವಿತವಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಸೋತುಹೋದನೆಂದರೆ ಭರತದಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ನನ್ನ ಶೋಕವು ಉಕ್ಕಿಬರುತ್ತದೆ! ಏಕಾಗ್ರಮನಸ್ಕನಾಗಿರುವ ನನಗೆ ಇಂದು ನಿದ್ರೆಯೆಲ್ಲಿಂದ? ಸುಖವೆಲ್ಲಿಂದ?

10004030a ವಾಸುದೇವಾರ್ಜುನಾಭ್ಯಾಂ ಹಿ ತಾನಹಂ ಪರಿರಕ್ಷಿತಾನ್||

10004030c ಅವಿಷಹ್ಯತಮಾನ್ಮನೈ ಮಹೇಂದ್ರೇಣಾಪಿ ಮಾತುಲ|

ಮಾವ! ವಾಸುದೇವ-ಅರ್ಜುನರು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವವರೆಗೆ ಮಹೇಂದ್ರನು ಕೂಡ ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಲಾರನೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು.

10004031a ನ ಚಾಸ್ಮಿ ಶಕ್ಯಃ ಸಂಯಂತುಮಸ್ಮಾತ್ಕಾರ್ಯಾತ್ಕಥಂ ಚನ||

10004031c ನ ತಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ಯೋ ಮಾಂ ಕಾರ್ಯನ್ನಿವರ್ತಯೇತ್|

10004031e ಇತಿ ಮೇ ನಿಶ್ಚಿತಾ ಬುದ್ಧಿರೇಷಾ ಸಾಧುಮತಾ ಚ ಮೇ||

ಆದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಈ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಹಿಂದೆಸರಿಯುವುದು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಈ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ತಡೆಯುವವನನ್ನು ಯಾರನ್ನೂ ಕಾಣೆ! ಇದು ನನ್ನ ನಿಶ್ಚಯ! ಈ ಯೋಚನೆಯು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ.

10004032a ವಾರ್ತಿಕೈಃ ಕಥ್ಯಮಾನಸ್ತು ಮಿತ್ರಾಣಾಂ ಮೇ ಪರಾಭವಃ|

10004032c ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಚ ವಿಜಯೋ ಹೃದಯಂ ದಹತೀವ ಮೇ||

ವಾರ್ತಾಕಾರರು ಹೇಳಿದ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರ ಪರಾಭವ ಮತ್ತು ಪಾಂಡವರ ವಿಜಯವು ನನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿದೆ.

10004033a ಅಹಂ ತು ಕದನಂ ಕೃತ್ವಾ ಶತ್ರುಣಾಮದ್ಯ ಸೌಪ್ತಿಕೇ|

10004033c ತತೋ ವಿಶ್ರಮಿತಾ ಚೈವ ಸ್ವಪ್ತಾ ಚ ವಿಗತಜ್ವರಃ||

ನಾನಾದರೋ ಇಂದು ಕದನಗೈದು ಮಲಗಿರುವ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಂತರವೇ ನಾನು ಉದ್ವೇಗಗಳಿಲ್ಲದೇ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ರಮಿಸುತ್ತೇನೆ!"

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ದ್ರೋಣಿಮಂತ್ರಣಾಯಾಂ
ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ ದ್ರೋಣಿಮಂತ್ರಣ

೨೨

ಕೃಪ-ಅಶ್ವತ್ಥಾಮರ ಸಂವಾದ (೧-೨೭). ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಪಾಂಡವ
ಶಿಬಿರ ಗಮನ (೨೮-೩೮).

10005001 ಕೃಪ ಉವಾಚ|

10005001a ಶುಶ್ರೂಷುರಪಿ ದುರ್ಮೇಧಾಃ ಪುರುಷೋಽನಿಯತೇಂದ್ರಿಯಃ|

10005001c ನಾಲಂ ವೇದಯಿತುಂ ಕೃತ್ಸು ಧರ್ಮಾರ್ಥಾವಿತಿ ಮೇ ಮತಿಃ||

ಕೃಪನು ಹೇಳಿದನು: “ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಪುರುಷನು ತನ್ನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು
ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಂಡಿರದಿದ್ದರೆ ಗುರುವಿನ ಶುಶ್ರೂಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ
ಧರ್ಮಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ದೃಢ
ವಿಚಾರ.

10005002a ತಥೈವ ತಾವನ್ಮೇಧಾವೀ ವಿನಯಂ ಯೋ ನ ಶಿಕ್ಷತಿ|

10005002c ನ ಚ ಕಿಂ ಚನ ಜಾನಾತಿ ಸೋಽಪಿ ಧರ್ಮಾರ್ಥನಿಶ್ಚಯಂ||

ಹಾಗೆಯೇ ಮೇಧಾವಿಯು ವಿನಯದಿಂದ ಕಲಿಯದಿದ್ದರೆ ಅವನೂ ಕೂಡ
ಧರ್ಮಾರ್ಥನಿಶ್ಚಯವೇನನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರ.

10005003a ಶುಶ್ರೂಷುಸ್ತ್ವೇವ ಮೇಧಾವೀ ಪುರುಷೋ ನಿಯತೇಂದ್ರಿಯಃ|

10005003c ಜಾನೀಯಾದಾಗಮಾನ್ಸರ್ವಾನ್ ಗ್ರಾಹ್ಯಂ ಚ ನ ವಿರೋಧಯೇತ್||

ಶುಶ್ರೂಷೆಮಾಡಿರುವ ನಿಯತೇಂದ್ರಿಯ ಮೇಧಾವೀ ಪುರುಷನು ಸರ್ವ

ಆಗಮಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾದುದನ್ನು
ವಿರೋಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

10005004a ಅನೇಯಸ್ತು ವಮಾನೀ ಯೋ ದುರಾತ್ಮಾ ಪಾಪಪೂರುಷಃ|

10005004c ದಿಷ್ಟಮುತ್ಸ್ರಜ್ಯ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಕರೋತಿ ಬಹುಪಾಪಕಂ||

ಆದರೆ ನೀತಿಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಅಸಾಧ್ಯನಾದ ಮತ್ತು
ಇತರರನ್ನು ಅಪಮಾನಗೊಳಿಸುವ ದುರಾತ್ಮ ಪಾಪಪೂರುಷನು
ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಲ್ಯಾಣಮಾರ್ಗವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಬಹುಪಾಪಕಾರೀ
ಕರ್ಮಗಳನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

10005005a ನಾಥವಂತಂ ತು ಸುಹೃದಃ ಪ್ರತಿಷೇಧಂತಿ ಪಾತಕಾತ್|

10005005c ನಿವರ್ತತೇ ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀವಾನ್ನಾಲಕ್ಷ್ಮೀವಾನ್ನಿವರ್ತತೇ||

ಹೇಳಿ-ಕೇಳುವವರು ಇರುವವನನ್ನು ಸುಹೃದಯರು
ಪಾತಕಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡದಂತೆ ತಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯು
ಪಾಪಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಹಿಂದೆಸರಿಯುತ್ತಾನೆ. ದುರ್ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಯು
ಹಿಂದೆಸರಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

10005006a ಯಥಾ ಹ್ಯುಚ್ಚಾವಚೈರ್ವಾಕ್ಯೈಃ ಕ್ಷಿಪ್ತಚಿತ್ತೋ ನಿಯಮ್ಯತೇ|

10005006c ತಥೈವ ಸುಹೃದಾ ಶಕ್ಯೋ ನಶಕ್ಯಸ್ವ ವಸೀದತಿ||

ಮನಸ್ಸು ಕದಡಿದವನು ನಯವಾದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ
ಸುಹೃದಯರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದವನು ಸುಪ್ರಸನ್ನನಾಗುತ್ತಾನೆ.
ಕೇಳದವನು ನಾಶಗೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

10005007a ತಥೈವ ಸುಹೃದಂ ಪ್ರಾಜ್ಞಂ ಕುರ್ವಾಣಂ ಕರ್ಮ ಪಾಪಕಂ|

10005007c ಪ್ರಾಜ್ಞಾಃ ಸಂಪ್ರತಿಷೇಧಂತೇ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಪುನಃ ಪುನಃ||

ಹಾಗೆಯೇ ಪ್ರಾಜ್ಞನಾದ ಸುಹೃದಯನು ಪಾಪ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೊರಡುವಾಗ ಪ್ರಾಜ್ಞರು ಅವನನ್ನು ಯಥಾಶಕ್ತಿ ತಡೆಯಲು ಪುನಃ ಪುನಃ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

10005008a ಸ ಕಲ್ಯಾಣೇ ಮತಿಂ ಕೃತ್ವಾ ನಿಯಮ್ಯಾತ್ಮಾನಮಾತ್ಮನಾ|

10005008c ಕುರು ಮೇ ವಚನಂ ತಾತ ಯೇನ ಪಶ್ಚಾನ್ನ ತಪ್ಯಸೇ||

ಮಗೂ! ಕಲ್ಯಾಣಕರವಾದುದರ ಕುರಿತು ಬುದ್ಧಿಮಾಡಿ ನಿನ್ನನ್ನು ನೀನೇ ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೋ! ಯಾವುದರಿಂದ ನೀನು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು!

10005009a ನ ವಧಃ ಪೂಜ್ಯತೇ ಲೋಕೇ ಸುಪ್ತಾನಾಮಿಹ ಧರ್ಮತಃ|

10005009c ತಥೈವ ನ್ಯಸ್ತಶಸ್ತ್ರಾಣಾಂ ವಿಮುಕ್ತರಥವಾಜಿನಾಂ||

10005010a ಯೇ ಚ ಬ್ರೂಯುಸ್ತವಾಸ್ತ್ರೀತಿ ಯೇ ಚ ಸ್ಯುಃ ಶರಣಾಗತಾಃ|

10005010c ವಿಮುಕ್ತಮೂರ್ಧಜಾ ಯೇ ಚ ಯೇ ಚಾಪಿ ಹತವಾಹನಾಃ||

ಮಲಗಿರುವವರನ್ನು, ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟವರನ್ನು, ರಥಗಳಿಂದ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿರುವವರನ್ನು, ನಾನು ನಿನ್ನವನೆಂದು ಹೇಳುವವರನ್ನು, ಶರಣಾಗತರಾದವರನ್ನು, ಕೂದಲು ಬಿಚ್ಚಿರುವವರನ್ನು, ಮತ್ತು ವಾಹನಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವವರನ್ನು ವಧಿಸುವುದು ಧರ್ಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಂಸನೀಯವಲ್ಲ.

10005011a ಅದ್ಯ ಸ್ವಪ್ನಂತಿ ಪಾಂಚಾಲಾ ವಿಮುಕ್ತಕವಚಾ ವಿಭೋ|

10005011c ವಿಶ್ವಸ್ತಾ ರಜನೀಂ ಸರ್ವೇ ಪ್ರೇತಾ ಇವ ವಿಚೇತಸಃ||

ವಿಭೋ! ಇಂದು ಪಾಂಚಾಲರು ಕವಚಗಳನ್ನು ಕಳಚಿ ಮಲಗಿದ್ದಾರೆ.
ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರೇತಗಳಂತೆ ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

10005012a ಯಸ್ತೇಷಾಂ ತದವಸ್ಥಾನಾಂ ದ್ರುಹ್ಯೇತ ಪುರುಷೋಽನೃಜುಃ|

10005012c ವ್ಯಕ್ತಂ ಸ ನರಕೇ ಮಜ್ಜೇದಗಾಧೇ ವಿಪುಲೇಽಪ್ಲವೇ||

ಆ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕ್ರೂರ ಮನುಷ್ಯನು
ದ್ರೋಹವೆಸಗುತ್ತಾನೋ ಅವನು ಅಗಾಧ, ವಿಶಾಲ, ದಾಟಲು ಅಸಾಧ್ಯ
ಮಹಾನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ.

10005013a ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರವಿದುಷಾಂ ಲೋಕೇ ಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ವ ಮಸಿ ವಿಶ್ರುತಃ|

10005013c ನ ಚ ತೇ ಜಾತು ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ನಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮಪಿ ಕಿಲ್ಬಿಷಂ||

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನೀನು ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೆಂದು
ವಿಶ್ರುತನಾಗಿರುವೆ. ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಕಿಲ್ಬಿಷವೂ ಇದುವರೆಗೆ
ಲೋಕದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ.

10005014a ತ್ವಂ ಪುನಃ ಸೂರ್ಯಸಂಕಾಶಃ ಶ್ವೋಭೂತ ಉದಿತೇ ರವೌ|

10005014c ಪ್ರಕಾಶೇ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ವಿಚೇತಾ ಯುಧಿ ಶಾತ್ರವಾನ್||

ಪುನಃ ನಾಳೆ ರವಿಯು ಉದಿಸಿ ಸರ್ವಭೂತಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸಲು
ಸೂರ್ಯಸಂಕಾಶನಾದ ನೀನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವಿಯಂತೆ.

10005015a ಅಸಂಭಾವಿತರೂಪಂ ಹಿ ತ್ವಯಿ ಕರ್ಮ ವಿಗರ್ಹಿತಂ|

10005015c ಶುಕ್ಲೇ ರಕ್ತಮಿವ ನ್ಯಸ್ತಂ ಭವೇದಿತಿ ಮತಿರ್ಮಮ||

ಬಿಳಿಯ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ರಕ್ತದ ಕಲೆಯಿರುವುದು ಎಷ್ಟು
ಅಸಂಭವವೋ ಹಾಗೆ ನಿನ್ನಿಂದ ನಂದನೀಯ ಕರ್ಮವು
ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದೂ ಕೂಡ ಅಸಂಭವವೆಂದು
ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ!”

10005016 ಅಶ್ವತ್ಥಾಮೋವಾಚ|

10005016a ಏವಮೇತದ್ಯಥಾತ್ಥ ತ್ವಮನುಶಾಸ್ತ್ರೀಹ ಮಾತುಲ|

10005016c ತೈಸ್ತು ಪೂರ್ವಮಯಂ ಸೇತುಃ ಶತಧಾ ವಿದಲೀಕೃತಃ||

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಹೇಳಿದನು: “ಮಾವ! ನೀನು ಏನು ಹೇಳಿರುವೆಯೋ
ಅದು ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಪಾಂಡವರು ಈ ಮೊದಲೇ
ಧರ್ಮದ ಗಡಿಯನ್ನು ನೂರಾರು ಚೂರುಗಳನ್ನಾಗಿ ಒಡೆದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ!

10005017a ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಂ ಭೂಮಿಪಾಲಾನಾಂ ಭವತಾಂ ಚಾಪಿ ಸಂನಿಧೌ|

10005017c ನ್ಯಸ್ತಶಸ್ತ್ರೋ ಮಮ ಪಿತಾ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನೇನ ಪಾತಿತಃ||

ಭೂಮಿಪಾಲರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ
ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ್ದ ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನು
ಕೆಳಗುರುಳಿಸಿದನು!

10005018a ಕರ್ಣಶ್ಚ ಪತಿತೇ ಚಕ್ರೇ ರಥಸ್ಯ ರಥಿನಾಂ ವರಃ|

10005018c ಉತ್ತಮೇ ವ್ಯಸನೇ ಸನ್ನೋ ಹತೋ ಗಾಂಡೀವಧನ್ವನಾ||

ರಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕರ್ಣನೂ ಕೂಡ ಅವನ ರಥವು ಹುದುಗಿ
ಮಹಾವ್ಯಸನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಗಾಂಡೀವಧನ್ವಿಯಿಂದ ಹತನಾದನು.

10005019a ತಥಾ ಶಾಂತನವೋ ಭೀಷ್ಮೋ ನ್ಯಸ್ತಶಸ್ತ್ರೋ ನಿರಾಯುಧಃ|

10005019c ಶಿಖಿಂಡಿನಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಹತೋ ಗಾಂಡೀವಧನ್ವನಾ||

ಹಾಗೆಯೇ ಶಾಂತನವ ಭೀಷ್ಮನೂ ಕೂಡ ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬಿಸುಟು
ನಿರಾಯುಧನಾಗಿದ್ದಾಗ ಶಿಖಿಂಡಿಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದ
ಗಾಂಡೀವಧನ್ವಿಯಿಂದ ಹತನಾದನು.

10005020a ಭೂರಿಶ್ರವಾ ಮಹೇಷ್ವಾಸಸ್ತಥಾ ಪ್ರಾಯಗತೋ ರಣೇ|

10005020c ಕ್ರೋಶತಾಂ ಭೂಮಿಪಾಲಾನಾಂ ಯುಯುಧಾನೇನ ಪಾತಿತಃ||

ಮಹೇಷ್ವಾಸ ಭೂರಿಶ್ರವನೂ ಕೂಡ ರಣದಲ್ಲಿ
ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಭೂಮಿಪಾಲರು ಬೇಡಬೇಡವೆಂದು ಕೂಗಿ
ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಯುಯುಧಾನನಿಂದ ಬೀಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು.

10005021a ದುರ್ಯೋಧನಶ್ಚ ಭೀಮೇನ ಸಮೇತ್ಯ ಗದಯಾ ಮೃಧೇ|

10005021c ಪಶ್ಯತಾಂ ಭೂಮಿಪಾಲಾನಾಮಧರ್ಮೇಣ ನಿಪಾತಿತಃ||

ದುರ್ಯೋಧನನೂ ಕೂಡ ಭೀಮನೊಡನೆಯ ಗದಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ
ಭೂಮಿಪಾಲರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅಧರ್ಮದಿಂದ
ಕೆಳಗುರುಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು.

10005022a ಏಕಾಕೀ ಬಹುಭಿಸ್ತತ್ರ ಪರಿವಾರ್ಯ ಮಹಾರಥೈಃ|

10005022c ಅಧರ್ಮೇಣ ನರವ್ಯಾಘ್ರೋ ಭೀಮಸೇನೇನ ಪಾತಿತಃ||

ಅನೇಕ ಮಹಾರಥರಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಏಕಾಕೀ
ನರವ್ಯಾಘ್ರನನ್ನು ಭೀಮಸೇನನು ಅಧರ್ಮದಿಂದಲೇ ಉರುಳಿಸಿದನು !

10005023a ವಿಲಾಪೋ ಭಗ್ನಸಕ್ಲಸ್ಯ ಯೋ ಮೇ ರಾಜ್ಞಃ ಪರಿಶ್ರುತಃ|

10005023c ವಾರ್ತೀ ಕಾನಾಂ ಕಥಯತಾಂ ಸ ಮೇ ಮರ್ಮಾಣಿ ಕೃಂತತಿ||

ನನ್ನ ರಾಜನು ಹೀಗೆ ತೊಡೆಯೊಡೆದು ವಿಲಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು
ದೂತರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿದ ನನ್ನ ಮರ್ಮಗಳು ಕತ್ತರಿಸಿದಂತಾಗಿವೆ.

10005024a ಏವಮಧಾರ್ಮಿಕಾಃ ಪಾಪಾಃ ಪಾಂಚಾಲಾ ಭಿನ್ನಸೇತವಃ|

10005024c ತಾನೇವಂ ಭಿನ್ನಮರ್ಯಾದಾನ್ವಿಂ ಭವಾನ್ನ ವಿಗರ್ಹತಿ||

ಹೀಗೆ ಪಾಪಿ ಪಾಂಚಾಲರೇ ಅಧರ್ಮಿಗಳಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಧರ್ಮದ
ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಒಡೆದಿರುವರು. ಮರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನು ಒಡೆದಿರುವ
ಅವರನ್ನೇಕೆ ನೀನು ನಿಂದಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ?

10005025a ಪಿತೃಹಂತೃನಹಂ ಹತ್ವಾ ಪಾಂಚಾಲಾನ್ನಿಶಿ ಸೌಪ್ತಿಕೇ|

10005025c ಕಾಮಂ ಕೀಟಃ ಪತಂಗೋ ವಾ ಜನ್ಮ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಭವಾಮಿ ವೈ||

ಪಿತೃಹಂತಕರಾದ ಪಾಂಚಾಲರನ್ನು ರಾತ್ರಿವೇಳೆ ಮಲಗಿರುವಾಗಲೇ
ಕೊಂದು ಕೀಟ ಅಥವಾ ಪತಂಗದ ಜನ್ಮವು ದೊರಕಿದರೂ ನನಗೆ
ಇಷ್ಟವಾದುದೇ !

10005026a ತ್ವರೇ ಚಾಹಮನೇನಾದ್ಯ ಯದಿದಂ ಮೇ ಚಿಕೀರ್ಷಿತಂ|

10005026c ತಸ್ಯ ಮೇ ತ್ವರಮಾಣಸ್ಯ ಕುತೋ ನಿದ್ರಾ ಕುತಃ ಸುಖಿಂ||

ನಾನು ಬಯಸಿದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇಂದೇ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಲು ಅವಸರಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ತ್ವರೆಯಲ್ಲಿರುವ ನನಗೆ ನಿದ್ರೆಯಲ್ಲಿಂದ ಮತ್ತು ಸುಖವೆಲ್ಲಿಂದ?

10005027a ನ ಸ ಜಾತಃ ಪುಮಾಽಲ್ಲೋಕೇ ಕಶ್ಚಿನ್ನ ಚ ಭವಿಷ್ಯತಿ|

10005027c ಯೋ ಮೇ ವ್ಯಾವರ್ತಯೇದೇತಾಂ ವಧೇ ತೇಷಾಂ ಕೃತಾಂ ಮತಿಂ||

ಅವರ ವಧೆಯ ಕುರಿತು ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ತಡೆಯುವ ಪುರುಷನು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಹುಟ್ಟುವುದೂ ಇಲ್ಲ!”

10005028 ಸಂಜಯ ಉವಾಚ|

10005028a ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹಾರಾಜ ದ್ರೋಣಪುತ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್|

10005028c ಏಕಾಂತೇ ಯೋಜಯಿತ್ವಾಶ್ವಾನ್ವಾ ಯಾದಭಿಮುಖಿಃ ಪರಾನ್||

ಸಂಜಯನು ಹೇಳಿದನು: “ಮಹಾರಾಜ ! ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಅಭಿಮುಖನಾಗಿ ಹೊರಟನು.

10005029a ತಮಬ್ರೂತಾಂ ಮಹಾತ್ಮಾನೌ ಭೋಜಶಾರದ್ವತಾವೃಭೌ|

10005029c ಕಿಮಯಂ ಸ್ಯಂದನೋ ಯುಕ್ತಃ ಕಿಂ ಚ ಕಾರ್ಯಂ ಚಿಕೀರ್ಷಿತಂ||

ಆಗ ಅವನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಭೋಜ ಮತ್ತು ಶಾರದ್ವತ ಇಬ್ಬರೂ ಮಹಾತ್ಮರೂ “ರಥವನ್ನೇಕೆ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವೆ? ಏನನ್ನು ಮಾಡಲು

ಬಯಸುತ್ತಿರುವೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

10005030a ಏಕಸಾರ್ಥಂ ಪ್ರಯಾತೌ ಸ್ವಸ್ತ್ವಯಾ ಸಹ ನರರ್ಷಭ|

10005030c ಸಮದುಃಖಸುಖೌ ಚೈವ ನಾವಾಂ ಶಂಕಿತುಮರ್ಹಸಿ||

“ನರರ್ಷಭ! ನಾವಿಬ್ಬರೂ ನಿನ್ನ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಿನ್ನ ಸುಖ-ದುಃಖಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ನಾವು ಸಮಭಾಗಿಗಳು. ನಮ್ಮನ್ನು ನೀನು ಶಂಕಿಸಬಾರದು!”

10005031a ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಾ ತು ಸಂಕ್ರುದ್ಧಃ ಪಿತುರ್ವಧಮನುಸ್ಮರನ್|

10005031c ತಾಭ್ಯಾಂ ತಥ್ಯಂ ತದಾಚಖ್ಯೌ ಯದಸ್ಯಾತ್ಮಚಿಕೀರ್ಷಿತಂ||

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನಾದರೋ ತಂದೆಯ ವಧೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಕ್ರುದ್ಧನಾಗಿ ತಾನು ಏನು ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿರುವನೆಂದು ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ಹೇಳಿದನು:

10005032a ಹತ್ವಾ ಶತಸಹಸ್ರಾಣಿ ಯೋಧಾನಾಂ ನಿಶಿತೈಃ ಶರೈಃ|

10005032c ನ್ಯಸ್ತಶಸ್ತ್ರೋ ಮಮ ಪಿತಾ ಧೃಷ್ಟಧ್ಯುಮ್ನೇನ ಪಾತಿತಃ||

“ನೂರುಸಾವಿರ ಯೋಧರನ್ನು ನಿಶಿತ ಶರಗಳಿಂದ ಸಂಹರಿಸಿ ಶಸ್ತ್ರವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಧೃಷ್ಟಧ್ಯುಮ್ನನು ಸಂಹರಿಸಿದನು.

10005033a ತಂ ತಥೈವ ಹನಿಷ್ಯಾಮಿ ನ್ಯಸ್ತವರ್ಮಾಣಮದ್ಯ ವೈ|

10005033c ಪುತ್ರಂ ಪಾಂಚಾಲರಾಜಸ್ಯ ಪಾಪಂ ಪಾಪೇನ ಕರ್ಮಣಾ||

ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂದು ಕವಚಗಳನ್ನು ಕಳಚಿಟ್ಟಿರುವ ಪಾಪಿ

ಪಾಂಚಾಲರಾಜನ ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಾಪ ಕರ್ಮದಿಂದಲೇ ನಾನು
ಸಂಹರಿಸುತ್ತೇನೆ.

10005034a ಕಥಂ ಚ ನಿಹತಃ ಪಾಪಃ ಪಾಂಚಾಲಃ ಪಶುವನ್ಮಯಾ|

10005034c ಶಸ್ತ್ರಾಹವಜಿತಾಂ ಲೋಕಾನ್ಮಾಪ್ನುಯಾದಿತಿ ಮೇ ಮತಿಃ||

ಪಶುವಿನಂತೆ ನನ್ನಿಂದ ಹತನಾಗುವ ಪಾಪಿ ಪಾಂಚಾಲನು ಶಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ
ಹೋರಾಡಿ ಸೋತವನಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಲೋಕಗಳನ್ನು ಯಾವ
ರಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಡೆಯಕೂಡದೆಂದೇ ನನ್ನ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿದೆ.

10005035a ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಸಂನದ್ಧಕವಚೌ ಸಖಿಡ್ಗಾವಾತ್ತಕಾರ್ಮುಕೌ|

10005035c ಸಮಾಸ್ಥಾಯ ಪ್ರತೀಕ್ಷೇತಾಂ ರಥವರ್ಯೌ ಪರಂತಪೌ||

ರಥವರ್ಯ ಪರಂತಪ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಬೇಗನೇ ಕವಚಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ,
ಖಿಡ್ಗ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮುಕಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ರಥವನ್ನೇರಿ ನನ್ನ
ಪ್ರತೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿರಿ!”

10005036a ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಥಮಾಸ್ಥಾಯ ಪ್ರಾಯಾದಭಿಮುಖಃ ಪರಾನ್|

10005036c ತಮನ್ವಗಾತ್ಯು ಪೋ ರಾಜನ್ಯ ತವರ್ಮಾ ಚ ಸಾತ್ವತಃ||

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ರಥವನ್ನೇರಿ ಅವನು ಶತ್ರುಗಳಿದ್ದ ಕಡೆ
ಹೊರಟುಹೋದನು. ರಾಜನ್! ಅವನನ್ನು ಕೃಪ ಮತ್ತು ಸಾತ್ವತ
ಕೃತವರ್ಮರು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೋದರು.

10005037a ತೇ ಪ್ರಯಾತಾ ವ್ಯರೋಚಂತ ಪರಾನಭಿಮುಖಾಸ್ತ್ರಯಃ|

10005037c ಹೂಯಮಾನಾ ಯಥಾ ಯಜ್ಞೇ ಸಮಿದ್ಧಾ ಹವ್ಯವಾಹನಾಃ||

ಶತ್ರುಗಳ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ಸಮಿದ್ಧಗಳ ಆಹುತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ತ್ರೇತಾಗ್ನಿಗಳಂತೆಯೇ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

10005038a ಯಯುಶ್ಚ ಶಿಬಿರಂ ತೇಷಾಂ ಸಂಪ್ರಸುಪ್ತಜನಂ ವಿಭೋ|

10005038c ದ್ವಾರದೇಶಂ ತು ಸಂಪ್ರಾಪ್ಯ ದ್ರೋಣಿಸ್ತಸ್ಥೌ ರಥೋತ್ತಮೇ||

ವಿಭೋ! ನಿರಾತಂಕರಾಗಿ ಜನರು ಮಲಗಿದ್ದ ಆ ಶಿಬಿರದ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ರಥದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ದ್ರೋಣಿಯು ಅದರ ದ್ವಾರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡನು.”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ದ್ರೋಣಿಗಮನೇ
ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ ದ್ರೋಣಿಗಮನ ಎನ್ನುವ ಐದನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೬

ಪಾಂಡವರ ಶಿಬಿರದ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಪುರುಷನೋರ್ವನನ್ನು ಕಂಡ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಅವನ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಆಯುಧಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಹರಿಸಲು ಅವೆಲ್ಲವೂ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜಕವಾದ ಅದ್ಭುತವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದುದು (೧-೧೭). ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಶರಣುಹೋಗಲು

10006001 ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಉವಾಚ|

10006001a ದ್ವಾರದೇಶೇ ತತೋ ದ್ರೋಣಿಮವಸ್ಥಿತಮವೇಕ್ಷ್ಯ ತೌ|

10006001c ಅಕುರ್ವತಾಂ ಭೋಜಕೃಪೌ ಕಿಂ ಸಂಜಯ ವದಸ್ವ ಮೇ||

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಹೇಳಿದನು: “ಆಗ ದ್ವಾರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿರುವ ದ್ರೋಣಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಭೋಜ ಮತ್ತು ಕೃಪರು ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳು!”

10006002 ಸಂಜಯ ಉವಾಚ|

10006002a ಕೃತವರ್ಮಾಣಮಾಮಂತ್ರೈ ಕೃಪಂ ಚ ಸ ಮಹಾರಥಂ|

10006002c ದ್ರೋಣಿರ್ಮನ್ಯುಪರಿತಾತ್ಮಾ ಶಿಬಿರದ್ವಾರಮಾಸದತ್||

ಸಂಜಯನು ಹೇಳಿದನು: “ಕೃತವರ್ಮನನ್ನೂ ಮತ್ತು ಮಹಾರಥ ಕೃಪನನ್ನೂ ಬರಹೇಳಿ ಕೋಪದಿಂದ ಪರಿತಾತ್ಮ ದ್ರೋಣಿಯು ಶಿಬಿರದ ದ್ವಾರವನ್ನು ತಲುಪಿದನು.

10006003a ತತ್ರ ಭೂತಂ ಮಹಾಕಾಯಂ ಚಂದ್ರಾರ್ಕಸದೃಶದ್ಯುತಿಂ|

10006003c ಸೋಽಪಶ್ಯದ್ಧ್ವಾರಮಾವೃತ್ಯ ತಿಷ್ಠಂತಂ ಲೋಮಹರ್ಷಣಂ||

ಅಲ್ಲಿ ಅವನು ದ್ವಾರವನ್ನು ಆವರಿಸಿ ನಿಂತಿರುವ ಚಂದ್ರ-ಸೂರ್ಯರ ಸಮಾನ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಮೈನವಿರೇಳಿಸುವ ಮಹಾಕಾಯದ ಭೂತವೊಂದನ್ನು ನೋಡಿದನು.

10006004a ವಸಾನಂ ಚರ್ಮ ವೈಯಾಘ್ರಂ ಮಹಾರುಧಿರವಿಸ್ರವಂ|

10006004c ಕೃಷ್ಣಾಜಿನೋತ್ತರಾಸಂಗಂ ನಾಗಯಜ್ಞೋಪವೀತಿನಂ||

ಅವನು ಮಹಾರಕ್ತವನ್ನು ಸುರಿಸುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಾಘ್ರಚರ್ಮವನ್ನು ಉಟ್ಟಿದ್ದನು. ಕೃಷ್ಣಾಜಿನವನ್ನೇ ಉತ್ತರೀಯವನ್ನಾಗಿ ಹೊದಿದ್ದನು. ಸರ್ಪವೇ ಅವನ ಯಜ್ಞೋಪವೀತವಾಗಿತ್ತು.

10006005a ಬಾಹುಭಿಃ ಸ್ವಾಯತೈಃ ಪೀನೈರ್ನಾನಾಪ್ರಹರಣೋದ್ಯತೈಃ|

10006005c ಬದ್ಧಾಂಗದಮಹಾಸರ್ಪಂ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಾಕುಲಾನನಂ||

ಅವನ ನೀಳ ದಪ್ಪ ಬಾಹುಗಳು ನಾನಾಪ್ರಕಾರದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದವು. ಮಹಾಸರ್ಪಗಳೇ ಅವನ ತೋಳ್ಬಂದಿಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಮುಖದ ಸುತ್ತಲೂ ಜ್ವಾಲೆಗಳ ಮಾಲೆಯಿದ್ದಿತು.

10006006a ದಂಷ್ಟ್ರಾ ಕರಾಲವದನಂ ವ್ಯಾದಿತಾಸ್ಯಂ ಭಯಾವಹಂ|

10006006c ನಯನಾನಾಂ ಸಹಸ್ರೈಶ್ಚ ವಿಚಿತ್ರೈರಭಿಭೂಷಿತಂ||

ಕೋರೆದಾಡೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಅವನ ಕರಾಳ ವದನದಲ್ಲಿನ ತೆರೆದ ಬಾಯಿಯು ಭಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಸಹಸ್ರಾರು ವಿಚಿತ್ರ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ವಿಭೂಷಿತನಾಗಿದ್ದನು.

10006007a ನೈವ ತಸ್ಯ ವಪುಃ ಶಕ್ಯಂ ಪ್ರವಕ್ತುಂ ವೇಷ ಏವ ವಾ|

10006007c ಸರ್ವಥಾ ತು ತದಾಲಕ್ಷ್ಯ ಸ್ಫುಟೇಯುರಪಿ ಪರ್ವತಾಃ||

ಅವನ ಶರೀರವನ್ನೂ ವೇಷವನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸಲು ಯಾರಿಗೂ

ಶಕ್ಯವಾಗದಂತಿತ್ತು. ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಪರ್ವತಗಳು ಕೂಡ
ಭಯದಿಂದ ಸ್ಪೋಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು !

10006008a ತಸ್ಯಾಸ್ಯಾನ್ನಾಸಿಕಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಶ್ರವಣಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಸರ್ವಶಃ|

10006008c ತೇಭ್ಯಶ್ಚಾಕ್ಷಿಸಹಸ್ರೇಭ್ಯಃ ಪ್ರಾದುರಾಸನ್ಮಹಾರ್ಚಿಷಃ||

ಅವನ ಮೂಗಿನ ಹೊಳ್ಳೆಗಳಿಂದಲೂ, ಕಿವಿಗಳಿಂದಲೂ, ಸಹಸ್ರ
ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಮಹಾಜ್ವಾಲೆಗಳು
ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದ್ದವು.

10006009a ತಥಾ ತೇಜೋಮರೀಚಿಭ್ಯಃ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರಾಃ|

10006009c ಪ್ರಾದುರಾಸನ್ ಹೃಷೀಕೇಶಾಃ ಶತಶೋಽಥ ಸಹಸ್ರಶಃ||

ಅವನ ತೇಜಸ್ಸಿನ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ನೂರಾರು ಸಹಸ್ರಾರು ಶಂಖ-ಚಕ್ರ-
ಗದೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದ ಹೃಷೀಕೇಶರು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

10006010a ತದತ್ಯದ್ಭುತಮಾಲೋಕ್ಯ ಭೂತಂ ಲೋಕಭಯಂಕರಂ|

10006010c ದ್ರೋಣಿರವ್ಯಧಿತೋ ದಿವ್ಯೈರಸ್ತ್ರವರ್ಷೈರವಾಕಿರತ್||

ಲೋಕಭಯಂಕರನಾದ ಆ ಅದ್ಭುತ ಭೂತನನ್ನು ನೋಡಿದ ದ್ರೋಣಿಯು
ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವ್ಯಧಿತನಾಗದೇ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಅವನನ್ನು ಮುಸುಕಿದನು.

10006011a ದ್ರೋಣಿಮುಕ್ತಾಂಶರಾಂಸ್ತಾಂಸ್ತು ತದ್ಭೂತಂ ಮಹದಗ್ರಸತ್|

10006011c ಉದಧೇರಿವ ವಾಯೋಘಾನ್ವಾವಕೋ ವಡವಾಮುಖಃ||

ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ವಡವಾಗ್ನಿಯು ಜಲರಾಶಿಗಳನ್ನೇ
ಕುಡಿದುಬಿಡುವಂತೆ ದ್ರೋಣಿಯು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಶರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆ
ಮಹಾಭೂತನು ನುಂಗಿಬಿಟ್ಟನು.

10006012a ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಾ ತು ಸಂಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ತಾನ್ ಶರೌಘಾನ್ನಿರರ್ಥಕಾನ್|

10006012c ರಥಶಕ್ತಿಂ ಮುಮೋಚಾಸ್ಮೈ ದೀಪ್ತಾಮಗ್ನಿಶಿಖಾಮಿವ||

ಆ ಶರಸಮೂಹಗಳು ನಿರರ್ಥಕವಾದುದನ್ನು ನೋಡಿದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಅಗ್ನಿಯ ಶಿಖೆಯಂತಿರುವ ರಥಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು.

10006013a ಸಾ ತದಾಹತ್ಯ ದೀಪ್ತಾಗ್ರಾ ರಥಶಕ್ತಿರಶೀರ್ಯತ|

10006013c ಯುಗಾಂತೇ ಸೂರ್ಯಮಾಹತ್ಯ ಮಹೋಲ್ಕೇವ ದಿವಶ್ಚು ತಾ||

ಯುಗಾಂತದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ನುಚ್ಚುನೂರಾಗಿ ಆಕಾಶದಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುವ ಮಹಾ ಉಲ್ಕೆಯಂತೆ ದೀಪ್ತಾಗ್ರದ ಆ ರಥಶಕ್ತಿಯು ಆ ಮಹಾಪುರುಷನಿಗೆ ಬಡಿದು ಸೀಳಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿತು.

10006014a ಅಥ ಹೇಮತ್ಸರುಂ ದಿವ್ಯಂ ಖಿಡ್ಗಮಾಕಾಶವರ್ಚಸಂ|

10006014c ಕೋಶಾತ್ಸಮುದ್ಭವರ್ಹಾಶು ಬಿಲಾದ್ಧೀಪ್ತಮಿವೋರಗಂ||

ಆಗ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಬಂಗಾರದ ಹಿಡಿಯಿದ್ದ ಆಕಾಶದಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ದಿವ್ಯ ಖಿಡ್ಗವನ್ನು ಬಿಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಬೆಳಗುವ ಸರ್ಪವನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆಳೆಯುವಂತೆ ಒರೆಯಿಂದ ಹೊರತೆಗೆದನು.

10006015a ತತಃ ಖಿಡ್ಗವರಂ ಧೀಮಾನ್ಭೂತಾಯ ಪ್ರಾಹಿಣೋತ್ತದಾ|

10006015c ಸ ತದಾಸಾದ್ಯ ಭೂತಂ ವೈ ವಿಲಯಂ ತೂಲವದ್ಯಯೌ||

ಆ ಧೀಮಂತನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಖಿಡ್ಗವನ್ನು ಮಹಾಪುರುಷನ ಮೇಲೆ ರಭಸದಿಂದ ಎಸೆಯಲು ಅದು ಮುಂಗುಸಿಯು ಬಿಲವನ್ನು ಸೇರುವಂತೆ ಆ ಮಹಾಪುರುಷನಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಯಿತು.

10006016a ತತಃ ಸ ಕುಪಿತೋ ದ್ರೋಣಿರಿಂದ್ರಕೇತುನಿಭಾಂ ಗದಾಂ|

10006016c ಜ್ವಲಂತೀಂ ಪ್ರಾಹಿಣೋತ್ತಸ್ಮೈ ಭೂತಂ ತಾಮಪಿ ಚಾಗ್ರಸತ್||

ಆಗ ಕುಪಿತ ದ್ರೋಣಿಯು ಇಂದ್ರನ ಧ್ವಜದಂತೆ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ
ಗದೆಯನ್ನು ಅವನ ಮೇಲೆ ಎಸೆಯಲು, ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಆ
ಮಹಾಭೂತನು ನುಂಗಿಬಿಟ್ಟನು.

10006017a ತತಃ ಸರ್ವಾ ಯುಧಾಭಾವೇ ವೀಕ್ಷಮಾಣಸ್ತತಸ್ತತಃ|

10006017c ಅಪಶ್ಯತ್ಕೃತಮಾಕಾಶಮನಾಕಾಶಂ ಜನಾರ್ದನೈಃ||

ಆಯುಧಗಳೆಲ್ಲವೂ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿ ದಿಕ್ಕುಕಾಣದೇ ಅತ್ತಿತ್ತ
ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜನಾರ್ದನರಿಂದ
ಆಕಾಶವು ತುಂಬಿಹೋಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದನು.

10006018a ತದದ್ಭುತತಮಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದ್ರೋಣಪುತ್ರೋ ನಿರಾಯುಧಃ|

10006018c ಅಬ್ರವೀದಭಿಸಂತಪ್ತಃ ಕೃಪವಾಕ್ಯಮನುಸ್ಮರನ್||

ಆ ಮಹಾ ಅದ್ಭುತವನ್ನು ನೋಡಿ, ನಿರಾಯುಧನಾಗಿದ್ದ
ದ್ರೋಣಪುತ್ರನು ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಾ ಕೃಪನು ಹೇಳಿದ್ದ ಮಾತನ್ನು
ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡನು:

10006019a ಬ್ರುವತಾಮಪ್ರಿಯಂ ಪಥ್ಯಂ ಸುಹೃದಾಂ ನ ಶೃಣೋತಿ ಯಃ|

10006019c ಸ ಶೋಚತ್ಯಾಪದಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಯಥಾಹಮತಿವರ್ತ್ಯ ತೌ||

“ಅಪ್ರಿಯವಾದರೂ ಹಿತವಾದುದನ್ನು ಹೇಳುವ ಸುಹೃದಯರನ್ನು

ಕೆಳದವನು ಕೃಪ-ಕೃತವರ್ಮರನ್ನು ಮೀರಿ ನಡೆದ ನನ್ನಂತೆ ಕಷ್ಟವನ್ನು
ಹೊಂದಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಾನೆ !

10006020a ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಾನವಧ್ಯಾನ್ಯಃ ಸಮತೀತ್ಯ ಜಿಘಾಂಸತಿ|

10006020c ಸ ಪಥಃ ಪ್ರಚ್ಯುತೋ ಧರ್ಮ್ಯಾತ್ಕುಪಥಂ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ||

ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಕಂಡು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಮೀರಿ ಅವಧ್ಯರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು
ಹೊರಟವನು ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಿಂದ ಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ ಕೆಟ್ಟಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ
ಹೋಗಿ ನಾಶಹೊಂದುತ್ತಾನೆ !

10006021a ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣನೃಪಸ್ತ್ರೀಷು ಸಖ್ಯುರ್ಮಾತುರ್ಗುರೋಸ್ತಥಾ|

10006021c ವೃದ್ಧಬಾಲಜಡಾಂಧೇಷು ಸುಪ್ತಭೀತೋತ್ಥಿತೇಷು ಚ||

10006022a ಮತ್ತೋನ್ಮತ್ತಪ್ರಮತ್ತೇಷು ನ ಶಸ್ತ್ರಾಣ್ಯುಪಧಾರಯೇತ್|

10006022c ಇತ್ಯೇವಂ ಗುರುಭಿಃ ಪೂರ್ವಮುಪದಿಷ್ಟಂ ನೃಣಾಂ ಸದಾ||

ಗೋವು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ನೃಪ, ಸ್ತ್ರೀ, ಸಖಿ, ತಾಯಿ, ಗುರು, ವೃದ್ಧ, ಬಾಲಕ,
ಜಡ, ಅಂಧ, ಮಲಗಿರುವವನು, ಹೆದರಿದವನು, ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದ
ಮೇಲೆದ್ದವನು, ಉನ್ಮತ್ತನಾದವನು, ಮತ್ತು ಹುಚ್ಚ - ಇವರ ಮೇಲೆ
ಎಂದೂ ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಪ್ರಹರಿಸಕೂಡದೆಂದು ಗುರುಗಳು ಈ
ಮೊದಲೇ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ.

10006023a ಸೋಽಹಮುತ್ಸ್ರಮ್ಯ ಪಂಥಾನಂ ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಂ ಸನಾತನಂ|

10006023c ಅಮಾರ್ಗೇಣೈವಮಾರಭ್ಯ ಘೋರಾಮಾಪದಮಾಗತಃ||

ಶಾಸ್ತ್ರವು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಸನಾತನ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ಕೆಟ್ಟ

ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮಾಡಬಾರದುದನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ
ನಾನು ಇಂತಹ ಘೋರ ಆಪತ್ತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದೇನೆ.

10006024a ತಾಂ ಚಾಪದಂ ಘೋರತರಾಂ ಪ್ರವದಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ|

10006024c ಯದುದ್ಯಮ್ಯ ಮಹತಕೃತ್ಯಂ ಭಯಾದಪಿ ನಿವರ್ತತೇ||

10006025a ಅಶಕ್ಯಂ ಜೈವ ಕಃ ಕರ್ತುಂ ಶಕ್ತಃ ಶಕ್ತಿಬಲಾದಿಹ|

ಮಹಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೋಗಿ ಭಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಶಕ್ತಿ-
ಬಲಗಳಿಲ್ಲದೇ ಅಶಕ್ಯನಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗುವುದು ಘೋರತರ ಆಪತ್ತೆಂದು
ತಿಳಿದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

10006025c ನ ಹಿ ದೈವಾದ್ಗುರಿಯೋ ವೈ ಮಾನುಷಂ ಕರ್ಮ ಕಥ್ಯತೇ||

10006026a ಮಾನುಷಂ ಕುರ್ವತಃ ಕರ್ಮ ಯದಿ ದೈವಾನ್ನ ಸಿದ್ಯತಿ|

10006026c ಸ ಪಥಃ ಪ್ರಚ್ಯುತೋ ಧರ್ಮ್ಯಾದ್ ವಿಪದಂ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ||

ಮನುಷ್ಯಪ್ರಯತ್ನವು ದೈವಸಂಕಲ್ಪಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದಲ್ಲವೆಂದೂ
ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡುವ ಕರ್ಮವು ಒಂದು ವೇಳೆ
ದೈವಬಲದಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವನು ಧರ್ಮಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
ಹೋದುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಪತ್ತನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

10006027a ಪ್ರತಿಘಾತಂ ಹ್ಯವಿಜ್ಞಾತಂ ಪ್ರವದಂತಿ ಮನೀಷಿಣಃ|

10006027c ಯದಾರಭ್ಯ ಕ್ರಿಯಾಂ ಕಾಂ ಚಿದ್ಭಯಾದಿಹ ನಿವರ್ತತೇ||

ಭಯದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸರಿದರೆ
ಆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯು ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮಾಡಿದುದು ಎಂದು ತಿಳಿದವರು

ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

10006028a ತದಿದಂ ದುಷ್ಟ್ಯಣೀತೇನ ಭಯಂ ಮಾಂ ಸಮುಪಸ್ಥಿತಂ|

10006028c ನ ಹಿ ದ್ರೋಣಸುತಃ ಸಂಖ್ಯೇ ನಿವರ್ತೇತ ಕಥಂ ಚನ||

ಕೆಟ್ಟ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿರುವುದರಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಈ ಭಯವು ಆವರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ದ್ರೋಣ ಸುತನು ಎಂದೂ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗುವವನಲ್ಲ!

10006029a ಇದಂ ಚ ಸುಮಹದ್ಭೂತಂ ದೈವದಂಡಮಿವೋದ್ಯತಂ|

10006029c ನ ಚೈತದಭಿಜಾನಾಮಿ ಚಿಂತಯನ್ನಪಿ ಸರ್ವಥಾ||

ಈ ಮಹಾಭೂತನಾದರೋ ದೈವದಂಡದಂತೆ ಎದ್ದು ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ! ನಾನು ಎಷ್ಟೇ ಯೋಚಿಸಿದರೂ ಇವನು ಯಾರೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ!

10006030a ಧ್ರುವಂ ಯೇಯಮಧರ್ಮೇ ಮೇ ಪ್ರವೃತ್ತಾ ಕಲುಷಾ ಮತಿಃ|

10006030c ತಸ್ಯಾಃ ಫಲಮಿದಂ ಘೋರಂ ಪ್ರತಿಘಾತಾಯ ದೃಶ್ಯತೇ||

ಕಲ್ಮಷ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನಾನು ಅಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಇದು ಆಗಿದೆಯೆನ್ನುವುದು ಖಂಡಿತ! ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿಯೇ ನನಗೆ ಈ ಘೋರ ಫಲವು ದೊರಕಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

10006031a ತದಿದಂ ದೈವವಿಹಿತಂ ಮಮ ಸಂಖ್ಯೇ ನಿವರ್ತನಂ|

10006031c ನಾನ್ಯತ್ರ ದೈವಾದುದ್ಯಂತುಮಿಹ ಶಕ್ಯಂ ಕಥಂ ಚನ||

ನಾನು ಯುದ್ಧದಿಂದ ಹಿಂದೆಸರಿಯಬೇಕೆಂಬುದೇ

ದೈವವಿಹಿತವಾಗಿರಬಹುದು. ದೈವಾನುಕೂಲವಿಲ್ಲದೇ ಎಂದೂ ನಾನು
ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ!

10006032a ಸೋಽಹಮದ್ಯ ಮಹಾದೇವಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಶರಣಂ ಪ್ರಭುಂ|

10006032c ದೈವದಂಡಮಿಮಂ ಘೋರಂ ಸ ಹಿ ಮೇ ನಾಶಯಿಷ್ಯತಿ||

ಆದುದರಿಂದ ಇಂದು ನಾನು ಪ್ರಭು ಮಹಾದೇವನ ಶರಣು
ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಅವನೇ ಈ ಘೋರ ದೈವದಂಡವನ್ನು
ನಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತಾನೆ.

10006033a ಕಪರ್ದಿನಂ ಪ್ರಪದ್ಯಾಥ ದೇವದೇವಮುಮಾಪತಿಂ|

10006033c ಕಪಾಲಮಾಲಿನಂ ರುದ್ರಂ ಭಗನೇತ್ರಹರಂ ಹರಂ||

10006034a ಸ ಹಿ ದೇವೋಽತ್ಯಗಾದ್ದೇವಾಂಸ್ತಪಸಾ ವಿಕ್ರಮೇಣ ಚ|

10006034c ತಸ್ಮಾಚ್ಚ ರಣಮಭ್ಯೇಷ್ಯೇ ಗಿರಿಶಂ ಶೂಲಪಾಣಿನಂ||

ಈಗ ಕಪರ್ದಿ, ದೇವದೇವ, ಉಮಾಪತಿ, ಕಪಾಲಮಾಲಿ, ರುದ್ರ,
ಭಗನೇತ್ರಹರ, ಹರನನ್ನು ಶರಣುಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಅವನೇ ತಪಸ್ಸು ಮತ್ತು
ವಿಕ್ರಮಗಳಿಂದ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಅತಿಶಯಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆ
ಗಿರಿಶ, ಶೂಲಪಾಣಿಯ ಚರಣಗಳಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತೇನೆ!”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ದ್ರಾಣಿಚಿಂತಾಯಾಂ

ಷಷ್ಠೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ ದ್ರೌಣಿಚಿಂತಾ ಎನ್ನುವ
ಆರನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೨

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಶಿವ ಸ್ತುತಿ (೧-೧೨). ಅಗ್ನಿಕುಂಡದಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದ
ಸಹಸ್ರಾರು ಶಿವಗಣಗಳು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆದುದು (೧೩-
೪೮). ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ತನ್ನ ಶರೀರವನ್ನೇ ಶಿವನಿಗೆ
ಆಹುತಿಯನ್ನಾಗಿತ್ತುದು (೪೯-೫೨). ಮಹಾದೇವನು
ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನಿಗೆ ಖಡ್ಗವನ್ನಿತ್ತು ಅವನ ಶರೀರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದುದು
(೫೮-೬೬).

10007001 ಸಂಜಯ ಉವಾಚ|

10007001a ಸ ಏವಂ ಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ತು ದ್ರೋಣಪುತ್ರೋ ವಿಶಾಂ ಪತೇ|

10007001c ಅವತೀರ್ಯ ರಥೋಪಸ್ಥಾದ್ಧ್ಯೌ ಸಂಪ್ರಯತಃ ಸ್ಥಿತಃ||

ಸಂಜಯನು ಹೇಳಿದನು: “ವಿಶಾಂಪತೇ! ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸಿ
ದ್ರೋಣಪುತ್ರನು ರಥದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಕೈಜೋಡಿಸಿ ನಿಂತು ಸ್ತುತಿಸಲು
ಉಪಕ್ರಮಿಸಿದನು.

10007002 ದ್ರೌಣಿರುವಾಚ|

10007002a ಉಗ್ರಂ ಸ್ಥಾಣುಂ ಶಿವಂ ರುದ್ರಂ ಶರ್ವಮೀಶಾನಮೀಶ್ವರಂ|

10007002c ಗಿರಿಶಂ ವರದಂ ದೇವಂ ಭವಂ ಭಾವನಮವ್ಯಯಂ||

10007003a ಶಿತಿಕಂಠಮಜಂ ಶಕ್ರಂ ಕ್ರಥಂ ಕ್ರತುಹರಂ ಹರಂ|

10007003c ವಿಶ್ವರೂಪಂ ವಿರೂಪಾಕ್ಷಂ ಬಹುರೂಪಮುಮಾಪತಿಂ||

10007004a ಶ್ಮಶಾನವಾಸಿನಂ ದೃಪ್ತಂ ಮಹಾಗಣಪತಿಂ ಪ್ರಭುಂ|

10007004c ಖಿಟ್ಟಾಂಗಧಾರಿಣಂ ಮುಂಡಂ ಜಟಿಲಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಂ||

10007005a ಮನಸಾಪ್ಯಸುಚಿಂತ್ಯೇನ ದುಷ್ಕರೇಣಾಲ್ಪಚೇತಸಾ|

10007005c ಸೋಽಹಮಾತ್ಮೋಪಹಾರೇಣ ಯಕ್ಷೈ ತ್ರಿಪುರಘಾತಿನಂ||

ದ್ರೋಣಿಯು ಹೇಳಿದನು: “ಉಗ್ರ, ಸ್ಥಾಣು, ಶಿವ, ರುದ್ರ, ಶರ್ವ, ಈಶಾನ, ಈಶ್ವರ, ಗಿರಿಶ, ವರದ, ದೇವ, ಭವ, ಭಾವನ, ಅವ್ಯಯ, ಶಿತಿಕಂಠ, ಅಜ, ಶಕ್ರ, ಕ್ರಥ, ಕ್ರತುಹರ, ಹರ, ವಿಶ್ವರೂಪ, ವಿರೂಪಾಕ್ಷ, ಬಹುರೂಪ, ಉಮಾಪತಿ, ಶ್ಮಶಾನವಾಸಿ, ದೃಪ್ತ, ಮಹಾಗಣಪತಿ, ಪ್ರಭು, ಖಿಟ್ಟಾಂಗಧಾರಿ, ಮುಂಡ, ಜಟಿಲ, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿ, ಮತ್ತು ತ್ರಿಪುರಘಾತಿನಿಯನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೂಡಿದವನಾಗಿ ದುರ್ಬಲರಿಗೆ ದುಷ್ಕರವಾದ ಆತ್ಮೋಪಹಾರ ವಿಧಾನದಿಂದ ಪೂಜಿಸುತ್ತೇನೆ.

10007006a ಸ್ತುತಂ ಸ್ತುತ್ಯಂ ಸ್ತೂಯಮಾನಮಮೋಘಂ ಚರ್ಮವಾಸಸಂ|

10007006c ವಿಲೋಹಿತಂ ನೀಲಕಂಠಮಪ್ಯಕ್ತಂ ದುರ್ನಿವಾರಣಂ||

10007007a ಶುಕ್ರಂ ವಿಶ್ವಸೃಜಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಮೇವ ಚ|

10007007c ವ್ರತವಂತಂ ತಪೋನಿತ್ಯಮನಂತಂ ತಪತಾಂ ಗತಿಂ||

10007008a ಬಹುರೂಪಂ ಗಣಾಧ್ಯಕ್ಷಂ ತ್ರ್ಯಕ್ಷಂ ಪಾರಿಷದಪ್ರಿಯಂ|

10007008c ಗಣಾಧ್ಯಕ್ಷೇಕ್ಷಿತಮುಖಂ ಗೌರಿಹೃದಯವಲ್ಲಭಂ||

10007009a ಕುಮಾರಪಿತರಂ ಪಿಂಗಂ ಗೋವೃಷೋತ್ತಮವಾಹನಂ|

10007009c ತನುವಾಸಸಮತ್ಯುಗ್ರಮುಮಾಭೂಷಣತತ್ಪರಂ||

10007010a ಪರಂ ಪರೇಭ್ಯಃ ಪರಮಂ ಪರಂ ಯಸ್ಮಾನ್ನ ವಿದ್ಯತೇ|

10007010c ಇಷ್ಟಸ್ಮೋತ್ತಮಭರ್ತಾರಂ ದಿಗಂತಂ ಚೈವ ದಕ್ಷಿಣಂ||

10007011a ಹಿರಣ್ಯಕವಚಂ ದೇವಂ ಚಂದ್ರಮೌಲಿವಿಭೂಷಿತಂ|

10007011c ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಶರಣಂ ದೇವಂ ಪರಮೇಣ ಸಮಾಧಿನಾ||

ಸ್ತುತ, ಸ್ತುತ್ಯ, ಸ್ತೂಯಮಾನ, ಅಮೋಘ, ಚರ್ಮವಾಸಸ, ವಿಲೋಹಿತ,

ನೀಲಕಂಠ, ಅಪೃಕ್ತ, ದುರ್ನಿವಾರಣ, ಶುಕ್ರ, ವಿಶ್ವಸೃಜ, ಬ್ರಹ್ಮ,

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಿ, ವ್ರತವಂತ, ತಪೋನಿತ್ಯ, ಅನಂತ, ತಪಸ್ವಿಗಳ ಗತಿ,

ಬಹುರೂಪ, ಗಣಾಧ್ಯಕ್ಷ, ತ್ರ್ಯಕ್ಷ, ಪಾರಿಷದಪ್ರಿಯ, ಗಣಾಧ್ಯಕ್ಷ,

ಇಕ್ಷಿತಮುಖ, ಗೌರೀಹೃದಯವಲ್ಲಭ, ಕುಮಾರನ ತಂದೆ, ಪಿಂಗ,

ಗೋವೃಷನನ್ನೇ ಉತ್ತಮ ವಾಹನವಾಗುಳ್ಳ ತನುವಾಸಸ, ಉಗ್ರ,

ಆಭೂಷಣತತ್ಪರ, ಪರ, ತಿಳಿಯಲು ಅಸಾಧ್ಯ ಪರೇಭ್ಯ, ಇಷ್ಟಸ್ಮೋತ,

ಭರ್ತಾರ, ದಕ್ಷಿಣ ದಿಗಂತ, ಹಿರಣ್ಯಕವಚ, ದೇವ

ಚಂದ್ರಮೌಲಿವಿಭೂಷಿತ ದೇವನನ್ನು ಪರಮ ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು

ಶರಣುಹೊಗುತ್ತೇನೆ.

10007012a ಇಮಾಂ ಚಾಪ್ಯಾಪದಂ ಘೋರಾಂ ತರಾಮ್ಯದ್ಯ ಸುದುಸ್ತರಾಂ|

10007012c ಸರ್ವ ಭೂತೋಪಹಾರೇಣ ಯಕ್ಷೈಃಹಂ ಶುಚಿನಾ ಶುಚಿಂ||

ಈ ಸುದುಸ್ತರ ಘೋರ ಆಪತ್ತನ್ನು ಪಾರುಮಾಡಲು ನಾನು ಇಂದು

ಶುಚಿ ಸರ್ವ ಭೂತೋಪಹಾರದಿಂದ ಆ ಶುಚಿ ಶಿವನನ್ನು

ಅರ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ.”

10007013a ಇತಿ ತಸ್ಯ ವ್ಯವಸಿತಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತ್ಯಾಗಾತ್ಮಕಂ ಮನಃ|

10007013c ಪುರಸ್ತಾತ್ಕಾಂಚನೀ ವೇದಿಃ ಪ್ರಾದುರಾಸೀನ್ಮಹಾತ್ಮನಃ||

ತ್ಯಾಗಾತ್ಮಕ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು

ದೃಢನಿಶ್ಚಿತನಾಗಿರುವವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಆ ಮಹಾತ್ಮನ ಎದಿರು

ಸುವರ್ಣಮಯ ವೇದಿಯೊಂದು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

10007014a ತಸ್ಯಾಂ ವೇದ್ಯಾಂ ತದಾ ರಾಜಂಶ್ಚಿತ್ರಭಾನುರಜಾಯತ|

10007014c ದ್ಯಾಂ ದಿಶೋ ವಿದಿಶಃ ಖಿಂ ಚ ಜ್ವಾಲಾಭಿರಭಿಪೂರಯನ್||

ರಾಜನ್! ಆಗ ಆ ವೇದಿಯಲ್ಲಿ ಆಕಾಶ, ದಿಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು

ಉಪದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ಜ್ವಾಲೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಸುತ್ತಿರುವ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನು

ಉದಯಿಸಿದನು.

10007015a ದೀಪ್ತಾಸ್ಯನಯನಾಶ್ಚಾತ್ರ ನೈಕಪಾದಶಿರೋಭುಜಾಃ|

10007015c ದ್ವಿಪಶೈಲಪ್ರತೀಕಾಶಾಃ ಪ್ರಾದುರಾಸನ್ಮಹಾನನಾಃ||

ಆಗ ಅಲ್ಲಿಂದ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಮುಖ-ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಅನೇಕ ಪಾದ-

ಶಿರ-ಭುಜಗಳುಳ್ಳ ಆನೆ ಮತ್ತು ಪರ್ವತಗಳಂತಿರುವ ಮಹಾಕಾಯಗಳು

ಉದ್ಭವಿಸಿದವು.

10007016a ಶ್ವವರಾಹೋಷ್ಟ್ರೂಪಾಶ್ಚ ಹಯಗೋಮಾಯುಗೋಮುಖಾಃ|

10007016c ಋಕ್ಷಮಾರ್ಜಾರವದನಾ ವ್ಯಾಘ್ರದ್ವೀಪಿಮುಖಾಸ್ತಥಾ||

ಅವುಗಳು ನಾಯಿ, ಹಂದಿ ಮತ್ತು ಒಂಟೆಗಳ, ಕುದುರೆ, ನರಿ ಮತ್ತು ಹಸುಗಳ ರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಕರಡಿ ಮತ್ತು ಬೆಕ್ಕುಗಳ ಮುಖವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಇನ್ನು ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಹುಲಿ ಮತ್ತು ಚಿರತೆಯ ಮುಖಗಳಿದ್ದವು.

10007017a ಕಾಕವಕ್ತ್ರಾಃ ಪ್ಲವಮುಖಾಃ ಶುಕವಕ್ತ್ರಾಸ್ತಥೈವ ಚ|

10007017c ಮಹಾಜಗರವಕ್ತ್ರಾಶ್ಚ ಹಂಸವಕ್ತ್ರಾಃ ಸಿತಪ್ರಭಾಃ||

ಅವು ಕಾಗೆಗಳ, ಕಪಿಗಳ, ಗಿಳಿಗಳ, ಹೆಬ್ಬಾವಿನ ಮತ್ತು ಬಿಳಿಯ ಹಂಸಗಳ ಮುಖಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು.

10007018a ದಾರ್ವಾಘಾಟಮುಖಾಶ್ಚೈವ ಚಾಷವಕ್ತ್ರಾಶ್ಚ ಭಾರತ|

10007018c ಕೂರ್ಮನಕ್ರಮುಖಾಶ್ಚೈವ ಶಿಶುಮಾರಮುಖಾಸ್ತಥಾ||

ಭಾರತ! ಅವು ಮರಕುಟುಕಹಕ್ಕಿಗಳ, ನವಿಲಿನ, ಆಮೆ, ಮೊಸಳೆ, ಮತ್ತು ಮೊಲಗಳ ಮುಖಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು.

10007019a ಮಹಾಮಕರವಕ್ತ್ರಾಶ್ಚ ತಿಮಿವಕ್ತ್ರಾಸ್ತಥೈವ ಚ|

10007019c ಹರಿವಕ್ತ್ರಾಃ ಕ್ರೌಂಚಮುಖಾಃ ಕಪೋತೇಭಮುಖಾಸ್ತಥಾ||

ಅವು ಮಹಾಮಕರಗಳ, ತಿಮಿಂಗಿಲುಗಳ ಮತ್ತು ಹಾಗೆಯೇ ಸಿಂಹ, ಕ್ರೌಂಚ, ಕಾಡುಪಾರಿವಾಳಗಳ ಮುಖಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು.

10007020a ಪಾರಾವತಮುಖಾಶ್ಚೈವ ಮದ್ಗುವಕ್ತ್ರಾಸ್ತಥೈವ ಚ|

10007020c ಪಾಣಿಕರ್ಣಾಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷಾಸ್ತಥೈವ ಚ ಶತೋದರಾಃ||

ಅವು ಪಾರಿವಾಳಗಳ ಮತ್ತು ನೀರುಕಾಗೆಗಳ ಮುಖಗಳನ್ನು
ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಕೆಲವರ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಕಿವಿಗಳಿದ್ದವು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಸಹಸ್ರಾರು
ಕಣ್ಣುಗಳಿದ್ದವು. ನೂರಾರು ಹೊಟ್ಟೆಗಳಿದ್ದವು.

10007021a ನಿರ್ಮಾಂಸಾಃ ಕೋಕವಕ್ತ್ರಾಶ್ಚ ಶ್ಶೇನವಕ್ತ್ರಾಶ್ಚ ಭಾರತ|

10007021c ತಥೈವಾಶಿರಸೋ ರಾಜನ್ಪಕ್ಷವಕ್ತ್ರಾಶ್ಚ ಭೀಷಣಾಃ||

ಭಾರತ! ಕೆಲವರಲ್ಲಿ ಮಾಂಸಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಾಗೆ ಮತ್ತು
ಗಿಡುಗದ ಮುಖಗಳಿದ್ದವು. ರಾಜನ್! ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಶಿರಗಳೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.
ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಕರಡಿಯ ಮುಖಗಳಿದ್ದು ಭೀಷಣವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದವು.

10007022a ಪ್ರದೀಪ್ತನೇತ್ರಜಿಹ್ವಾಶ್ಚ ಜ್ವಾಲಾವಕ್ತ್ರಾಸ್ತಥೈವ ಚ|

10007022c ಮೇಷವಕ್ತ್ರಾಸ್ತಥೈವಾನ್ಯೇ ತಥಾ ಚಾಗಮುಖಾ ನೃಪ||

ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕಣ್ಣು ನಾಲಿಗೆಗಳಿದ್ದವು. ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವ
ಮುಖಗಳಿದ್ದವು. ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಟಗರಿನ ಮುಖಗಳಿದ್ದವು. ನೃಪ! ಇನ್ನು
ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಮೇಕೆಯ ಮುಖಗಳಿದ್ದವು.

10007023a ಶಂಖಾಭಾಃ ಶಂಖವಕ್ತ್ರಾಶ್ಚ ಶಂಖಕರ್ಣಾಸ್ತಥೈವ ಚ|

10007023c ಶಂಖಮಾಲಾಪರಿಕರಾಃ ಶಂಖಧ್ವನಿಸಮಸ್ವನಾಃ||

ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಶಂಖದ ಕಾಂತಿಯಿದ್ದಿತು. ಕೆಲವು ಶಂಖದಂತ ಮುಖಗಳನ್ನು,
ಶಂಖದಂತ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಶಂಖಗಳ
ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದವು. ಕೆಲವರ ಧ್ವನಿಯು ಶಂಖಧ್ವನಿಗೆ
ಸಮನಾಗಿತ್ತು.

10007024a ಜಟಾಧರಾಃ ಪಂಚಶಿಖಾಸ್ತಥಾ ಮುಂಡಾಃ ಕೃಶೋದರಾಃ|

10007024c ಚತುರ್ದಂಷ್ಟ್ರಶ್ಚತುರ್ಜಿಹ್ವಾಃ ಶಂಕುಕರ್ಣಾಃ ಕಿರೀಟಿನಃ||

ಕೆಲವು ಜಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದವು. ಐದು ಜುಟ್ಟುಗಳಿದ್ದವು.
ಬೋಳಾಗಿದ್ದವು. ತೆಳು ಹೊಟ್ಟೆಗಳಿದ್ದವು. ಕೆಲವಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು
ಹಲ್ಲುಗಳಿದ್ದವು. ನಾಲ್ಕು ನಾಲಿಗೆಗಳಿದ್ದವು. ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಶಂಖದಂತಹ
ಕಿವಿಗಳಿದ್ದವು. ಕಿರೀಟಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದವು.

10007025a ಮೌಲೀಧರಾಶ್ಚ ರಾಜೇಂದ್ರ ತಥಾಕುಂಚಿತಮೂರ್ಧಜಾಃ|

10007025c ಉಷ್ಟ್ರೀಷಿಣೋ ಮುಕುಟಿನಶ್ಚಾರುವಕ್ತ್ರಾಃ ಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ||

ರಾಜೇಂದ್ರ! ಕೆಲವು ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಗುಂಗುರು
ಕೂದಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಮುಂಡಾಸಗಳಿದ್ದವು. ಕೆಲವು
ಮುಕುಟಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದವು. ಸುಂದರಮುಖವುಳ್ಳ ಕೆಲವು
ಅಲಂಕೃತಗೊಂಡಿದ್ದವು.

10007026a ಪದ್ಮೋತ್ಪಲಾಪೀಡಧರಾಸ್ತಥಾ ಕುಮುದಧಾರಿಣಃ|

10007026c ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯೇನ ಚ ಸಂಯುಕ್ತಾಃ ಶತಶೋಽಥ ಸಹಸ್ರಶಃ||

ಕೆಲವು ಕಮಲಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕಿರೀಟಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದವು. ಕೆಲವು
ನೈದಿಲೆಗಳ ಕಿರೀಟಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದವು. ಆ ನೂರಾರು ಸಹಸ್ರಾರು
ಭೂತಗಳು ಮಾಹಾತ್ಮೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದವು.

10007027a ಶತಘ್ನೀಚಕ್ರಹಸ್ತಾಶ್ಚ ತಥಾ ಮುಸಲಪಾಣಯಃ|

10007027c ಭುಶುಂಡೀಪಾಶಹಸ್ತಾಶ್ಚ ಗದಾಹಸ್ತಾಶ್ಚ ಭಾರತಃ||

ಭಾರತ ! ಶತಘ್ನಿಗಳನ್ನೂ ಚಕ್ರಗಳನ್ನೂ ಹಿಡಿದಿದ್ದವು. ಮುಸಲಗಳನ್ನೂ
ಹಿಡಿದಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಭುಶುಂಡೀ ಮತ್ತು ಪಾಶಗಳನ್ನೂ ಹಿಡಿದಿದ್ದರೆ
ಕೆಲವು ಗದೆಗಳನ್ನೂ ಹಿಡಿದಿದ್ದವು.

10007028a ಪೃಷ್ಠೇಷು ಬದ್ಧೇಷುಧಯಶ್ಚಿತ್ರಬಾಣಾ ರಣೋತ್ಕಟಾಃ|

10007028c ಸದ್ವಜಾಃ ಸಪತಾಕಾಶ್ಚ ಸಘಂಟಾಃ ಸಪರಶ್ವಧಾಃ||

ರಣೋತ್ಕಟರಾದ ಕೆಲವು ಬೆನ್ನಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರಬಾಣಗಳುಳ್ಳ ಭತ್ತಳಿಕೆಗಳನ್ನೂ
ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಅವು ಧ್ವಜ, ಪತಾಕೆ, ಘಂಟೆ ಮತ್ತು ಪರಶು
ಮೊದಲಾದ ಆಯುಧಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದವು.

10007029a ಮಹಾಪಾಶೋದ್ಯತಕರಾಸ್ತಥಾ ಲಗುಡಪಾಣಯಃ|

10007029c ಸ್ಥೂಣಾಹಸ್ತಾಃ ಖಡ್ಗಹಸ್ತಾಃ ಸರ್ಪೋಚ್ಚಿ ತಕಿರೀಟಿನಃ|

10007029e ಮಹಾಸರ್ಪಾಂಗದಧರಾಶ್ಚಿತ್ರಾಭರಣಧಾರಿಣಃ||

ಮಹಾಪಾಶಗಳನ್ನೂ ಮೇಲಿತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದವು. ಹಾಗೆಯೇ ದೊಣ್ಣೆಗಳನ್ನೂ
ಹಿಡಿದಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಕಂಬಗಳನ್ನೂ ಕೆಲವು ಖಡ್ಗಗಳನ್ನೂ ಹಿಡಿದಿದ್ದವು.
ಕೆಲವು ಸರ್ಪಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದ ಎತ್ತರ ಕಿರೀಟಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿದ್ದವು.
ಕೆಲವು ಮಹಾಸರ್ಪಗಳನ್ನೇ ತೋಳ್ಬಂದಿಯನ್ನಾಗಿ ಧರಿಸಿದ್ದವು. ವಿಚಿತ್ರ
ಆಭರಣಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿದ್ದವು.

10007030a ರಜೋದ್ವಸ್ತಾಃ ಪಂಕದಿಗ್ಧಾಃ ಸರ್ವೇ ಶುಕ್ಲಾಂಬರಸ್ತಜಃ|

10007030c ನೀಲಾಂಗಾಃ ಕಮಲಾಂಗಾಶ್ಚ ಮುಂಡವಕ್ತ್ರಾಸ್ತಥೈವ ಚ||

ಕೆಲವು ಧೂಳಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಕೆಲವು ಕೆಸರನ್ನು

ಲೇಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲವೂ ಬಿಳಿಯ ವಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಬಿಳೀ
ಮಾಲೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದವು. ಕೆಲವರ ದೇಹಗಳು ನೀಲಿ
ವರ್ಣದ್ದಾಗಿದ್ದರೆ ಕೆಲವರ ದೇಹಗಳು ಪಿಂಗಲವರ್ಣದ್ದಾಗಿದ್ದವು.
ಕೆಲವು ತಮ್ಮ ತಲೆಗಳನ್ನು ಬೋಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

10007031a ಭೇರೀಶಂಖಮೃದಂಗಾಂಸ್ತೇ ಝರ್ಝರಾನಕಗೋಮುಖಾನ್|

10007031c ಅವಾದಯನ್ಪಾರಿಷದಾಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾಃ ಕನಕಪ್ರಭಾಃ||

ಅ ಕನಕಪ್ರಭೆಯುಳ್ಳ ಪಾರಿಷದರು ಪ್ರಹೃಷ್ಟರಾಗಿ ಭೇರೀ, ಶಂಖ,
ಮೃದಂಗ, ಝರ್ಝರ, ಆನಕ ಮತ್ತು ಗೋಮುಖಗಳನ್ನು
ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

10007032a ಗಾಯಮಾನಾಸ್ತಥೈವಾನೈ ನೃತ್ಯಮಾನಾಸ್ತಥಾಪರೇ|

10007032c ಲಂಘಯಂತಃ ಪ್ಲವಂತಶ್ಚ ವಲ್ಗಂತಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಾಃ||

ಆ ಮಹಾಬಲರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಇತರರು
ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಹಾರುತ್ತಿದ್ದರು, ನೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು
ಮತ್ತು ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

10007033a ಧಾವಂತೋ ಜವನಾಶ್ಚಂಡಾಃ ಪವನೋದ್ಧೃತಮೂರ್ಧಜಾಃ|

10007033c ಮತ್ತಾ ಇವ ಮಹಾನಾಗಾ ವಿನದಂತೋ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ||

ಅವರು ವೇಗವಾಗಿ ಓಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಓಡುವಾಗ ಕೆಲವರ ಉದ್ದ
ಕೂದಲುಗಳು ಗಾಳಿಯಿಂದಾಗಿ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದವು. ಮದಿಸಿದ ಆನೆಗಳಂತೆ
ಪುನಃ ಪುನಃ ಫೀಳಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

10007034a ಸುಭೀಮಾ ಘೋರರೂಪಾಶ್ಚ ಶೂಲಪಟ್ಟಿಶಪಾಣಯಃ|

10007034c ನಾನಾವಿರಾಗವಸನಾಶ್ಚಿ ತ್ರಮಾಲ್ಯಾನುಲೇಪನಾಃ||

ಅತ್ಯಂತ ಭಯಂಕರರಾಗಿದ್ದ, ಘೋರರೂಪದ ಗಣಗಳು ಶೂಲ-
ಪಟ್ಟಿಶಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದವು. ನಾನಾ ಬಣ್ಣದ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ,
ಮಾಲೆಗಳನ್ನೂ, ಲೇಪನಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿದ್ದವು.

10007035a ರತ್ನಚಿತ್ರಾಂಗದಧರಾಃ ಸಮುದ್ಯತಕರಾಸ್ತಥಾ|

10007035c ಹಂತಾರೋ ದ್ವಿಷತಾಂ ಶೂರಾಃ ಪ್ರಸಹ್ಯಾಸಹ್ಯವಿಕ್ರಮಾಃ||

ಕೆಲವು ಶೂರರು ಮತ್ತು ಸಹಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ ವಿಕ್ರಮವುಳ್ಳವರು ಶತ್ರುಗಳ
ಹಂತಾರಂತೆ ತಮ್ಮ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ರತ್ನಗಳ ತೋಳ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು
ಧರಿಸಿದ್ದ ಕೈಗಳನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿದ್ದವು.

10007036a ಪಾತಾರೋಽಸೃಗ್ವಸಾದ್ಯಾನಾಂ ಮಾಂಸಾಂತ್ರಕೃತಭೋಜನಾಃ|

10007036c ಚೂಡಾಲಾಃ ಕರ್ಣಿ ಕಾಲಾಶ್ಚ ಪ್ರಕೃಶಾಃ ಪಿಠರೋದರಾಃ||

ರಕ್ತ-ವಸೆಗಳನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಾಂಸ-ಕರುಳುಗಳನ್ನು
ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದವು. ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಶಿಖೆಗಳಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಬೆಟ್ಟ ಕಣಗಿಲೇ
ಹೂಗಳನ್ನು ಮುಡಿದಿದ್ದವು. ಕೆಲವು ಬಡಕಲಾಗಿದ್ದರೆ ಕೆಲವರಿಗೆ
ಗಡಿಗೆಯಂತಹ ಹೊಟ್ಟೆಯಿದ್ದಿತು.

10007037a ಅತಿಹ್ರಸ್ವಾತಿದೀರ್ಘಾಶ್ಚ ಪ್ರಬಲಾಶ್ಚಾತಿಭೈರವಾಃ|

10007037c ವಿಕಟಾಃ ಕಾಲಲಂಬೋಷ್ಠಾ ಬೃಹಚ್ಚೇಘಾಸ್ಥಿಪಿಂಡಿಕಾಃ||

ಅತಿ ಕುಳ್ಳರಿದ್ದರು. ಅತಿ ಎತ್ತರದವರೂ ಇದ್ದರು. ಬಲಶಾಲಿಗಳೂ
 ಭೈರವರೂ ಇದ್ದರು. ಕೆಲವರು ವಿಕಾರರೂಪವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು.
 ಕೆಲವರಿಗೆ ಉದ್ದವಾದ ಕಷ್ಟು ತುಟಿಗಳಿದ್ದವು. ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ
 ಲಿಂಗಗಳಿದ್ದವು.

10007038a ಮಹಾರ್ಹನಾನಾಮುಕುಟಾ ಮುಂಡಾಶ್ಚ ಜಟಿಲಾಃ ಪರೇ|

10007038c ಸಾರ್ಕೇಂದುಗ್ರಹನಕ್ಷತ್ರಾಂ ದ್ಯಾಂ ಕುರ್ಯುರ್ಯೇ ಮಹೀತಲೇ||

ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಅನೇಕ ಮುಕುಟಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದವು, ಕೆಲವು
 ಬೋಳುತಲೆಗಳುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರೆ ಕೆಲವುಗಳಿಗೆ ಜುಟ್ಟುಗಳಿದ್ದವು. ಅವು
 ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರ-ಗ್ರಹ-ನಕ್ಷತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಕಾಶವನ್ನೇ
 ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದವು.

10007039a ಉತ್ಸಹೇರಂಶ್ಚ ಯೇ ಹಂತುಂ ಭೂತಗ್ರಾಮಂ ಚತುರ್ವಿಧಂ|

10007039c ಯೇ ಚ ವೀತಭಯಾ ನಿತ್ಯಂ ಹರಸ್ಯ ಭ್ರುಕುಟೀಭಟಾಃ||

ಚತುರ್ವಿಧ ಭೂತಗಣಗಳನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಲು ಉತ್ಸುಕವಾಗಿದ್ದವು.
 ಹರನ ಹುಬ್ಬುಗಂಟನ್ನೂ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಅವು ಸದಾ
 ನಿರ್ಭಯವಾಗಿದ್ದವು.

10007040a ಕಾಮಕಾರಕರಾಃ ಸಿದ್ಧಾಸ್ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಸ್ಯೇಶ್ವರೇಶ್ವರಾಃ|

10007040c ನಿತ್ಯಾನಂದಪ್ರಮುದಿತಾ ವಾಗೀಶಾ ವೀತಮತ್ಸರಾಃ||

ಬಯಸಿದಂತೆ ಮಾಡುವ ಆ ಸಿದ್ಧರು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಗಳ ಈಶ್ವರರಿಗೂ
 ಈಶ್ವರರಂತಿದ್ದರು. ನಿತ್ಯವೂ ಆನಂದದಿಂದ ಮುದಿತರಾಗಿದ್ದ ಆ

ವಾಗೀಶ್ವರರು ಮತ್ಸರಗಳಿಂದ ವಿಹೀನರಾಗಿದ್ದರು.

10007041a ಪ್ರಾಪ್ಯಾಷ್ಟಗುಣಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಯೇ ನ ಯಾಂತಿ ಚ ವಿಸ್ಮಯಂ|

10007041c ಯೇಷಾಂ ವಿಸ್ಮಯತೇ ನಿತ್ಯಂ ಭಗವಾನ್ ಕರ್ಮಭಿರ್ಹರಃ||

ಅಷ್ಟಗುಣ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಅವರು

ನಿರಭಿಮಾನಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಭಗವಾನ್ ಹರನು

ನಿತ್ಯವೂ ವಿಸ್ಮಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು.

10007042a ಮನೋವಾಕ್ಯಮ್ ಭಿರ್ಭಕ್ತೈರ್ನಿತ್ಯಮಾರಾಧಿತಶ್ಚ ಯೈಃ|

10007042c ಮನೋವಾಕ್ಯಮ್ ಭಿರ್ಭಕ್ತಾನ್ಪಾತಿ ಪುತ್ರಾನಿವೌರಸಾನ್||

ಮನಸ್ಸು, ಮಾತು, ಮತ್ತು ಕರ್ಮಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ

ನಿತ್ಯವೂ ಆರಾಧಿಸುವ ಆ ಭಕ್ತರನ್ನು ಭಗವಾನನು ಮನಸ್ಸು, ಮಾತು

ಮತ್ತು ಕರ್ಮಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ, ತನ್ನ ಔರಸಪುತ್ರರ ಹಾಗೆ,

ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ.

10007043a ಪಿಬಂತೋಽಸೃಗ್ವಸಾಸ್ವನ್ಯೇ ಕ್ರುದ್ಧಾ ಬ್ರಹ್ಮದ್ವಿಷಾಂ ಸದಾ|

10007043c ಚತುರ್ವಿಂಶಾತ್ಮಕಂ ಸೋಮಂ ಯೇ ಪಿಬಂತಿ ಚ ನಿತ್ಯದಾ||

ಅನ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮದ್ವೇಷಿಗಳ ರಕ್ತ-ವಸೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಕ್ರುದ್ಧರಾಗಿ ಸದಾ

ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ನಿತ್ಯವೂ ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳುಳ್ಳ

ಸೋಮವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ.

10007044a ಶ್ರುತೇನ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೇಣ ತಪಸಾ ಚ ದಮೇನ ಚ|

10007044c ಯೇ ಸಮಾರಾಧ್ಯ ಶೂಲಾಂಕಂ ಭವಸಾಯುಜ್ಯಮಾಗತಾಃ||

ಶ್ರುತಿ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ, ತಪಸ್ಸು ಮತ್ತು ಸಮಗಳಿಂದ ಶೂಲಾಂಕನನ್ನು
ಆರಾಧಿಸಿ ಭವನ ಸಾಯುಜ್ಯವನ್ನೇ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

10007045a ಯೈರಾತ್ಮಭೂತೈರ್ಭಗವಾನ್ಪಾರ್ವತ್ಯಾ ಚ ಮಹೇಶ್ವರಃ|

10007045c ಸಹ ಭೂತಗಣಾನ್ಭುಂಕ್ತೇ ಭೂತಭವ್ಯಭವತ್ಪ್ರಭುಃ||

ತನ್ನಂತೆಯೇ ಇರುವ ಈ ಭೂತಗಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು
ಪಾರ್ವತಿಯೊಂದಿಗೆ ಭೂತ ಭವ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತ್ತುಗಳ ಪ್ರಭುವಾದ
ಭಗವಾನ್ ಮಹೇಶ್ವರನು ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ.

10007046a ನಾನಾವಿಚಿತ್ರಹಸಿತಕ್ಷೇಡಿತೋತ್ಪ್ರಷ್ಯಗರ್ಜಿತೈಃ|

10007046c ಸಂನಾದಯಂತಸ್ತೇ ವಿಶ್ವಮಶ್ವತ್ಥಾಮಾನಮಭ್ಯಯಃ||

ನಾನಾವಿಧದ ವಿಚಿತ್ರ ಅಟ್ಟಹಾಸಗಳಿಂದ, ಸಿಂಹನಾದಗಳಿಂದ,
ಗರ್ಜನೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ವಾದ್ಯಘೋಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ
ಭಯಪಡಿಸುತ್ತಾ ಅವು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಬಳಿ ಬಂದವು.

10007047a ಸಂಸ್ತುವಂತೋ ಮಹಾದೇವಂ ಭಾಃ ಕುರ್ವಾಣಾಃ ಸುವರ್ಚಸಃ|

10007047c ವಿವರ್ಧಯಿಷವೋ ದ್ರೋಣೀರ್ಮಹಿಮಾನಂ ಮಹಾತ್ಮನಃ||

ಮಹಾದೇವನನ್ನು ಸಂಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಸುವರ್ಚಸರು ತಮ್ಮ
ಪ್ರಭೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಲೂ ಹರಡಿದ್ದರು. ಮಹಾತ್ಮ ದ್ರೋಣಿಯ
ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ವರ್ಧಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು.

10007048a ಜಿಜ್ಞಾಸಮಾನಾಸ್ತತ್ತೇಜಃ ಸೌಖ್ಯಿಕಂ ಚ ದಿದೃಕ್ಷವಃ|

10007048c ಭೀಮೋಗ್ರಪರಿಫಾಲಾತಶೂಲಪಟ್ಟಿಶಪಾಣಯಃ|

10007048e ಘೋರರೂಪಾಃ ಸಮಾಜಗ್ಮುರ್ಭೂತಸಂಘಾಃ ಸಮಂತತಃ||

ಅವನ ತೇಜಸ್ಸು ಎಷ್ಟೆಂದು ಮತ್ತು ಮಲಗಿದ್ದವರ ನಾಶವು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುವುದೆಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಅವರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಭಯಂಕರರಾದ, ಉಗ್ರರೂಪಗಳ, ಪರಿಫಾಯುಧಗಳನ್ನೂ, ಕೊಳ್ಳಿಗಳನ್ನೂ, ತ್ರಿಶೂಲಗಳನ್ನೂ, ಪಟ್ಟಿಶಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಆ ಘೋರರೂಪದ ಭೂತಗಣಗಳು ಅವನನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆಂದು ನಿಂತವು.

10007049a ಜನಯೇಯುರ್ಭಯಂ ಯೇ ಸ್ಮ ತೈಲೋಕ್ಯಸ್ಯಾಪಿ ದರ್ಶನಾತ್|

10007049c ತಾನ್ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣೋಽಪಿ ವ್ಯಥಾಂ ನ ಚಕಾರ ಮಹಾಬಲಃ||

ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಮೂರುಲೋಕಗಳಿಗೂ

ಭಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ಮಹಾಬಲ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ವ್ಯಥೆಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

10007050a ಅಥ ದ್ರೌಣಿರ್ಧನುಷ್ಪಾಣಿರ್ಬದ್ಧಗೋಧಾಂಗುಲಿತ್ರವಾನ್|

10007050c ಸ್ವಯಮೇವಾತ್ಮನಾತ್ಮಾನಮುಪಹಾರಮುಪಾಹರತ್||

ಆಗ ಧನುಷ್ಪಾಣಿಯಾಗಿದ್ದ, ಗೋಧಾಂಗುಲಿತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದ ದ್ರೌಣಿಯು ಸ್ವಯಂ ತನ್ನನ್ನೇ ತಾನು ಶಿವನಿಗೆ ಉಪಹಾರವನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿದನು.

10007051a ಧನೂಂಷಿ ಸಮಿಧಸ್ತತ್ರ ಪವಿತ್ರಾಣಿ ಶಿತಾಃ ಶರಾಃ|

10007051c ಹವಿರಾತ್ಮ ವತಶ್ಚಾತ್ಮಾ ತಸ್ಮಿನ್ನಾಭರತ ಕರ್ಮಣಿ||

ಭಾರತ ! ಆ ಆತ್ಮ ಸಪರ್ಪಣಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಧನುಸ್ಸೇ ಸಮಿತ್ತಾಗಿತ್ತು. ನಿಶಿತ ಶರಗಳೇ ಪವಿತ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಶರೀರವೇ ಹವಿಸ್ಸಾಗಿತ್ತು.

10007052a ತತಃ ಸೌಮ್ಯೇನ ಮಂತ್ರೇಣ ದ್ರೋಣಪುತ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್|

10007052c ಉಪಹಾರಂ ಮಹಾಮನ್ಯುರಥಾತ್ಮಾನಮುಪಾಹರತ್||

ಆಗ ಮಹಾಮನ್ಯು ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನು ಸೋಮ ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತನ್ನ ಶರೀರವನ್ನೇ ಹವಿಸ್ಸನ್ನಾಗಿ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡನು.

10007053a ತಂ ರುದ್ರಂ ರೌದ್ರಕರ್ಮಾಣಂ ರೌದ್ರೈಃ ಕರ್ಮಭಿರಚ್ಯುತಂ|

10007053c ಅಭಿಷ್ಟುತ್ಯ ಮಹಾತ್ಮಾನಮಿತ್ಯುವಾಚ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ||

ಆ ರೌದ್ರಕರ್ಮಿ ಅಚ್ಯುತ ರುದ್ರನನ್ನು ತನ್ನ ರೌದ್ರ ಕರ್ಮಗಳಿಂದಲೇ ತಣಿಸುತ್ತಾ ಕೈಮುಗಿದು ಆ ಮಹಾತ್ಮನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದನು:

10007054a ಇಮಮಾತ್ಮಾನಮದ್ಯಾಹಂ ಜಾತಮಾಂಗಿರಸೇ ಕುಲೇ|

10007054c ಅಗ್ನೌ ಜುಹೋಮಿ ಭಗವನ್ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಣೀಷ್ಟ ಮಾಂ ಬಲಿಂ||

“ಭಗವನ್ ! ಆಂಗಿರಸ ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನಾನು ಈ ನನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಆಹುತಿಯನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬಲಿರೂಪವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು !

10007055a ಭವದ್ಭಕ್ತ್ಯಾ ಮಹಾದೇವ ಪರಮೇಣ ಸಮಾಧಿನಾ|

10007055c ಅಸ್ಯಾಮಾಪದಿ ವಿಶ್ವಾತ್ಮನ್ನಪಾಕುರ್ಮಿ ತವಾಗ್ರತಃ||

ಮಹಾದೇವ ! ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾ ! ಈ ಆಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಪರಮ ಸಮಾಧಿಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಎದಿರು ನನ್ನನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

10007056a ತ್ವಯಿ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಸರ್ವಭೂತೇಷು ಚಾಸಿ ವೈ|

10007056c ಗುಣಾನಾಂ ಹಿ ಪ್ರಧಾನಾನಾಮೇಕತ್ವಂ ತ್ವಯಿ ತಿಷ್ಠತಿ||

ಸರ್ವಭೂತಗಳೂ ನಿನ್ನಲ್ಲಿವೆ. ಸರ್ವಭೂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀನಿರುವೆ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಧಾನಗುಣಗಳೂ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಏಕತ್ರವಾಗಿ ನೆಲೆಸಿವೆ.

10007057a ಸರ್ವಭೂತಾಶಯ ವಿಭೋ ಹವಿಭೂತಮುಪಸ್ಥಿತಂ|

10007057c ಪ್ರತಿಗೃಹಾಣ ಮಾಂ ದೇವ ಯದ್ಯಶಕ್ಯಾಃ ಪರೇ ಮಯಾ||

ಸರ್ವಭೂತಾಶ್ರಯನೇ ! ವಿಭೋ ! ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಪರಾಭವಗೊಳಿಸಲು ನನಗೆ ಅಶಕ್ಯವೆಂದಾದರೆ ನನ್ನನ್ನೇ ಬಲಿಗೊಡಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು !”

10007058a ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ದ್ರೋಣಿರಾಸ್ಥಾಯ ತಾಂ ವೇದೀಂ ದೀಪ್ತಪಾವಕಾಂ|

10007058c ಸಂತೃಕ್ತಾತ್ಮಾ ಸಮಾರುಹ್ಯ ಕೃಷ್ಣವರ್ತ್ಮನ್ಯುಪಾವಿಶತ್||

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ದ್ರೋಣಿಯು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನವಾಗಿರುವ ವೇದಿಯನ್ನು ಹತ್ತಿ ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ಮೋಹವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೊರೆದು ಧಗಧಗನೆ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು.

10007059a ತಮೂರ್ಧ್ವಬಾಹುಂ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಹವಿರುಪಸ್ಥಿತಂ|

10007059c ಅಬ್ರವೀದ್ಭಗವಾನ್ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮಹಾದೇವೋ ಹಸನ್ನಿವ||

ಕೈಗಳೆರಡನ್ನೂ ಮೇಲೆತ್ತಿ ಹಂದಾಡದೇ ಹವಿಸ್ಸಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಭಗವಾನ್ ಮಹಾದೇವನು ನಸುನಗುತ್ತಾ ಹೇಳಿದನು:

10007060a ಸತ್ಯಶೌಚಾರ್ಜವತ್ಯಾಗೈಸ್ತಪಸಾ ನಿಯಮೇನ ಚ|

10007060c ಕ್ಷಾಂತ್ಯಾ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಚ ಧೃತ್ಯಾ ಚ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಚ ವಚಸಾ ತಥಾ||

10007061a ಯಥಾವದಹಮಾರಾದ್ಧಃ ಕೃಷ್ಣೇನಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ|

10007061c ತಸ್ಮಾದಿಷ್ಟತಮಃ ಕೃಷ್ಣಾದನ್ಯೋ ಮಮ ನ ವಿದ್ಯತೇ||

“ಅಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಿ ಕೃಷ್ಣನು ಸತ್ಯ, ಶೌಚ, ಸರಳತೆ, ತ್ಯಾಗ, ತಪಸ್ಸು, ನಿಯಮ, ಕ್ಷಮೆ, ಭಕ್ತಿ, ಧೈರ್ಯ, ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾತುಗಳಿಂದ ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೃಷ್ಣನಿಗಿಂತಲೂ ಪ್ರಿಯನಾದವನು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ನನಗಿಲ್ಲ.

10007062a ಕುರ್ವತಾ ತಸ್ಯ ಸಂಮಾನಂ ತ್ವಾಂ ಚ ಜಿಜ್ಞಾಸತಾ ಮಯಾ|

10007062c ಪಾಂಚಾಲಾಃ ಸಹಸಾ ಗುಪ್ತಾ ಮಾಯಾಶ್ಚ ಬಹುಶಃ ಕೃತಾಃ||

ಅವನನ್ನು ಸಮ್ಮಾನಿಸಲೋಸುಗ ಮತ್ತು ನಿನ್ನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲೋಸುಗ ನಾನು ಪಾಂಚಾಲರನ್ನು ಎಲ್ಲರೀತಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೆನು. ನಿನ್ನ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಮಾಯೆಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದೆನು.

10007063a ಕೃತಸ್ತಸ್ಮೈಷ ಸಂಮಾನಃ ಪಾಂಚಾಲಾನ್ರಕ್ಷತಾ ಮಯಾ|

10007063c ಅಭಿಭೂತಾಸ್ತು ಕಾಲೇನ ನೈಷಾಮದ್ಯಾಸ್ತಿ ಜೀವಿತಂ||

ಇದೂವರೆಗೆ ಪಾಂಚಾಲರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಅವನಿಗೆ
ಸಮ್ಮಾನಮಾಡಿಯಾಯಿತು. ಕಾಲನ ವಶರಾಗಿರುವ ಇವರು ಇನ್ನು
ಜೀವಿತವಾಗಿರಲಾರರು!”

10007064a ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಮಹೇಷ್ಟಾಸಂ ಭಗವಾನಾತ್ಮನಸ್ತನುಂ|

10007064c ಆವಿವೇಶ ದದೌ ಚಾಸ್ಮೈ ವಿಮಲಂ ಖಿಡ್ಗಮುತ್ತಮಂ||

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಭಗವಾನನು ತನ್ನ ಶರೀರದಿಂದ ಅವನ ಶರೀರದೊಳಗೆ
ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಉತ್ತಮ ವಿಮಲಖಿಡ್ಗವನ್ನು

ಪ್ರದಾನಿಸಿದನು.

10007065a ಅಥಾವಿಷ್ಟೋ ಭಗವತಾ ಭೂಯೋ ಜಜ್ವಾಲ ತೇಜಸಾ|

10007065c ವಷ್ಮವಾಂಶ್ಚ ಭವದ್ಯುದ್ಧೇ ದೇವಸೃಷ್ಟೇನ ತೇಜಸಾ||

ಭಗವಂತನ ಆವೇಶವಾದೊಡನೆಯೇ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಬೆಳಗಿದನು. ದೇವಸೃಷ್ಟಿಯ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಅವನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿನ ಅಂಶವೇ ಆದನು.

10007066a ತಮದೃಶ್ಯಾನಿ ಭೂತಾನಿ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಚ ಸಮಾದ್ರವನ್|

10007066c ಅಭಿತಃ ಶತ್ರುಶಿಬಿರಂ ಯಾಂತಂ ಸಾಕ್ಷಾದಿವೇಶ್ವರಂ||

ಸಾಕ್ಷಾದ್ ಈಶ್ವರನಂತೆ ಶತ್ರುಶಿಬಿರದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವನನ್ನು ಅದೃಶ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಭೂತಗಣಗಳೂ ರಾಕ್ಷಸಗಣಗಳೂ ಅನುಸರಿಸಿ ಹೋದರು.”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ದ್ರೋಣೀಕೃತಶಿವಾರ್ಚನೇ
ಸಪ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ
ದ್ರೋಣೀಕೃತಶಿವಾರ್ಚನ ಎನ್ನುವ ಏಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೮

ಕೃಪ-ಕೃತವರ್ಮರಿಗೆ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಯಾರೂ
ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳದಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು

ಪಾಂಡವ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಅಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನ್ನು ನೋಡಿದುದು (೧-೧೩). ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನಿಂದ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನ ವಧೆ (೧೪-೨೧). ಯುಧಾಮನ್ಯು-ಉತ್ತಮೌಜರನ್ನೂ ಕೊಂದು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಹರಿಸತೊಡಗಿದುದು (೨೨-೪೩). ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನಿಂದ ಐವರು ದ್ರೌಪದೇಯರ ಮತ್ತು ಶಿಖಿಂಡಿಯ ವಧೆ (೪೪-೬೦). ರಾತ್ರಿಯದ್ದದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನಿಂದ ಅಳಿದುಳಿದ ಪಾಂಡವ ಸೇನೆಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಶ (೬೧-೧೫೧).

10008001 ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಉವಾಚ|

10008001a ತಥಾ ಪ್ರಯಾತೇ ಶಿಬಿರಂ ದ್ರೋಣಪುತ್ರೇ ಮಹಾರಥೇ|

10008001c ಕಚ್ಚಿತ್ಕೃ ಪಶ್ಚ ಭೋಜಶ್ಚ ಭಯಾರ್ತೌ ನ ನ್ಯವರ್ತತಾಂ||

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಹೇಳಿದನು: “ಮಹಾರಥ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನು ಹಾಗೆ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಾಗ ಭಯಾರ್ತರಾದ ಕೃಪ ಮತ್ತು ಭೋಜರು ಅವನನ್ನು ತಡೆಯಲಿಲ್ಲ ತಾನೇ?

10008002a ಕಚ್ಚಿನ್ನ ವಾರಿತೌ ಕ್ಷುದೈ ರಕ್ಷಿಭಿನೋಪಲಕ್ಷಿತೌ|

10008002c ಅಸಹ್ಯಮಿತಿ ವಾ ಮತ್ವಾ ನ ನಿವೃತ್ತೌ ಮಹಾರಥೌ||

ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ಷುದ್ರ ಕಾವಲುಗಾರರು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ತಡೆಯಲಿಲ್ಲ ತಾನೇ? ಆ ಮಹಾರಥರಿಬ್ಬರೂ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವವರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಅಸಹ್ಯವಾದುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಹಿಂದಿರುಗಲಿಲ್ಲ ತಾನೇ?

10008003a ಕಚ್ಚಿತ್ಪ್ರಮಥ್ಯ ಶಿಬಿರಂ ಹತ್ವಾ ಸೋಮಕಪಾಂಡವಾನ್|

10008003c ದುರ್ಯೋಧನಸ್ಯ ಪದವೀಂ ಗತೌ ಪರಮಿಕಾಂ ರಣೇ||

ಶಿಬಿರವನ್ನು ಧ್ವಂಸಗೊಳಿಸಿ ಸೋಮಕ-ಪಾಂಡವರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ರಣದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಹಿಡಿದ ಪರಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದರು ತಾನೇ?

10008004a ಪಾಂಚಾಲೈರ್ವಾ ವಿನಿಹತೌ ಕಚ್ಚಿನ್ನಾಸ್ವಪತಾಂ ಕ್ಷಿತೌ|

10008004c ಕಚ್ಚಿತ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ತನ್ಮಮಾಚಕ್ಷ್ವ ಸಂಜಯ||

ಅಥವಾ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಪಾಂಚಾಲರಿಂದಲೇ ಹತರಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಲಿಲ್ಲ ತಾನೇ? ಸಂಜಯ! ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳು!”

10008005 ಸಂಜಯ ಉವಾಚ|

10008005a ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರಯಾತೇ ಶಿಬಿರಂ ದ್ರೋಣಪುತ್ರೇ ಮಹಾತ್ಮನಿ|

10008005c ಕೃಪಶ್ಚ ಕೃತವರ್ಮಾ ಚ ಶಿಬಿರದ್ವಾರ್ಯ ತಿಷ್ಠತಾಂ||

ಸಂಜಯನು ಹೇಳಿದನು: “ಮಹಾತ್ಮ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನು ಆ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಲಾಗಿ ಕೃಪ ಮತ್ತು ಕೃತವರ್ಮರು ಶಿಬಿರದ್ವಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದುಕೊಂಡರು.

10008006a ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಾ ತು ತೌ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಯತ್ನವಂತೌ ಮಹಾರಥೌ|

10008006c ಪ್ರಹೃಷ್ಟಃ ಶನಕೈ ರಾಜನ್ನಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್||

ರಾಜನ್! ಪ್ರಯತ್ನಶೀಲರಾದ ಆ ಮಹಾರಥರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ನೋಡಿ

ಪ್ರಹೃಷ್ಟನಾದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಮೆಲ್ಲನೇ ಈ ಮಾತನ್ನಾಡಿದನು:

10008007a ಯತ್ತೌ ಭವಂತೌ ಪರ್ಯಾಪ್ತೌ ಸರ್ವಕ್ಷತ್ರಸ್ಯ ನಾಶನೇ|

10008007c ಕಿಂ ಪುನರ್ಯೋಧಶೇಷಸ್ಯ ಪ್ರಸುಪ್ತಸ್ಯ ವಿಶೇಷತಃ||

“ಪ್ರಯತ್ನಶೀಲರಾದ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಸರ್ವಕ್ಷತ್ರಿಯರ ನಾಶಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುವಿರಿ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅಳಿದುಳಿದವರ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಲಗಿರುವವರ ನಾಶದ ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದೇನಿದೆ?

10008008a ಅಹಂ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯೇ ಶಿಬಿರಂ ಚರಿಷ್ಯಾಮಿ ಚ ಕಾಲವತ್|

10008008c ಯಥಾ ನ ಕಶ್ಚಿದಪಿ ಮೇ ಜೀವನ್ಮುಚ್ಯೇತ ಮಾನವಃ||

ನಾನು ಶಿಬಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಕಾಲನಂತೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನನ್ನಿಂದ ಯಾವನೊಬ್ಬ ಮಾನವನೂ ಜೀವಂತನಾಗಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಾರದು!”

10008009a ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರಾವಿಶದ್ರೌಣಿಃ ಪಾರ್ಥಾನಾಂ ಶಿಬಿರಂ ಮಹತ್|

10008009c ಅದ್ವಾರೇಣಾಭ್ಯವಸ್ಕಂದ್ಯ ವಿಹಾಯ ಭಯಮಾತ್ಮನಃ||

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ದ್ರೌಣಿಯು ಪಾರ್ಥರ ಅ ಮಹಾ ಶಿಬಿರವನ್ನು ದ್ವಾರದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಹೋಗದೇ ಬೇರೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ನೆಗೆದು, ತನಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಭಯಗೊಳ್ಳದೇ, ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು.

10008010a ಸ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಮಹಾಬಾಹುರುದ್ದೇಶಜ್ಞಶ್ಚ ತಸ್ಯ ಹ|

10008010c ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನಸ್ಯ ನಿಲಯಂ ಶನಕೈರಭ್ಯುಪಾಗಮತ್||

ಆ ಬಿಡಾರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದ ಮಹಾಬಾಹುವು ಮೆಲ್ಲನೇ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನ ನಿಲಯದ ಬಳಿಸಾರಿದನು.

10008011a ತೇ ತು ಕೃತ್ವಾ ಮಹತ್ಕರ್ಮ ಶ್ರಾಂತಾಶ್ಚ ಬಲವದ್ರಣೇ|

10008011c ಪ್ರಸುಪ್ತಾ ವೈ ಸುವಿಶ್ವಸ್ತಾಃ ಸ್ವಸ್ಮೈನ್ಯಪರಿವಾರಿತಾಃ||

ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನಾದರೋ ರಣದಲ್ಲಿ ಬಲವನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ಮಹಾಕರ್ಮಗಳನ್ನೆಸಗಿ ಬಳಲಿ ಸ್ವಸ್ಮೈನ್ಯದಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಮಲಗಿದ್ದನು.

10008012a ಅಥ ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತದ್ವೇಶ್ಮ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನಸ್ಯ ಭಾರತ|

10008012c ಪಾಂಚಾಲ್ಯಂ ಶಯನೇ ದ್ರೋಣಿರಪಶ್ಯತ್ಸುಪ್ತಮಂತಿಕಾತ್||

ಭಾರತ! ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನ ಆ ನಿಲಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ದ್ರೋಣಿಯು ಶಯನದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಪಾಂಚಾಲ್ಯನನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೋಡಿದನು.

10008013a ಕ್ಷೌಮಾವದಾತೇ ಮಹತಿ ಸ್ಪರ್ಧ್ಯಾಸ್ತರಣಸಂವೃತೇ|

10008013c ಮಾಲ್ಯಪ್ರವರಸಂಯುಕ್ತೇ ಧೂಪೈಶ್ಚೂರ್ಣೈಶ್ಚ ವಾಸಿತೇ||

ಅವನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಹೂವಿನ ಹಾರಗಳಿಂದ ಸಮಲಂಕೃತನಾಗಿದ್ದನು. ಧೂಪ-ಚಂದನ-ಚೂರ್ಣಗಳಿಂದ ಸುವಾಸಿತವಾಗಿದ್ದ ಬಹುಮೂಲ್ಯ ಹಚ್ಚಡವನ್ನು ಹೊದ್ದು ಶುದ್ಧ ರೇಷ್ಮೆಯಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ದೊಡ್ಡ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದನು.

10008014a ತಂ ಶಯಾನಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ವಿಸ್ತಬ್ಧಮಕುತೋಭಯಂ|

10008014c ಪ್ರಾಬೋಧಯತ ಪಾದೇನ ಶಯನಸ್ಥಂ ಮಹೀಪತೇ||

ಮಹೀಪತೇ! ನಿಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ ಭಯರಹಿತನಾಗಿ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ
ಮಲಗಿದ್ದ ಆ ಮಹಾತ್ಮನನ್ನು ಅವನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದೆದು
ಎಬ್ಬಿಸಿದನು.

10008015a ಸ ಬುದ್ಧ್ವಾ ಚರಣಸ್ಪರ್ಶಮುತ್ತಾಯ ರಣದುರ್ಮದಃ|

10008015c ಅಭ್ಯಜಾನದಮೇಯಾತ್ಮಾ ದ್ರೋಣಪುತ್ರಂ ಮಹಾರಥಂ||

ಚರಣಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಎಚ್ಚೆದ್ದ ಅಮೇಯಾತ್ಮ ರಣದುರ್ಮದ
ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನು ಮಹಾರಥ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದನು.

10008016a ತಮುತ್ಪತಂತಂ ಶಯನಾದಶ್ವತ್ಥಾಮಾ ಮಹಾಬಲಃ|

10008016c ಕೇಶೇಷ್ವಾಲಂಬ್ಯ ಪಾಣಿಭ್ಯಾಂ ನಿಷ್ಪಿಪೇಷ ಮಹೀತಲೇ||

ಶಯನದಿಂದ ಮೇಲೆಳುತ್ತಿದ್ದ ಅವನನ್ನು ಮಹಾಬಲ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು
ತನ್ನೆರಡು ಕೈಗಳಿಂದ ಅವನ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮೇಲೆತ್ತಿ
ಅತ್ಯಂತ ರಭಸದಿಂದ ನೆಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿದನು.

10008017a ಸ ಬಲಾತ್ತೇನ ನಿಷ್ಪಿಷ್ಟಃ ಸಾಧ್ವಸೇನ ಚ ಭಾರತ|

10008017c ನಿದ್ರಯಾ ಚೈವ ಪಾಂಚಾಲೋ ನಾಶಕಚ್ಚೇಷ್ಟಿತುಂ ತದಾ||

ಭಾರತ! ಬಲಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಲೇ ಅಪ್ಪಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ಪಾಂಚಾಲನು ನಿದ್ರೆಯ ಜಡದಿಂದಾಗಿ ಅವನಿಂತ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು

ಅಶಕ್ಯನಾದನು.

10008018a ತಮಾಕ್ರಮ್ಯ ತದಾ ರಾಜನ್ಯಂಠೇ ಚೋರಸಿ ಚೋಭಯೋಃ|

10008018c ನದಂತಂ ವಿಸ್ಫುರಂತಂ ಚ ಪಶುಮಾರಮಮಾರಯತ್||

ರಾಜನ್! ಅವನ ಕಂಠ ಮತ್ತು ಎದೆಯನ್ನು ಎರಡೂ ಪಾದಗಳಿಂದ ಮೆಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಚಡಪಡಿಸಿ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನ್ನು ಪಶುವಂತೆ ಹೊಡೆಯತೊಡಗಿದನು.

10008019a ತುದನ್ನಖೈಸ್ತು ಸ ದ್ರೋಣಿಂ ನಾತಿವ್ಯಕ್ತಮುದಾಹರತ್|

10008019c ಆಚಾರ್ಯಪುತ್ರ ಶಸ್ತ್ರೇಣ ಜಹಿ ಮಾ ಮಾ ಚಿರಂ ಕೃಥಾಃ|

10008019e ತ್ವತ್ಕೃತೇ ಸುಕೃತಾಃ ಸ್ಲೋಕಾನ್ಗಚ್ಛೇಯಂ ದ್ವಿಪದಾಂ ವರ||

ತನ್ನ ಉಗುರುಗಳಿಂದಲೇ ದ್ರೋಣಿಯನ್ನು ಪರಚುತ್ವಾ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನು

ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡನು: “ಆಚಾರ್ಯಪುತ್ರ! ದ್ವಿಪದರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ! ಬೇಗನೇ ಶಸ್ತ್ರದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲು! ನೀನು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ಸುಕೃತರ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬಲ್ಲೆ!”

10008020a ತಸ್ಯಾವ್ಯಕ್ತಾಂ ತು ತಾಂ ವಾಚಂ ಸಂಶ್ರುತ್ಯ ದ್ರೋಣಿರಬ್ರವೀತ್|

10008020c ಆಚಾರ್ಯಘಾತಿನಾಂ ಲೋಕಾ ನ ಸಂತಿ ಕುಲಪಾಂಸನ|

10008020e ತಸ್ಮಾಚ್ಚಸ್ತ್ರೇಣ ನಿಧನಂ ನ ತ್ವಮರ್ಹಸಿ ದುರ್ಮತೇ||

ಅವನ ಆ ಅವ್ಯಕ್ತ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ದ್ರೋಣಿಯು ಹೇಳಿದನು:

“ಕುಲಪಾಂಸಕನೇ! ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದವರಿಗೆ ಯಾವ ಪುಣ್ಯ ಲೋಕಗಳೂ ಇಲ್ಲ! ಆದುದರಿಂದ ದುರ್ಮತೇ! ನೀನು ಶಸ್ತ್ರದಿಂದಾದ ವಧೆಗೆ ಅರ್ಹನಲ್ಲ!”

10008021a ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಸ್ತಂ ವೀರಂ ಸಿಂಹೋ ಮತ್ತಮಿವ ದ್ವಿಪಂ|

10008021c ಮರ್ಮಸ್ವಭ್ಯವಧೀತ್ಯು ದ್ಧಃ ಪಾದಾಷ್ಟ್ರೀಲೈಃ ಸುದಾರುಣೈಃ||

ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಆ ಕುದ್ಧ ವೀರನು ಮದಿಸಿದ ಆನೆಯು ಸಿಂಹವನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಭಯಂಕರ ಕಾಲುಗಳಿಂದ, ಮೊಣಕಾಲುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಮಂಡಿಗಳಿಂದ ಅವನ ಮರ್ಮಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಹರಿಸಿ ಸಂಹರಿಸಿದನು.

10008022a ತಸ್ಯ ವೀರಸ್ಯ ಶಬ್ದೇನ ಮಾರ್ಯಮಾಣಸ್ಯ ವೇಶ್ಮನಿ|

10008022c ಅಬುದ್ಧ್ಯಂತ ಮಹಾರಾಜ ಸ್ತ್ರಿಯೋ ಯೇ ಚಾಸ್ಯ ರಕ್ಷಿಣಃ||

ಮಹಾರಾಜ! ವಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಆ ವೀರನ ಶಬ್ದದಿಂದ ನಿವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮತ್ತು ಅನ್ಯ ರಕ್ಷಕರು ಎಚ್ಚಿತ್ತರು.

10008023a ತೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವರ್ಷ್ಯವಂತಂ ತಮತಿಮಾನುಷವಿಕ್ರಮಂ|

10008023c ಭೂತಮೇವ ವ್ಯವಸ್ಯಂತೋ ನ ಸ್ಮ ಪ್ರವ್ಯಾಹರನ್ಭಯಾತ್||

ಪ್ರಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಅತಿಮಾನುಷ ಮಿಕ್ರಮನನ್ನು ನೋಡಿ ಇವನು
ಯಾವುದೋ ಭೂತವಿರಬಹುದೆಂದು ಬಗೆದು ಭಯದಿಂದ
ಉದ್ವಿಗ್ನರಾಗಿ ಮಾತೇ ಹೊರಡದೇ ಸುಮ್ಮನಾಗಿದ್ದರು.

10008024a ತಂ ತು ತೇನಾಭ್ಯುಪಾಯೇನ ಗಮಯಿತ್ವಾ ಯಮಕ್ಷಯಂ|

10008024c ಅಧ್ಯತಿಷ್ಠತ್ಸ ತೇಜಸ್ವೀ ರಥಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸುದರ್ಶನಂ||

ತನ್ನ ಉಪಾಯದಂತೆ ಅವನನ್ನು ಯಮಕ್ಷಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಆ ತೇಜಸ್ವೀ
ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ತನ್ನ ಸುಂದರ ರಥದ ಬಳಿಬಂದು ಅದನ್ನೇರಿದನು.

10008025a ಸ ತಸ್ಯ ಭವನಾದ್ರಾಜನ್ನಿಷ್ಯ ಮ್ಯಾನಾದಯನ್ನಿಶಃ|

10008025c ರಥೇನ ಶಿಬಿರಂ ಪ್ರಾಯಾಜ್ಜಿಘಾಂಸುದ್ವಿಷತೋ ಬಲೀ||

ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ಬಯಸಿದ್ದ ಆ ಬಲಶಾಲಿಯು ಅವನ
ಭವನದಿಂದ ಹೊರಬಂದು ರಥದಿಂದ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮೊಳಗಿಸುತ್ತಾ
ಇನ್ನೊಂದು ಶಿಬಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು.

10008026a ಅಪಕ್ರಾಂತೇ ತತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ದ್ರೋಣಪುತ್ರೇ ಮಹಾರಥೇ|

10008026c ಸಹ ತೈ ರಕ್ಷಿಭಿಃ ಸರ್ವೈಃ ಪ್ರಣೇದುರ್ಯೋಷಿತಸ್ತದಾ||

ಮಹಾರಥ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನು ಹೊರಟುಹೋಗಲು ಅಲ್ಲಿದ್ದ
ರಕ್ಷಕರೆಲ್ಲರೂ ಸ್ತ್ರೀಯರೊಂದಿಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಅಳತೊಡಗಿದರು.

10008027a ರಾಜಾನಂ ನಿಹತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭೃಶಂ ಶೋಕಪರಾಯಣಾಃ|

10008027c ವ್ಯಾಕ್ರೋಶನ್ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಃ ಸರ್ವೇ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನಸ್ಯ ಭಾರತ||

ಭಾರತ ! ರಾಜನು ಹತನಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅತ್ಯಂತ
ಶೋಕಪರಾಯಣರಾದ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನ ಕ್ಷತ್ರಿಯರೆಲ್ಲರೂ
ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು.

10008028a ತಾಸಾಂ ತು ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ಸಮೀಪೇ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ್ಷಭಾಃ|

10008028c ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಚ ಸಮನಹ್ಯಂತ ಕಿಮೇತದಿತಿ ಚಾಬ್ರುವನ್||

ಅವರ ಆ ಶಬ್ದದಿಂದಾಗಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ್ಷಭರು ಬೇಗನೆ
ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಇದೇನೆಂದು ವಿಚಾರಿಸತೊಡಗಿದರು.

10008029a ಸ್ತ್ರಿಯಸ್ತು ರಾಜನ್ವಿತ್ರಸ್ತಾ ಭಾರದ್ವಾಜಂ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ತಂ|

10008029c ಅಬ್ರುವನ್ನೀನಕಂಠೇನ ಕ್ಷಿಪ್ರಮಾದ್ರವತೇತಿ ವೈ||

ರಾಜನ್ ! ಭಾರದ್ವಾಜ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನು ನೋಡಿ ಭಯಭೀತರಾದ
ಸ್ತ್ರೀಯರಾದರೋ ದೀನಕಂಠದಿಂದ “ಬೇಗನೇ ಓಡಿಹೋಗಿರಿ !” ಎಂದು
ಕೂಗಿಕೊಂಡರು.

10008030a ರಾಕ್ಷಸೋ ವಾ ಮನುಷ್ಯೋ ವಾ ನೈನಂ ಜಾನೀಮಹೇ ವಯಂ|

10008030c ಹತ್ವಾ ಪಾಂಚಾಲರಾಜಂ ಯೋ ರಥಮಾರುಹ್ಯ ತಿಷ್ಠತಿ||

“ಪಾಂಚಾಲರಾಜನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ರಥವನ್ನೇರಿ ನಿಂತಿರುವವನು
ರಾಕ್ಷಸನೋ ಅಥವಾ ಮನುಷ್ಯನೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು

ತಿಳಿಯಲಾರೆವು !”

10008031a ತತಸ್ತೇ ಯೋಧಮುಖ್ಯಾಸ್ತಂ ಸಹಸಾ ಪರ್ಯವಾರಯನ್|

10008031c ಸ ತಾನಾಪತತಃ ಸರ್ವಾನ್ಪುದ್ರಾಸ್ತ್ರೇಣ ವ್ಯಪೋಧಯತ್||

ಆಗ ಆ ಯೋಧಮುಖ್ಯರು ಒಡನೆಯೇ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನು
ಸುತ್ತವರೆಯಲು ಅವನು ರುದ್ರಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ತನ್ನ ಮೇಲೆ
ಆಕ್ರಮಣಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಿದನು.

10008032a ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನಂ ಚ ಹತ್ವಾ ಸ ತಾಂಶ್ಚೈವಾಸ್ಯ ಪದಾನುಗಾನ್|

10008032c ಅಪಶ್ಯಚ್ಚ ಯನೇ ಸುಪ್ತಮುತ್ತಮೌಜಸಮಂತಿಕೇ||

ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನ ಮತ್ತು ಅವನ ಅನುಯಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಅವನು
ಶಯನದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ಉತ್ತಮೌಜಸನನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ನೋಡಿದನು.

10008033a ತಮಪ್ಯಾಕ್ರಮ್ಯ ಪಾದೇನ ಕಂಠೇ ಚೋರಸಿ ಚೌಜಸಾ|

10008033c ತಥೈವ ಮಾರಯಾಮಾಸ ವಿನರ್ಧಂತಮರಿಂದಮಂ||

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ತನ್ನ ಓಜಸ್ಸು-ಪಾದಗಳಿಂದ ಅವನ ಕಂಠ-ಎದೆಗಳನ್ನು
ಮೆಟ್ಟಿ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನ್ನು ಕೊಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಆ
ಅರಿಂದಮನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದನು.

10008034a ಯುಧಾಮನ್ಯುಸ್ತು ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೋ ಮತ್ತ್ವಾ ತಂ ರಕ್ಷಸಾ ಹತಂ|

10008034c ಗದಾಮುದ್ಯಮ್ಯ ವೇಗೇನ ಹೃದಿ ದ್ರೌಣಿಮತಾಡಯತ್||

ಉತ್ತಮೌಜಸನು ರಾಕ್ಷಸನಿಂದ ಹತನಾದನೆಂದು ತಿಳಿದ

ಯುಧಾಮನ್ಯುವು ಗದೆಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ವೇಗದಿಂದ ದ್ರೋಣಿಯ ಎದೆಗೆ
ಅಪ್ಪಳಿಸಿದನು.

10008035a ತಮಭಿದ್ರುತ್ಯ ಜಗ್ರಾಹ ಕ್ಷಿತೌ ಚೈನಮಪಾತಯತ್|

10008035c ವಿಸ್ಫುರಂತಂ ಚ ಪಶುವತ್ತಥೈವೈನಮಮಾರಯತ್||

ಮುಂದೆ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದ ಯುಧಾಮನ್ಯುವನ್ನೂ ಹಿಡಿದು ನೆಲದ ಮೇಲೆ
ಬೀಳಿಸಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ವಿಲಿವಿಲಿ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವ ಅವನನ್ನು
ಪಶುವಂತೆ ಹೊಡೆದು ಸಂಹರಿಸಿದನು.

10008036a ತಥಾ ಸ ವೀರೋ ಹತ್ವಾ ತಂ ತತೋಽನ್ಯಾನ್ಸಮುಪಾದ್ರವತ್|

10008036c ಸಂಸುಪ್ತಾನೇವ ರಾಜೇಂದ್ರ ತತ್ರ ತತ್ರ ಮಹಾರಥಾನ್|

10008036e ಸ್ಫುರತೋ ವೇಪಮಾನಾಂಶ್ಚ ಶಮಿತೇವ ಪಶೂನ್ಮಖೇ||

ರಾಜೇಂದ್ರ! ಅವನನ್ನು ಕೊಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಆ ವೀರನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ
ಮಲಗಿದ್ದ ಇತರ ಮಹಾರಥರನ್ನೂ ವಿಲಿವಿಲಿ ಒದ್ದಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ
ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಪಶುಗಳನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಹಿಸುಕಿ ಸಂಹರಿಸಿದನು.

10008037a ತತೋ ನಿಸ್ತ್ರಿಂಶಮಾದಾಯ ಜಘಾನಾನ್ಯಾನ್ಪುಥಗ್ಜನಾನ್|

10008037c ಭಾಗಶೋ ವಿಚರನ್ಮಾರ್ಗಾನಸಿಯುಧ್ಧವಿಶಾರದಃ||

ಆಗ ಆ ಖಡ್ಗಯುಧ್ಧವಿಶಾರದನು ಖಡ್ಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶಿಬಿರದ
ಒಂದೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ
ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಅನ್ಯರನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಿದನು.

10008038a ತಥೈವ ಗುಲೈ ಸಂಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಶಯಾನಾನ್ಮಧ್ಯಗೌಲ್ಮಿಕಾನ್|

10008038c ಶ್ರಾಂತಾನ್ಯಸ್ತಾಯಧಾನ್ಸರ್ವಾನ್ ಕ್ಷಣೇನೈವ ವ್ಯಪೋಥಯತ್||

ಹಾಗೆಯೇ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟು ಬಳಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ
ಮಧ್ಯಗೌಲ್ಮಿಕರ ಗುಲ್ಮವನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ
ಸಂಹರಿಸಿದನು.

10008039a ಯೋಧಾನಶ್ವಾನ್ವಿ ಪಾಂಶ್ಚೈವ ಪ್ರಾಚ್ಛಿನತ್ಸ ವರಾಸಿನಾ|

10008039c ರುಧಿರೋಕ್ಷಿತಸರ್ವಾಂಗಃ ಕಾಲಸೃಷ್ಟ್ಯ ಇವಾಂತಕಃ||

ಶ್ರೇಷ್ಠ ಖಡ್ಗದಿಂದ ಯೋಧರನ್ನೂ, ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆನೆಗಳನ್ನೂ
ತುಂಡರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಸರ್ವಾಂಗಗಳೂ ರಕ್ತದಿಂದ ತೋಯ್ದು ಕಾಲವು
ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಅಂತಕನಂತೆಯೇ ತೋರುತ್ತಿದ್ದನು.

10008040a ವಿಸ್ಫುರದ್ಭಿಶ್ಚ ತೈರ್ದ್ರೌಣಿರ್ನಿಸ್ತ್ರಿಂಶಸ್ಯೋದ್ಯಮೇನ ಚ|

10008040c ಆಕ್ಷೇಪೇಣ ತಥೈವಾಸೇಸ್ತ್ರಿದಾ ರಕ್ತೋಕ್ಷಿತೋಽಭವತ್||

ಅವರು ವಿಲವಿಲನೆ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಕತ್ತಿಯನ್ನು ಬಾರಿ ಬಾರಿ
ಮೇಲೆತ್ತುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಖಡ್ಗವನ್ನು ಪ್ರಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ - ಈ
ಮೂರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅವನು ರಕ್ತಸಿಕ್ತನಾದನು.

10008041a ತಸ್ಯ ಲೋಹಿತಸಿಕ್ತಸ್ಯ ದೀಪ್ತಖಡ್ಗಸ್ಯ ಯುಧ್ಯತಃ|

10008041c ಅಮಾನುಷ ಇವಾಕಾರೋ ಬಭೌ ಪರಮಭೀಷಣಃ||

ಕೆಂಪುಬಣ್ಣವನ್ನು ತಾಳಿದ್ದ ಅವನ ದೇಹ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ

ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಂಪಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಖಡ್ಗದಿಂದ ಅವನು ಪರಮ
ಭೀಷಣ ಅಮಾನುಷ ಆಕಾರವನ್ನು ತಾಳಿದನು.

10008042a ಯೇ ತ್ವಜಾಗ್ರತ ಕೌರವ್ಯ ತೇಽಪಿ ಶಬ್ದೇನ ಮೋಹಿತಾಃ|

10008042c ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಮಾಣಾ ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ದ್ರೋಣಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರವಿವ್ಯಥುಃ||

ಕೌರವ್ಯ! ಅವರು ಕೂಡ ಶಬ್ದದಿಂದ ಮೋಹಿತರಾಗಿ ಎಚ್ಚಿತ್ತು
ಅನ್ಯೋನ್ಯರನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ದ್ರೋಣಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ವ್ಯಥಿತರಾದರು.

10008043a ತದ್ರೂಪಂ ತಸ್ಯ ತೇ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾಃ ಶತ್ರುಕರ್ಶನಾಃ|

10008043c ರಾಕ್ಷಸಂ ಮನ್ಯಮಾನಾಸ್ತಂ ನಯನಾನಿ ನ್ಯಮೀಲಯನ್||

ಅವನ ಆ ರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ ಶತ್ರುಕರ್ಶನ ಕ್ಷತ್ರಿಯರು ಅವನೊಬ್ಬ
ರಾಕ್ಷಸನೆಂದೇ ತಿಳಿದು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡರು.

10008044a ಸ ಘೋರರೂಪೋ ವ್ಯಚರತ್ಕಾಲವಚ್ಚಿ ಬಿರೇ ತತಃ|

10008044c ಅಪಶ್ಯದ್ರೌ ಪದೀಪುತ್ರಾನವಶಿಷ್ಟಾಂಶ್ಚ ಸೋಮಕಾನ್||

ಘೋರರೂಪದ ಕಾಲನಂತೆ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವನನ್ನು
ದ್ರೌಪದೀಪುತ್ರರು ಮತ್ತು ಅಳಿದುಳಿದ ಸೋಮಕರು ನೋಡಿದರು.

10008045a ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ವಿತ್ರಸ್ತಾ ಧನುರ್ಹಸ್ತಾ ಮಹಾರಥಾಃ|

10008045c ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನಂ ಹತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದ್ರೌಪದೇಯಾ ವಿಶಾಂ ಪತೇ|

10008045e ಅವಾಕಿರನ್ ಶರವ್ರಾತೈರ್ಭಾರದ್ವಾಜಮಭೀತವತ್||

ವಿಶಾಂಪತೇ! ಅವನ ಶಬ್ದದಿಂದ ಎಚ್ಚಿತ್ತ ಆ ಮಹಾರಥ

ದ್ರೌಪದೇಯರು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನು ಹತನಾದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಧನುಸ್ಸನ್ನು
ಹಿಡಿದು ಭಯಗೊಳ್ಳದೇ ಶರವ್ರಾತಗಳಿಂದ ಭಾರದ್ವಾಜ
ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನು ಮುಸುಕಿದರು.

10008046a ತತಸ್ತೇನ ನಿನಾದೇನ ಸಂಪ್ರಬುದ್ಧಾಃ ಪ್ರಭದ್ರಕಾಃ|

10008046c ಶಿಲೀಮುಖೈಃ ಶಿಖಿಂಡೀ ಚ ದ್ರೋಣಪುತ್ರಂ ಸಮಾರ್ದಯನ್||

ಅವರ ಆ ನಿನಾದದಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಎಚ್ಚಿತ್ತ ಪ್ರಭದ್ರಕರೂ
ಮತ್ತು ಶಿಖಿಂಡಿಯೂ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನನ್ನು ಶಿಲೀಮುಖಿಗಳಿಂದ
ಪ್ರಹರಿಸಿದರು.

10008047a ಭಾರದ್ವಾಜಸ್ತು ತಾನ್ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶರವರ್ಷಾಣಿ ವರ್ಷತಃ|

10008047c ನನಾದ ಬಲವನ್ನಾದಂ ಜಿಘಾಂಸುಸ್ತಾನ್ಸದುರ್ಜಯಾನ್||

ಭಾರದ್ವಾಜನಾದರೋ ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಬಲವತ್ತಾಗಿ ನಿನಾದಿಸಿ
ಶರವರ್ಷಗಳನ್ನು ಸುರಿಸಿ ಆ ಸುದುರ್ಜಯರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದನು.

10008048a ತತಃ ಪರಮಸಂಕ್ರುದ್ಧಃ ಪಿತುರ್ವಧಮನುಸ್ಮರನ್|

10008048c ಅವರುಹ್ಯ ರಥೋಪಸ್ಥಾತ್ತ್ವ ರಮಾಣೋಽಭಿದುದ್ರುವೇ||

ಆಗ ತಂದೆಯ ವಧೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಪರಮ ಸಂಕ್ರುದ್ಧನಾದ
ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ರಥದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ತ್ವರೆಮಾಡಿ ಆಕ್ರಮಣಿಸಿದನು.

10008049a ಸಹಸ್ರಚಂದ್ರಂ ವಿಪುಲಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಚರ್ಮ ಸಂಯುಗೇ|

10008049c ಖಿಡ್ಗಂ ಚ ವಿಪುಲಂ ದಿವ್ಯಂ ಜಾತರೂಪಪರಿಷ್ಕೃತಂ|

10008049e ದ್ರೌಪದೇಯಾನಭಿದ್ರುತ್ಯ ಖಿಡ್ಗೇನ ವ್ಯಚರದ್ ಬಲೀ||

ಸಹಸ್ರಚಂದ್ರಗಳುಳ್ಳ ವಿಶಾಲ ಗುರಾಣಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಬಂಗಾರದಿಂದ
ಪರಿಷ್ಕೃತಗೊಂಡಿದ್ದ ವಿಶಾಲ ದಿವ್ಯ ಖಿಡ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಲಶಾಲೀ
ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಸಂಯುಗದಲ್ಲಿ ದ್ರೌಪದೇಯರನ್ನು ಖಿಡ್ಗದಿಂದ
ಆಕ್ರಮಣಿಸುತ್ತಾ ಸಂಚರಿಸಿದನು.

10008050a ತತಃ ಸ ನರಶಾರ್ದೂಲಃ ಪ್ರತಿವಿಂಧ್ಯಂ ತಮಾಹವೇ|

10008050c ಕುಕ್ಷಿದೇಶೇಽವಧೀದ್ರಾಜನ್ಸ ಹತೋ ನ್ಯಪತದ್ಭುವಿ||

ರಾಜನ್! ಆಗ ಆ ನರಶಾರ್ದೂಲನು ರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವಿಂಧ್ಯನ
ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಿವಿಯಲು ಅವನು ಹತನಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ
ಬಿದ್ದನು.

10008051a ಪ್ರಾಸೇನ ವಿದ್ಧ್ವಾ ದ್ರೌಣಿಂ ತು ಸುತಸೋಮಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್|

10008051c ಪುನಶ್ಚಾಸಿಂ ಸಮುದ್ಯಮ್ಯ ದ್ರೋಣಪುತ್ರಮುಪಾದ್ರವತ್||

ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ಸುತಸೋಮನಾದರೋ ದ್ರೌಣಿಯನ್ನು ಪ್ರಾಸದಿಂದ
ಹೊಡೆದು ಪುನಃ ಖಿಡ್ಗವನ್ನೆತ್ತಿ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನನ್ನು ಆಕ್ರಮಣಿಸಿದನು.

10008052a ಸುತಸೋಮಸ್ಯ ಸಾಸಿಂ ತು ಬಾಹುಂ ಚಿತ್ವಾ ನರರ್ಷಭಃ|

10008052c ಪುನರಭ್ಯಹನತ್ಪಾರ್ಶ್ವೇ ಸ ಭಿನ್ನಹೃದಯೋಽಪತತ್||

ನರರ್ಷಭನು ಖಿಡ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಸುತಸೋಮನ ಬಾಹುವನ್ನು
ಕತ್ತರಿಸಿ ಪುನಃ ಅವನ ಪಕ್ಕಿಗೆ ಹೊಡೆಯಲು ಅವನು ಹೃದಯವೊಡೆದು

ಬಿದ್ದನು.

10008053a ನಾಕುಲಿಸ್ತು ಶತಾನೀಕೋ ರಥಚಕ್ರೇಣ ವೀರ್ಯವಾನ್|

10008053c ದೋರ್ಭ್ಯಾಮುಕ್ತಿಸ್ತ್ವಪ್ಯ ವೇಗೇನ ವಕ್ಷಸ್ಯೇನಮತಾಡಯತ್||

ವೀರ್ಯವಾನ್ ನಾಕುಲಿ ಶತಾನೀಕನಾದರೋ ತನ್ನೆರಡು

ಭುಜಗಳಿಂದಲೂ ರಥಚಕ್ರವನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಿ ರಭಸದಿಂದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ
ಎದೆಯಮೇಲೆ ಪ್ರಹರಿಸಿದನು.

10008054a ಅತಾಡಯಚ್ಚ ತಾನೀಕಂ ಮುಕ್ತಚಕ್ರಂ ದ್ವಿಜಸ್ತು ಸಃ|

10008054c ಸ ವಿಹ್ವಲೋ ಯಯೌ ಭೂಮಿಂ ತತೋಽಸ್ಯಾಪಾಹರಚ್ಚಿರಃ||

ಆ ದ್ವಿಜನಾದರೋ ಚಕ್ರವನ್ನು ಬಿಸುಟ ಶತಾನೀಕನನ್ನು ಹೊಡೆದು

ಅವನು ವಿಹ್ವಲನಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲು ಅವನ ಶಿರವನ್ನು
ಅಪಹರಿಸಿದನು.

10008055a ಶ್ರುತಕರ್ಮಾ ತು ಪರಿಘಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಸಮತಾಡಯತ್|

10008055c ಅಭಿದ್ರುತ್ಯ ತತೋ ದ್ರೋಣಿಂ ಸವ್ಯೇ ಸ ಫಲಕೇ ಭೃಶಂ||

ಆಗ ಶ್ರುತಕರ್ಮನು ಪರಿಘವನ್ನು ಹಿಡಿದು ದ್ರೋಣಿಯನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ

ಅವನ ಎಡಗೈಯನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಪ್ರಹರಿಸಿದನು.

10008056a ಸ ತು ತಂ ಶ್ರುತಕರ್ಮಾಣಮಾಸ್ಯೇ ಜಘ್ನೇ ವರಾಸಿನಾ|

10008056c ಸ ಹತೋ ನ್ಯಪತದ್ಭೂಮೌ ವಿಮೂಢೋ ವಿಕೃತಾನನಃ||

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನಾದರೋ ಶ್ರುತಕರ್ಮನನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಖಡ್ಗದಿಂದ ಹೊಡೆದು

ಸಂಹರಿಸಲು ಅವನು ಹತನಾಗಿ ವಿಕೃತ ಮುಖವುಳ್ಳವನಾಗಿ
ವಿಮೂಢನಾಗಿ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದನು.

10008057a ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ವೀರಸ್ತು ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿರ್ಮಹಾಧನುಃ|

10008057c ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಾನಮಾಸಾದ್ಯ ಶರವರ್ಷೈರವಾಕಿರತ್||

ಆ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮಹಾಧನ್ವಿ ವೀರ ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಯು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ
ಬಳಿಸಾರಿ ಅವನನ್ನು ಶರವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದನು.

10008058a ತಸ್ಯಾಪಿ ಶರವರ್ಷಾಣಿ ಚರ್ಮಣಾ ಪ್ರತಿವಾರ್ಯ ಸಃ|

10008058c ಸಕುಂಡಲಂ ಶಿರಃ ಕಾಯಾದ್ ಭ್ರಾಜಮಾನಮಪಾಹರತ್||

ಅವನ ಶರವರ್ಷಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಗುರಾಣಿಯಿಂದ ತಡೆದು
ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಕುಂಡಲಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಅವನ ಶಿರವನ್ನು
ಶರೀರದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದನು.

10008059a ತತೋ ಭೀಷ್ಮನಿಹಂತಾ ತಂ ಸಹ ಸರ್ವೈಃ ಪ್ರಭದ್ರಕೈಃ|

10008059c ಅಹನತ್ಸರ್ವತೋ ವೀರಂ ನಾನಾಪ್ರಹರಣೈರ್ಬಲೀ|

10008059e ಶಿಲೀಮುಖೇನ ಚಾಪ್ಯೇನಂ ಭುವೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಸಮಾರ್ದಯತ್||

ಆಗ ಭೀಷ್ಮಹಂತಕ ಶಿಖಂಡಿಯು ಸರ್ವ ಪ್ರಭದ್ರಕರೊಂದಿಗೆ ನಾನಾ
ಪ್ರಹರಣಗಳಿಂದ ಬಲಶಾಲಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಿಂದ
ಮುತ್ತಿದನು. ಮತ್ತು ಶಿಲೀಮುಖದಿಂದ ಅವನ ಹುಬ್ಬುಗಳ ಮಧ್ಯೆ
ಹೊಡೆದನು.

10008060a ಸ ತು ಕ್ರೋಧಸಮಾವಿಷ್ಟೋ ದ್ರೋಣಪುತ್ರೋ ಮಹಾಬಲಃ|

10008060c ಶಿಖಂಡಿನಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ದ್ವಿಧಾ ಚಿಚ್ಚೇದ ಸೋಽಸಿನಾ||

ಅದರಿಂದ ಕ್ರೋಧಸಮಾವಿಷ್ಟನಾದ ಮಹಾಬಲಿ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನು
ಶಿಖಂಡಿಯ ಬಳಿಸಾರಿ ಖಡ್ಗದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಎರಡಾಗಿ ಸೀಳಿದನು.

10008061a ಶಿಖಂಡಿನಂ ತತೋ ಹತ್ವಾ ಕ್ರೋಧಾವಿಷ್ಟಃ ಪರಂತಪಃ|

10008061c ಪ್ರಭದ್ರಕಗಣಾನ್ಸರ್ವಾನಭಿದುದ್ರಾವ ವೇಗವಾನ್|

10008061e ಯಚ್ಚ ಶಿಷ್ಟಂ ವಿರಾಟಸ್ಯ ಬಲಂ ತಚ್ಚ ಸಮಾದ್ರವತ್||

ಶಿಖಂಡಿಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಕ್ರೋಧಾವಿಷ್ಟನಾದ ವೇಗವಾನ್
ಪರಂತಪನು ಪ್ರಭದ್ರಕ ಗಣಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಕ್ರಮಣಿಸಿದನು. ಹಾಗೆಯೇ
ಉಳಿದಿದ್ದ ವಿರಾಟನ ಸೇನೆಯನ್ನೂ ಆಕ್ರಮಣಿಸಿದನು.

10008062a ದ್ರುಪದಸ್ಯ ಚ ಪುತ್ರಾಣಾಂ ಪೌತ್ರಾಣಾಂ ಸುಹೃದಾಮಪಿ|

10008062c ಚಕಾರ ಕದನಂ ಘೋರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮಹಾಬಲಃ||

ಆ ಮಹಾಬಲನು ದ್ರುಪದನ ಪುತ್ರರು, ಪೌತ್ರರು ಮತ್ತು ಸುಹೃದರನ್ನು
ಬಿಡದೇ ಹುಡುಕಿ ಹುಡುಕಿ ಘೋರ ಕದನವನ್ನು ನಡೆಸಿದನು.

10008063a ಅನ್ಯಾನನ್ಯಾಂಶ್ಚ ಪುರುಷಾನಭಿಸೃತ್ಯಾಭಿಸೃತ್ಯ ಚ|

10008063c ನ್ಯಕ್ಯಂತದಸಿನಾ ದ್ರೋಣಿರಸಿಮಾರ್ಗವಿಶಾರದಃ||

ಖಡ್ಗಪ್ರಹರಣದಲ್ಲಿ ವಿಶಾರದನಾದ ದ್ರೋಣಿಯು ಅನ್ಯ ಅನ್ಯ ಯೋಧರ
ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಖಡ್ಗದಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಿ

ಹಾಕಿದನು.

10008064a ಕಾಲೀಂ ರಕ್ತಾಸ್ಯನಯನಾಂ ರಕ್ತಮಾಲ್ಯಾನುಲೇಪನಾಂ|

10008064c ರಕ್ತಾಂಬರಧರಾಮೇಕಾಂ ಪಾಶಹಸ್ತಾಂ ಶಿಖಿಂಡಿನೀಂ||

10008065a ದದೃಶುಃ ಕಾಲರಾತ್ರಿಂ ತೇ ಸ್ಮಯಮಾನಾಮವಸ್ಥಿತಾಂ|

10008065c ನರಾಶ್ವಕುಂಜರಾನ್ಪಾಶೈರ್ಬದ್ಧ್ವಾ ಘೋರೈಃ ಪ್ರತಸ್ಥುಷೀಂ|

10008065e ಹರಂತೀಂ ವಿವಿಧಾನ್ಪ್ರೇತಾನ್ಪಾಶಬದ್ಧಾನ್ವಿಮೂರ್ಧಜಾನ್||

ಅವರು ನಸುನಗುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿರುವ, ಕೆಂಪು ಮುಖ ಮತ್ತು ಕಣ್ಣುಗಳುಳ್ಳ, ಕೆಂಪು ಮಾಲೆ ಮತ್ತು ಲೇಪನಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ, ಕೆಂಪು ವಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಟ್ಟಿರುವ, ಪಾಶವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವ ಏಕಾಂಗೀ, ಶಿಖಿಂಡಿನೀ, ಕಾಲೀ ಕಾಲರಾತ್ರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಅವಳು ಮನುಷ್ಯ-ಕುದುರೆ-ಕುಂಜರಗಳನ್ನು ಪಾಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅವಳು ಬೋಳುತಲೆಯ ವಿವಿಧ ಪ್ರೇತಗಳನ್ನು ಪಾಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಳು.

10008066a ಸ್ವಪ್ನೇ ಸುಪ್ತಾನ್ನಯಂತೀಂ ತಾಂ ರಾತ್ರಿಷ್ವನ್ಯಾಸು ಮಾರಿಷ|

10008066c ದದೃಶುರ್ಯೋಧಮುಖ್ಯಾಸ್ತೇ ಘ್ನಂತಂ ದ್ರೋಣಿಂ ಚ ನಿತ್ಯದಾ||

ಮಾರಿಷ! ಆ ಯೋಧಪ್ರಮುಖರು ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ನಿತ್ಯವೂ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಳಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದ್ರೋಣಿಯನ್ನು ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು.

10008067a ಯತಃ ಪ್ರವೃತ್ತಃ ಸಂಗ್ರಾಮಃ ಕುರುಪಾಂಡವಸೇನಯೋಃ|

10008067c ತತಃ ಪ್ರಭೃತಿ ತಾಂ ಕೃತ್ಯಾಮಪಶ್ಯನ್ದ್ರಾಣಿಮೇವ ಚ||

ಕುರುಪಾಂಡವ ಸೇನೆಗಳ ಸಂಗ್ರಾಮವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದಲೇ ಅವರು ಆ ಕಾಳಿಯ ಮತ್ತು ದ್ರೌಣಿಯ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು.

10008068a ತಾಂಸ್ತು ದೈವಹತಾನ್ಪೂರ್ವಂ ಪಶ್ಚಾದ್ವ್ರಾಣಿರ್ನ್ಯಪಾತಯತ್|

10008068c ತ್ರಾಸಯನ್ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ವಿನದನ್ಭ್ರರವಾನ್ರವಾನ್||

ಮೊದಲೇ ದೈವದಿಂದ ಹತರಾದ ಅವರನ್ನು ದ್ರೌಣಿಯು ನಂತರ ಕೆಳಗುರುಳಿಸಿ, ಸರ್ವಭೂತಗಳನ್ನೂ ಭಯಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಭೈರವ ಕೂಗನ್ನು ಕೂಗಿದನು.

10008069a ತದನುಸ್ಮೃತ್ಯ ತೇ ವೀರಾ ದರ್ಶನಂ ಪೌರ್ವಕಾಲಿಕಂ|

10008069c ಇದಂ ತದಿತ್ಯಮನ್ಯಂತ ದೈವೇನೋಪನಿಪೀಡಿತಾಃ||

ದೈವದಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದ ಆ ವೀರರು ಹಿಂದೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಕಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಇದು ಅದೇ ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡರು.

10008070a ತತಸ್ತೇನ ನಿನಾದೇನ ಪ್ರತ್ಯಬುಧ್ಯಂತ ಧನ್ವಿನಃ|

10008070c ಶಿಬಿರೇ ಪಾಂಡವೇಯಾನಾಂ ಶತಶೋಽಥ ಸಹಸ್ರಶಃ||

ಆಗ ಆ ಕೋಲಾಹಲದಿಂದ ಪಾಂಡವೇಯರ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ನೂರಾರು ಸಹಸ್ರಾರು ಧನ್ವಿಗಳು ಎಚ್ಚೆತ್ತರು.

10008071a ಸೋಽಚ್ಚಿ ನತ್ಕಸ್ಯ ಚಿತ್ಪಾದೌ ಜಘನಂ ಚೈವ ಕಸ್ಯ ಚಿತ್|

10008071c ಕಾಂಶ್ಚಿ ದ್ವಿಭೇದ ಪಾರ್ಶ್ವೇಷು ಕಾಲಸೃಷ್ಟ್ಯ ಇವಾಂತಕಃ||

ಕಾಲವು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಅಂತಕನಂತೆ ದ್ರೋಣಿಯು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ತುಂಡರಿಸಿದನು. ಕೆಲವರನ್ನು ಪಾದಗಳಿಂದ ತುಳಿದು ಕೊಂದನು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರನ್ನು ಪಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿವಿದು ಕೊಂದನು.

10008072a ಅತ್ಯುಗ್ರಪ್ರತಿಪಿಷ್ಟೈಶ್ಚ ನದದ್ಭಿಶ್ಚ ಭೃಶಾತುರೈಃ|

10008072c ಗಜಾಶ್ವಮಥಿತೈಶ್ಚಾನ್ವೈರ್ಮಹೀ ಕೀರ್ಣಾ ಭವತ್ಪ್ರಭೋ||

ಪ್ರಭೋ! ಆ ಶಿಬಿರ ಪ್ರದೇಶವು ಅತಿ ಉಗ್ರರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಡೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದ, ಆತುರದಿಂದ ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದ ಯೋಧರಿಂದಲೂ, ಅನ್ಯ ಆನೆ-ಕುದುರೆಗಳಿಂದಲೂ ತುಂಬಿಹೋಯಿತು.

10008073a ಕ್ರೋಶತಾಂ ಕಿಮಿದಂ ಕೋಸಯಂ ಕಿಂ ಶಬ್ದಃ ಕಿಂ ನು ಕಿಂ ಕೃತಂ|

10008073c ಏವಂ ತೇಷಾಂ ತದಾ ದ್ರೋಣಿರಂತಕಃ ಸಮಪದ್ಯತ||

“ಇದೇನಿದು? ಇವನ್ಯಾರು? ಏನು ಶಬ್ದ? ಇವನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು?” ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಅವರಿಗೆ ದ್ರೋಣಿಯು ಅಂತಕನಾದನು.

10008074a ಅಪೇತಶಸ್ತ್ರಸಂನಾಹಾನ್ಸಂರಬ್ಧಾನ್ಪಾಂಡುಸೃಂಜಯಾನ್|

10008074c ಪ್ರಾಹಿಣೋನ್ಮೃತ್ಯುಲೋಕಾಯ ದ್ರೋಣಿಃ ಪ್ರಹರತಾಂ ವರಃ||

ಪ್ರಹರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ದ್ರೋಣಿಯು ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿಟ್ಟಿದ್ದ, ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟಿದ್ದ ಆದರೆ ಗಾಬರಿಗೊಂಡಿದ್ದ ಪಾಂಡು-ಸೃಂಜಯರನ್ನು

ಮೃತ್ಯುಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು.

10008075a ತತಸ್ತಚ್ಚಸ್ತ್ರವಿತ್ರಸ್ತಾ ಉತ್ಪತಂತೋ ಭಯಾತುರಾಃ|

10008075c ನಿದ್ರಾಂಧಾ ನಷ್ಟಸಂಜ್ಞಾಶ್ಚ ತತ್ರ ತತ್ರ ನಿಲಿಲ್ಯಿರೇ||

ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಕುರುಡರಾಗಿ ಸಂಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವರು
ಭಯಾತುರರಾಗಿ ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಸುಟು ಹಾರಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ
ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

10008076a ಊರುಸ್ತಂಭಗೃಹೀತಾಶ್ಚ ಕಶ್ಮಲಾಭಿಹತೌಜಸಃ|

10008076c ವಿನದಂತೋ ಭೃಶಂ ತ್ರಸ್ತಾಃ ಸಂನ್ಯಪೇಷನ್ವರಸ್ಪರಂ||

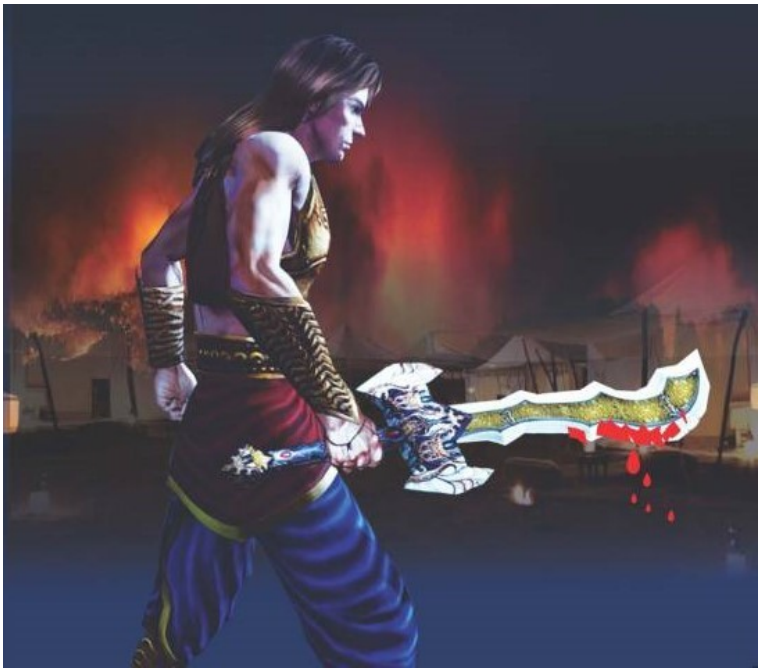
ಕೆಲವರ ತೊಡೆಗಳು ಕಂಭಗಳಂತಾಗಿ ಬಗ್ಗಿಸಲಾಗದೇ
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದವು. ದುಃಖದಿಂದ ಅವರ ಉತ್ಸಾಹಗಳು
ಉಡುಗಿಹೋಗಿದ್ದವು. ನಡುಗಿ ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ
ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

10008077a ತತೋ ರಥಂ ಪುನರ್ದ್ರೋಣಿರಾಸ್ಥಿತೋ ಭೀಮನಿಸ್ವನಂ|

10008077c ಧನುಷ್ಪಾಣಿಃ ಶರ್ಮೈರನ್ಯಾನ್ಮ್ರೇಷಯದ್ವೈ ಯಮಕ್ಷಯಂ||

ಅನಂತರ ದ್ರೋಣಿಯು ಪುನಃ ಭಯಂಕರ ಶಬ್ದವುಳ್ಳ ರಥವನ್ನೇರಿ
ಧನುಷ್ಪಾಣಿಯಾಗಿ ಅನ್ಯರನ್ನೂ ಶರಗಳಿಂದ ಯಮಕ್ಷಯಕ್ಕೆ
ಕಳುಹಿಸಿದನು.

10008078a ಪುನರುತ್ಪತತಃ ಕಾಂಶ್ಚಿದ್ಧೂರಾದಪಿ ನರೋತ್ತಮಾನ್|

10008078c ಶೂರಾನ್ಸಂಪತತಶ್ಚಾನ್ಯಾನ್ಯಾಲರಾತ್ಮೈ ನ್ಯವೇದಯತ್||

ಹಾರುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ನರೋತ್ತಮ ಶೂರರನ್ನು
ಅಪರೇಷ್ಟೇ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಂಹರಿಸಿ ಕಾಲರಾತ್ರಿಗೆ
ನೈವೇದ್ಯವಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

10008079a ತಥೈವ ಸ್ಯಂದನಾಗ್ರೇಣ ಪ್ರಮಥನ್ಸ ವಿಧಾವತಿ|

10008079c ಶರವರ್ಷೈಶ್ಚ ವಿವಿಧೈರವರ್ಷ ಚ್ಚಾತ್ರವಾಂಸ್ತತಃ||

ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಥದ ಎದಿರು ನಿಂತ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಮರ್ದಿಸಿದನು.
ವಿವಧ ಶರವರ್ಷಗಳನ್ನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಸುರಿಸಿದನು.

10008080a ಪುನಶ್ಚ ಸುವಿಚಿತ್ರೇಣ ಶತಚಂದ್ರೇಣ ಚರ್ಮಣಾ|
10008080c ತೇನ ಚಾಕಾಶವರ್ಣೇನ ತದಾಚರತ ಸೋಽಸಿನಾ||

ಪುನಃ ಅವನು ಶತಚಂದ್ರರ ಚಿತ್ರಗಳಿರುವ ಗುರಾಣಿಯನ್ನೂ
ಆಕಾಶವರ್ಣದ ಖಡ್ಗವನ್ನೂ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

10008081a ತಥಾ ಸ ಶಿಬಿರಂ ತೇಷಾಂ ದ್ರೋಣಿರಾಹವದುರ್ಮದಃ|
10008081c ವ್ಯಕ್ಷೋಭಯತ ರಾಜೇಂದ್ರ ಮಹಾಹ್ರದಮಿವ ದ್ವಿಪಃ||

ರಾಜೇಂದ್ರ! ಹಾಗೆ ಯುದ್ಧದುರ್ಮದ ದ್ರೋಣಿಯು ಆ ಶಿಬಿರವನ್ನು
ಒಂದು ಸಲಗವು ಮಹಾಸರೋವರವನ್ನು
ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಧ್ವಂಸಮಾಡಿದನು.

10008082a ಉತ್ಪೇತುಸ್ತೇನ ಶಬ್ದೇನ ಯೋಧಾ ರಾಜನ್ವಿಚೇತಸಃ|
10008082c ನಿದ್ರಾರ್ತಾಶ್ಚ ಭಯಾರ್ತಾಶ್ಚ ವ್ಯಥಾವಂತ ತತಸ್ತತಃ||

ರಾಜನ್! ನಿದ್ರೆ ಮತ್ತು ಬಳಲಿಕೆಯಿಂದ ವಿಚೇತಸರಾಗಿದ್ದ ಯೋಧರು
ಆ ಶಬ್ದದಿಂದ ಎಚ್ಚಿತ್ತು ಭಯಾರ್ತರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದಲ್ಲಿಗೆ
ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು.

10008083a ವಿಸ್ವರಂ ಚುಕ್ರುಶುಶ್ಚಾನ್ಯೇ ಬಹ್ವಬದ್ಧಂ ತಥಾವದನ್|
10008083c ನ ಚ ಸ್ಮ ಪ್ರತಿಪದ್ಯಂತೇ ಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ವಸನಾನಿ ಚ||

ಇತರರು ವಿಸ್ವರವಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ
ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರಿಗೆ ಶಸ್ತ್ರಗಳಾಗಲೀ ಕವಚಗಳಾಗಲೀ
ದೊರೆಯುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

10008084a ವಿಮುಕ್ತಕೇಶಾಶ್ಚಾಪ್ಯನ್ಯೇ ನಾಭ್ಯಜಾನನ್ವರಸ್ಪರಂ|

10008084c ಉತ್ಪತಂತಃ ಪರೇ ಭೀತಾಃ ಕೇ ಚಿತ್ತತ್ರ ತಥಾಭ್ರಮನ್|

10008084e ಪುರೀಷಮಸ್ಯಜನ್ ಕೇ ಚಿತ್ ಕೇ ಚಿನ್ಮೂತ್ರಂ ಪ್ರಸುಸ್ರವಃ||

ಕೆಲವರು ಕೂದಲುಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಪರಸ್ಪರರನ್ನು
ಗುರುತಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇತರರು ಭೀತರಾಗಿ ಕುಪ್ಪಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು
ಕೆಲವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಯೇ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಮಲವಿಸರ್ಜನೆ
ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಮೂತ್ರವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡಿದರು.

10008085a ಬಂಧನಾನಿ ಚ ರಾಜೇಂದ್ರ ಸಂಚಿದ್ಯ ತುರಗಾ ದ್ವಿಪಾಃ|

10008085c ಸಮಂ ಪರ್ಯಪತಂಶ್ಚಾನ್ಯೇ ಕುರ್ವಂತೋ ಮಹದಾಕುಲಂ||

ರಾಜೇಂದ್ರ! ಆನೆ-ಕುದುರೆಗಳು ಕಟ್ಟನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಓಡಿಹೋಗಿ
ಅನ್ಯರಿಗೆ ಮಹಾ ವ್ಯಾಕುಲವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು.

10008086a ತತ್ರ ಕೇ ಚಿನ್ನರಾ ಭೀತಾ ವ್ಯಲೀಯಂತ ಮಹೀತಲೇ|

10008086c ತಥೈವ ತಾನ್ನಿಪತಿತಾನಪಿಂಷನ್ಗಜವಾಜಿನಃ||

ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಭೀತರಾಗಿ ನೆಲದಮೇಲೆಯೇ ಅಡಗಿರಲು ಅವರನ್ನೇ
ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಆನೆ-ಕುದುರೆಗಳು ತುಳಿದು ಸಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

10008087a ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಥಾ ವರ್ತಮಾನೇ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಪುರುಷರ್ಷಭ|

10008087c ತೃಪ್ತಾನಿ ವ್ಯನದನ್ನುಚ್ಛೈರ್ಮುದಾ ಭರತಸತ್ತಮ||

ಪುರುಷರ್ಷಭ! ಭರತಸತ್ತಮ! ಅಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ
ರಾಕ್ಷಸರು ತೃಪ್ತರಾಗಿ ಮುದದಿಂದ ನಾದಗೈಯುತ್ತಿದ್ದರು.

10008088a ಸ ಶಬ್ದಃ ಪ್ರೇರಿತೋ ರಾಜನ್ಯೂತಸಂಘೈರ್ಮುದಾ ಯತೈಃ|

10008088c ಅಪೂರಯದ್ದಿಶಃ ಸರ್ವಾ ದಿವಂ ಚಾಪಿ ಮಹಾಸ್ವನಃ||

ರಾಜನ್! ಮುದಿತ ಭೂತಸಂಘಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತ ಆ ಶಬ್ದವು ಜೋರಾಗಿ
ದಿಕ್ಕುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಆಕಾಶವನ್ನೂ ತುಂಬಿತು.

10008089a ತೇಷಾಮಾರ್ತಸ್ವರಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿತ್ರಸ್ತಾ ಗಜವಾಜಿನಃ|

10008089c ಮುಕ್ತಾಃ ಪರ್ಯಪತನ್ರಾಜನ್ಯುದ್ಧಂತಃ ಶಿಬಿರೇ ಜನಂ||

ರಾಜನ್! ಅವರ ಆರ್ತಸ್ವರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೆದರಿದ ಆನೆ-ಕುದುರೆಗಳು
ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರನ್ನು ತುಳಿದು
ನಾಶಗೊಳಿಸಿದವು.

10008090a ತೈಸ್ತತ್ರ ಪರಿಧಾವದ್ಭಿಶ್ಚ ರಣೋದೀರಿತಂ ರಜಃ|

10008090c ಅಕರೋಚ್ಛಿ ಬಿರೇ ತೇಷಾಂ ರಜನ್ಯಾಂ ದ್ವಿಗುಣಂ ತಮಃ||

ಅಲ್ಲಿ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಅವುಗಳ ಕಾಲುಗಳಿಂದ ಮೇಲೇರಿದ ಧೂಳು
ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಕವಿದ ರಾತ್ರಿಯ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸಿತು.

10008091a ತಸ್ಮಿಂಸ್ತಮಸಿ ಸಂಜಾತೇ ಪ್ರಮೂಢಾಃ ಸರ್ವತೋ ಜನಾಃ|

10008091c ನಾಜಾನನ್ವಿತರಃ ಪುತ್ರಾನ್ಭ್ರಾತೃನ್ಭ್ರಾತರ ಏವ ಚ||

ಹಾಗೆ ಕಪ್ಪಾಗಲು ಎಲ್ಲಕಡೆ ಜನರು ಪ್ರಮೂಢರಾದರು.

ತಂದೆಯಂದಿರು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಸಹೋದರರು ಸಹೋದರರನ್ನೂ
ಗುರುತಿಸಲಾರದೇ ಹೋದರು.

10008092a ಗಜಾ ಗಜಾನತಿಕ್ರಮ್ಯ ನಿರ್ಮನುಷ್ಯಾ ಹಯಾ ಹಯಾನ್|

10008092c ಅತಾಡಯಂಸ್ತಥಾಭಂಜಂಸ್ತಥಾಮೃದ್ನಂಶ್ಚ ಭಾರತ||

ಭಾರತ ! ಸವಾರರಿಲ್ಲದ ಆನೆಗಳು ಆನೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕುದುರೆಗಳು
ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ, ಕಾಲಿನಿಂದ ತುಳಿದು
ನಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

10008093a ತೇ ಭಗ್ನಾಃ ಪ್ರಪತಂತಶ್ಚ ನಿಘ್ನಂತಶ್ಚ ಪರಸ್ಪರಂ|

10008093c ನೃಪಾತಯಂತ ಚ ಪರಾನ್ಪಾತಯಿತ್ವಾ ತಥಾಪಿಷನ್||

ಅವುಗಳು ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕೆಳಗುರುಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಮತ್ತು
ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದವು. ಇತರರನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳಿಸಿ ತುಳಿದು ಸಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

10008094a ವಿಚೇತಸಃ ಸನಿದ್ರಾಶ್ಚ ತಮಸಾ ಚಾವೃತಾ ನರಾಃ|

10008094c ಜಘ್ನುಃ ಸ್ವಾನೇವ ತತ್ರಾಥ ಕಾಲೇನಾಭಿಪ್ರಚೋದಿತಾಃ||

ಕಾಲಿನಿಂದ ಪ್ರಚೋದಿತರಾದ ಆ ನರರು ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ಆವೃತರಾಗಿ
ಮತ್ತು ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಬುದ್ಧಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ವರನ್ನೇ ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರು.

10008095a ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ದ್ವಾರಾಣಿ ಚ ದ್ವಾಃಸ್ಥಾಸ್ಥಥಾ ಗುಲ್ಮಾಂಶ್ಚ ಗೌಲ್ಮಿಕಾಃ|

10008095c ಪ್ರಾದ್ರವಂತ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಕಾಂದಿಶೀಕಾ ವಿಚೇತಸಃ||

ದ್ವಾರಪಾಲಕರು ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಗೌಲ್ಮಿಕರು ಗುಲ್ಮಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
ಯಥಾಶಕ್ತಿಯಾಗಿ, ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂಬ
ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೇ, ಓಡುತ್ತಿದ್ದರು.

10008096a ವಿಪ್ರನಷ್ಟಾಶ್ಚ ತೇಽನ್ಯೋನ್ಯಂ ನಾಜಾನಂತ ತದಾ ವಿಭೋ|

10008096c ಕ್ರೋಶಂತಸ್ತಾತ ಪುತ್ರೇತಿ ದೈವೋಪಹತಚೇತಸಃ||

ವಿಭೋ! ಅವರು ಅನ್ಯೋನ್ಯರನ್ನು ಗುರುತಿಸದೇ ಸಂಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
ದೈವದಿಂದಾಗಿ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು “ಅಪ್ಪಾ! ಮಗನೇ!”
ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

10008097a ಪಲಾಯತಾಂ ದಿಶಸ್ತೇಷಾಂ ಸ್ವಾನಪ್ಸ್ಯತ್ಸೃಜ್ಯ ಬಾಂಧವಾನ್|

10008097c ಗೋತ್ರನಾಮಭಿರನ್ಯೋನ್ಯಮಾಕ್ರಂದಂತ ತತೋ ಜನಾಃ||

ಮಲಗಿದ್ದ ಬಾಂಧವರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾಗಿ ಓಡಿ
ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಜನರು ಗೋತ್ರ-ನಾಮಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು
ಅನ್ಯೋನ್ಯರನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

10008098a ಹಾಹಾಕಾರಂ ಚ ಕುರ್ವಾಣಾಃ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಶೇರತೇ ಪರೇ|

10008098c ತಾನ್ಬುದ್ಧ್ವಾ ರಣಮತ್ತೋಽಸೌ ದ್ರೋಣಪುತ್ರೋ ವ್ಯಪೋಥಯತ್||

ಕೆಲವರು ಹಾಹಾಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ನೆಲದಮೇಲೆ
ಮಲಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ರಣಮತ್ತ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನು ಅವರೆಲ್ಲಿರುವರೆಂದು

ತಿಳಿದು ತುಳಿದು ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದನು.

10008099a ತತ್ರಾಪರೇ ವಧ್ಯಮಾನಾ ಮುಹುರ್ಮುಹುರಚೇತಸಃ|

10008099c ಶಿಬಿರಾನ್ನಿಷ್ಟತಂತಿ ಸ್ಮ ಕ್ಷತ್ರಿಯಾ ಭಯಪೀಡಿತಾಃ||

ಪುನಃ ಪುನಃ ಅವನಿಂದ ವಧಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕ್ಷತ್ರಿಯರು
ಭಯಪೀಡಿತರಾಗಿ ಶಿಬಿರದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು
ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

10008100a ತಾಂಸ್ತು ನಿಷ್ಟತತಸ್ತ್ರಸ್ತಾನ್ ಶಿಬಿರಾಂಜೀವಿತೈಷಿಣಃ|

10008100c ಕೃತವರ್ಮಾ ಕೃಪಶ್ಚೈವ ದ್ವಾರದೇಶೇ ನಿಜಘ್ನತುಃ||

ಜೀವದ ಆಸೆಯಿಂದ ಶಿಬಿರದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ
ಅವರನ್ನು ಕೃತವರ್ಮ ಮತ್ತು ಕೃಪರು ದ್ವಾರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ
ಕೊಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರು.

10008101a ವಿಶಸ್ತ್ರಯಂತ್ರಕವಚಾನ್ಮುಕ್ತಕೇಶಾನ್ಕು ತಾಂಜಲೀನ್|

10008101c ವೇಪಮಾನಾನ್ ಕ್ಷಿತೌ ಭೀತಾನ್ಘೈವ ಕಾಂಶ್ಚಿದಮುಂಚತಾಂ||

ಅವರ ಯಂತ್ರ-ಕವಚಗಳು ಕಳಚಿಹೋಗಿದ್ದವು. ಕೂದಲು ಕೆದರಿದ್ದವು.
ಕೆಲವರು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿರೆಂದು ಕೈಮುಗಿದು ಭಯದಿಂದ ನಡುಗುತ್ತಾ
ನೆಲದಲ್ಲಿ ಉರುಳುತ್ತಿದ್ದರು.

10008102a ನಾಮುಚ್ಯತ ತಯೋಃ ಕಶ್ಚಿನ್ನಿಷ್ಕ್ರಾಂತಃ ಶಿಬಿರಾದ್ಬಹಿಃ|

10008102c ಕೃಪಸ್ಯ ಚ ಮಹಾರಾಜ ಹಾರ್ದಿಕಸ್ಯ ಚ ದುರ್ಮತೇಃ||

ಆದರೆ ದುರ್ಮತಿ ಕೃಪ ಮತ್ತು ಹಾರ್ದಿಕ್ಯರು ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೂ
ಶಿಬಿರದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

10008103a ಭೂಯಶ್ಚೈವ ಚಿಕೀರ್ಷಂತೌ ದ್ರೋಣಪುತ್ರಸ್ಯ ತೌ ಪ್ರಿಯಂ|

10008103c ತ್ರಿಷು ದೇಶೇಷು ದದತುಃ ಶಿಬಿರಸ್ಯ ಹುತಾಶನಂ||

ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದುದನ್ನು ಮಾಡಲು
ಬಯಸಿ ಅವರು ಶಿಬಿರದ ಮೂರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು
ಹೊತ್ತಿಸಿದರು.

10008104a ತತಃ ಪ್ರಕಾಶೇ ಶಿಬಿರೇ ಖಿಡ್ಗೇನ ಪಿತೃನಂದನಃ|

10008104c ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಾ ಮಹಾರಾಜ ವ್ಯಚರತ್ಕೃತಹಸ್ತವತ್||

ಮಹಾರಾಜ ! ಅದರ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಪಿತೃನಂದನ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು
ಖಿಡ್ಗವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಸಂಚರಿಸಿದನು.

10008105a ಕಾಂಶ್ಚಿದಾಪತತೋ ವೀರಾನಪರಾಂಶ್ಚ ಪ್ರಧಾವತಃ|

10008105c ವ್ಯಯೋಜಯತ ಖಿಡ್ಗೇನ ಪ್ರಾಣೈರ್ಧ್ವಿಜವರೋ ನರಾನ್||

ಆ ಧ್ವಿಜವರನು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲವು ವೀರರನ್ನೂ,
ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಇತರರನ್ನೂ ಖಿಡ್ಗದಿಂದ ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲದಂತೆ
ಮಾಡಿದನು.

10008106a ಕಾಂಶ್ಚಿದ್ರೋಧಾನ್ ಖಿಡ್ಗೇನ ಮಧ್ಯೇ ಸಂಚಿದ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್|

10008106c ಅಪಾತಯದ್ರೋಣಸುತಃ ಸಂರಬ್ಧಸ್ತಿಲಕಾಂಡವತ್||

ಆ ವೀರ್ಯವಾನನು ಕೆಲವರನ್ನು ಖಡ್ಗದಿಂದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ
ಸೀಳಿದನು. ದ್ರೋಣಸುತನು ಸಂರಬ್ಧನಾಗಿ ಸೇನೆಯನ್ನು ಎಳ್ಳಿನ
ಹೊಲದಂತೆ ಕಡಿದು ಕೆಳಗುರುಳಿಸಿದನು.

10008107a ವಿನದದ್ಭಿರ್ಭೂಶಾಯಸ್ತೈರ್ನ ರಾಶ್ವದ್ವಿರದೋತ್ತಮೈಃ|

10008107c ಪತಿತ್ಯೈರಭವತ್ಕ್ರೀಣಾ ಮೇದಿನೀ ಭರತರ್ಷಭ||

ಭರತರ್ಷಭ! ಬಹಳವಾಗಿ ಗಾಯಗೊಂಡು ಕಿರುಚುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಿದ್ದ
ಉತ್ತಮ ಆನೆ, ಕುದುರೆ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರ ರಾಶಿಗಳಿಂದ ಮೇದಿನಿಯು
ತುಂಬಿಹೋಯಿತು.

10008108a ಮಾನುಷಾಣಾಂ ಸಹಸ್ರೇಷು ಹತೇಷು ಪತಿತೇಷು ಚ|

10008108c ಉದತಿಷ್ಠನ್ ಕಬಂಧಾನಿ ಬಹೂನ್ಯುತ್ಥಾಯ ಚಾಪತನ್||

ಸಹಸ್ರಾರು ಮನುಷ್ಯರು ಹತರಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತಿರಲು ಅನೇಕ ಶಿರವಿಲ್ಲದ
ದೇಹಗಳು ಎದ್ದುನಿಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದವು. ಎದ್ದು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು.

10008109a ಸಾಯುಧಾನ್ಸಾಂಗದಾನ್ಬಾಹೂನ್ನಿಚಕರ್ತ ಶಿರಾಂಸಿ ಚ|

10008109c ಹಸ್ತಿಹಸ್ತೋಪಮಾನೂರೂನ್ ಹಸ್ತಾನ್ಪಾದಾಂಶ್ಚ ಭಾರತ||

ಭಾರತ! ಆಯುಧಗಳಿದ್ದ ಮತ್ತು ಅಂಗದಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದ
ಬಾಹುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಶಿರಗಳನ್ನು, ಆನೆಯ ಸೊಂಡಿಲಿನಂತಿರುವ
ತೊಡೆಗಳನ್ನೂ, ಕೈಗಳನ್ನೂ, ಪಾದಗಳನ್ನೂ ಅವನು ಕತ್ತರಿಸಿದನು.

10008110a ಪೃಷ್ಠಚ್ಚಿನ್ನಾನ್ ಶಿರಶ್ಚಿನ್ನಾನ್ಪಾರ್ಶ್ವಚ್ಚಿನ್ನಾಂಸ್ತಥಾಪರಾನ್|

10008110c ಸಮಾಸಾದ್ಯಾಕರೋದ್ರಾಣಿಃ ಕಾಂಶ್ಚಿ ಚ್ಚಾಪಿ ಪರಾಙ್ಮುಖಾನ್||

ದ್ರಾಣಿಯು ಕೆಲವರ ಪೃಷ್ಠಭಾಗಗಳನ್ನು, ಕೆಲವರ ಶಿರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಪಕ್ಕಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದನು. ಇನ್ನು ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವರ ಕೆಲವರ ತಲೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದು-ಮುಂದಾಗಿರಿಸಿದನು.

10008111a ಮಧ್ಯಕಾಯಾನ್ನರಾನನ್ಯಾಂಶ್ಚಿ ಚ್ಚೇದಾನ್ಯಾಂಶ್ಚ ಕರ್ಣತಃ|

10008111c ಅಂಸದೇಶೇ ನಿಹತ್ಯಾನ್ಯಾನ್ಯಾಯೇ ಪ್ರಾವೇಶಯಚ್ಚಿರಃ||

ಕೆಲವರನ್ನು ಕಟಿಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿದನು. ಕೆಲವರ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದನು. ಅನ್ಯರ ಕುತ್ತಿಗೆಯಮೇಲೆ ಹೊಡೆದು ತಲೆಯು ಶರೀರದೊಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು.

10008112a ಏವಂ ವಿಚರತಸ್ತಸ್ಯ ನಿಘ್ನತಃ ಸುಬಹೂನ್ನರಾನ್|

10008112c ತಮಸಾ ರಜನೀ ಘೋರಾ ಬಭೌ ದಾರುಣದರ್ಶನಾ||

ಹೀಗೆ ಅವನು ಅನೇಕ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಸಂಹರಿಸುತ್ತಾ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರಲು ರಾತ್ರಿಯ ಕತ್ತಲೆಯು ಘೋರವೂ ನೋಡಲು ದಾರುಣವಾಗಿಯೂ ಕಂಡಿತು.

10008113a ಕಿಂ ಚಿತ್ಪ್ರಾಣೈಶ್ಚ ಪುರುಷೈರ್ಹತ್ಯೈಶ್ಚಾನ್ವೈಃ ಸಹಸ್ರಶಃ|

10008113c ಬಹುನಾ ಚ ಗಜಾಶ್ವೇನ ಭೂರಭೂದ್ಭೀಮದರ್ಶನಾ||

ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾಣವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದವರ ಕೆಲವರು ಮತ್ತು ಅನ್ಯ ಸಹಸ್ರಾರು ಹತರಾದ ನರ, ಕುದುರೆ, ಆನೆಗಳಿಂದ ಭೂಮಿಯು ತುಂಬಿಕೊಂಡು

ನೋಡಲು ಭಯಂಕರವಾಗಿತ್ತು.

10008114a ಯಕ್ಷರಕ್ಷಃಸಮಾಕೀರ್ಣೇ ರಥಾಶ್ವದ್ವಿಪದಾರುಣೇ|

10008114c ಕ್ರುದ್ಧೇನ ದ್ರೋಣಪುತ್ರೇಣ ಸಂಚಿನ್ನಾಃ ಪ್ರಾಪತನ್ಭುವಿ||

ಯಕ್ಷ-ರಾಕ್ಷಸರಿಂದ ಮತ್ತು ಕ್ರುದ್ಧ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನಿಂದ ಧ್ವಂಸಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ರಥ-ಕುದುರೆ-ಆನೆಗಳು ದಾರುಣವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು.

10008115a ಮಾತ್ರಾನೈ ಪಿತೃನನೈ ಭ್ರಾತೃನನೈ ವಿಚುಕ್ರುಶುಃ|

10008115c ಕೇ ಚಿದೂಚುರ್ನ ತತ್ಪ್ರದ್ವೈಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರೈಃ ಕೃತಂ ರಣೇ||

10008116a ಯತ್ಕೃತಂ ನಃ ಪ್ರಸುಪ್ತಾನಾಂ ರಕ್ಷೋಭಿಃ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಭಿಃ|

10008116c ಅಸಾಂನಿಧ್ಯಾದ್ಧಿ ಪಾರ್ಥಾನಾಮಿದಂ ನಃ ಕದನಂ ಕೃತಂ||

ಕೆಲವರು ತಾಯಿಯರನ್ನೂ, ಕೆಲವರು ತಂದೆಯರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಕೆಲವರು ಸೋದರರನ್ನೂ ಕೂಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಹೀಗೆ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು: “ಈ ರೀತಿ ಮಲಗಿರುವವರನ್ನು ರಾಕ್ಷಸರಂತೆ ಕ್ರೂರವಾಗಿ ಧಾಳಿನಡೆಸಿದಂತೆ ರಣದಲ್ಲಿ ಕ್ರುದ್ಧ ಧಾರ್ತರಷ್ಟರೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ! ಪಾರ್ಥರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದೇ ಇವರು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಕದನವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ!”

10008117a ನ ದೇವಾಸುರಗಂಧರ್ವೈರ್ನ ಯಕ್ಷೈರ್ನ ಚ ರಾಕ್ಷಸೈಃ|

10008117c ಶಕ್ಯೋ ವಿಜೇತುಂ ಕೌಂತೇಯೋ ಗೋಪ್ತಾ ಯಸ್ಯ ಜನಾರ್ದನಃ||

ಯಾರನ್ನು ಜನಾರ್ದನನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೋ ಆ ಕೌಂತೇಯನನ್ನು

ದೇವ-ಅಸುರ-ಗಂಧರ್ವ ರಿಂದಲೂ, ಯಕ್ಷ-ರಾಕ್ಷಸರಿಂದಲೂ ಗೆಲ್ಲಲು
ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ!

10008118a ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಃ ಸತ್ಯವಾಗ್ಧಾಂತಃ ಸರ್ವ ಭೂತಾನುಕಂಪಕಃ|

10008118c ನ ಚ ಸುಪ್ತಂ ಪ್ರಮತ್ತಂ ವಾ ನ್ಯಸ್ತಶಸ್ತ್ರಂ ಕೃತಾಂಜಲಿಂ|

10008118e ಧಾವಂತಂ ಮುಕ್ತಕೇಶಂ ವಾ ಹಂತಿ ಪಾರ್ಥೋ ಧನಂಜಯಃ||

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯನೂ, ಸತ್ಯವಾಗ್ಮಿಯೂ, ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನೂ, ಸರ್ವ ಭೂತಗಳ
ಮೇಲೆ ಅನುಕಂಪನಾಗಿರುವ ಪಾರ್ಥ ಧನಂಜಯನು
ಮಲಗಿರುವವರನ್ನು, ಪ್ರಮತ್ತರಾಗಿರುವವರನ್ನು, ಶಸ್ತ್ರವನ್ನು
ಕೆಳಗಿಟ್ಟವರನ್ನು, ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು,
ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಮತ್ತು ತಲೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಿರುವವರನ್ನು
ಕೊಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ!

10008119a ತದಿದಂ ನಃ ಕೃತಂ ಘೋರಂ ರಕ್ಷೋಭಿಃ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಭಿಃ|

10008119c ಇತಿ ಲಾಲಪ್ಯಮಾನಾಃ ಸ್ಮ ಶೇರತೇ ಬಹವೋ ಜನಾಃ||

ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿಗಳಾದ ರಾಕ್ಷಸರೇ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಈ ಘೋರ
ಕೃತ್ಯವನ್ನೆಸಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ!" ಹೀಗೆ ವಿಲಪಿಸುತ್ತಾ ಅನೇಕ ಜನರು
ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದರು.

10008120a ಸ್ತನತಾಂ ಚ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಮಪರೇಷಾಂ ಚ ಕೂಜತಾಂ|

10008120c ತತೋ ಮುಹೂರ್ತಾತ್ಪಾಶಾಪ್ಯತ್ಸ ಶಬ್ದಸ್ತುಮುಲೋ ಮಹಾನ್||

ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಮತ್ತು ವಿಲಪಿಸುತ್ತಿದ್ದ

ಮನುಷ್ಯರ ಮಹಾ ತುಮುಲ ಶಬ್ದವು ಉಡುಗಿಹೋಯಿತು.

10008121a ಶೋಣಿತವ್ಯತಿಷಿಕ್ತಾಯಾಂ ವಸುಧಾಯಾಂ ಚ ಭೂಮಿಪ|

10008121c ತದ್ರಜಸ್ತುಮುಲಂ ಘೋರಂ ಕ್ಷಣೇನಾಂತರಧೀಯತ||

ಭೂಮಿಪ! ಮೇಲೆದ್ದಿದ್ದ ಆ ತುಮುಲ ಘೋರ ಧೂಳು ಕೂಡ ರಕ್ತದಿಂದ
ಭೂಮಿಯು ತೋಯ್ದುಹೋಗಲು ಕ್ಷಣಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅದೃಶ್ಯವಾಯಿತು.

10008122a ಸಂವೇಷ್ಟಮಾನಾನುದ್ವಿಗ್ನಾನ್ನಿರುತ್ಸಾಹಾನ್ಸಹಸ್ರಶಃ|

10008122c ನ್ಯಪಾತಯನ್ನರಾನ್ಸುಧ್ಧಃ ಪಶೂನ್ಪಶುಪತಿಯಥಾ||

ಕೃದ್ಧನಾದ ಪಶುಪತಿಯು ಪಶುಗಳನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು
ಪ್ರಾಣವುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದ, ಉದ್ವಿಗ್ನರಾಗಿದ್ದ,
ನಿರುತ್ಸಾಹಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಸಹಸ್ರಾರು ಜನರನ್ನು ಕೆಳಗುರುಳಿಸಿದನು.

10008123a ಅನ್ಯೋನ್ಯಂ ಸಂಪರಿಷ್ಟಜ್ಯ ಶಯಾನಾನ್ದ್ರವತೋಽಪರಾನ್|

10008123c ಸಂಲೀನಾನ್ಸುಧ್ಯಮಾನಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವಾನ್ಪ್ರಾಣಿರಪೋಥಯತ್||

ಅನ್ಯೋನ್ಯರನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ್ದವರನ್ನು,
ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿರುವವರನ್ನು, ಅಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದವರನ್ನು ಮತ್ತು
ಯುದ್ಧಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ದ್ರೌಣಿಯು ಸಂಹರಿಸಿದನು.

10008124a ದಹ್ಯಮಾನಾ ಹುತಾಶೇನ ವಧ್ಯಮಾನಾಶ್ಚ ತೇನ ತೇ|

10008124c ಪರಸ್ಪರಂ ತದಾ ಯೋಧಾ ಅನಯನ್ಯಮಸಾದನಂ||

ಕೆಲವರು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟುಹೋದರು. ಕೆಲವರನ್ನು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು

ವಧಿಸಿದನು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಯೋಧರು ಪರಸ್ಪರರನ್ನು ಕೊಂದು
ಯಮಸಾದನಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

10008125a ತಸ್ಯಾ ರಜನ್ಯಾಸ್ತ್ವ ಧೇನ ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಮಹದ್ಬಲಂ|

10008125c ಗಮಯಾಮಾಸ ರಾಜೇಂದ್ರ ದ್ರೋಣಿಯಮನಿವೇಶನಂ||

ರಾಜೇಂದ್ರ! ಆ ರಾತ್ರಿಯ ಅರ್ಧಭಾಗವು ಕಳೆಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ
ದ್ರೋಣಿಯು ಪಾಂಡವರ ಆ ಮಹಾಸೇನೆಯನ್ನು ಯಮನಿವೇಶನಕ್ಕೆ
ಕಳುಹಿಸಿದನು.

10008126a ನಿಶಾಚರಾಣಾಂ ಸತ್ತ್ವಾನಾಂ ಸ ರಾತ್ರಿಹರ್ಷವರ್ಧಿನೀ|

10008126c ಆಸೀನ್ನರಗಜಾಶ್ವಾನಾಂ ರೌದ್ರೀ ಕ್ಷಯಕರೀ ಭೃಶಂ||

ಆ ರಾತ್ರಿಯು ನಿಶಾಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಹರ್ಷವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ
ಮನುಷ್ಯ-ಆನೆ-ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ರೌದ್ರವೂ ಕ್ಷಯಕಾರಿಯೂ ಆಗಿತ್ತು.

10008127a ತತ್ರಾದೃಶ್ಯಂತ ರಕ್ಷಾಂಸಿ ಪಿಶಾಚಾಶ್ಚ ಪೃಥಗ್ವಿಧಾಃ|

10008127c ಖಾದಂತೋ ನರಮಾಂಸಾನಿ ಪಿಬಂತಃ ಶೋಣಿತಾನಿ ಚ||

ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧದ ರಾಕ್ಷಸರೂ ಪಿಶಾಚಿಗಳೂ ನರಮಾಂಸಗಳನ್ನು
ಭಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಮತ್ತು ರಕ್ತವನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

10008128a ಕರಾಲಾಃ ಪಿಂಗಲಾ ರೌದ್ರಾಃ ಶೈಲದಂತಾ ರಜಸ್ವಲಾಃ|

10008128c ಜಟಿಲಾ ದೀರ್ಘಸಕ್ಥಾಶ್ಚ ಪಂಚಪಾದಾ ಮಹೋದರಾಃ||

10008129a ಪಶ್ಚಾದಂಗುಲಯೋ ರೂಕ್ಷಾ ವಿರೂಪಾ ಭೈರವಸ್ವನಾಃ|

10008129c ಘಟಜಾನವೋಽತಿಹ್ರಸ್ವಾಶ್ಚ ನೀಲಕಂಠಾ ವಿಭೀಷಣಾಃ||

10008130a ಸಮುತ್ರದಾರಾಃ ಸುಕ್ರೂರಾ ದುರ್ದರ್ಶನಸುನಿರ್ಘುಣಾಃ|

10008130c ವಿವಿಧಾನಿ ಚ ರೂಪಾಣಿ ತತ್ರಾದೃಶ್ಯಂತ ರಕ್ಷಸಾಂ||

ಕಪ್ಪಾಗಿದ್ದ, ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ, ರೌದ್ರರಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ, ಪರ್ವತದಂತಹ ಹಲ್ಲುಗಳಿದ್ದ, ಧೂಳಿನಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ, ಜಟಾಧಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದ, ಅಗಲ ಹಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ, ಐದು ಕಾಲುಗಳಿದ್ದ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹೊಟ್ಟೆಗಳಿದ್ದ, ಹಿಂದುಮುಂದಾದ ಬೆರಳುಗಳಿದ್ದ, ಕಠೋರರಾದ, ವಿರೂಪರಾದ, ಭೈರವ ಸ್ವರವಿದ್ದ, ದೊಡ್ಡ ಶರೀರವಿದ್ದ, ಹ್ರಸ್ವ ಶರೀರವಿದ್ದ, ನೀಲಕಂಠಗಳಿದ್ದ, ವಿಭೀಷಣರಾದ, ಕ್ರೂರರೂ, ದುರ್ದರ್ಷರೂ, ನಿರ್ದಯಿಗಳೂ ಆದ ಆ ರಾಕ್ಷಸರು ವಿವಿಧರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರು.

10008131a ಪೀತ್ವಾ ಚ ಶೋಣಿತಂ ಹೃಷ್ಟಾಃ ಪ್ರಾನ್ಯತ್ಯನ್ಗಣಶೋಽಪರೇ|

10008131c ಇದಂ ವರಮಿದಂ ಮೇಧ್ಯಮಿದಂ ಸ್ವಾದ್ವಿತಿ ಚಾಬ್ರುವನ್||

ರಕ್ತವನ್ನು ಕುಡಿದು ಹರ್ಷಗೊಂಡ ಕೆಲವರು “ಇದು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ! ಇದು ರುಚಿಯಾಗಿದೆ! ಪವಿತ್ರವಾಗಿದೆ!” ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ನರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

10008132a ಮೇದೋಮಜ್ಜಾಸ್ಥಿರಕ್ತಾನಾಂ ವಸಾನಾಂ ಚ ಭೃಶಾಸಿತಾಃ|

10008132c ಪರಮಾಂಸಾನಿ ಖಾದಂತಃ ಕ್ರವ್ಯಾದಾ ಮಾಂಸಜೀವಿನಃ||

ಮೇದಸ್ಸು, ಮಜ್ಜೆ, ಅಸ್ಥಿ, ರಕ್ತ ಮತ್ತು ಮಾಂಸಗಳನ್ನು ತುಂಬಾ

ಆತುರವಾಗಿ ತಿನ್ನುವ ಮಾಂಸಜೀವಿ ಕ್ರವ್ಯಾದರು ಯೋಧರ
ಮಾಂಸವನ್ನು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

10008133a ವಸಾಂ ಚಾಪ್ಯಪರೇ ಪೀತ್ವಾ ಪರ್ಯಧಾವನ್ನಿಕುಕ್ಷಿಲಾಃ|

10008133c ನಾನಾವಕ್ತ್ರಾಸ್ತಥಾ ರೌದ್ರಾಃ ಕ್ರವ್ಯಾದಾಃ ಪಿಶಿತಾಶಿನಃ||

ಹೊಟ್ಟೆಯೇ ಇಲ್ಲದ ಕೆಲವರು ವಸೆಯನ್ನು ಕುಡಿದು
ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಸಿ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದ ಆ ರೌದ್ರ
ಕ್ರವ್ಯಾದಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಮುಖಗಳಿದ್ದವು.

10008134a ಅಯುತಾನಿ ಚ ತತ್ರಾಸನ್ವಯುತಾನ್ಯರ್ಬುದಾನಿ ಚ|

10008134c ರಕ್ಷಸಾಂ ಘೋರರೂಪಾಣಾಂ ಮಹತಾಂ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಣಾಂ||

ಆ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತುಸಾವಿರ, ಲಕ್ಷ, ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ಘೋರರೂಪಿ ಮಹಾ
ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿ ರಾಕ್ಷಸರಿದ್ದರು.

10008135a ಮುದಿತಾನಾಂ ವಿತ್ಯಪ್ತಾನಾಂ ತಸ್ಮಿನ್ಮಹತಿ ವೈಶಸೇ|

10008135c ಸಮೇತಾನಿ ಬಹುನ್ಯಾಸನ್ಭೂತಾನಿ ಚ ಜನಾಧಿಪ||

ಜನಾಧಿಪ! ಆ ಮಹಾಜನಸಂಹಾರದಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗಿ ಮುದಿತರಾಗಿದ್ದ
ಆ ಭೂತಗಳು ಅನೇಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದವು.

10008136a ಪ್ರತ್ಯೂಷಕಾಲೇ ಶಿಬಿರಾತ್ಪ್ರತಿಗಂತುಮಿಯೇಷ ಸಃ|

10008136c ನೃಶೋಣಿತಾವಸಿಕ್ತಸ್ಯ ದ್ರೌಣೇರಾಸೀದಸಿತ್ಸರುಃ|

10008136e ಪಾಣಿನಾ ಸಹ ಸಂಶ್ಲಿಷ್ಟೈಃ ಏಕೀಭೂತ ಇವ ಪ್ರಭೋ||

ಪ್ರಾತಃಕಾಲವಾಗುತ್ತಲೇ ದ್ರೋಣಿಯು ಶಿಬಿರದಿಂದ ಹೊರಡಲು
 ಅನುವಾಗಲು, ರಕ್ತದಿಂದ ತೋಯ್ದುಹೋಗಿದ್ದ ಅವನ ಖಡ್ಗದ ಹಿಡಿಯು
 ಅವನ ಕೈಯೊಂದಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತ್ತು! ಪ್ರಭೋ! ಆಗ ಖಡ್ಗದ ಹಿಡಿ
 ಮತ್ತು ಅವನ ಕೈ ಒಂದೇ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

10008137a ಸ ನಿಃಶೇಷಾನರೀನ್ಯ ತ್ವಾ ವಿರರಾಜ ಜನಕ್ಷಯೇ|

10008137c ಯುಗಾಂತೇ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಭಸ್ಮ ಕೃತ್ವೇವ ಪಾವಕಃ||

ಯುಗಾಂತದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಭೂತಗಳನ್ನು ಭಸ್ಮ ಮಾಡಿದ ಪಾವಕನು
 ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಆ ಜನಕ್ಷಯದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಿಃಶೇಷರನ್ನಾಗಿ
 ಮಾಡಿದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ವಿರಾಜಿಸಿದನು.

10008138a ಯಥಾಪ್ರತಿಜ್ಞಂ ತತ್ಕರ್ಮ ಕೃತ್ವಾ ದ್ರೋಣಾಯನಿಃ ಪ್ರಭೋ|

10008138c ದುರ್ಗಮಾಂ ಪದವೀಂ ಕೃತ್ವಾ ಪಿತುರಾಸೀದ್ಗತಜ್ವರಃ||

ಪ್ರಭೋ! ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ತಂದೆಗೆ
 ದುರ್ಗಮ ಪದವಿಯನ್ನು ಇತ್ತು ಅವನು ಚಿಂತಾಶೋಕಗಳಿಂದ
 ವಿಮುಕ್ತನಾದನು.

10008139a ಯಥೈವ ಸಂಸುಪ್ತಜನೇ ಶಿಬಿರೇ ಪ್ರಾವಿಶನ್ನಿಶಿ|

10008139c ತಥೈವ ಹತ್ವಾ ನಿಃಶಬ್ದೇ ನಿಶ್ಚಕ್ರಾಮ ನರರ್ಷಭಃ||

ರಾತ್ರಿ ಜನರು ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ್ದನೋ
 ಹಾಗೆಯೇ ಅವರನ್ನು ಕೊಂದ ನರರ್ಷಭನು ನಿಃಶಬ್ದನಾಗಿ
 ಹೊರಬಂದನು.

10008140a ನಿಷ್ಕೃಮ್ಯ ಶಿಬಿರಾತ್ತಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಾಭ್ಯಾಂ ಸಂಗಮ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್|

10008140c ಆಚಖ್ಯೌ ಕರ್ಮ ತತ್ಸರ್ವಂ ಹೃಷ್ಟಃ ಸಂಹರ್ಷಯನ್ವಿಭೋ||

ವಿಭೋ! ಆ ವೀರ್ಯವಾನನು ಶಿಬಿರದಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಕೃಪ-
ಕೃತವರ್ಮರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಸೇರಿ ಹೃಷ್ಟನಾಗಿ ಅವರಿಗೂ ಹರ್ಷವನ್ನು
ತರುತ್ತಾ ತಾನು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡನು.

10008141a ತಾವಪ್ಯಾಚಖ್ಯತುಸ್ತಸ್ಮೈ ಪ್ರಿಯಂ ಪ್ರಿಯಕರೌ ತದಾ|

10008141c ಪಾಂಚಾಲಾನ್ಸಂಜಯಾಂಶ್ಚೈವ ವಿನಿಕೃತ್ವಾನ್ಸಹಸ್ರಶಃ|

10008141e ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಚೋಚ್ಚೈರುದಕ್ರೋಶಂಸ್ತಥೈವಾಸ್ಫೋಟಯಂಸ್ತಲಾನ್||

ಆಗ ಅವರಿಬ್ಬರು ಪ್ರಿಯಕರರೂ ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದುದನ್ನು
ಮಾಡಲೋಸುಗ ತಾವೂ ಕೂಡ ಸಹಸ್ರಾರು ಪಾಂಚಾಲರನ್ನು ಮತ್ತು
ಸೃಂಜಯರನ್ನು ಕೊಂದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ಮೂವರೂ
ಆನಂದದಿಂದ ಜೋರಾಗಿ ಗರ್ಜಿಸಿ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟಿದರು.

10008142a ಏವಂವಿಧಾ ಹಿ ಸಾ ರಾತ್ರಿಃ ಸೋಮಕಾನಾಂ ಜನಕ್ಷಯೇ|

10008142c ಪ್ರಸುಪ್ತಾನಾಂ ಪ್ರಮತ್ತಾನಾಮಾಸೀತ್ಸುಭೃಶದಾರುಣಾ||

ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಆ ರಾತ್ರಿ ಮೈಮರೆತು ಮಲಗಿದ್ದ ಸೋಮಕರ ತುಂಬಾ
ದಾರುಣ ಜನಕ್ಷಯವು ನಡೆದುಹೋಯಿತು.

10008143a ಅಸಂಶಯಂ ಹಿ ಕಾಲಸ್ಯ ಪರ್ಯಾಯೋ ದುರತಿಕ್ರಮಃ|

10008143c ತಾದೃಶಾ ನಿಹತಾ ಯತ್ರ ಕೃತ್ವಾಸ್ಮಾಕಂ ಜನಕ್ಷಯಂ||

ಕಾಲವನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸುವುದು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿಯೂ ಅಶಕ್ಯವಾದುದು.
ನಮ್ಮವರ ಜನಕ್ಷಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಅವರು ಹೀಗೆ ಹತರಾದರು.”

10008144 ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ ಉವಾಚ|

10008144a ಪ್ರಾಗೇವ ಸುಮಹತ್ಕರ್ಮ ದ್ರೋಣೀರೇತನ್ಮಹಾರಥಃ|

10008144c ನಾಕರೋದೀದೃಶಂ ಕಸ್ಮಾನ್ಮತ್ಪುತ್ರವಿಜಯೇ ಧೃತಃ||

ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಹೇಳಿದನು: “ನನ್ನ ಮಗನ ವಿಜಯದಲ್ಲಿಯೇ
ದೃಢವ್ರತನಾಗಿದ್ದ ಮಹಾರಥ ದ್ರೋಣಿಯು ಈ ಮಹಾಮಹತ್ವದ
ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಿಂದೆಯೇ ಏಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ?

10008145a ಅಥ ಕಸ್ಮಾದ್ಧತೇ ಕ್ಷತ್ರೇ ಕರ್ಮೇದಂ ಕೃತವಾನಸೌ|

10008145c ದ್ರೋಣಪುತ್ರೋ ಮಹೇಷ್ಟ್ವಾಸಸ್ತನ್ಮೇ ಶಂಸಿತುಮರ್ಹಸಿ||

ಈಗ ಅವನು ಹತನಾದ ನಂತರ ಮಹೇಷ್ಟ್ವಾಸ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನು ಈ
ಕರ್ಮವನ್ನೇಕೆ ಎಸಗಿದನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕು!”

10008146 ಸಂಜಯ ಉವಾಚ|

10008146a ತೇಷಾಂ ನೂನಂ ಭಯಾನ್ನಾಸೌ ಕೃತವಾನ್ಕುರುನಂದನ|

10008146c ಅಸಾಂನಿಧ್ಯಾದ್ಧಿ ಪಾರ್ಥಾನಾಂ ಕೇಶವಸ್ಯ ಚ ಧೀಮತಃ||

10008147a ಸಾತ್ಯಕೇಶ್ಚಾಪಿ ಕರ್ಮೇದಂ ದ್ರೋಣಪುತ್ರೇಣ ಸಾಧಿತಂ|

10008147c ನ ಹಿ ತೇಷಾಂ ಸಮಕ್ಷಂ ತಾನ್ ಹನ್ಯಾದಪಿ ಮರುತ್ಪತಿಃ||

ಸಂಜಯನು ಹೇಳಿದನು: “ಕುರುನಂದನ! ಪಾರ್ಥ, ಧೀಮತ ಕೇಶವ
ಮತ್ತು ಸಾತ್ಯಕಿಯರ ಭಯದಿಂದಾಗಿ ಅವನು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು

ಮೊದಲೇ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಈಗ
 ದ್ರೋಣಪುತ್ರನಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯವು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅವರ
 ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಸಂಹರಿಸಲು ಮರುತ್ಪತ್ತಿ ಇಂದ್ರನಿಗೂ
 ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ !

10008148a ಏತದೀದೃಶಕಂ ವೃತ್ತಂ ರಾಜನ್ಸಪ್ತಜನೇ ವಿಭೋ|

10008148c ತತೋ ಜನಕ್ಷಯಂ ಕೃತ್ವಾ ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮಯಂ|

10008148e ದಿಷ್ಟ್ಯಾ ದಿಷ್ಟ್ಯೇತಿ ಚಾನ್ಯೋನ್ಯಂ ಸಮೇತ್ಯೋಚುರ್ಮಹಾರಥಾಃ||

ರಾಜನ್ ! ವಿಭೋ ! ಜನರು ಮಲಗಿರುವಾಗ ಈ ರೀತಿಯ ಘಟನೆಯು
 ನಡೆದುಹೋಯಿತು ! ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಮಹಾವಿನಾಶಕಾರಿಯಾದ ಈ
 ಜನಕ್ಷಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಮಹಾರಥರು ಅನ್ಯೋನ್ಯರನ್ನು ಸೇರಿ
 “ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು ! ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು !” ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡರು.

10008149a ಪರ್ಯಷ್ಟಜತ್ತತೋ ದ್ರೋಣಿಸ್ತಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಪ್ರತಿನಂದಿತಃ|

10008149c ಇದಂ ಹರ್ಷಾಚ್ಚ ಸುಮಹದಾದದೇ ವಾಕ್ಯಮುತ್ತಮಂ||

ಅವರಿಬ್ಬರ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಹರ್ಷದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ,
 ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಆಲಂಗಿಸಿ, ದ್ರೋಣಿಯು ಆನಂದದಿಂದ ಈ
 ಮಹಾಸತ್ವಪೂರ್ಣ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದನು:

10008150a ಪಾಂಚಾಲಾ ನಿಹತಾಃ ಸರ್ವೇ ದ್ರೌಪದೇಯಾಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ|

10008150c ಸೋಮಕಾ ಮತ್ಸ್ಯಶೇಷಾಶ್ಚ ಸರ್ವೇ ವಿನಿಹತಾ ಮಯಾ||

“ನನ್ನಿಂದ ಸರ್ವ ಪಾಂಚಾಲರೂ ಎಲ್ಲ ದ್ರೌಪದೇಯರೂ ಹತರಾದರು.

ಉಳಿದ ಸೋಮಕ-ಮತ್ಸ್ಯ ರೆಲ್ಲರೂ ಹತರಾದರು.

10008151a ಇದಾನೀಂ ಕೃತಕೃತ್ಯಾಃ ಸ್ಮ ಯಾಮ ತತ್ರೈವ ಮಾಚಿರಂ||

10008151c ಯದಿ ಜೀವತಿ ನೋ ರಾಜಾ ತಸ್ಮೈ ಶಂಸಾಮಹೇ ಪ್ರಿಯಂ|

ಈಗ ನಾವು ಕೃತಕೃತ್ಯರಾದೆವು. ತಡಮಾಡದೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ.

ಒಂದು ವೇಳೆ ನಮ್ಮ ರಾಜನು ಜೀವಂತನಾಗಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಈ

ಪ್ರಿಯವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸೋಣ!”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ರಾತ್ರಿಯುದ್ಧೇ

ಅಷ್ಟಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿಯುದ್ಧ ಎನ್ನುವ

ಎಂಟನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೯

ಪಾಂಡವ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಿ ಕೃಪ-ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ-
ಕೃತವರ್ಮರು ದುರ್ಯೋಧನನು ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದುದು (೧-೯).

ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ನೋಡಿ ಕೃಪನ ಪರಿವೇದನೆ (೧೦-೧೨).

ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ನೋಡಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಪರಿವೇದನೆ (೧೮-೫೧).

ದುರ್ಯೋಧನನ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ (೫೨-೫೯).

10009001 ಸಂಜಯ ಉವಾಚ|

10009001a ತೇ ಹತ್ವಾ ಸರ್ವಪಾಂಚಾಲಾನ್ಪೌ ಪದೇಯಾಂಶ್ಚ ಸರ್ವಶಃ|

10009001c ಅಗಚ್ಚ ನ್ನಹಿತಾಸ್ತತ್ರ ಯತ್ರ ದುರ್ಯೋಧನೋ ಹತಃ||

ಸಂಜಯನು ಹೇಳಿದನು: “ಅವರು ಸರ್ವ ಪಾಂಚಾಲರನ್ನೂ ದ್ರೌಪದೇಯರನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಎಲ್ಲಿ ಹತನಾಗಿದ್ದನೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು.

10009002a ಗತ್ವಾ ಚೈನಮಪಶ್ಯಂಸ್ತೇ ಕಿಂ ಚಿತ್ಪ್ರಾಣಂ ನರಾಧಿಪಂ|

10009002c ತತೋ ರಥೇಭ್ಯಃ ಪ್ರಸ್ಕಂದ್ಯ ಪರಿವವೃಸ್ತವಾತ್ಮಜಂ||

ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನರಾಧಿಪನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಪ್ರಾಣವು ಉಳಿದಿದೆಯೆನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ರಥದಿಂದ ಇಳಿದು ನಿನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆದು ಕುಳಿತರು.

10009003a ತಂ ಭಗ್ನಸಕ್ಥಂ ರಾಜೇಂದ್ರ ಕೃಚ್ಚ ಪ್ರಾಣಮಚೇತಸಂ|

10009003c ವಮಂತಂ ರುಧಿರಂ ವಕ್ತ್ರಾದಪಶ್ಯನ್ವಸುಧಾತಲೇ||

ರಾಜೇಂದ್ರ! ತೊಡೆಯೊಡೆದು ಕಷ್ಟದಿಂದ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಿಶ್ಚೇತನನಾಗಿ ರಕ್ತವನ್ನು ಕಾರುತ್ತಾ ನೆಲದಮೇಲಿದ್ದ ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಅವರು ನೋಡಿದರು.

10009004a ವೃತಂ ಸಮಂತಾದ್ಭಹುಭಿಃ ಶ್ವಾಪದ್ಯೈರ್ಘೋರದರ್ಶನೈಃ|

10009004c ಶಾಲಾವೃಕಗಣೈಶ್ಚೈವ ಭಕ್ಷಯಿಷ್ಯದ್ಭಿರಂತಿಕಾತ್||

ಅನೇಕ ಘೋರ ತೋಳ-ನರಿಗಳು ಅವನನ್ನು ಕಚ್ಚಿ ತಿನ್ನಲು ಸುತ್ತುವರೆದು ಹತ್ತಿರ-ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು.

10009005a ನಿವಾರಯಂತಂ ಕೃಚ್ಚಾ ತ್ತಾನ್ ಶ್ವಾಪದಾನ್ಸಂಚಿಖಾದಿಷೂನ್|

10009005c ವಿವೇಷ್ಯಮಾನಂ ಮಹ್ಯಾಂ ಚ ಸುಭೃಶಂ ಗಾಢವೇದನಂ||

ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಆ ಶ್ವಾಪದಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ತಡೆಯುತ್ತಾ ಅವನು ಗಾಢವೇದನೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಮಹಾ ನೋವಿನಿಂದ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

10009006a ತಂ ಶಯಾನಂ ಮಹಾತ್ಮಾನಂ ಭೂಮೌ ಸ್ವರುಧಿರೋಕ್ಷಿತಂ|

10009006c ಹತಶಿಷ್ಟಾಸ್ತ್ರಯೋ ವೀರಾಃ ಶೋಕಾರ್ತಾಃ ಪರ್ಯವಾರಯನ್||

ತನ್ನದೇ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ತೋಯ್ದು ನೆಲದಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದ ಆ ಮಹಾತ್ಮನನ್ನು ಅಳಿದುಳಿದಿದ್ದ ಆ ಮೂವರು ವೀರರೂ ಶೋಕಾರ್ತರಾಗಿ ಸುತ್ತುವರೆದರು.

10009006e ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಾ ಕೃಪಶ್ಚೈವ ಕೃತವರ್ಮಾ ಚ ಸಾತ್ವತಃ||

10009007a ತೈಸ್ತ್ರಿಭಿಃ ಶೋಣಿತಾದಿಗ್ಧೈರ್ನಿಃಶ್ವಸದ್ಭಿರ್ಮಹಾರಥೈಃ|

10009007c ಶುಶುಭೇ ಸಂವೃತೋ ರಾಜಾ ವೇದೀ ತ್ರಿಭಿರಿವಾಗ್ನಿಭಿಃ||

ರಕ್ತದಿಂದ ತೋಯ್ದು ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ, ಕೃಪ ಮತ್ತು ಸಾತ್ವತ ಕೃತವರ್ಮ ಈ ಮೂವರು ಮಹಾರಥರಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆದಿದ್ದ ರಾಜನು ಮೂರು ಅಗ್ನಿಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾದ ಯಜ್ಞವೇದಿಯಂತೆ ತೋರಿದನು.

10009008a ತೇ ತಂ ಶಯಾನಂ ಸಂಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಜಾನಮತಥೋಚಿತಂ|

10009008c ಅವಿಷಹ್ಯೇನ ದುಃಖೇನ ತತಸ್ತೇ ರುರುದುಸ್ತ್ರಯಃ||

ರಾಜನಿಗೆ ಉಚಿತವಲ್ಲದಂತೆ ಮಲಗಿರುವ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿ
ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ದುಃಖದಿಂದ ಆ ಮೂವರೂ ರೋದಿಸಿದರು.

10009009a ತತಸ್ತೇ ರುಧಿರಂ ಹಸ್ತೈರ್ಮುಖಾನ್ನಿರ್ಮುಖ್ಯ ತಸ್ಯ ಹ|

10009009c ರಣೇ ರಾಜ್ಞಃ ಶಯಾನಸ್ಯ ಕೃಪಣಂ ಪರ್ಯದೇವಯನ್||

ರಣದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ರಾಜನ ಮುಖದಿಂದ ರಕ್ತವನ್ನು ತನ್ನ ಎರಡೂ
ಕೈಗಳಿಂದ ಒರೆಸುತ್ತಾ ಕೃಪನು ಪರಿವೇದಿಸಿದನು.

10009010 ಕೃಪ ಉವಾಚ|

10009010a ನ ದೈವಸ್ಯಾತಿಭಾರೋಽಸ್ತಿ ಯದಯಂ ರುಧಿರೋಕ್ಷಿತಃ|

10009010c ಏಕಾದಶಚಮೂಭರ್ತಾ ಶೇತೇ ದುರ್ಯೋಧನೋ ಹತಃ||

ಕೃಪನು ಹೇಳಿದನು: “ಹನ್ನೊಂದು ಅಕ್ಷೌಹಿಣೀ ಸೇನೆಯ
ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದ ಈ ದುರ್ಯೋಧನನು ಹತನಾಗಿ ರಕ್ತದಿಂದ
ತೋಯ್ದು ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ ಎಂದರೆ ದೈವಕ್ಕೆ ಯಾವುದೂ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ
ಅಲ್ಲವೇ?

10009011a ಪಶ್ಯ ಚಾಮೀಕರಾಭಸ್ಯ ಚಾಮೀಕರವಿಭೂಷಿತಾಂ|

10009011c ಗದಾಂ ಗದಾಪ್ರಿಯಸ್ಯೇಮಾಂ ಸಮೀಪೇ ಪತಿತಾಂ ಭುವಿ||

ಸುವರ್ಣದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ, ಸುವರ್ಣದಿಂದ ವಿಭೂಷಿತವಾಗಿರುವ
ಗದೆಯು ಗದಾಪ್ರಿಯನಾದ ಇವನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನೆಲದಮೇಲೆ
ಬಿದ್ದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡು !

10009012a ಇಯಮೇನಂ ಗದಾ ಶೂರಂ ನ ಜಹಾತಿ ರಣೇ ರಣೇ|

10009012c ಸ್ವರ್ಗಾ ಯಾಪಿ ಪ್ರಜಂತಂ ಹಿ ನ ಜಹಾತಿ ಯಶಸ್ವಿನಂ||

ರಣರಣದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಗದೆಯು ಈ ಶೂರನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗಲೂ ಈ ಯಶಸ್ವಿನಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ!

10009013a ಪಶ್ಯೇಮಾಂ ಸಹ ವೀರೇಣ ಜಾಂಬೂನದವಿಭೂಷಿತಾಂ|

10009013c ಶಯಾನಾಂ ಶಯನೇ ಧರ್ಮೇ ಭಾರ್ಯಾಂ ಪ್ರೀತಿಮತೀಮಿವ||

ಶಯನದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯಂತೆ ಅತೀವ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ವೀರನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಈ ಸುವರ್ಣವಿಭೂಷಿತ ಗದೆಯನ್ನು ನೋಡು!

10009014a ಯೋ ವೈ ಮೂರ್ಧಾವಸಿಕ್ತಾನಾಮಗ್ರೇ ಯಾತಃ ಪರಂತಪಃ|

10009014c ಸ ಹತೋ ಗ್ರಸತೇ ಪಾಂಸೂನ್ವಶ್ಯ ಕಾಲಸ್ಯ ಪರ್ಯಯಂ||

ಮೂರ್ಧಾವಸಿಕ್ತರ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಪರಂತಪನು ಹತನಾಗಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಮುಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಲದ ಈ ವೈಪರೀತ್ಯವನ್ನಾದರೂ ನೋಡು!

10009015a ಯೇನಾಜೌ ನಿಹತಾ ಭೂಮಾವಶೇರತ ಪುರಾ ದ್ವಿಷಃ|

10009015c ಸ ಭೂಮೌ ನಿಹತಃ ಶೇತೇ ಕುರುರಾಜಃ ಪರೈರಯಂ||

ಹಿಂದೆ ಯಾರಿಂದ ಶತ್ರುಗಳು ಹತರಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕುರುಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಆ ಕುರುರಾಜನೇ ಇಂದು ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಹತನಾಗಿ ನೆಲದಮೇಲೆ

ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ!

10009016a ಭಯಾನ್ನಮಂತಿ ರಾಜಾನೋ ಯಸ್ಯ ಸ್ಮ ಶತಸಂಘಶಃ|

10009016c ಸ ವೀರಶಯನೇ ಶೇತೇ ಕ್ರವ್ಯಾದ್ಭಿಃ ಪರಿವಾರಿತಃ||

ಯಾವ ರಾಜನನ್ನು ನೂರಾರು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಭಯದಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅವನು ಕ್ರವ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ವೀರಶಯನದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ!

10009017a ಉಪಾಸತ ನೃಪಾಃ ಪೂರ್ವಮರ್ಥಹೇತೋರ್ಯಮೀಶ್ವರಂ|

10009017c ಧಿಕ್ಸದ್ಯೋ ನಿಹತಃ ಶೇತೇ ಪಶ್ಯ ಕಾಲಸ್ಯ ಪರ್ಯಯಂ||

ಧಿಕ್ಕಾರ! ಯಾವ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಹಿಂದೆ ನೃಪರು ಸಂಪತ್ತಿಗಾಗಿ ಉಪಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅವನು ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹತನಾಗಿ ಮಲಗಿದ್ದಾನೆ! ಕಾಲದ ಈ ವಿಪರ್ಯಾಸವನ್ನಾದರೂ ನೋಡು!”

10009018 ಸಂಜಯ ಉವಾಚ|

10009018a ತಂ ಶಯಾನಂ ನೃಪಶ್ರೇಷ್ಠಂ ತತೋ ಭರತಸತ್ತಮ|

10009018c ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಾ ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ಕರುಣಂ ಪರ್ಯದೇವಯತ್||

ಸಂಜಯನು ಹೇಳಿದನು: “ಭರತಸತ್ತಮ! ಆಗ ಮಲಗಿದ್ದ ಆ ನೃಪಶ್ರೇಷ್ಠನನ್ನು ನೋಡಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಕರುಣೆಯಿಂದ ಪರಿವೇದಿಸಿದನು.

10009019a ಆಹುಸ್ತ್ವಾಂ ರಾಜಶಾರ್ದೂಲ ಮುಖ್ಯಂ ಸರ್ವಧನುಷ್ಮತಾಂ|

10009019c ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷೋಪಮಂ ಯುದ್ಧೇ ಶಿಷ್ಯಂ ಸಂಕರ್ಷಣಸ್ಯ ಹ||

“ರಾಜಶಾರ್ದೂಲ ! ನೀನು ಸರ್ವಧನುಷ್ಮತರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯನೆಂದೂ, ಸಂಕರ್ಷಣನ ಶಿಷ್ಯನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಧನಾಧ್ಯಕ್ಷನ ಸಮಾನನೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ !

10009020a ಕಥಂ ವಿವರಮದ್ರಾಕ್ಷೀದ್ಭೀಮಸೇನಸ್ತವಾನಘ|

10009020c ಬಲಿನಃ ಕೃತಿನೋ ನಿತ್ಯಂ ಸ ಚ ಪಾಪಾತ್ಮವಾನ್ಘಪ||

ಅನಘ ! ನೃಪ ! ಹೀಗಿರುವಾಗ ಬಲಶಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯವೂ ಮೋಸಗಾರನಾದ ಪಾಪಾತ್ಮ ಭೀಮಸೇನನು ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಛಿದ್ರವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡನು !

10009021a ಕಾಲೋ ನೂನಂ ಮಹಾರಾಜ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ಬಲವತ್ತರಃ|

10009021c ಪಶ್ಯಾಮೋ ನಿಹತಂ ತ್ವಾಂ ಚೇದ್ಭೀಮಸೇನೇನ ಸಂಯುಗೇ||

ಮಹಾರಾಜ ! ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನೀನು ಭೀಮಸೇನನಿಂದ ಹತನಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಾಲವೇ ಬಲವತ್ತರವೆಂದೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

10009022a ಕಥಂ ತ್ವಾಂ ಸರ್ವಧರ್ಮಜ್ಞಂ ಕ್ಷುದ್ರಃ ಪಾಪೋ ವೃಕೋದರಃ|

10009022c ನಿಕೃತ್ಯಾ ಹತವಾನ್ಮಂದೋ ನೂನಂ ಕಾಲೋ ದುರತ್ಯಯಃ||

ಸರ್ವಧರ್ಮಜ್ಞನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಕ್ಷುದ್ರ ಪಾಪಿ ಮಂದ ವೃಕೋದರನು ಮೋಸದಿಂದ ಕೊಂದನೆಂದರೆ ಕಾಲವನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸುವುದು

ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದಲ್ಲವೇ?

10009023a ಧರ್ಮಯುದ್ಧೇ ಹ್ಯಧರ್ಮೇಣ ಸಮಾಹೂಯೌಜಸಾ ಮೃಧೇ|

10009023c ಗದಯಾ ಭೀಮಸೇನೇನ ನಿರ್ಭಿನ್ನೇ ಸಕ್ಥಿನೀ ತವ||

ಧರ್ಮಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆದು ರಣದಲ್ಲಿ ಭೀಮಸೇನನು
ಅಧರ್ಮದಿಂದ ನಿನ್ನ ತೊಡೆಯನ್ನು ಒಡೆದನು !

10009024a ಅಧರ್ಮೇಣ ಹತಸ್ಯಾಜೌ ಮೃದ್ಯಮಾನಂ ಪದಾ ಶಿರಃ|

10009024c ಯದುಪೇಕ್ಷಿತವಾನ್ ಕ್ಷುದ್ರೋ ಧಿಕ್ತಮಸ್ತು ಯುಧಿಷ್ಠಿರಂ||

ಅಧರ್ಮದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಹೊಡೆದು ಕಾಲಿನಿಂದ ನಿನ್ನ ಶಿರವನ್ನು
ಒದೆದುದಕ್ಕೂ ಉಪೇಕ್ಷೆಮಾಡದ ಕ್ಷುದ್ರ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಗೂ ಧಿಕ್ಕಾರ !

10009025a ಯುದ್ಧೇಷ್ಟಪವದಿಷ್ಯಂತಿ ಯೋಧಾ ನೂನಂ ವೃಕೋದರಂ|

10009025c ಯಾವತ್ ಸ್ಥಾಸ್ಯಂತಿ ಭೂತಾನಿ ನಿಕ್ಯತ್ಯಾ ಹ್ಯಸಿ ಪಾತಿತಃ||

ಎಂದಿನವರೆಗೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿರುವವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ
ಯೋಧರು ಈ ಪಾತಿತನು ಮೋಸಗಾರನು ಎಂದು ವೃಕೋದರನಿಗೆ
ಹೇಳುತ್ತಾರೆ !

10009026a ನನು ರಾಮೋಽಬ್ರವೀದ್ರಾಜಂಸ್ತ್ವಾಂ ಸದಾ ಯದುನಂದನಃ|

10009026c ದುರ್ಯೋಧನಸಮೋ ನಾಸ್ತಿ ಗದಯಾ ಇತಿ ವೀರ್ಯವಾನ್||

ರಾಜನ್ ! ಯದುನಂದನ ರಾಮನು ಸದಾ “ವೀರ್ಯವಾನ್
ದುರ್ಯೋಧನನನ ಸಮನಾದವನು ಗದಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ !” ಎಂದು

ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ?

10009027a ಶ್ಲಾಘಾತೇ ತ್ವಾಂ ಹಿ ವಾಷ್ಣೇಯೋ ರಾಜನ್ಸಂಸತ್ತು ಭಾರತ|

10009027c ಸುಶಿಷ್ಯೋ ಮಮ ಕೌರವ್ಯೋ ಗದಾಯುದ್ಧ ಇತಿ ಪ್ರಭೋ||

ಭಾರತ! ಪ್ರಭೋ! ರಾಜನ್! ಸಂಸದಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಷ್ಣೇಯನು

“ಗದಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೌರವ್ಯನು ನನ್ನ ಪ್ರಧಾನ ಶಿಷ್ಯ!” ಎಂದು

ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ?

10009028a ಯಾಂ ಗತಿಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯಸ್ಯಾಹುಃ ಪ್ರಶಸ್ತಾಂ ಪರಮರ್ಷಯಃ|

10009028c ಹತಸ್ಯಾಭಿಮುಖಸ್ಯಾಜೌ ಪ್ರಾಪ್ತಸ್ವ ಮಸಿ ತಾಂ ಗತಿಂ||

ಶತ್ರುವನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಹತನಾದ ಕ್ಷತ್ರಿಯನಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಶಸ್ತ ಗತಿಯು ದೊರೆಯುತ್ತದೆಯೆಂದು ಪರಮಋಷಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಆ ಉತ್ತಮ ಗತಿಯನ್ನು ನೀನೂ ಪಡೆದಿರುವೆ.

10009029a ದುರ್ಯೋಧನ ನ ಶೋಚಾಮಿ ತ್ವಾಮಹಂ ಪುರುಷರ್ಷಭ|

10009029c ಹತಪುತ್ರಾಂ ತು ಶೋಚಾಮಿ ಗಾಂಧಾರೀಂ ಪಿತರಂ ಚ ತೇ|

10009029e ಭಿಕ್ಷುಕೌ ವಿಚರಿಷ್ಯೇತೇ ಶೋಚಂತೌ ಪೃಥಿವೀಮಿಮಾಂ||

ದುರ್ಯೋಧನ! ಪುರುಷರ್ಷಭ! ನಿನ್ನ ಕುರಿತು ನಾನು ಶೋಕಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ!

ಪುತ್ರರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಗಾಂಧಾರಿ ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಕುರಿತು

ಶೋಕಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ! ಶೋಕಿಸುತ್ತಾ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ

ಭಿಕ್ಷುಕರಂತೆ ಸುತ್ತುವರಲ್ಲ ಎಂದು ಶೋಕಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ!

10009030a ಧಿಗಸ್ತು ಕೃಷ್ಣಂ ವಾಷ್ಣೇಯಮರ್ಜುನಂ ಚಾಪಿ ದುರ್ಮತಿಂ|

10009030c ಧರ್ಮಜ್ಞಮಾನಿನೌ ಯೌ ತ್ವಾಂ ವದ್ಯಮಾನಮುಪೇಕ್ಷತಾಂ||

ವಾಷ್ಣೇಯ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಮತ್ತು ದುರ್ಮತಿ ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ!
ಧರ್ಮಜ್ಞರೆಂದು ಗೌರವಿಸಲ್ಪಡುವ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ನಿನ್ನ ವಧೆಯನ್ನು
ಉಪೇಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ.

10009031a ಪಾಂಡವಾಶ್ವಾಪಿ ತೇ ಸರ್ವೇ ಕಿಂ ವಕ್ಷ್ಯಂತಿ ನರಾಧಿಪಾನ್|

10009031c ಕಥಂ ದುರ್ಯೋಧನೋಽಸ್ಮಾಭಿಹತ ಇತ್ಯನಪತ್ರಪಾಃ||

ನರಾಧಿಪ ಪಾಂಡವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಏನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ?
ನಮ್ಮಿಂದ ದುರ್ಯೋಧನನು ಹೇಗೆ ಹತನಾದನು ಎಂದು ಹೇಗೆತಾನೇ
ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ?

10009032a ಧನ್ಯಸ್ತ್ವಮಸಿ ಗಾಂಧಾರೇ ಯಸ್ತ್ವಮಾಯೋಧನೇ ಹತಃ|

10009032c ಪ್ರಯಾತೋಽಭಿಮುಖಃ ಶತ್ರುನ್ಧರ್ಮೇಣ ಪುರುಷರ್ಷಭ||

ಗಾಂಧಾರೇ! ಪುರುಷರ್ಷಭ! ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಧರ್ಮದಿಂದಲೇ ಎದುರಿಸಿ
ಹೋರಾಡಿ ಹತನಾದ ಪ್ರಾಯಶಃ ನೀನೇ ಧನ್ಯ!

10009033a ಹತಪುತ್ರಾ ಹಿ ಗಾಂಧಾರೀ ನಿಹತಜ್ಞಾತಿಬಾಂಧವಾ|

10009033c ಪ್ರಜ್ಞಾಚಕ್ಷುಶ್ಚ ದುರ್ಧರ್ಷಃ ಕಾಂ ಗತಿಂ ಪ್ರತಿಪತ್ಸ್ಯತೇ||

ಹತಪುತ್ರಳಾದ ಮತ್ತು ಬಂಧು-ಬಾಂಧವರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ
ಗಾಂಧಾರೀ ಮತ್ತು ದುರ್ಧರ್ಷ ಪ್ರಜ್ಞಾಚಕ್ಷುವು ಯಾವ ಗತಿಯನ್ನು

ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ?

10009034a ಧಿಗಸ್ತು ಕೃತವರ್ಮಾಣಂ ಮಾಂ ಕೃಪಂ ಚ ಮಹಾರಥಂ|

10009034c ಯೇ ವಯಂ ನ ಗತಾಃ ಸ್ವರ್ಗಂ ತ್ವಾಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಪಾರ್ಥಿವಂ||

ಪಾರ್ಥಿವನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಹಿಂದೆಬಿಟ್ಟು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರದ

ಕೃತವರ್ಮ, ನಾನು ಮತ್ತು ಮಹಾರಥ ಕೃಪ - ಈ ನಮಗೆ

ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ!

10009035a ದಾತಾರಂ ಸರ್ವಕಾಮಾನಾಂ ರಕ್ಷಿತಾರಂ ಪ್ರಜಾಹಿತಂ|

10009035c ಯದ್ವಯಂ ನಾನುಗಚ್ಛಾಮಸ್ವಾಂ ಧಿಗಸ್ಮಾನ್ನರಾಧಮಾನ್||

ಸರ್ವಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ, ಪ್ರಜಾಹಿತ ರಕ್ಷಕನನ್ನು

ಅನುಸರಿಸದ ನರಾಧಮರಂತಿರುವ ಈ ನಮಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ!

10009036a ಕೃಪಸ್ಯ ತವ ವೀರ್ಯೇಣ ಮಮ ಚೈವ ಪಿತುಶ್ಚ ಮೇ|

10009036c ಸಭೃತ್ಯಾನಾಂ ನರವ್ಯಾಘ್ರ ರತ್ನವಂತಿ ಗೃಹಾಣಿ ಚ||

ನರವ್ಯಾಘ್ರ! ನಿನ್ನ ವೀರ್ಯದಿಂದಲೇ ಕೃಪನಿಗೆ, ನನಗೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ

ತಂದೆಗೆ ಸೇವಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪದ್ಭರಿತ ಭವನಗಳು ಲಭಿಸಿದ್ದವು.

10009037a ಭವತ್ಪ್ರಸಾದಾದಸ್ಮಾಭಿಃ ಸಮಿತ್ರೈಃ ಸಹಬಾಂಧವೈಃ|

10009037c ಅವಾಪ್ತಾಃ ಕೃತವೋ ಮುಖ್ಯಾ ಬಹವೋ ಭೂರಿದಕ್ಷಿಣಾಃ||

ನಿನ್ನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದಲೇ ನಾವುಗಳು ಮಿತ್ರರು ಮತ್ತು ಬಂಧುಗಳೊಡನೆ

ಭೂರಿದಕ್ಷಿಣೆಗಳನ್ನಿತ್ತು ಅನೇಕ ಮುಖ್ಯ ಕೃತುಗಳನ್ನು

ಮಾಡುವಂಥವರಾಗಿದ್ದೆವು.

10009038a ಕುತಶ್ಚಾ ಪೀದ್ಯಶಂ ಸಾರ್ಥಮುಪಲಪ್ತ್ಯಾ ಮಹೇ ವಯಂ|

10009038c ಯಾದ್ಯಶೇನ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ತ್ವಂ ಗತಃ ಸರ್ವಪಾರ್ಥಿವಾನ್||

ನಿನ್ನಿಂದ ಇಷ್ಟೊಂದು ಸಹಾಯ-ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ನಾವು
ನಿನ್ನ ಮೊದಲೇ ಹೊರಟುಹೋಗಿರುವ ಸರ್ವಪಾರ್ಥಿವರಂತೆ ಏಕೆ
ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ?

10009039a ವಯಮೇವ ತ್ರಯೋ ರಾಜನ್ಗಚ್ಚಂತಂ ಪರಮಾಂ ಗತಿಂ|

10009039c ಯದ್ವೈ ತ್ವಾಂ ನಾನುಗಚ್ಚಾಮಸ್ತೇನ ತಪ್ತ್ಯಾ ಮಹೇ ವಯಂ||

ರಾಜನ್! ಪರಮಗತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾವು
ಮೂವರು ಮಾತ್ರ ಅನುಸರಿಸಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು
ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

10009040a ತ್ವತ್ಸ್ವರ್ಗಹೀನಾ ಹೀನಾರ್ಥಾಃ ಸ್ಮರಂತಃ ಸುಕೃತಸ್ಯ ತೇ|

10009040c ಕಿಂ ನಾಮ ತದ್ಭವೇತ್ಕರ್ಮ ಯೇನ ತ್ವಾನುವ್ರಜೇಮ ವೈ||

ನಿನ್ನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ನಾವು ನಿನ್ನ ಸುಕೃತಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ
ಸ್ವರ್ಗಹೀನರಾಗಿ, ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಸುತ್ತುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ.
ನಿನ್ನನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬರದೇ ಇರುವ ನಮ್ಮ ಈ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ
ಹೆಸರಿದೆ?

10009041a ದುಃಖಿಂ ನೂನಂ ಕುರುಶ್ರೇಷ್ಠ ಚರಿಷ್ಯಾಮೋ ಮಹೀಮಿಮಾಂ|

10009041c ಹೀನಾನಾಂ ನಸ್ತ್ವ ಯಾ ರಾಜನ್ಯುತಃ ಶಾಂತಿಃ ಕುತಃ ಸುಖಿಂ||

ಕುರುಶ್ರೇಷ್ಠ! ರಾಜನ್! ನೀನಿಲ್ಲದೇ ದುಃಖದಿಂದ ಈ ಭೂಮಿಯನ್ನು
ಸುತ್ತುವ ನಮಗೆ ಎಲ್ಲಿಯ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿಯ ಸುಖ?

10009042a ಗತ್ವೈತಾಂಸ್ತು ಮಹಾರಾಜ ಸಮೇತ್ಯ ತ್ವಂ ಮಹಾರಥಾನ್|

10009042c ಯಥಾಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಯಥಾಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಪೂಜಯೇರ್ ವಚನಾನ್ಮಮ||

ಮಹಾರಾಜ! ನೀನಾದರೋ ಈ ಮೊದಲೇ ಹೋಗಿರುವ

ಮಹಾರಥರನ್ನು ಸೇರಿ ಯಥಾಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿ ಯಥಾಜ್ಯೇಷ್ಠವಾಗಿ ನನ್ನ
ಮಾತಿನಿಂದ ಗೌರವಿಸು!

10009043a ಆಚಾರ್ಯಂ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಚ ಕೇತುಂ ಸರ್ವಧನುಷ್ಮತಾಂ|

10009043c ಹತಂ ಮಯಾದ್ಯ ಶಂಸೇಥಾ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನಂ ನರಾಧಿಪ||

ನರಾಧಿಪ! ಸರ್ವಧನುಷ್ಮತರಿಗೆ ಕೇತುಪ್ರಾಯನಾದ ಆಚಾರ್ಯನನ್ನು
ಸಂಪೂಜಿಸಿ ಇಂದು ನಾನು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದೆ
ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳು.

10009044a ಪರಿಷ್ವಜೇಥಾ ರಾಜಾನಂ ಬಾಹ್ಲಿಕಂ ಸುಮಹಾರಥಂ|

10009044c ಸ್ಯಂಧವಂ ಸೋಮದತ್ತಂ ಚ ಭೂರಿಶ್ರವಸಮೇವ ಚ||

10009045a ತಥಾ ಪೂರ್ವಗತಾನನ್ಯಾನ್ಸ್ವರ್ಗಂ ಪಾರ್ಥಿವಸತ್ತಮಾನ್|

10009045c ಅಸ್ಮದ್ವಾಕ್ಯಾತ್ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಪೃಚ್ಛೇಥಾಸ್ವ ಮನಾಮಯಂ||

ಈ ಮೊದಲೇ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋಗಿರುವ ಪಾರ್ಥಿವಸತ್ತಮರನ್ನು -

ಸುಮಹಾರಥ ಬಾಹ್ಯಕ ರಾಜ, ಸೈಂಧವ, ಸೋಮದತ್ತ ಮತ್ತು
ಭೂರಿಶ್ರವರನ್ನು ನನ್ನ ಈ ಮಾತಿನಿಂದ ಆಲಂಗಿಸಿ ಅವರ ಕುಶಲವನ್ನು
ಪ್ರಶ್ನಿಸು.”

10009046a ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಭಗ್ನಸಕ್ಥಮಚೇತಸಂ|

10009046c ಅಶ್ವತ್ಥಾಮಾ ಸಮುದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ಪುನರ್ವಚನಮಬ್ರವೀತ್||

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ತೊಡೆಯೊಡೆದು ಅಚೇತಸನಾಗಿದ್ದ
ರಾಜನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿನೋಡುತ್ತಾ ಪುನಃ ಈ ಮಾತನ್ನಾಡಿದನು:

10009047a ದುರ್ಯೋಧನ ಜೀವಸಿ ಚೇದ್ವಾಚಂ ಶ್ರೋತ್ರಸುಖಾಂ ಶೃಣು|

10009047c ಸಪ್ತ ಪಾಂಡವತಃ ಶೇಷಾ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಸ್ಮಯೋ ವಯಂ||

“ದುರ್ಯೋಧನ! ನೀನಿನ್ನೂ ಜೀವಿಸಿರುವೆ! ಕೇಳಲು ಇಂಪಾಗಿರುವ ಈ
ಮಾತನ್ನು ಕೇಳು. ಈಗ ಪಾಂಡವರಲ್ಲಿ ಕೇವಲು ಏಳುಮಂದಿ ಮತ್ತು
ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರರಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೂವರು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ!

10009048a ತೇ ಚೈವ ಭ್ರಾತರಃ ಪಂಚ ವಾಸುದೇವೋಽಥ ಸಾತ್ಯಕಿಃ|

10009048c ಅಹಂ ಚ ಕೃತವರ್ಮಾ ಚ ಕೃಪಃ ಶಾರದ್ವತಸ್ತಥಾ||

ಅವರು ಐವರು ಸಹೋದರರು, ವಾಸುದೇವ ಮತ್ತು ಸಾತ್ಯಕಿ.
ಹಾಗೆಯೇ ನಾನು, ಕೃತವರ್ಮ ಮತ್ತು ಶಾರದ್ವತ ಕೃಪ.

10009049a ದ್ರೌಪದೇಯಾ ಹತಾಃ ಸರ್ವೇ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನಸ್ಯ ಚಾತ್ಮಜಾಃ|

10009049c ಪಾಂಚಾಲಾ ನಿಹತಾಃ ಸರ್ವೇ ಮತ್ಸ್ಯ ಶೇಷಂ ಚ ಭಾರತ||

ಭಾರತ ! ದ್ರೌಪದೇಯರೆಲ್ಲರೂ ಹತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನೂ, ಅವನ ಮಕ್ಕಳೂ, ಪಾಂಚಾಲರೂ ಮತ್ತು ಅಳಿದುಳಿದಿದ್ದ ಮತ್ಸ್ಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಹತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

10009050a ಕೃತೇ ಪ್ರತಿಕೃತಂ ಪಶ್ಯ ಹತಪುತ್ರಾ ಹಿ ಪಾಂಡವಾಃ|

10009050c ಸೌಪ್ತಿಕೇ ಶಿಬಿರಂ ತೇಷಾಂ ಹತಂ ಸನರವಾಹನಂ||

ಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ನೋಡು ! ಪಾಂಡವರೂ ಹತಪುತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸೈನಿಕ-ವಾಹನಗಳೊಂದಿಗೆ ಹತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

10009051a ಮಯಾ ಚ ಪಾಪಕರ್ಮಾಸೌ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನೋ ಮಹೀಪತೇ|

10009051c ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಶಿಬಿರಂ ರಾತ್ರೌ ಪಶುಮಾರೇಣ ಮಾರಿತಃ||

ಮಹೀಪತೇ ! ರಾತ್ರಿ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ನಾನು ಪಾಪಕರ್ಮ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನ್ನು ಪಶುವಂತೆ ಗುದ್ದಿ ಕೊಂದೆನು.”

10009052a ದುರ್ಯೋಧನಸ್ತು ತಾಂ ವಾಚಂ ನಿಶಮ್ಯ ಮನಸಃ ಪ್ರಿಯಾಂ|

10009052c ಪ್ರತಿಲಭ್ಯ ಪುನಶ್ಚೇತ ಇದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್||

ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದ ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಪುನಃ ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಮಾತನ್ನಾಡಿದನು:

10009053a ನ ಮೇಽಕರೋತ್ತದ್ಗಾಂಗೇಯೋ ನ ಕರ್ಣೋ ನ ಚ ತೇ ಪಿತಾ|

10009053c ಯತ್ತ್ವಯಾ ಕೃಪಭೋಜಾಭ್ಯಾಂ ಸಹಿತೇನಾದ್ಯ ಮೇ ಕೃತಂ||

“ಗಾಂಗೇಯ, ಕರ್ಣ ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಇವರು ಮಾಡಲಾಗದ
ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇಂದು ನೀನು ಕೃಪ-ಭೋಜರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು
ಮಾಡಿದ್ದೀಯೆ !

10009054a ಸ ಚೇತ್ಸೇನಾಪತಿಃ ಕ್ಷುದ್ರೋ ಹತಃ ಸಾರ್ಧಂ ಶಿಖಂಡಿನಾ|

10009054c ತೇನ ಮನ್ಯೇ ಮಘವತಾ ಸಮಮಾತ್ಮಾನಮದ್ಯ ವೈ||

ಶಿಖಂಡಿಯೊಡನೆ ಆ ಕ್ಷುದ್ರ ಸೇನಾಪತಿಯು ನಿನ್ನಿಂದ ಹತನಾದನೆಂದರೆ
ಇಂದು ನಾನು ನನ್ನನ್ನು ಮಘವತ ಇಂದ್ರನ ಸಮನೆಂದೇ
ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ !

10009055a ಸ್ವಸ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ನುತ ಭದ್ರಂ ವಃ ಸ್ವರ್ಗೇ ನಃ ಸಂಗಮಃ ಪುನಃ|

10009055c ಇತ್ಯೇವಮುಕ್ತ್ವಾ ತೂಷ್ಟೀಂ ಸ ಕುರುರಾಜೋ ಮಹಾಮನಾಃ|

10009055e ಪ್ರಾಣಾನುದಸ್ಯಜದ್ವೀರಃ ಸುಹೃದಾಂ ಶೋಕಮಾದಧತ್||

ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಲಿ ! ನಿಮಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ ! ನಾವು ಪುನಃ ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ
ಸಂಧಿಸೋಣ !” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಹಾಮನಸ್ವಿ ಕುರುರಾಜನು
ಸುಮ್ಮನಾದನು. ಕೂಡಲೇ ಆ ವೀರನು ಸುಹೃದಯರಿಗೆ ಶೋಕವನ್ನು
ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ತೊರೆದನು.

10009056a ತಥೇತಿ ತೇ ಪರಿಷ್ವಕ್ತಾಃ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಚ ತಂ ನೃಪಂ|

10009056c ಪುನಃ ಪುನಃ ಪ್ರೇಕ್ಷಮಾಣಾಃ ಸ್ವಕಾನಾರುರುಹೂ ರಥಾನ್||

ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲೆಂದು ಅವರು ಆ ನೃಪನನ್ನು ಆಲಂಗಿಸಿ, ಪುನಃ ಪುನಃ
ಅವನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ರಥಗಳನ್ನು ಏರಿದರು.

10009057a ಇತ್ತೀವಂ ತವ ಪುತ್ರಸ್ಯ ನಿಶಮ್ಯ ಕರುಣಾಂ ಗಿರಂ|

10009057c ಪ್ರತ್ಯೂಷಕಾಲೇ ಶೋಕಾರ್ತಃ ಪ್ರಾಧಾವಂ ನಗರಂ ಪ್ರತಿ||

ಹೀಗೆ ಬೆಳಗಿನಜಾವದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮಗನ ಕರುಣಾಜನಕ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ
ಶೋಕಾರ್ತನಾಗಿ ನಗರಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಬಂದೆನು.

10009058a ತವ ಪುತ್ರೇ ಗತೇ ಸ್ವರ್ಗಂ ಶೋಕಾರ್ತಸ್ಯ ಮಮಾನಘ|

10009058c ಋಷಿದತ್ತಂ ಪ್ರನಷ್ಟಂ ತದ್ಧಿವ್ಯದರ್ಶಿತ್ವಮದ್ಯ ವೈ||

ಅನಘ! ಇಂದು ನಿನ್ನ ಮಗನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋಗಲು
ಶೋಕಾರ್ತನಾದ ನನಗೆ ಋಷಿಯು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಆ ದಿವ್ಯದರ್ಶಿತ್ವವು
ಕಳೆದುಹೋಯಿತು!”

10009059 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

10009059a ಇತಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸ ನೃಪತಿಃ ಪುತ್ರಜ್ಞಾತಿವಧಂ ತದಾ|

10009059c ನಿಃಶ್ವಸ್ಯ ದೀರ್ಘಮುಷ್ಣಂ ಚ ತತಶ್ಚಿಂತಾಪರೋಽಭವತ್||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ಈ ಪುತ್ರ-ಬಂಧುಗಳ ವಧೆಯನ್ನು
ಕೇಳಿ ಆ ನೃಪತಿಯು ದೀರ್ಘವಾದ ಬಿಸಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತಾ
ಚಿಂತಾಮಗ್ನನಾದನು.”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ದುರ್ಯೋಧನಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗೇ
ನವಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ

ದುರ್ಯೋಧನಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಎನ್ನುವ ಒಂಭತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಃ|

ಇದು ಶ್ರೀ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವವು.

ಇದುವರೆಗಿನ ಒಟ್ಟು ಮಹಾಪರ್ವಗಳು-೯/೧೮, ಉಪಪರ್ವಗಳು-

೭೮/೧೦೦, ಅಧ್ಯಾಯಗಳು-೧೨೯೨/೧೯೯೫, ಶ್ಲೋಕಗಳು-

೪೯೦೨೩/೭೩೭೮೪

ಐಷೀಕ ಪರ್ವ

೧೦

ಶಿಬಿರದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನ ಸಾರಥಿಯಿಂದ ರಾತ್ರಿಯುದ್ದದ ಕುರಿತು ಕೇಳಿದ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ವಿಲಪಿಸಿ ದ್ರೌಪದಿಯನ್ನು ಕರೆತರಲು ನಕುಲನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು (೧-೩೦).

10010001 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

10010001a ತಸ್ಯಾಂ ರಾತ್ರಾಂ ವ್ಯತೀತಾಯಾಂ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನಸ್ಯ ಸಾರಥಿಃ|

10010001c ಶಶಂಸ ಧರ್ಮರಾಜಾಯ ಸೌಪ್ತಿಕೇ ಕದನಂ ಕೃತಂ||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ಆ ರಾತ್ರಿಯು ಕಳೆಯಲು ಮಲಗಿರುವಾಗ ನಡೆದ ಕದನದ ಕುರಿತು ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನ ಸಾರಥಿಯು ಧರ್ಮರಾಜನಿಗೆ ವರದಿಮಾಡಿದನು.

10010002a ದ್ರೌಪದೇಯಾ ಮಹಾರಾಜ ದ್ರುಪದಸ್ಯಾತ್ಮಜೈಃ ಸಹ|

10010002c ಪ್ರಮತ್ತಾ ನಿಶಿ ವಿಶ್ವಸ್ತಾಃ ಸ್ವಪಂತಃ ಶಿಬಿರೇ ಸ್ವಕೇ||

10010003a ಕೃತವರ್ಮಣಾ ನೃಶಂಸೇನ ಗೌತಮೇನ ಕೃಪೇಣ ಚ|

10010003c ಅಶ್ವತ್ಥಮ್ನಾ ಚ ಪಾಪೇನ ಹತಂ ವಃ ಶಿಬಿರಂ ನಿಶಿ||

“ಮಹಾರಾಜ ! ರಾತ್ರಿ ದ್ರೌಪದೇಯರು ದ್ರುಪದನ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ

ಮೈಮರೆತು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದರು.
ರಾತ್ರಿವೇಳೆ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಧಾಳಿಯಿಟ್ಟು ಕೃತವರ್ಮ, ಗೌತಮ ಕೃಪ ಮತ್ತು
ಅಶ್ವತ್ಥಾಮರ ಕ್ರೂರ ಪಾಪದಿಂದ ನಾವುಗಳು ಹತರಾದೆವು !

10010004a ಏತೈರ್ನರಗಜಾಶ್ವಾನಾಂ ಪ್ರಾಸಶಕ್ತಿಪರಶ್ವಧೈಃ|

10010004c ಸಹಸ್ರಾಣಿ ನಿಕ್ಯಂತದ್ಭಿರ್ನಿಃಶೇಷಂ ತೇ ಬಲಂ ಕೃತಂ||

ಅವರು ಪ್ರಾಸ-ಶಕ್ತಿ-ಪರಶುಗಳಿಂದ ಸಹಸ್ರಾರು ನರ-ಗಜ-ಅಶ್ವಗಳನ್ನು
ಕತ್ತರಿಸಿ ನಿನ್ನ ಸೇನೆಯನ್ನು ನಿಃಶೇಷಗೊಳಿಸಿದರು.

10010005a ಚಿದ್ಯಮಾನಸ್ಯ ಮಹತೋ ವನಸ್ಯೇವ ಪರಶ್ವಧೈಃ|

10010005c ಶುಶ್ರುವೇ ಸುಮಹಾನ್ಶಬ್ದೋ ಬಲಸ್ಯ ತವ ಭಾರತ||

ಭಾರತ ! ಮಹಾವನವನ್ನು ಪರಶುಗಳಿಂದ ತುಂಡರಿಸುವಾಗ ಹೇಗೋ
ಹಾಗೆ ನಿನ್ನ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಶಬ್ದವು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು.

10010006a ಅಹಮೇಕೋಽವಶಿಷ್ಟಸ್ತು ತಸ್ಮಾತ್ಸೈನ್ಯಾನ್ಮಹೀಪತೇ|

10010006c ಮುಕ್ತಃ ಕಥಂ ಚಿದ್ಧರ್ಮಾತ್ಮನ್ವೈಗ್ರಸ್ಯ ಕೃತವರ್ಮಣಃ||

ಧರ್ಮಾತ್ಮನ್ ! ಮಹೀಪತೇ ! ಕೃತವರ್ಮನು ಬೇರೆ ಕಡೆ
ಗಮನಹರಿಸಿದ್ದಾಗ ಆ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಹೇಗೋ
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಉಳಿದುಕೊಂಡೆನು.”

10010007a ತಚ್ಚುತ್ವಾ ವಾಕ್ಯಮಶಿವಂ ಕುಂತೀಪುತ್ರೋ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ|

10010007c ಪಪಾತ ಮಹ್ಯಾಂ ದುರ್ಧರ್ಷಃ ಪುತ್ರಶೋಕಸಮನ್ವಿತಃ||

ಆ ಅಮಂಗಳಕರ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ದುರ್ಧರ್ಷ ಕುಂತೀಪುತ್ರ
ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಪುತ್ರಶೋಕಸಮನ್ವಿತನಾಗಿ ನೆಲದಮೇಲೆ ಬಿದ್ದನು.

10010008a ತಂ ಪತಂತಮಭಿಕ್ರಮ್ಯ ಪರಿಜಗ್ರಾಹ ಸಾತ್ಯಕಿಃ|

10010008c ಭೀಮಸೇನೋಽರ್ಜುನಶ್ಚೈವ ಮಾದ್ರೀಪುತ್ರೌ ಚ ಪಾಂಡವೌ||

ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವುದರೊಳಗೆ ಅವನನ್ನು ಸಾತ್ಯಕಿ, ಭೀಮಾರ್ಜುನರು ಮತ್ತು
ಮಾದ್ರೀಪುತ್ರ ಪಾಂಡವರಿಬ್ಬರೂ ಹಿಡಿದು ತಡೆದರು.

10010009a ಲಬ್ಧಚೇತಾಸ್ತು ಕೌಂತೇಯಃ ಶೋಕವಿಹ್ವಲಯಾ ಗಿರಾ|

10010009c ಜಿತ್ವಾ ಶತ್ರುಂಜಿತಃ ಪಶ್ಚಾತ್ಪರ್ವದೇವಯದಾತುರಃ||

ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡ ಕೌಂತೇಯನು ಆತುರದಿಂದ ಶೋಕವಿಹ್ವಲ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ
“ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿ ನಂತರ ಅವರಿಂದಲೇ ಸೋತೆವು!” ಎಂದು
ಪರಿವೇದಿಸಿದನು.

10010010a ದುರ್ವಿದಾ ಗತಿರರ್ಥಾನಾಮಪಿ ಯೇ ದಿವ್ಯಚಕ್ಷುಷಃ|

10010010c ಜೇಯಮಾನಾ ಜಯಂತ್ಯನ್ಯೇ ಜಯಮಾನಾ ವಯಂ ಜಿತಾಃ||

“ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿರುವವರಿಗೂ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಗತಿಯನ್ನು
ತಿಳಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಸೋತ ಅವರು ಗೆದ್ದುಬಿಟ್ಟರು. ವಿಜಯಿಗಳಾಗಿದ್ದ
ನಾವು ಸೋತುಹೋದೆವು !

10010011a ಹತ್ವಾ ಭ್ರಾತೃನ್ವಯಸ್ಯಾಂಶ್ಚ ಪಿತೃನ್ಪುತ್ರಾನ್ಸಹೃದ್ಗಣಾನ್|

10010011c ಬಂಧೂನಮಾತ್ಯಾನ್ಪೌತ್ರಾಂಶ್ಚ ಜಿತ್ವಾ ಸರ್ವಾಂಜಿತಾ ವಯಂ||

ಭ್ರಾತೃಗಳನ್ನು, ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು, ಪಿತೃಗಳನ್ನು, ಪುತ್ರರನ್ನು, ಸುಹೃದಯರ
ತಂಡಗಳನ್ನು, ಬಂಧುಗಳನ್ನು, ಅಮಾತ್ಯರನ್ನು ಮತ್ತು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನು
ಸಂಹರಿಸಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಅವರು ಪರಾಜಿತಗೊಳಿಸಿದರು.

10010012a ಅನರ್ಥೋ ಹ್ಯರ್ಥಸಂಕಾಶಸ್ತಥಾರ್ಥೋಽನರ್ಥದರ್ಶನಃ|

10010012c ಜಯೋಽಯಮಜಯಾಕಾರೋ ಜಯಸ್ತಸ್ಮಾತ್ಪರಾಜಯಃ||

ಅನರ್ಥಗಳೂ ಅರ್ಥಸದೃಶವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅರ್ಥಗಳೂ
ಅನರ್ಥಗಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಈ ಜಯವು ಪರಾಜಯಕರವಾಗಿದೆ.
ಆದುದರಿಂದ ಈ ಜಯವು ಪರಾಜಯವೇ ಸರಿ !

10010013a ಯಂ ಜಿತ್ವಾ ತಪ್ಯತೇ ಪಶ್ಚಾದಾಪನ್ನ ಇವ ದುರ್ಮತಿಃ|

10010013c ಕಥಂ ಮನ್ಯೇತ ವಿಜಯಂ ತತೋ ಜಿತತರಃ ಪರೈಃ||

ಯಾವ ದುರ್ಮತಿಯು ವಿಜಯಿಯಾಗಿಯೂ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡುತ್ತಾನೋ
ಅವನು ಹೇಗೆ ತಾನೇ ವಿಜಯಿಯಾದೆನೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು?
ನಾನು ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಜಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ !

10010014a ಯೇಷಾಮರ್ಥಾಯ ಪಾಪಸ್ಯ ಧಿಗ್ಜಯಸ್ಯ ಸುಹೃದ್ವಧೇ|

10010014c ನಿರ್ಜಿತೈರಪ್ರಮತ್ಸೈರ್ಹಿ ವಿಜಿತಾ ಜಿತಕಾಶಿನಃ||

ಸುಹೃದಯರ ವಧೆಯ ಪಾಪವನ್ನೆಸಗಿ ನಾವು ಗಳಿಸಿದ ಜಯಕ್ಕೆ
ಧಿಕ್ಕಾರ ! ವಿಜಯಗಳಿಸಿದವರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿದ್ದ ಜಿತಾಕಾಂಕ್ಷಿ
ಶತ್ರುಗಳು ಸೋಲಿಸಿಬಿಟ್ಟರು !

10010015a ಕರ್ಣಿ ನಾಲಿಕದಂಷ್ಟ್ರ ಸ್ಯ ಖಿಡ್ಗಜಿಹ್ವಸ್ಯ ಸಂಯುಗೇ|

10010015c ಚಾಪವ್ಯಾತ್ತಸ್ಯ ರೌದ್ರಸ್ಯ ಜ್ಯಾತಲಸ್ವನನಾದಿನಃ||

10010016a ಕ್ರುದ್ಧಸ್ಯ ನರಸಿಂಹಸ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮೇಷ್ಟಪಲಾಯಿನಃ|

10010016c ಯೇ ವ್ಯಮುಚ್ಯಂತ ಕರ್ಣಸ್ಯ ಪ್ರಮಾದಾತ್ತ ಇಮೇ ಹತಾಃ||

ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕರ್ಣಿ-ನಾಲಿಕಗಳೇ ಹಲ್ಲಾಗಿದ್ದ, ಖಿಡ್ಗವೇ
ನಾಲಿಗೆಯಂತಿದ್ದ, ಧನುಸ್ಸೇ ಬಾಯಿಯಂತಿದ್ದ, ರೌದ್ರ ಟೀಂಕಾರವೇ
ಗರ್ಜನೆಯಂತಿದ್ದ, ಕ್ರುದ್ಧ ನರಸಿಂಹ ಕರ್ಣನೊಡನೆ
ಹೋರಾಡುವಾಗಲೂ ಪಲಾಯನ ಮಾಡದಿದ್ದ ನಮ್ಮವರು
ಮೈಮರೆತು ಮಲಗಿರುವಾಗ ಹತರಾದರಲ್ಲ!

10010017a ರಥಹೃದಂ ಶರವರ್ಷೋರ್ಮಿಮಂತಂ

ರತ್ನಾಚಿತಂ ವಾಹನರಾಜಿಯುಕ್ತಂ|

10010017c ಶಕ್ತ್ಯಷ್ಟಿಮೀನಧ್ವಜನಾಗನಕ್ರಂ

ಶರಾಸನಾವರ್ತಮಹೇಷುಘೇನಂ||

10010018a ಸಂಗ್ರಾಮಚಂದ್ರೋದಯವೇಗವೇಲಂ

ದ್ರೋಣಾರ್ಣವಂ ಜ್ಯಾತಲನೇಮಿಘೋಷಂ|

10010018c ಯೇ ತೇರುರುಚ್ಚಾವಚಶಸ್ತ್ರನೌಭಿಸ್

ತೇ ರಾಜಪುತ್ರಾ ನಿಹತಾಃ ಪ್ರಮಾದಾತ್||

ಯಾರ ರಥವು ಸಾಗರದಂತಿತ್ತೋ, ಯಾರ ಶರವರ್ಷಗಳು
ಅಲೆಗಳಂತಿದ್ದವೋ, ಅಲಂಕಾರಗಳೇ ಸಾಗರದ ರತ್ನಗಳಂತಿದ್ದವೋ,
ವಾಹನಗಳೇ ಸಮುದ್ರದಿಂದಿದ್ದ ಕುದುರೆಗಳಂತಿದ್ದವೋ, ಯಾರ ಶಕ್ತಿ-

ಋಷಿಗಳು ಸಾಗರದ ಮೀನುಗಳಂತಿದ್ದವೋ, ಯಾರ ಧ್ವಜಗಳೇ
ಹಾವು-ಮೊಸಳೆಗಳಂತಿದ್ದವೋ, ಯಾರ ಧನುಸ್ಸೇ ಸುಳಿಯಂತಿತ್ತೋ,
ಯಾರ ಮಹಾ ಬಾಣಗಳು ಸಮುದ್ರದ ನೊರೆಗಳಂತಿದ್ದವೋ, ಯಾರ
ಸಂಗ್ರಾಮವು ಚಂದ್ರೋದಯದಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿಬರುವ ಅಲೆಯಂತಿದ್ದಿತೋ,
ಯಾರ ಟೀಂಕಾರ ಮತ್ತು ರಥಚಕ್ರಗಳ ಶಬ್ದಗಳು ಸಮುದ್ರದ
ಗರ್ಜನೆಯಂತಿದ್ದವೋ ಆ ದ್ರೋಣನೆಂಬ ಸಮುದ್ರವನ್ನೇ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯ
ಯೋಧರು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೇ ನೌಕೆಗಳನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡು
ದಾಟಿದರು. ಆ ರಾಜಪುತ್ರರೇ ಇಂದು ಪ್ರಮಾದದಿಂದ
ಹತರಾಗಿದ್ದಾರೆ!

10010019a ನ ಹಿ ಪ್ರಮಾದಾತ್ಪರಮೋಽಸ್ತಿ ಕಶ್ಚಿದ್
ವಧೋ ನರಾಣಾಮಿಹ ಜೀವಲೋಕೇ|

10010019c ಪ್ರಮತ್ತಮರ್ಥಾ ಹಿ ನರಂ ಸಮಂತಾತ್
ತ್ಯಜಂತ್ಯನರ್ಥಾಶ್ಚ ಸಮಾವಿಶಂತಿ||

ಈ ಜೀವಲೋಕದಲ್ಲಿ ನರರಿಗೆ ಪ್ರಮಾದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೃತ್ಯುವು
ಬೇರೆ ಯಾವುದೂ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ! ಪ್ರಮತ್ತನಾದ ನರನನ್ನು ಅರ್ಥಗಳು
ಎಲ್ಲಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ತ್ಯಜಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಅನರ್ಥಗಳೇ
ಮುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

10010020a ಧ್ವಜೋತ್ತಮಾಗ್ರೋಚ್ಚೈ ತಧೂಮಕೇತುಂ
ಶರಾರ್ಚಿಷಂ ಕೋಪಮಹಾಸಮೀರಂ|

10010020c ಮಹಾಧನುರ್ಜ್ಯಾತಲನೇಮಿಘೋಷಂ

ತನುತ್ರನಾನಾವಿಧಶಸ್ತ್ರಹೋಮಂ||

10010021a ಮಹಾಚಮೂಕಕ್ಷವರಾಭಿಪನ್ನಂ

ಮಹಾಹವೇ ಭೀಷ್ಮಮಹಾದವಾಗ್ನಿಂ|

10010021c ಯೇ ಸೇಹುರಾತ್ತಾಯತಶಸ್ತ್ರವೇಗಂ

ತೇ ರಾಜಪುತ್ರಾ ನಿಹತಾಃ ಪ್ರಮಾದಾತ್||

ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಯಾರ ಉತ್ತಮ ಧ್ವಜಗಳೇ
ಹೊಗೆಯಂತಿದ್ದವೋ, ಯಾರ ಶರವೃಷ್ಟಿಗಳೇ ಜ್ವಾಲೆಗಳಂತಿದ್ದವೋ,
ಯಾರ ಕೋಪವೇ ಚಂಡಮಾರುತದಂತೆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಉರಿಸುತ್ತಿತ್ತೋ,
ಯಾರ ಟೀಂಕಾರ-ಚಪ್ಪಾಳೆ ಮತ್ತು ರಥಚಕ್ರಗಳ ಶಬ್ದಗಳೂ
ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಕಿಯ ಚಟ ಚಟಾ ಶಬ್ದದಂತಿದ್ದವೋ, ಯಾರ
ನಾನಾವಿಧದ ಶಸ್ತ್ರಗಳು ಹೋಮದ ಆಹುತಿಗಳಂತಿದ್ದವೋ,
ಮಹಾರಣದಲ್ಲಿ ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚಿನಂತಿದ್ದ ಭೀಷ್ಮನ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೇ
ಶಸ್ತ್ರವೇಗಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿದ್ದ ನಮ್ಮ ರಾಜಪುತ್ರರು ಇಂದು
ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ಹತರಾದರು !

10010022a ನ ಹಿ ಪ್ರಮತ್ತೇನ ನರೇಣ ಲಭ್ಯಾ

ವಿದ್ಯಾ ತಪಃ ಶ್ರೀರ್ವಿಪುಲಂ ಯಶೋ ವಾ|

10010022c ಪಶ್ಯಾಪ್ರಮಾದೇನ ನಿಹತ್ಯ ಶತ್ರೂನ್

ಸರ್ವಾನ್ಮಹೇಂದ್ರಂ ಸುಖಮೇಧಮಾನಂ||

ಪ್ರಮತ್ತನಾಗಿರುವ ನರನಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ, ತಪಸ್ಸು, ಸಂಪತ್ತು ಅಥವಾ ವಿಪುಲ
ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯಲಾರದು ! ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಸರ್ವ

ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ಸಂಹರಿಸಿ ಸುಖಪಡುತ್ತಿರುವ ಮಹೇಂದ್ರನನ್ನಾದರೂ
ನೋಡಿರಿ !

10010023a ಇಂದ್ರೋಪಮಾನ್ವಾರ್ಥಿ ವಪುತ್ರಪೌತ್ರಾನ್

ಪಶ್ಯಾವಿಶೇಷೇಣ ಹತಾನ್ವಮಾದಾತ್|

10010023c ತೀರ್ತ್ವಾ ಸಮುದ್ರಂ ವಣಿಜಃ ಸಮೃದ್ಧಾಃ

ಸನ್ನಾಃ ಕುನದ್ಯಾಮಿವ ಹೇಲಮಾನಾಃ||

10010023e ಅಮರ್ಷಿತೈರ್ಯೇ ನಿಹತಾಃ ಶಯಾನಾ

ನಿಃಸಂಶಯಂ ತೇ ತ್ರಿದಿವಂ ಪ್ರಪನ್ನಾಃ|

ಸಮೃದ್ಧ ವರ್ತಕರು ಮಹಾಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಿ ಹಳ್ಳವನ್ನು ಕಂಡು
ತಾತ್ಸಾರಭಾವದಿಂದ ಅಜಾಗರೂಕರಾಗಿದ್ದು ಆ ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿಯೇ
ಮುಳುಗಿಹೋಗುವಂತೆ ಯಾವ ವಿಶೇಷಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲದೇ ಕೇವಲ
ಅಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದಾಗಿ ಇಂದ್ರೋಪಮ ರಾಜಪುತ್ರ-ಪೌತ್ರರು
ಹತರಾದುದನ್ನು ನೋಡು ! ಮಲಗಿರುವಾಗ ಕುಪಿತ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ
ಹತರಾದ ಅವರು ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ
ಪ್ರಪನ್ನರಾಗಿರಬೇಕು !

10010024a ಕೃಷ್ಣಾಂ ನು ಶೋಚಾಮಿ ಕಥಂ ನ ಸಾಧ್ವೀಂ

ಶೋಕಾರ್ಣವೇ ಸಾದ್ಯ ವಿನಂಕ್ಷ್ಯ ತೀತಿ||

10010024c ಭ್ರಾತೃಂಶ್ಚ ಪುತ್ರಾಂಶ್ಚ ಹತಾನ್ನಿಶಮ್ಯ

ಪಾಂಚಾಲರಾಜಂ ಪಿತರಂ ಚ ವೃದ್ಧಂ|

10010024e ಧ್ರುವಂ ವಿಸಂಜ್ಞಾ ಪತಿತಾ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ

ಸಾ ಶೇಷ್ಯತೇ ಶೋಕಕೃಶಾಂಗಯಷ್ಟಿಃ||

ಸಾಧ್ವೀ ಕೃಷ್ಣೆಯು ಶೋಕಾರ್ಣವದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೇಗೆ
ನಾಶಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈಗ ನಾನು ಶೋಕಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.
ಸಹೋದರರು, ಪುತ್ರರು ಹಾಗೂ ವೃದ್ಧ ತಂದೆ ಪಾಂಚಾಲರಾಜನೂ
ನಾಶಗೊಂಡರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಅವಳು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ
ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮೂರ್ಛಿತಳಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತಾಳೆ! ಶೋಕದಿಂದಾಗಿ
ಅವಳು ಒಣಗಿದ ಕಡ್ಡಿಯಂತಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ!

10010025a ತಜ್ಞೋಕಜಂ ದುಃಖಮಪಾರಯಂತೀ
ಕಥಂ ಭವಿಷ್ಯತ್ಯುಚಿತಾ ಸುಖಾನಾಂ|

10010025c ಪುತ್ರಕ್ಷಯಭ್ರಾತೃವಧಪ್ರಣುನ್ನಾ
ಪ್ರದಹ್ಯಮಾನೇವ ಹತಾಶನೇನ||

ಸುಖಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹಳಾಗಿರುವ ಅವಳು ಮುಂದೇನಾಗುವಳೆಂದು ನಾನು
ಊಹಿಸಲೂ ಅಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಪುತ್ರಕ್ಷಯ ಮತ್ತು
ಭ್ರಾತೃವಧೆಗಳ ಕುರಿತು ಕೇಳಿ ಶೋಕಾಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂದುಹೋಗುತ್ತಾಳೆ!"

10010026a ಇತ್ಯೇವಮಾರ್ತಃ ಪರಿದೇವಯನ್
ರಾಜಾ ಕುರೂಣಾಂ ನಕುಲಂ ಬಭಾಷೇ|

10010026c ಗಚ್ಚಾನಯೈನಾಮಿಹ ಮಂದಭಾಗ್ಯಾಂ
ಸಮಾತ್ರಪಕ್ಷಾಮಿತಿ ರಾಜಪುತ್ರೀಂ||

ಹೀಗೆ ಆರ್ತನಾಗಿ ಪರಿವೇದಿಸುತ್ತಾ ಆ ಕುರುಗಳ ರಾಜನು ನಕುಲನಿಗೆ

ಹೇಳಿದನು: “ಹೋಗು ! ಮಂದಭಾಗ್ಯಳಾದ ಆ ರಾಜಪುತ್ರಿಯನ್ನು
ತಾಯಿಯ ಕಡೆಯ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಮೇತವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು
ಬಾ !”

10010027a ಮಾದ್ರೀಸುತಸ್ತತ್ಪರಿಗೃಹ್ಯ ವಾಕ್ಯಂ

ಧರ್ಮೇಣ ಧರ್ಮಪ್ರತಿಮಸ್ಯ ರಾಜ್ಞಃ|

10010027c ಯಯೌ ರಥೇನಾಲಯಮಾಶು ದೇವ್ಯಾಃ

ಪಾಂಚಾಲರಾಜಸ್ಯ ಚ ಯತ್ರ ದಾರಾಃ||

ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮನಿಗೆ ಸಮನಾಗಿದ್ದ ರಾಜನ ಆ ಮಾತನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ
ಮಾದ್ರೀಸುತನು ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪಾಂಚಾಲರಾಜನ ದೇವಿಯರು
ಮತ್ತು ಪತ್ನಿಯಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು.

10010028a ಪ್ರಸ್ಥಾಪ್ಯ ಮಾದ್ರೀಸುತಮಾಜಮೀಢಃ

ಶೋಕಾರ್ದಿತಸ್ತೈಃ ಸಹಿತಃ ಸುಹೃದ್ಭಿಃ|

10010028c ರೋರೂಯಮಾಣಃ ಪ್ರಯಯೌ ಸುತಾನಾಮ್

ಆಯೋಧನಂ ಭೂತಗಣಾನುಕೀರ್ಣಂ||

ಮಾದ್ರೀಸುತನನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಆಜಮೀಢನು ಶೋಕಾರ್ದಿತ
ಸುಹೃದಯರ ಸಹಿತ ರೋದಿಸುತ್ತಲೇ ಭೂತಗಣಗಳಿಂದ
ತುಂಬಿಹೋಗಿದ್ದ ಸುತರು ಅಸುನೀಗಿದ್ದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

10010029a ಸ ತತ್ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಶಿವಮುಗ್ರರೂಪಂ

ದದರ್ಶ ಪುತ್ರಾನ್ಸುಹೃದಃ ಸಖೀಂಶ್ಚ|

10010029c ಭೂಮೌ ಶಯಾನಾನ್ತುಧಿರಾದ್ರ್ವಗಾತ್ರಾನ್

ವಿಭಿನ್ನಭಗ್ನಾಪಹೃತೋತ್ತಮಾಂಗಾನ್||

ಅವನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ತೋಯ್ದು ಹೋಗಿದ್ದ ಮತ್ತು ನೆಲದಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದ, ಶಿರಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಉಗ್ರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ, ಪುತ್ರರ, ಸುಹೃದಯರ ಮತ್ತು ಸಖರ ತುಂಡು ತುಂಡಾಗಿದ್ದ ಮೃತ ಶರೀರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದನು.

10010030a ಸ ತಾಂಸ್ತು ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭೃಶಮಾರ್ತರೂಪೋ

ಯುಧಿಷ್ಠಿರೋ ಧರ್ಮಭೃತಾಂ ಪರಿಷ್ಠಃ|

10010030c ಉಚ್ಚೈಃ ಪ್ರಚುಕ್ರೋಶ ಚ ಕೌರವಾಗ್ರ್ಯಃ

ಪಪಾತ ಚೋರ್ವ್ಯಾಂ ಸಗಣೋ ವಿಸಂಜ್ಞಃ||

ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಧರ್ಮಭೃತರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೌರವಾಗ್ರ್ಯ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ತುಂಬಾ ಆರ್ತರೂಪನಾಗಿ ಜೋರಾಗಿ ಕೂಗಿಕೊಂಡು ಮೂರ್ಛಿತನಾಗಿ ಅನುಯಾಯಿಗಳೊಡನೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟನು.”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ಐಷೀಕಪರ್ವಣಿ

ಯುಧಿಷ್ಠಿರಶಿಬಿರಪ್ರವೇಶೇ ದಶಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಐಷೀಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ

ಯುಧಿಷ್ಠಿರಶಿಬಿರಪ್ರವೇಶ ಎನ್ನುವ ಹತ್ತನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಸಹೋದರರ ವಧೆಯ ಕುರಿತು ಕೇಳಿ ಶೋಕಾರ್ತಗಳಾದ
 ದ್ರೌಪದಿಯು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನಿಗೆ ಪ್ರತೀಕಾರವಾಗದೇ ಇದ್ದರೆ
 ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹಠಹಿಡಿದುದು (೧-೨೦).
 ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ರಥವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಭೀಮಸೇನನು ಹೋದುದು (೨೧-
 ೩೦).

10011001 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

10011001a ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನಿಹತಾನ್ಸಂಖ್ಯೇ ಪುತ್ರಾನ್ಪ್ರಾತ್ಯನ್ಸಖೀಂಸ್ತಥಾ|

10011001c ಮಹಾದುಃಖಪರೀತಾತ್ಮಾ ಬಭೂವ ಜನಮೇಜಯ||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ಜನಮೇಜಯ! ರಣದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳೂ
 ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳೂ, ಸ್ನೇಹಿತರೂ ಹತರಾದುದನ್ನು ನೋಡಿ
 ಮಹಾದುಃಖದಿಂದ ಅವನು ಸಂತಪ್ತನಾಗಿಹೋದನು.

10011002a ತತಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾನ್ ಶೋಕಃ ಪ್ರಾದುರಾಸೀನ್ಮಹಾತ್ಮನಃ|

10011002c ಸ್ಮರತಃ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾಣಾಂ ಭ್ರಾತೃಣಾಂ ಸ್ವಜನಸ್ಯ ಹ||

ಪುತ್ರ-ಪೌತ್ರರನ್ನೂ, ಸಹೋದರರನ್ನೂ, ಸ್ವಜನರನ್ನೂ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ
 ಆ ಮಹಾತ್ಮನ ಶೋಕವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

10011003a ತಮಶ್ರುಪರಿಪೂರ್ಣಾಕ್ಷಂ ವೇಪಮಾನಮಚೇತಸಂ|

10011003c ಸುಹೃದೋ ಭೃಶಸಂವಿಗ್ನಾಃ ಸಾಂತ್ವಯಾಂ ಚಕ್ರೀ ತದಾ||

ಕಂಬನಿಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳು ತುಂಬಿಹೋಗಿದ್ದ, ನಡುಗುತ್ತಾ

ಎಚ್ಚರದಪುತ್ರಿದ್ದ ಅವನನ್ನು ತುಂಬಾ ವ್ಯಾಕುಲಗೊಂಡಿದ್ದ
ಸುಹೃದಯರು ಸಂತಯಿಸತೊಡಗಿದರು.

10011004a ತತಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ಕ್ಷಣೇ ಕಾಲೈ ರಥೇನಾದಿತ್ಯವರ್ಚಸಾ|

10011004c ನಕುಲಃ ಕೃಷ್ಣಯಾ ಸಾರ್ಥಮುಪಾಯಾತ್ಪರಮಾರ್ತಯಾ||

ಅದೇ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆದಿತ್ಯವರ್ಚಸ ರಥದಲ್ಲಿ ನಕುಲನು ಪರಮ ಆರ್ತೆ
ಕೃಷ್ಣೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದನು.

10011005a ಉಪಪ್ಲವ್ಯಗತಾ ಸಾ ತು ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಮಹದಪ್ರಿಯಂ|

10011005c ತದಾ ವಿನಾಶಂ ಪುತ್ರಾಣಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ವ್ಯಥಿತಾಭವತ್||

ಉಪಪ್ಲವ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಅವಳು ತನ್ನ ಪುತ್ರರೆಲ್ಲರ ವಿನಾಶದ ಮಹಾ
ಅಪ್ರಿಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ವ್ಯಥಿತಳಾಗಿದ್ದಳು.

10011006a ಕಂಪಮಾನೇವ ಕದಲೀ ವಾತೇನಾಭಿಸಮೀರಿತಾ|

10011006c ಕೃಷ್ಣಾ ರಾಜಾನಮಾಸಾದ್ಯ ಶೋಕಾರ್ತಾ ನ್ಯಪತದ್ಭುವಿ||

ಚಂಡಮಾರುತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಿದ ಬಾಳೆಯ ಮರದಂತೆ ಶೋಕಾರ್ತಳಾಗಿದ್ದ
ಕೃಷ್ಣೆಯು ರಾಜನ ಬಳಿಸೇರಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಳು.

10011007a ಬಭೂವ ವದನಂ ತಸ್ಯಾಃ ಸಹಸಾ ಶೋಕಕರ್ಶಿತಂ|

10011007c ಫುಲ್ಲಪದ್ಮಪಲಾಶಾಕ್ಷಾಸ್ತಮೋಧ್ವಸ್ತ ಇವಾಂಶುಮಾನ್||

ಅರಳಿದ ಕಮಲದ ದಳಗಳಂಥಹ ವಿಶಾಲ ಕಣ್ಣುಗಳಿದ್ದ ಅವಳ
ಮುಖವು ಶೋಕಕರ್ಶಿತಗೊಂಡು ಒಡನೆಯೇ ರಾಹುಗ್ರಸ್ತ ಚಂದ್ರನಂತೆ

ಕಾಂತಿಹೀನವಾಯಿತು.

10011008a ತತಸ್ತಾಂ ಪತಿತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಂರಂಭೀ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಃ|

10011008c ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪರಿಜಗ್ರಾಹ ಸಮುಪೇತ್ಯ ವೃಕೋದರಃ||

ಅವಳು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸತ್ಯವಿಕ್ರಮಿ ಕುಪಿತ ವೃಕೋದರನು ಅವಳಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹಾರಿ ತನ್ನ ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಅವಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು.

10011009a ಸಾ ಸಮಾಶ್ವಾಸಿತಾ ತೇನ ಭೀಮಸೇನೇನ ಭಾಮಿನೀ|

10011009c ರುದತೀ ಪಾಂಡವಂ ಕೃಷ್ಣಾ ಸಹಭ್ರಾತರಮಬ್ರವೀತ್||

ಭೀಮಸೇನನಿಂದ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾಮಿನಿ ಕೃಷ್ಣೆಯು ರೋದಿಸುತ್ತಾ ಭ್ರಾತರರೊಂದಿಗಿದ್ದ ಪಾಂಡವನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು:

10011010a ದಿಷ್ಟ್ಯಾ ರಾಜಂಸ್ತ್ವ ಮದ್ಯೇಮಾಮಖಿಲಾಂ ಭೋಕ್ಷ್ಯಸೇ ಮಹೀಂ|

10011010c ಆತ್ಮಜಾನ್ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮೇಣ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಯಮಾಯ ವೈ||

“ರಾಜನ್! ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ನೀನು ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮದಂತೆ ನಿನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಯಮನಿಗಿತ್ತು ಇಂದು ಈ ಅಖಿಲ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಭೋಗಿಸುವಂತವನಾಗಿದ್ದೀಯೆ !

10011011a ದಿಷ್ಟ್ಯಾ ತ್ವಂ ಪಾರ್ಥ ಕುಶಲೀ ಮತ್ತಮಾತಂಗಗಾಮಿನಂ|

10011011c ಅವಾಪ್ಯ ಪೃಥಿವೀಂ ಕೃತ್ಸಾಂ ಸೌಭದ್ರಂ ನ ಸ್ಮರಿಷ್ಯಸಿ||

ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು ! ನೀನು ಕುಶಲಿಯಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಈ ಇಡೀ

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಮತ್ತೆ ಮಾತಂಗದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ
ಸೌಭದ್ರನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ !

10011012a ಆತ್ಮಜಾಂಸ್ತೇನ ಧರ್ಮೇಣ ಶ್ರುತ್ವಾ ಶೂರಾನ್ನಿಪಾತಿತಾನ್|
10011012c ಉಪಪ್ಲವ್ಯೇ ಮಯಾ ಸಾರ್ಥಂ ದಿಷ್ಟ್ಯಾ ತ್ವಂ ನ ಸ್ಮರಿಷ್ಯಸಿ||

ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು ! ನನ್ನ ಶೂರ ಮಕ್ಕಳು ಧರ್ಮದಿಂದಾಗಿ
ಮಡಿದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಉಪಪ್ಲವ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ
ನನಗೇನಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ನೀನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ !

10011013a ಪ್ರಸುಪ್ತಾನಾಂ ವಧಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದ್ರೋಣಿನಾ ಪಾಪಕರ್ಮಣಾ|
10011013c ಶೋಕಸ್ತಪತಿ ಮಾಂ ಪಾರ್ಥ ಹುತಾಶನ ಇವಾಶಯಂ||

ಪಾಪಕರ್ಮಿ ದ್ರೋಣಿಯು ಮಲಗಿದ್ದವರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದನು
ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಾರ್ಥ ! ಬೆಂಕಿಯು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಸುಡುವಂತೆ
ಶೋಕವು ನನ್ನನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿದೆ !

10011014a ತಸ್ಯ ಪಾಪಕೃತೋ ದ್ರೋಣೇರ್ನ ಚೇದದ್ಯ ತ್ವಯಾ ಮೃಧೇ|
10011014c ಹ್ರಿಯತೇ ಸಾನುಬಂಧಸ್ಯ ಯುಧಿ ವಿಕ್ರಮ್ಯ ಜೀವಿತಂ||
10011015a ಇಹೈವ ಪ್ರಾಯಮಾಸಿಷ್ಯೇ ತನ್ನಿಬೋಧತ ಪಾಂಡವಾಃ|
10011015c ನ ಚೇತ್ಫಲಮವಾಪ್ನೋತಿ ದ್ರೋಣಿಃ ಪಾಪಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ||

ಪಾಂಡವರೇ ! ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ ! ಪಾಪಕರ್ಮವನ್ನೆಸಗಿದ ದ್ರೋಣಿಯ ಮತ್ತು
ಅವನ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಜೀವವನ್ನು ನೀನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮದಿಂದ
ಅಪಹರಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ, ದ್ರೋಣಿಯು ಅವನ ಪಾಪಕರ್ಮದ ಫಲವನ್ನು

ಪಡೆಯದೇ ಇದ್ದರೆ, ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶವನ್ನು
ಮಾಡುತ್ತೇನೆ!”

10011016a ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತತಃ ಕೃಷ್ಣಾ ಪಾಂಡವಂ ಪ್ರತ್ಯುಪಾವಿಶತ್|

10011016c ಯುಧಿಷ್ಠಿರಂ ಯಾಜ್ಞಸೇನೀ ಧರ್ಮರಾಜಂ ಯಶಸ್ವಿನೀ||

ಪಾಂಡವ ಧರ್ಮರಾಜ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಯಾಜ್ಞಸೇನಿ
ಯಶಸ್ವಿನೀ ಕೃಷ್ಣೆಯು ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕುಳಿತಳು.

10011017a ದೃಷ್ಟ್ವೋಪವಿಷ್ಟಾಂ ರಾಜರ್ಷಿಃ ಪಾಂಡವೋ ಮಹಿಷೀಂ ಪ್ರಿಯಾಂ|

10011017c ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ದ್ರೌಪದೀಂ ಚಾರುದರ್ಶನಾಂ||

ಹಾಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ತನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಮಹಿಷೀ ಚಾರುದರ್ಶನೇ ದ್ರೌಪದಿಗೆ
ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ರಾಜರ್ಷಿ ಪಾಂಡವನು ಹೇಳಿದನು:

10011018a ಧರ್ಮ್ಯಂ ಧರ್ಮೇಣ ಧರ್ಮಜ್ಞೇ ಪ್ರಾಪ್ತಾಸ್ತೇ ನಿಧನಂ ಶುಭೇ|

10011018c ಪುತ್ರಾಸ್ತೇ ಭ್ರಾತರಶ್ಚೈವ ತಾನ್ ಶೋಚಿತುಮರ್ಹಸಿ||

“ಶುಭೇ! ಧರ್ಮಜ್ಞೇ! ನಿನ್ನ ಪುತ್ರರು ಮತ್ತು ಸಹೋದರರು
ಧರ್ಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ಯುದ್ಧಮಾಡಿ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ
ನಿಧನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕುರಿತು ದುಃಖಿಸಬಾರದು.

10011019a ದ್ರೋಣಪುತ್ರಃ ಸ ಕಲ್ಯಾಣಿ ವನಂ ದೂರಮಿತೋ ಗತಃ|

10011019c ತಸ್ಯ ತ್ವಂ ಪಾತನಂ ಸಂಖ್ಯೇ ಕಥಂ ಜ್ಞಾಸ್ಯಸಿ ಶೋಭನೇ||

ಕಲ್ಯಾಣೇ! ಶೋಭನೇ! ದ್ರೋಣಪುತ್ರನು ಇಲ್ಲಿಂದ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ

ವನಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹತನಾದುದು ನಿನಗಾದರೋ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು?”

10011020 ದ್ರೌಪದ್ಯುವಾಚ|

10011020a ದ್ರೋಣಪುತ್ರಸ್ಯ ಸಹಜೋ ಮಣಿಃ ಶಿರಸಿ ಮೇ ಶ್ರುತಃ|

10011020c ನಿಹತ್ಯ ಸಂಖ್ಯೇ ತಂ ಪಾಪಂ ಪಶ್ಯೇಯಂ ಮಣಿಮಾಹೃತಂ|

10011020e ರಾಜನ್ ಶಿರಸಿ ತಂ ಕೃತ್ವಾ ಜೀವೇಯಮಿತಿ ಮೇ ಮತಿಃ||

ದ್ರೌಪದಿಯು ಹೇಳಿದಳು: “ದ್ರೋಣಪುತ್ರನ ಶಿರದಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾದ ಮಣಿಯೊಂದಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಆ ಪಾಪಿಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಅವನ ಮಣಿಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಬೇಕು! ರಾಜನ್! ಅದು ನಿನ್ನ ಶಿರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಜೀವಿಸಿರಬಲ್ಲೆ!”

10011021 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

10011021a ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪಾಂಡವಂ ಕೃಷ್ಣಾ ರಾಜಾನಂ ಚಾರುದರ್ಶನಾ|

10011021c ಭೀಮಸೇನಮಥಾಭ್ಯೇತ್ಯ ಕುಪಿತಾ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ರಾಜ ಪಾಂಡವನಿಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಚಾರುದರ್ಶನೆ ಕೃಷ್ಣೆಯು ಭೀಮಸೇನನ ಬಳಿಬಂದು ಕುಪಿತಳಾಗಿ ಈ ಮಾತನ್ನಾಡಿದಳು:

10011022a ತ್ರಾತುಮರ್ಹಸಿ ಮಾಂ ಭೀಮ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಮನುಸ್ಮರನ್||

10011022c ಜಹಿ ತಂ ಪಾಪಕರ್ಮಾಣಂ ಶಂಬರಂ ಮಘವಾನಿವ|

10011022e ನ ಹಿ ತೇ ವಿಕ್ರಮೇ ತುಲ್ಯಃ ಪುಮಾನಸ್ತೀಹ ಕಶ್ಚ ನ||

“ಭೀಮ ! ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನನ್ನು
ಕಾಪಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಘವಾನನು ಶಂಬರನನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಆ
ಪಾಪಿಷ್ಠನನ್ನು ನೀನು ಕೊಲ್ಲ ! ವಿಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಸಮಾನ ಪುರುಷನು
ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ !

10011023a ಶ್ರುತಂ ತತ್ಸರ್ವ ಲೋಕೇಷು ಪರಮವ್ಯಸನೇ ಯಥಾ|

10011023c ದ್ವೀಪೋಽಭೂಸ್ತ್ವಂ ಹಿ ಪಾರ್ಥಾನಾಂ ನಗರೇ ವಾರಣಾವತೇ|

10011023e ಹಿಡಿಂಬದರ್ಶನೇ ಚೈವ ತಥಾ ತ್ವಮಭವೋ ಗತಿಃ||

ವಾರಣಾವತ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಂಬನನ್ನು ನೋಡಿ ಪರಮವ್ಯಸನಕ್ಕೆ
ಸಿಲುಕಿದ್ದ ಪಾರ್ಥರಿಗೆ ನೀನು ದ್ವೀಪಪ್ರಾಯನಾಗಿ ಅವರನ್ನು
ರಕ್ಷಿಸಿದೆಯೆಂದು ಸರ್ವಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ವಿಖ್ಯಾತವಾಗಿದೆ.

10011024a ತಥಾ ವಿರಾಟನಗರೇ ಕೀಚಕೇನ ಭೃಶಾರ್ದಿತಾಂ|

10011024c ಮಾಮಪ್ಯುದ್ಧೃತವಾನ್ಕೃಚ್ಚಾ ತ್ಪಾಲೋಮೀಂ ಮಘವಾನಿವ||

ಹಾಗೆಯೇ ವಿರಾಟನಗರದಲ್ಲಿ ಕೀಚಕನಿಂದ ಬಹಳ ಪೀಡೆಗೊಳಗಾಗಿದ್ದ
ನನ್ನನ್ನು ಮಘವಾನನು ಪಾಲೋಮಿಯನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಆ
ಕಷ್ಟದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಿದ್ದ !

10011025a ಯಥೈತಾನ್ಯಕೃಥಾಃ ಪಾರ್ಥ ಮಹಾಕರ್ಮಣಿ ವೈ ಪುರಾ|

10011025c ತಥಾ ದ್ರೋಣಿಮಮಿತ್ರಘ್ನ ವಿನಿಹತ್ಯ ಸುಖೀ ಭವ||

ಪಾರ್ಥ ! ಅಮಿತ್ರಘ್ನ ! ಹಿಂದೆ ಇನ್ನೂ ಅನ್ಯ ಮಹಾಕರ್ಮಗಳನ್ನು
ಮಾಡಿದ್ದಂತೆ ನೀನು ದ್ರೋಣಿಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ಸುಖಿಯಾಗಿರು !”

10011026a ತಸ್ಯಾ ಬಹುವಿಧಂ ದುಃಖಾನ್ನಿಶಮ್ಯ ಪರಿದೇವಿತಂ|

10011026c ನಾಮರ್ಷಯತ ಕೌಂತೇಯೋ ಭೀಮಸೇನೋ ಮಹಾಬಲಃ||

ಹಾಗೆ ಬಹುವಿಧವಾಗಿ ದುಃಖದಿಂದ ಪರಿವೇದಿತಳಾಗಿದ್ದ ಅವಳನ್ನು
ನೋಡಿ ಮಹಾಬಲ ಕೌಂತೇಯ ಭೀಮಸೇನನು
ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದಾದನು.

10011027a ಸ ಕಾಂಚನವಿಚಿತ್ರಾಂಗಮಾರುರೋಹ ಮಹಾರಥಂ|

10011027c ಆದಾಯ ರುಚಿರಂ ಚಿತ್ರಂ ಸಮಾರ್ಗಣಗುಣಂ ಧನುಃ||

ಅವನು ಸುಂದರ ಚಿತ್ರಿತ ಮಾರ್ಗಣಗುಣವುಳ್ಳ ಧನುವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು
ಕಾಂಚನದ ವಿಚಿತ್ರಭಾಗಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಮಹಾರಥವನ್ನು ಏರಿದನು.

10011028a ನಕುಲಂ ಸಾರಥಿಂ ಕೃತ್ವಾ ದ್ರೋಣಪುತ್ರವಧೇ ವೃತಃ|

10011028c ವಿಸ್ಫಾರ್ಯ ಸಶರಂ ಚಾಪಂ ತೂರ್ಣಮಶ್ವಾನಚೋದಯತ್||

ನಕುಲನನ್ನು ಸಾರಥಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ದ್ರೋಣಪುತ್ರನ
ವಧೆಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಶರದೊಂದಿಗೆ ಚಾಪವನ್ನು ಟೇಂಕರಿಸಿ ಕೂಡಲೇ
ಅಶ್ವಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿದನು.

10011029a ತೇ ಹಯಾಃ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರ ಚೋದಿತಾ ವಾತರಂಹಸಃ|

10011029c ವೇಗೇನ ತ್ವರಿತಾ ಜಗ್ಮುರ್ಹರಯಃ ಶೀಘ್ರಗಾಮಿನಃ||

ಪುರುಷವ್ಯಾಪ್ತಃ! ಪ್ರಜೋದಿತಗೊಂಡ ಆ ವಾಯುವೇಗದ ಶೀಘ್ರಗಾಮಿ
ಕುದುರೆಗಳು ತ್ವರಿತ ವೇಗದಿಂದ ಮುಂದುವರೆದವು.

10011030a ಶಿಬಿರಾತ್ಸ್ವಾ ದ್ವೈಹೀತ್ವಾ ಸ ರಥಸ್ಯ ಪದಮಚ್ಯುತಃ|
10011030c ದ್ರೋಣಪುತ್ರರಥಸ್ಯಾಶು ಯಯೌ ಮಾರ್ಗೇಣ ವೀರ್ಯವಾನ್||

ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಿಂದ ಚ್ಯುತನಾಗದ ವೀರ್ಯವಾನ್ ಭೀಮನು ಶಿಬಿರದಿಂದ
ಹೊರಟು ದ್ರೋಣಪುತ್ರನ ರಥದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ
ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದನು.”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ಐಷೀಕಪರ್ವಣಿ
ದ್ರೋಣವಿಧಾರ್ಥಂ ಭೀಮಸೇನಗಮನೇ ಏಕಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ||
ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಐಷೀಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ
ದ್ರೋಣವಿಧಾರ್ಥಂ ಭೀಮಸೇನಗಮನ ಎನ್ನುವ ಹನ್ನೊಂದನೇ
ಅಧ್ಯಾಯವು.

೧೨

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ ಮೇಲೆ ಪ್ರತೀಕಾರವನ್ನೆಸಗಲು ಭೀಮಸೇನನು
ಹೊರಟುಹೋಗಲು ಕೃಷ್ಣನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು
ಬ್ರಹ್ಮಶಿರ ಅಸ್ತ್ರದ ಬದಲಿಗಾಗಿ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದನು
ಎಂಬ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನಿಂದ ಭೀಮಸೇನನನ್ನು
ಉಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದುದು (೧-೪೦).

10012001 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

10012001a ತಸ್ಮಿನ್ವಯಾತೇ ದುರ್ಧರ್ಷೇ ಯದೂನಾಮೃಷಭಸ್ತತಃ|

10012001c ಅಬ್ರವೀತ್ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷಃ ಕುಂತೀಪುತ್ರಂ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಂ||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ಆ ದುರ್ಧರ್ಷನು

ಹೊರಟುಹೋಗಲು ಯದುಗಳ ಋಷಭ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷನು

ಕುಂತೀಪುತ್ರ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು:

10012002a ಏಷ ಪಾಂಡವ ತೇ ಭ್ರಾತಾ ಪುತ್ರಶೋಕಮಪಾರಯನ್|

10012002c ಜಿಘಾಂಸುದ್ರೌಢಿಮಾಕ್ರಂದೇ ಯಾತಿ ಭಾರತ ಭಾರತಃ||

“ಭಾರತ! ನಿನ್ನ ಈ ಭ್ರಾತಾ ಪಾಂಡವ ಭಾರತನು ಪುತ್ರಶೋಕದ
ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ದ್ರೌಣಿಯನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ಬಯಸಿ
ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ!

10012003a ಭೀಮಃ ಪ್ರಿಯಸ್ತೇ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ಭ್ರಾತೃಭ್ಯೋ ಭರತರ್ಷಭ|

10012003c ತಂ ಕೃಚ್ಛೈ ಗತಮದ್ಯ ತ್ವಂ ಕಸ್ಮಾನ್ನಾಭ್ಯವಪದ್ಯಸೇ||

ಭರತರ್ಷಭ! ನಿನ್ನ ಎಲ್ಲ ಸಹೋದರರಲ್ಲಿ ಭೀಮನು ನಿನಗೆ ಅತ್ಯಂತ

ಪ್ರಿಯನಾದವನು. ಇಂದು ಅವನು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕಲಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ

ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ನೀನು ಏಕೆ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ?

10012004a ಯತ್ತದಾಚಷ್ಟು ಪುತ್ರಾಯ ದ್ರೋಣಃ ಪರಪುರಂಜಯಃ|

10012004c ಅಸ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮಶಿರೋ ನಾಮ ದಹೇದ್ಯತ್ಪೃಥಿವೀಮಪಿ||

ಪರಪುರಂಜಯ ದ್ರೋಣನು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ನೀಡಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮಶಿರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಅಸ್ತ್ರವು ಇಡೀ ಭೂಮಿಯನ್ನೇ ದಹಿಸಿಬಿಡಬಲ್ಲದು.

10012005a ತನ್ಮಹಾತ್ಮಾ ಮಹಾಭಾಗಃ ಕೇತುಃ ಸರ್ವಧನುಷ್ಮತಾಂ|

10012005c ಪ್ರತ್ಯಪಾದಯದಾಚಾರ್ಯಃ ಪ್ರೀಯಮಾಣೋ ಧನಂಜಯಂ||

ಸರ್ವಧನುಷ್ಮತರಲ್ಲಿ ಕೇತುಪ್ರಾಯನಾದ ಆ ಮಹಾಭಾಗ ಆಚಾರ್ಯನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಧನಂಜಯನಿಗೆ ಆ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾಲಿಸಿದ್ದನು.

10012006a ತತ್ಪುತ್ರೋಽಸ್ತ್ರೈವಮೇವೈನಮನ್ವಯಾಚದಮರ್ಷಣಃ|

10012006c ತತಃ ಪ್ರೋವಾಚ ಪುತ್ರಾಯ ನಾತಿಹೃಷ್ಟಮನಾ ಇವ||

ಅದನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದ ಅವನ ಪುತ್ರನು ಆ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ದ್ರೋಣನು ಅಸಂತೋಷನಾಗಿಯೇ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದನು.

10012007a ವಿದಿತಂ ಚಾಪಲಂ ಹ್ಯಾಸೀದಾತ್ಮಜಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ|

10012007c ಸರ್ವಧರ್ಮವಿದಾಚಾರ್ಯೋ ನಾನ್ವಿಷತ್ಸತತಂ ಸುತಂ||

ತನ್ನ ಮಗನು ಚಪಲನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದ ಆ ಮಹಾತ್ಮ ಸರ್ವಧರ್ಮವಿದು ಆಚಾರ್ಯನು ಮಗನಿಗೆ ಸತತವೂ ಈ ಅನುಶಾಸನವಿತ್ತಿದ್ದನು:

10012008a ಪರಮಾಪದ್ಗತೇನಾಪಿ ನ ಸ್ಮ ತಾತ ತ್ವಯಾ ರಣೇ|

10012008c ಇದಮಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಯೋಕ್ತವ್ಯಂ ಮಾನುಷೇಷು ವಿಶೇಷತಃ||

“ಮಗೂ! ರಣದಲ್ಲಿ ಪರಮ ಆಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗಲೂ ನೀನು ಈ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಕೂಡದು. ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಬಾರದು!”

10012009a ಇತ್ಯುಕ್ತವಾನ್ಗುರುಃ ಪುತ್ರಂ ದ್ರೋಣಃ ಪಶ್ಚಾದಧೋಕ್ತವಾನ್|

10012009c ನ ತ್ವಂ ಜಾತು ಸತಾಂ ಮಾರ್ಗೇ ಸ್ಥಾತೇತಿ ಪುರುಷರ್ಷಭ||

ಪುರುಷರ್ಷಭ! ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದ ಗುರುದ್ರೋಣನು ನಂತರ ಮಗನಿಗೆ “ನೀನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸತ್ತುರುಷರ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವವನಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ!” ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದನು.

10012010a ಸ ತದಾಜ್ಞಾಯ ದುಷ್ಟಾತ್ಮಾ ಪಿತುರ್ವ ಚನಮಪ್ರಿಯಂ|

10012010c ನಿರಾಶಃ ಸರ್ವಕಲ್ಯಾಣೈಃ ಶೋಚನ್ವರ್ಯ ಪತನ್ಮಹೀಂ||

ತಂದೆಯ ಆ ಅಪ್ರಿಯ ಮಾತನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ದುಷ್ಟಾತ್ಮ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಸರ್ವಕಲ್ಯಾಣಗಳಿಂದ ನಿರಾಶನಾಗಿ ಶೋಕಿಸುತ್ತಾ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಲೆಯತೊಡಗಿದನು.

10012011a ತತಸ್ತದಾ ಕುರುಶ್ರೇಷ್ಠ ವನಸ್ಥೇ ತ್ವಯಿ ಭಾರತ|

10012011c ಅವಸದ್ಧ್ವಾ ರಕಾಮೇತ್ಯ ವೃಷ್ಟಿಭಿಃ ಪರಮಾರ್ಚಿತಃ||

ಕುರುಶ್ರೇಷ್ಠ! ಭಾರತ! ನೀವು ವನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವನು ದ್ವಾರಕೆಗೂ ಬಂದಿದ್ದ ಮತ್ತು ವೃಷ್ಟಿಗಳು ಅವನನ್ನು ಪರಮ ಗೌರವದಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿದ್ದರು.

10012012a ಸ ಕದಾ ಚಿತ್ಸಮುದ್ರಾಂತೇ ವಸನ್ನಾ ರವತೀಮನು|

10012012c ಏಕ ಏಕಂ ಸಮಾಗಮ್ಯ ಮಾಮುವಾಚ ಹಸನ್ನಿವ||

ಒಮ್ಮೆ ಅವನು ದ್ವಾರವತಿಯ ಹತ್ತಿರ ಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿ

ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಸಂಧಿಸಿ

ನಗುತ್ತಾ ಇದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದನು:

10012013a ಯತ್ತದುಗ್ರಂ ತಪಃ ಕೃಷ್ಣ ಚರನ್ನತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಃ|

10012013c ಅಗಸ್ತ್ಯಾಧ್ಭಾರತಾಚಾರ್ಯಃ ಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತ ಮೇ ಪಿತಾ||

10012014a ಅಸ್ತ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮಶಿರೋ ನಾಮ ದೇವಗಂಧರ್ವಪೂಜಿತಂ|

10012014c ತದದ್ಯ ಮಯಿ ದಾಶಾರ್ಹ ಯಥಾ ಪಿತರಿ ಮೇ ತಥಾ||

“ಕೃಷ್ಣ ! ದಾಶಾರ್ಹ ! ಸತ್ಯಪರಾಕ್ರಮಿ ಮತ್ತು ಭಾರತರ ಆಚಾರ್ಯ
ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಉಗ್ರತಪಸ್ಸನ್ನು ಆಚರಿಸಿ ಅಗಸ್ತ್ಯನಿಂದ ದೇವಗಂಧರ್ವ
ಪೂಜಿತ ಬ್ರಹ್ಮಶಿರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದನು.
ತಂದೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಆ ಅಸ್ತ್ರವು ಇಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ.

10012015a ಅಸ್ಮ ತ್ತಸ್ತದುಪಾದಾಯ ದಿವ್ಯಮಸ್ತ್ರಂ ಯದೂತ್ತಮ|

10012015c ಮಮಾಪ್ಯಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಯಚ್ಚ ತ್ವಂ ಚಕ್ರಂ ರಿಪುಹರಂ ರಣೇ||

ಯದೂತ್ತಮ ! ನನ್ನಿಂದ ಈ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ನೀನು

ನನಗೆ ರಣದಲ್ಲಿ ರಿಪುಹರಣಮಾಡಬಲ್ಲ ಚಕ್ರವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸು !”

10012016a ಸ ರಾಜನ್ಪ್ರಿಯಮಾಣೇನ ಮಯಾಪ್ಯುಕ್ತಃ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ|

10012016c ಯಾಚಮಾನಃ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಮತ್ತೋಽಸ್ತ್ರಂ ಭರತರ್ಷಭ||

ರಾಜನ್! ಭರತರ್ಷಭ! ಹೀಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ನನ್ನ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದ
ಅವನಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ:

10012017a ದೇವದಾನವಗಂಧರ್ವಮನುಷ್ಯಪತಗೋರಗಾ|

10012017c ನ ಸಮಾ ಮಮ ವೀರ್ಯಸ್ಯ ಶತಾಂಶೇನಾಪಿ ಪಿಂಡಿತಾಃ||

“ದೇವ-ದಾನವ-ಗಂಧರ್ವ-ಮನುಷ್ಯ-ಪಕ್ಷಿ-ಉರಗಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ
ವೀರ್ಯದ ನೂರನೆಯ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಸಮನಾದವರು ಯಾರೂ
ಇಲ್ಲ.

10012018a ಇದಂ ಧನುರಿಯಂ ಶಕ್ತಿರಿದಂ ಚಕ್ರಮಿಯಂ ಗದಾ|

10012018c ಯದ್ಯದಿಚ್ಛಸಿ ಚೇದಸ್ತ್ರಂ ಮತ್ತಸ್ತತ್ತದ್ದದಾನಿ ತೇ||

ಇದು ನನ್ನ ಧನುಸ್ಸು. ಇದು ಶಕ್ತಿ. ಇದು ಚಕ್ರ. ಇದು ಗದೆ. ನೀನು
ನನ್ನಿಂದ ಯಾವ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುವೆಯೋ ಆ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು
ನಾನು ನಿನಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

10012019a ಯಚ್ಚಕ್ಷೋಷಿ ಸಮುದ್ಯಂತುಂ ಪ್ರಯೋಕ್ತುಮಪಿ ವಾ ರಣೇ|

10012019c ತದ್ಗುಹಾಣ ವಿನಾಸ್ತ್ರೇಣ ಯನ್ಮೇ ದಾತುಮಭೀಪ್ಸಸಿ||

ಯಾವುದನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಥವಾ ರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ನಿನಗೆ
ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದೋ ಅದನ್ನು ನೀನು, ನನಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು
ಬಯಸಿರುವ ಆ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕೊಡದೇ, ನನ್ನಿಂದ
ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.”

10012020a ಸ ಸುನಾಭಂ ಸಹಸ್ರಾರಂ ವಜ್ರನಾಭಮಯಸ್ತೃಯಂ|

10012020c ವವ್ರೇ ಚಕ್ರಂ ಮಹಾಬಾಹೋ ಸ್ವರ್ಧಮಾನೋ ಮಯಾ ಸಹ||

ಮಹಾಬಾಹೋ! ನನ್ನೊಡನೆ ಸ್ವರ್ಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವನು ಸುಂದರ
ನಾಭಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ, ವಜ್ರಮಯ ನಾಭಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ, ಸಹಸ್ರ
ಅರೆಗಳುಳ್ಳ ಚಕ್ರವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡನು.

10012021a ಗೃಹಾಣ ಚಕ್ರಮಿತ್ಯುಕ್ತೋ ಮಯಾ ತು ತದನಂತರಂ|

10012021c ಜಗ್ರಾಹೋಪೇತ್ಯ ಸಹಸಾ ಚಕ್ರಂ ಸವ್ಯೇನ ಪಾಣಿನಾ|

10012021e ನ ಚೈತದಶಕತ್ ಸ್ಥಾನಾತ್ಸಂಚಾಲಯಿತುಮಚ್ಯುತ||

ಚಕ್ರವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೋ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ ನಂತರ ಬೇಗನೇ
ಹಾರಿಬಂದು ಅವನು ಎಡಗೈಯಿಂದ ಚಕ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡನು.
ಅಚ್ಯುತ! ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಅದನ್ನು ಎತ್ತುವುದಿರಲಿ ಅದಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಿಂದ
ಅಲುಗಿಸಲು ಕೂಡ ಅವನಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ!

10012022a ಅಥ ತದ್ಧಕ್ಷಿಣೇನಾಪಿ ಗ್ರಹೀತುಮುಪಚಕ್ರಮೇ|

10012022c ಸರ್ವಯತ್ನೇನ ತೇನಾಪಿ ಗೃಹ್ಣನ್ನೇತದಕಲ್ಪಯತ್||

ಆಗ ಅವನು ಬಲಗೈಯನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಚಾಚಿ ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ
ಚಕ್ರವನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೂ
ಅವನಿಗೆ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದೆತ್ತಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

10012023a ತತಃ ಸರ್ವಬಲೇನಾಪಿ ಯಚ್ಚೈತನ್ನ ಶಶಾಕ ಸಃ|

10012023c ಉದ್ಧರ್ತುಂ ವಾ ಚಾಲಯಿತುಂ ದ್ರೋಣಿಃ ಪರಮದುರ್ಮನಾಃ|

10012023e ಕೃತ್ವಾ ಯತ್ನಂ ಪರಂ ಶ್ರಾಂತಃ ಸ ನ್ಯವರ್ತತ ಭಾರತ||

ಭಾರತ ! ಹೀಗೆ ಸರ್ವಬಲವನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿಯೂ ಅದನ್ನು
ಅಲುಗಾಡಿಸಲು ಅಥವಾ ಎತ್ತಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಾಗ ಪರಮ
ದುರ್ಮನನಾದ ದ್ರೋಣಿಯು ಪರಮ ಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ
ಆಯಾಸಗೊಂಡು ಹಿಂದೆ ಸರಿದನು.

10012024a ನಿವೃತ್ತಮಥ ತಂ ತಸ್ಮಾದಭಿಪ್ರಾಯಾದ್ವಿಚೇತಸಂ|

10012024c ಅಹಮಾಮಂತ್ರೈ ಸುಸ್ಥಿಗ್ಧಮಶ್ವತ್ಥಾಮಾನಮಬ್ರುವಂ||

ಹಿಂದೆಸರಿದ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾಗಿ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ
ಉದ್ವಿಗ್ನ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನಿಗೆ ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೆನು:

10012025a ಯಃ ಸ ದೇವಮನುಷ್ಯೇಷು ಪ್ರಮಾಣಂ ಪರಮಂ ಗತಃ|

10012025c ಗಾಂಡೀವಧನ್ವಾ ಶ್ವೇತಾಶ್ವಃ ಕಪಿಪ್ರವರಕೇತನಃ||

10012026a ಯಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ದೇವದೇವೇಶಂ ಶಿತಿಕಂಠಮುಮಾಪತಿಂ|

10012026c ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧೇ ಪರಾಜಿಷ್ಣುಸ್ತೋಷಯಾಮಾಸ ಶಂಕರಂ||

10012027a ಯಸ್ಮಾತ್ಪ್ರಿಯತರೋ ನಾಸ್ತಿ ಮಮಾನ್ಯಃ ಪುರುಷೋ ಭುವಿ|

10012027c ನಾದೇಯಂ ಯಸ್ಯ ಮೇ ಕಿಂ ಚಿದಪಿ ದಾರಾಃ ಸುತಾಸ್ತಥಾ||

“ದೇವ-ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕನೆಂದು

ಖ್ಯಾತಿಗೊಂಡಿರುವ, ಗಾಂಡೀವಧನ್ವಿ, ಶ್ವೇತಾಶ್ವ, ಕಪಿಪ್ರವರನನನ್ನು

ಧ್ವಜದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ, ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದೇವದೇವೇಶ ಶಿತಿಕಂಠ

ಉಮಾಪತಿ ಶಂಕರನನ್ನು ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪರಾಜಯಗೊಳಿಸಲು

ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿದ ಅರ್ಜುನನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಿಯ ಪುರುಷನು
ಈ ಭುವಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಪತ್ನಿಯರು ಮತ್ತು
ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿಕೂಡ ಅವನಿಗೆ ನಾನು ಕೊಡಲಾರದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.

10012028a ತೇನಾಪಿ ಸುಹೃದಾ ಬ್ರಹ್ಮನ್ವಾರ್ಥೇನಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ|

10012028c ನೋಕ್ತಪುರ್ವಮಿದಂ ವಾಕ್ಯಂ ಯತ್ತ್ವಂ ಮಾಮಭಿಭಾಷಸೇ||

ಬ್ರಾಹ್ಮಣ! ನನಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಸುಹೃದನಾದ ಅಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಿ ಪಾರ್ಥನೂ
ಕೂಡ ನೀನು ನನ್ನೊಡನೆ ಕೇಳಿದಂತೆ ಇದೂವರೆಗೂ ಕೇಳಿಲ್ಲ.

10012029a ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಂ ಮಹದ್ಭೋರಂ ಚೀರ್ತ್ವಾ ದ್ವಾದಶವಾರ್ಷಿಕಂ|

10012029c ಹಿಮವತ್ಪಾರ್ಶ್ವಮಭ್ಯೇತ್ಯ ಯೋ ಮಯಾ ತಪಸಾರ್ಚಿತಃ||

10012030a ಸಮಾನವ್ರತಚಾರಿಣ್ಯಾಂ ರುಕ್ಮಿಣ್ಯಾಂ ಯೋಽನ್ವಜಾಯತ|

10012030c ಸನತ್ಕುಮಾರಸ್ತೇಜಸ್ವೀ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನೋ ನಾಮ ಮೇ ಸುತಃ||

ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳು ಹಿಮವತ್ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯದಿಂದ
ಘೋರ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡಿದ ನನ್ನಿಂದ ಸಮಾನವ್ರತಚಾರಿಣಿ
ರುಕ್ಮಿಣಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಸನತ್ಕುಮಾರನ ತೇಜಸ್ಸುಳ್ಳ ಪ್ರದ್ಯುಮ್ನನೆಂಬ
ನನ್ನ ಮಗನಿದ್ದಾನೆ.

10012031a ತೇನಾಪ್ಯೇತನ್ಮಹದ್ಧಿವ್ಯಂ ಚಕ್ರಮಪ್ರತಿಮಂ ಮಮ|

10012031c ನ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಮಭೂನ್ಮೂಢ ಯದಿದಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಂ ತ್ವಯಾ||

ಮೂಢ! ಆ ನನ್ನ ಮಗನೂ ಕೂಡ ಇಂದು ನೀನು ನನ್ನಿಂದ ಕೇಳಿದ ಈ
ದಿವ್ಯವಾದ ಅಪ್ರತಿಮ ಚಕ್ರವನ್ನು ಇದೂವರೆಗೆ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ!

10012032a ರಾಮೇಣಾತಿಬಲೇನೈತನ್ನೋಕ್ತಪೂರ್ವಂ ಕದಾ ಚನ|

10012032c ನ ಗದೇನ ನ ಸಾಂಬೇನ ಯದಿದಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಂ ತ್ವಯಾ||

ನೀನು ಕೇಳಿದ ಇದನ್ನು ಎಂದೂ ಅತಿಬಲನಾದ ರಾಮನೂ, ಗದನೂ,
ಸಾಂಬನೂ ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ!

10012033a ದ್ವಾರಕಾವಾಸಿಭಿಶ್ಚಾನ್ವೈರ್ವೃಷ್ಟ್ಯಂಧಕಮಹಾರಥೈಃ|

10012033c ನೋಕ್ತಪೂರ್ವಮಿದಂ ಜಾತು ಯದಿದಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಂ ತ್ವಯಾ||

ನೀನು ಕೇಳುವ ಇದನ್ನು ದ್ವಾರಕಾವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವೃಷ್ಟಿ-ಅಂಧಕ
ಮಹಾರಥರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಮೊದಲು ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲ!

10012034a ಭಾರತಾಚಾರ್ಯಪುತ್ರಃ ಸನ್ಮಾನಿತಃ ಸರ್ವಯಾದವೈಃ|

10012034c ಚಕ್ರೇಣ ರಥಿನಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಿಂ ನು ತಾತ ಯುಯುತ್ಸಸೇ||

ಅಯ್ಯಾ! ಭಾರತಾಚಾರ್ಯಪುತ್ರ! ಸರ್ವಯಾದವರಿಂದ
ಸನ್ಮಾನಿತನಾಗಿರುವ ರಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನೀನು ಯಾರೊಡನೆ
ಯುದ್ಧಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತಿರುವೆ?”

10012035a ಏವಮುಕ್ತೋ ಮಯಾ ದ್ರೋಣಿರ್ಮಾಮಿದಂ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ|

10012035c ಪ್ರಯುಜ್ಯ ಭವತೇ ಪೂಜಾಂ ಯೋತ್ಸ್ಯೇ ಕೃಷ್ಣ ತ್ವಯೇತ್ಯುತ||

ನಾನು ಇದನ್ನು ಕೇಳಲು ದ್ರೋಣಿಯು ನನಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದನು: “ಕೃಷ್ಣ!
ನಿನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ನಿನ್ನೊಡನೆಯೇ ಯುದ್ಧಮಾಡಲು ಬಯಸಿದ್ದೆ.

10012036a ತತಸ್ತೇ ಪ್ರಾರ್ಥಿತಂ ಚಕ್ರಂ ದೇವದಾನವಪೂಜಿತಂ|

10012036c ಅಜೇಯಃ ಸ್ಯಾಮಿತಿ ವಿಭೋ ಸತ್ಯಮೇತದ್ಭ್ರವೀಮಿ ತೇ||

ಅಜೇಯನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೇ ನಾನು ನಿನ್ನ ದೇವದಾನವಪೂಜಿತ
ಚಕ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿದೆನು. ವಿಭೋ! ನಾನು ನಿನಗೆ ಸತ್ಯವನ್ನೇ
ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

10012037a ತ್ವತ್ತೋಽಹಂ ದುರ್ಲಭಂ ಕಾಮಮನವಾಪ್ತ್ಯೈವ ಕೇಶವ|

10012037c ಪ್ರತಿಯಾಸ್ಯಾಮಿ ಗೋವಿಂದ ಶಿವೇನಾಭಿವದಸ್ವ ಮಾಂ||

ಕೇಶವ! ನಿನ್ನಿಂದ ನಾನು ಈ ದುರ್ಲಭ ಕಾಮನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯದೇ
ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತೇನೆ. ಗೋವಿಂದ! ನನ್ನನ್ನು ಮಂಗಳಕರ ಮಾತಿನಿಂದ
ಬೀಳ್ಕೊಡು!

10012038a ಏತತ್ಸುನಾಭಂ ವೃಷ್ಟೀನಾಮೃಷಭೇಣ ತ್ವಯಾ ಧೃತಂ|

10012038c ಚಕ್ರಮಪ್ರತಿಚಕ್ರೇಣ ಭುವಿ ನಾನ್ಯೋಽಭಿಪದ್ಯತೇ||

ಸುಂದರ ನಾಭಿಯುಳ್ಳ ಇದನ್ನು ವೃಷ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಋಷಭನಾದ ನೀನೇ
ಧರಿಸಬೇಕು. ಈ ಅಪ್ರತಿಮ ಚಕ್ರವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಲು ಭುವಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ
ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಾರದು!"

10012039a ಏತಾವದುಕ್ತ್ವಾ ದ್ರೋಣಿರ್ಮಾಂ ಯುಗ್ಮಮಶ್ವಾನ್ಧನಾನಿ ಚ|

10012039c ಆದಾಯೋಪಯಯೌ ಬಾಲೋ ರತ್ನಾನಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ||

ನನಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಬಾಲಕ ದ್ರೋಣಿಯು ಎರಡು ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ,
ಧನವನ್ನೂ, ವಿವಿಧರತ್ನಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋದನು.

10012040a ಸ ಸಂರಂಭೀದುರಾತ್ಮಾ ಚ ಚಪಲಃ ಕ್ರೂರ ಏವ ಚ|

10012040c ವೇದ ಚಾಸ್ತ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಶಿರಸ್ತಸ್ಮಾದ್ರಕ್ಷೋ ವೃಕೋದರಃ||

ಅವನು ಮಹಾಕೋಪಿಷ್ಠ. ದುರಾತ್ಮಿ. ಚಪಲ ಮತ್ತು ಕ್ರೂರಿ ಕೂಡ.
ಬ್ರಹ್ಮ ಶಿರಾಸ್ತವನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವ ಅವನಿಂದ ವೃಕೋದರನನ್ನು
ರಕ್ಷಿಸು!”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ಐಷೀಕಪರ್ವಣಿ

ಯುಧಿಷ್ಠಿರಕೃಷ್ಣಸಂವಾದೇ ದ್ವಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಐಷೀಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ
ಯುಧಿಷ್ಠಿರಕೃಷ್ಣಸಂವಾದ ಎನ್ನುವ ಹನ್ನೆರಡನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೧೩

ಭೀಮಸೇನ ಮತ್ತು ಅವನನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಹೋದ ಕೃಷ್ಣ-ಅರ್ಜುನ-
ಯುಧಿಷ್ಠಿರರು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದುದು (೧-೧೨).
ಆಯುಧಧಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ವ್ಯಾಸನೊಂದಿಗಿದ್ದ
ಋಷಿಗಳ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಜೊಂಡುಹುಲ್ಲಿಗೆ
ಬ್ರಹ್ಮ ಶಿರಾಸ್ತವನ್ನು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ “ಅಪಾಂಡವಾಯ” ಎಂದು ಹೇಳಿ
ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದುದು (೧೩-೨೦).

10013001 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

10013001a ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ಯುಧಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸರ್ವ ಯಾದವನಂದನಃ|

10013001c ಸರ್ವಾ ಯುಧವರೋಪೇತಮಾರುರೋಹ ಮಹಾರಥಂ|

10013001e ಯುಕ್ತಂ ಪರಮಕಾಂಬೋಜೈಸ್ತುರಗೈರ್ಹೇಮಮಾಲಿಭಿಃ||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಯೋಧರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸರ್ವ ಯಾದವ ನಂದನನು ಹೇಮಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಗೊಂಡಿದ್ದ ಪರಮ ಕಾಂಬೋಜದ ತುರಗಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದ, ಸರ್ವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಯುಧಗಳಿಂದ ಭರಿತವಾಗಿದ್ದ ಮಹಾರಥವನ್ನೇರಿದನು.

10013002a ಆದಿತ್ಯೋದಯವರ್ಣಸ್ಯ ಧುರಂ ರಥವರಸ್ಯ ತು|

10013002c ದಕ್ಷಿಣಾಮವಹತ್ಸ್ರೈನ್ಯಃ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸವ್ಯತೋಽವಹತ್|

10013002e ಪಾರ್ಷ್ಣಿವಾಹೌ ತು ತಸ್ಯಾಸ್ತಾಂ ಮೇಘಪುಷ್ಪಬಲಾಹಕೌ||

ಉದಯಿಸುವ ಸೂರ್ಯನ ಎಣೆಗೆಂಪಿನ ಬಣ್ಣದ ಆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ರಥದ ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಎಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಸುಗ್ರೀವವನ್ನೂ ಕಟ್ಟಲಾಗಿತ್ತು. ಅವುಗಳ ಹಿಂದೆ ಮೇಘಪುಷ್ಪ ಮತ್ತು ಬಲಾಹಕಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿತ್ತು.

10013003a ವಿಶ್ವಕರ್ಮಕೃತಾ ದಿವ್ಯಾ ನಾನಾರತ್ನವಿಭೂಷಿತಾ|

10013003c ಉಚ್ಚೈತೇವ ರಥೇ ಮಾಯಾ ಧ್ವಜಯಷ್ಟಿರದೃಶ್ಯತ||

ಆ ರಥದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ನಾನಾರತ್ನವಿಭೂಷಿತ ದಿವ್ಯ ಮಾಯಾ ಧ್ವಜವು ಮೇಲೆದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

10013004a ವೈನತೇಯಃ ಸ್ಥಿತಸ್ತಸ್ಯಾಂ ಪ್ರಭಾಮಂಡಲರಶ್ಮಿವಾನ್|

10013004c ತಸ್ಯ ಸತ್ಯವತಃ ಕೇತುರ್ಭುಜಗಾರಿರದೃಶ್ಯತ||

ಆ ಧ್ವಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾಮಂಡಲರಶ್ಮಿವಂತ, ಸರ್ಪಗಳ ಶತ್ರು ಸತ್ಯವತ
ವೈನತೇಯನು ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

10013005a ಅನ್ವಾರೋಹದ್ಧೃಷೀಕೇಶಃ ಕೇತುಃ ಸರ್ವಧನುಷ್ಮತಾಂ|

10013005c ಅರ್ಜುನಃ ಸತ್ಯಕರ್ಮ ಚ ಕುರುರಾಜೋ ಯುಧಿಷ್ಠಿರಃ||

ಸರ್ವಧನುಷ್ಮತರ ಕೇತುಪ್ರಾಯನಾದ ಹೃಷೀಕೇಶ, ಸತ್ಯಕರ್ಮ
ಅರ್ಜುನ ಮತ್ತು ಕುರುರಾಜ ಯುಧಿಷ್ಠಿರರು ಆ ರಥವನ್ನೇರಿದರು.

10013006a ಅಶೋಭೇತಾಂ ಮಹಾತ್ಮಾನೌ ದಾಶಾರ್ಹಮಭಿತಃ ಸ್ಥಿತೌ|

10013006c ರಥಸ್ಥಂ ಶಾಂಭ್ರಧನ್ವಾನಮಶ್ವಿನಾವಿವ ವಾಸವಂ||

ರಥಸ್ಥನಾಗಿದ್ದ ಶಾಂಭ್ರಧನ್ವಿ ದಾಶಾರ್ಹನ ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ
ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆ ಇಬ್ಬರು ಮಹಾತ್ಮರು ವಾಸವನ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಅಶ್ವಿನೀ
ಕುಮಾರರಂತೆ ತೋರಿದರು.

10013007a ತಾವೃಪಾರೋಪ್ಯ ದಾಶಾರ್ಹಃ ಸ್ಯಂದನಂ ಲೋಕಪೂಜಿತಂ|

10013007c ಪ್ರತೋದೇನ ಜವೋಪೇತಾನ್ವರಮಾಶ್ವಾನಚೋದಯತ್||

ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕುಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ದಾಶಾರ್ಹನು ಆ ಲೋಕಪೂಜಿತ
ರಥಕ್ಕೆ ಹೂಡಿದ್ದ ವೇಗಶಾಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ತಿವಿದು
ಪ್ರಚೋದಿಸಿದನು.

10013008a ತೇ ಹಯಾಃ ಸಹಸೋತ್ಪೇತುರ್ಗೃಹೀತ್ವಾ ಸ್ಯಂದನೋತ್ತಮಂ|

10013008c ಆಸ್ಥಿತಂ ಪಾಂಡವೇಯಾಭ್ಯಾಂ ಯದೂನಾಮೃಷಭೇಣ ಚ||

ಪಾಂಡವರಿಬ್ಬರು ಮತ್ತು ಯದುಗಳ ಋಷಭನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಆ ಉತ್ತಮ
ಸ್ಯಂದನವನ್ನು ಕುದುರೆಗಳು ಎಳೆಯುತ್ತಾ ಹಾರಿ-ಕುಪ್ಪಳಿಸಿ
ಓಡತೊಡಗಿದವು.

10013009a ವಹತಾಂ ಶಾಂಜ್ರಧನ್ವಾನಮಶ್ವಾನಾಂ ಶೀಘ್ರಗಾಮಿನಾಂ|

10013009c ಪ್ರಾದುರಾಸೀನ್ಮಹಾನ್ಶಬ್ದಃ ಪಕ್ಷಿಣಾಂ ಪತತಾಮಿವ||

ಶಾಂಜ್ರಧನ್ವಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಶೀಘ್ರಗಾಮೀ
ಕುದುರೆಗಳ ಮಿರಪುಟಗಳಿಂದ ಪರ್ವತಗಳು ಬೀಳುತ್ತಿರುವವೋ
ಎನ್ನುವಂತೆ ಮಹಾಶಬ್ದವುಂಟಾಯಿತು.

10013010a ತೇ ಸಮಾರ್ಚನ್ನರವ್ಯಾಘ್ರಾಃ ಕ್ಷಣೇನ ಭರತರ್ಷಭ|

10013010c ಭೀಮಸೇನಂ ಮಹೇಷ್ಟಾಸಂ ಸಮನುದ್ರುತ್ಯ ವೇಗಿತಾಃ||

ಭರತರ್ಷಭ! ಆ ನರವ್ಯಾಘ್ರರು ವೇಗದಿಂದ ಹೋಗಿ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ
ಮಹೇಷ್ಟಾಸ ಭೀಮಸೇನನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದರು.

10013011a ಕ್ರೋಧದೀಪ್ತಂ ತು ಕೌಂತೇಯಂ ದ್ವಿಷದರ್ಥೇ ಸಮುದ್ಯುತಂ|

10013011c ನಾಶಕ್ಕುವನ್ವಾರಯಿತುಂ ಸಮೇತ್ಯಾಪಿ ಮಹಾರಥಾಃ||

ಕೋಪದಿಂದ ಉರಿಯುತ್ತಾ ಶತ್ರುವಿಗಾಗಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿದ್ದ
ಕೌಂತೇಯನನ್ನು ತಡೆಯಲು ಆ ಮಹಾರಥರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

10013012a ಸ ತೇಷಾಂ ಪ್ರೇಕ್ಷತಾಮೇವ ಶ್ರೀಮತಾಂ ದೃಢಧನ್ವಿನಾಂ|

10013012c ಯಯೌ ಭಾಗಿರಥೀಕಚ್ಚಂ ಹರಿಭಿರ್ಭೃಶವೇಗಿತೈಃ|

10013012e ಯತ್ರ ಸ್ಮ ಶ್ರೂಯತೇ ದ್ರೋಣಿಃ ಪುತ್ರಹಂತಾ ಮಹಾತ್ಮನಾಂ||

ಶ್ರೀಮಂತ ದೃಢಧನ್ವಿ ಕೃಷ್ಣ-ಅರ್ಜುನ-ಯುಧಿಷ್ಠಿರರು
ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಭೀಮಸೇನನು ಅತ್ಯಂತವೇಗವಾಗಿ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು
ಓಡಿಸುತ್ತಾ ಮಹಾತ್ಮರ ಪುತ್ರಹಂತಕ ದ್ರೋಣಿಯು ಎಲ್ಲಿ ಇರುವನೆಂದು
ಕೇಳಿದ್ದನೋ ಆ ಭಾಗೀರಥೀತೀರವನ್ನು ತಲುಪಿದನು.

10013013a ಸ ದದರ್ಶ ಮಹಾತ್ಮಾನಮುದಕಾಂತೇ ಯಶಸ್ವಿನಂ|

10013013c ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನಂ ವ್ಯಾಸಮಾಸೀನಮೃಷಿಭಿಃ ಸಹ||

ಅಲ್ಲಿ ನದೀತೀರದಲ್ಲಿ ಋಷಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಯಶಸ್ವಿ, ಮಹಾತ್ಮ,
ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನ ವ್ಯಾಸನನ್ನು ಕಂಡನು.

10013014a ತಂ ಚೈವ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಾಣಂ ಘೃತಾಕ್ತಂ ಕುಶಚೀರಿಣಂ|

10013014c ರಜಸಾ ಧ್ವಸ್ತಕೇಶಾಂತಂ ದದರ್ಶ ದ್ರೋಣಿಮಂತಿಕೇ||

ಅಲ್ಲೇ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಬಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ, ಕುಶಚೀರಣವನ್ನು
ಧರಿಸಿದ್ದ, ಧೂಳಿನಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ, ಕೆದರಿದ ಕೂದಲಿದ್ದ
ಕ್ರೂರಕರ್ಮಿ ದ್ರೋಣಿಯನ್ನು ನೋಡಿದನು.

10013015a ತಮಭ್ಯಧಾವತ್ಕಾಂತೇಯಃ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಸಶರಂ ಧನುಃ|

10013015c ಭೀಮಸೇನೋ ಮಹಾಬಾಹುಸ್ತಿಷ್ಠ ತಿಷ್ಠೇತಿ ಚಾಬ್ರವೀತ್||

ಶರವನ್ನು ಹೂಡಿದ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮಹಾಬಾಹು ಕೌಂತೇಯ
ಭೀಮಸೇನನು ಅವನನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲೆಂದು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದನು.

10013016a ಸ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಭೀಮಧನ್ವಾನಂ ಪ್ರಗೃಹೀತಶರಾಸನಂ|

10013016c ಭ್ರಾತೌ ಪೃಷ್ಠತಶ್ಚಾಸ್ಯ ಜನಾರ್ದನರಥೇ ಸ್ಥಿತೌ|

10013016e ವ್ಯಥಿತಾತ್ಮಾ ಭವದ್ಧೌಣಿಃ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಚೇದಮಮನ್ಯತ||

ಬಾಣವನ್ನು ಹೂಡಿ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಭೀಮನನ್ನು ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ
ರಥದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಸಹೋದರರೀವರು ಮತ್ತು ಜನಾರ್ದನರನ್ನು ನೋಡಿ
ದ್ರೋಣಿಯು ವ್ಯಥಿತಾತ್ಮನಾಗಿ ಕಾಲವು ಸನ್ನಿಹಿತಯಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಿದನು.

10013017a ಸ ತದ್ಧಿವ್ಯಮದೀನಾತ್ಮಾ ಪರಮಾಸ್ತ್ರಮಚಿಂತಯತ್|

10013017c ಜಗ್ರಾಹ ಚ ಸ ಚೈಷೀಕಾಂ ದ್ರೋಣಿಃ ಸವ್ಯೇನ ಪಾಣಿನಾ|

10013017e ಸ ತಾಮಾಪದಮಾಸಾದ್ಯ ದಿವ್ಯಮಸ್ತ್ರಮುದೀರಯತ್||

ಆ ಅದೀನಾತ್ಮ ದ್ರೋಣಿಯು ದಿವ್ಯ ಪರಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ,
ಎಡಗೈಯಿಂದ ಜೊಂಡುಹುಲ್ಲನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅದರ ಮೇಲೆ
ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮಂತ್ರಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು.

10013018a ಅಮೃಷ್ಯಮಾಣಸ್ತಾನ್ ಶೂರಾನ್ದಿವ್ಯಾಯುಧಧರಾನ್ ಸ್ಥಿತಾನ್|

10013018c ಅಪಾಂಡವಾಯೇತಿ ರುಷಾ ವ್ಯಸೃಜದ್ಧಾರುಣಂ ವಚಃ||

ದಿವ್ಯಾಯುಧಧಾರಿಗಳಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಆ ಶೂರರನ್ನು
ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೇ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ರೋಷದಿಂದ
“ಅಪಾಂಡವಾಯ !” ಎಂಬ ದಾರುಣ ವಚನವನ್ನು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು
ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು.

10013019a ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ರಾಜಶಾರ್ದೂಲ ದ್ರೋಣಪುತ್ರಃ ಪ್ರತಾಪವಾನ್|

10013019c ಸರ್ವ ಲೋಕಪ್ರಮೋಹಾರ್ಥಂ ತದಸ್ತ್ರಂ ಪ್ರಮುಮೋಚ ಹ||

ರಾಜಶಾರ್ದೂಲ ! ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಪ್ರತಾಪವಾನ್ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನು
ಸರ್ವ ಲೋಕವನ್ನು ಪ್ರಮೋಹಗೊಳಿಸಲು ಆ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು
ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು.

10013020a ತತಸ್ತಸ್ಯಾಮಿಷೀಕಾಯಾಂ ಪಾವಕಃ ಸಮಜಾಯತ|

10013020c ಪ್ರಧಕ್ಷ್ಯನ್ನಿವ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ರೀನ್ಕಾಲಾಂತಕಯಮೋಪಮಃ||

ಆಗ ಆ ಜೊಂಡುಹುಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಯು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು.
ಕಾಲಾಂತಕಯಮನಿಗೆ ಸಮಾನ ಆ ಅಗ್ನಿಯು ಮೂರು ಲೋಕಗಳನ್ನೂ
ದಹಿಸಿಬಿಡುವುದೋ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ಐಷೀಕಪರ್ವಣಿ
ಬ್ರಹ್ಮಶಿರೋಸ್ತ್ರತ್ಯಾಗೇ ತ್ರಯೋದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಐಷೀಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ
ಬ್ರಹ್ಮಶಿರೋಸ್ತ್ರತ್ಯಾಗ ಎನ್ನುವ ಹದಿಮೂರನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೧೪

ಕೃಷ್ಣನ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಅರ್ಜುನನು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು
ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದುದು (೧-೧೦). ನಾರದ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಸರು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ
ಮತ್ತು ಅರ್ಜುನರು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಅಸ್ತ್ರಗಳ ಮಧ್ಯೆ
ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದುದು (೧೧-೧೬).

10014001 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

10014001a ಇಂಗಿತೇನೈವ ದಾಶಾರ್ಹಸ್ತಮಭಿಪ್ರಾಯಮಾದಿತಃ|

10014001c ದ್ರೋಣೇರ್ಬುದ್ಧ್ವಾ ಮಹಾಬಾಹುರರ್ಜುನಂ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ಇಂಗಿತದಿಂದಲೇ ದ್ರೋಣಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಮಹಾಬಾಹು ದಾಶಾರ್ಹನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು:

10014002a ಅರ್ಜುನಾರ್ಜುನ ಯದ್ಧಿವ್ಯಮಸ್ತ್ರಂ ತೇ ಹೃದಿ ವರ್ತತೇ|

10014002c ದ್ರೋಣೋಪದಿಷ್ಟಂ ತಸ್ಯಾಯಂ ಕಾಲಃ ಸಂಪ್ರತಿ ಪಾಂಡವ||

“ಅರ್ಜುನ! ಅರ್ಜುನ! ಪಾಂಡವ! ದ್ರೋಣನಿಂದ ಉಪದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರದ ಸಮಯವು ಬಂದೊದಗಿದೆ!

10014003a ಭ್ರಾತೃಣಾಮಾತ್ಮನಶ್ಚೈವ ಪರಿತ್ರಾಣಾಯ ಭಾರತ|

10014003c ವಿಸೃಜ್ಯೈತತ್ತ್ವಮಪ್ಯಜಾವಸ್ತ್ರಮಸ್ತ್ರನಿವಾರಣಂ||

ಭಾರತ! ಸಹೋದರರನ್ನು ಮತ್ತು ನಿನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಈ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸು!”

10014004a ಕೇಶವೇನೈವಮುಕ್ತಸ್ತು ಪಾಂಡವಃ ಪರವೀರಹಾ|

10014004c ಅವಾತರದ್ರಧಾತ್ಪೂರ್ಣಂ ಪ್ರಗೃಹ್ಯ ಸಶರಂ ಧನುಃ||

ಕೇಶವನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಲು ತಕ್ಷಣವೇ ಪರವೀರಹ ಪಾಂಡವನು ಶರದೊಂದಿಗೆ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಹಿಡಿದು ರಥದಿಂದಿಳಿದನು.

10014005a ಪೂರ್ವ ಮಾಚಾರ್ಯ ಪುತ್ರಾಯ ತತೋಽನಂತರಮಾತ್ಮನೇ|

10014005c ಭ್ರಾತೃಭ್ಯಶ್ಚೈವ ಸರ್ವೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಸ್ತೀತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಪರಂತಪಃ||

10014006a ದೇವತಾಭ್ಯೋ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಗುರುಭ್ಯಶ್ಚೈವ ಸರ್ವಶಃ|

10014006c ಉತ್ಸರ್ಜ್ಯ ಶಿವಂ ಧ್ಯಾಯನ್ನಸ್ತ್ರಮಸ್ತ್ರೇಣ ಶಾಮ್ಯತಾಂ||

ಮೊದಲು ಆಚಾರ್ಯ ಪುತ್ರನಿಗೆ ತದನಂತರ ತನಗೆ, ಸಹೋದರರಿಬ್ಬರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ವರಿಗೂ ಸ್ವಸ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಪರಂತಪನು ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಗುರುಗಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಶಿವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಿ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಶಾಮ್ಯಗೊಳಿಸುವ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು.

10014007a ತತಸ್ತದಸ್ತ್ರಂ ಸಹಸಾ ಸೃಷ್ಟಂ ಗಾಂಡೀವಧನ್ವನಾ|

10014007c ಪ್ರಜಜ್ವಾಲ ಮಹಾರ್ಚಿಷ್ಮದ್ಯುಗಾಂತಾನಲಸಂನಿಭಂ||

ಗಾಂಡೀವಧನ್ವಿಯು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಆ ಅಸ್ತ್ರವು ಕೂಡಲೇ ಯುಗಾಂತದ ಅಗ್ನಿಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಜ್ವಾಲೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿತು.

10014008a ತಥೈವ ದ್ರೋಣಪುತ್ರಸ್ಯ ತದಸ್ತ್ರಂ ತಿಗ್ಮತೇಜಸಃ|

10014008c ಪ್ರಜಜ್ವಾಲ ಮಹಾಜ್ವಾಲಂ ತೇಜೋಮಂಡಲಸಂವೃತಂ||

ಹಾಗೆಯೇ ತಿಗ್ಮತೇಜಸ್ಸಿದ್ದ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನ ಅಸ್ತ್ರವೂ ತೇಜೋಮಂಡಲದೊಡನೆ ಮಹಾಜ್ವಾಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿತು.

10014009a ನಿರ್ಘಾತಾ ಬಹವಶ್ಚಾ ಸನ್ನೇತುರುಲ್ಕಾಃ ಸಹಸ್ರಶಃ|

10014009c ಮಹದ್ಭಯಂ ಚ ಭೂತಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸಮಜಾಯತ||

ಅನೇಕ ನಿರ್ಘಾತಗಳಾದವು. ಸಹಸ್ರಾರು ಉಲೈಗಳು ಬಿದ್ದವು.

ಸರ್ವ ಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾಭಯವು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು.

10014010a ಸಶಬ್ದಮಭವದ್ವೋಮ ಜ್ವಾಲಾಮಾಲಾಕುಲಂ ಭೃಶಂ|

10014010c ಚಚಾಲ ಚ ಮಹೀ ಕೃತ್ಸು ಸರ್ವತವನದ್ರುಮಾ||

ಭಯಂಕರ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗಿದ್ದ ಆಕಾಶವು ಜ್ವಾಲೆಗಳ ಪಂಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾಯಿತು. ಪರ್ವತ-ವನ-ವೃಕ್ಷಗಳೊಂದಿಗೆ ಇಡೀ ಭೂಮಿಯು ನಡುಗಿತು.

10014011a ತೇ ಅಸ್ರೇ ತೇಜಸಾ ಲೋಕಾಂಸ್ತಾಪಯಂತೀ ವ್ಯವಸ್ಥಿತೇ|

10014011c ಮಹರ್ಷೀ ಸಹಿತೌ ತತ್ರ ದರ್ಶಯಾಮಾಸತುಸ್ತದಾ||

ಆ ಅಸ್ತ್ರಗಳ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಲೋಕಗಳು ಸುಡುತ್ತಿರಲು ಇಬ್ಬರು ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು.

10014012a ನಾರದಃ ಸ ಚ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಭರತಾನಾಂ ಪಿತಾಮಹಃ|

10014012c ಉಭೌ ಶಮಯಿತುಂ ವೀರೌ ಭಾರದ್ವಾಜಧನಂಜಯೌ||

ನಾರದ ಮತ್ತು ಭರತರ ಪಿತಾಮಹ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ವ್ಯಾಸ ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಭಾರದ್ವಾಜ ಮತ್ತು ಧನಂಜಯರನ್ನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸಲು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು.

10014013a ತೌ ಮುನೀ ಸರ್ವ ಧರ್ಮಜ್ಞೌ ಸರ್ವ ಭೂತಹಿತೈಷಿಣೌ|

10014013c ದೀಪ್ತಯೋರಸ್ತ್ರಯೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಸ್ಥಿತೌ ಪರಮತೇಜಸೌ||

ಸರ್ವ ಭೂತಹಿತೈಷಿಣಿಯರಾದ ಸರ್ವ ಧರ್ಮ ಜ್ಞರಾದ ಅವರಿಬ್ಬರು
ಮುನಿಗಳೂ ಪರಮತೇಜಸ್ವಿನಿಂದ ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಎರಡು ಅಸ್ತ್ರಗಳ
ಮಧ್ಯೆ ನಿಂತುಕೊಂಡರು.

10014014a ತದಂತರಮನಾಧೃಷ್ಯಾವೃಪಗಮ್ಯ ಯಶಸ್ವಿನೌ|

10014014c ಆಸ್ತಾಮೃಷಿವರೌ ತತ್ರ ಜ್ವಲಿತಾವಿವ ಪಾವಕೌ||

ಆ ಇಬ್ಬರು ಯಶಸ್ವೀ ಋಷಿವರರೂ ಆ ಎರಡು ಮಹಾಸ್ತ್ರಗಳ ನಡುವೆ
ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಗ್ನಿಗಳಂತೆ ಕಂಡರು.

10014015a ಪ್ರಾಣಭೃದ್ಭಿರನಾಧೃಷ್ಯಾ ದೇವದಾನವಸಂಮತೌ|

10014015c ಅಸ್ತ್ರತೇಜಃ ಶಮಯಿತುಂ ಲೋಕಾನಾಂ ಹಿತಕಾಮ್ಯಯಾ||

ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದಲು ಕೆಣಕಲು ಅಸಾಧ್ಯರಾಗಿದ್ದ,
ದೇವದಾನವರಿಂದ ಗೌರವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಲೋಕಗಳ
ಹಿತವನ್ನು ಬಯಸಿ ಆ ಅಸ್ತ್ರಗಳ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ತಣಿಸಲು ಬಂದಿದ್ದರು.

10014016 ಋಷೀ ಊಚತುಃ|

10014016a ನಾನಾಶಸ್ತ್ರವಿದಃ ಪೂರ್ವೇ ಯೇಽಪ್ಯತೀತಾ ಮಹಾರಥಾಃ|

10014016c ನೈತದಸ್ತ್ರಂ ಮನುಷ್ಯೇಷು ತೈಃ ಪ್ರಯುಕ್ತಂ ಕಥಂ ಚನ||

ಋಷಿಗಳು ಹೇಳಿದರು: “ಈ ಹಿಂದೆ ಆಗಿಹೋಗಿದ್ದ ನಾನಾಶಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು
ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಹಾರಥರು ಈ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮನುಷ್ಯರ ಮೇಲೆ
ಎಂದೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರಲಿಲ್ಲ!”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ಐಷೀಕಪರ್ವಣಿ

ಅರ್ಜುನಾಸ್ತತ್ಯಾಗೇ ಚತುರ್ದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಐಷೀಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ
ಅರ್ಜುನಾಸ್ತತ್ಯಾಗ ಎನ್ನುವ ಹದಿನಾಲ್ಕನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೧೫

ಮಹರ್ಷಿಗಳೀರ್ವರನ್ನು ಕಂಡ ಅರ್ಜುನನು ಕೂಡಲೇ ತಾನು

ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದುದು (೧-೧೦).

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮ-ವ್ಯಾಸರ ಸಂವಾದ (೧೧-೩೨). ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು

ಪಾಂಡವರ ಗರ್ಭದ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿದುದು (೩೩).

10015001 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

10015001a ದೃಷ್ಟ್ವೈವ ನರಶಾರ್ದೂಲಸ್ತಾವಗ್ನಿಸಮತೇಜಸೌ|

10015001c ಸಂಜಹಾರ ಶರಂ ದಿವ್ಯಂ ತ್ವರಮಾಣೋ ಧನಂಜಯಃ||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ಅಗ್ನಿಸಮತೇಜಸ್ಸಿನ ಅವರಿರ್ವರನ್ನು

ನೋಡಿದೊಡನೆಯೇ ತ್ವರಮಾಡಿ ನರಶಾರ್ದೂಲ ಧನಂಜಯನು ತನ್ನ

ದಿವ್ಯ ಶರವನ್ನು ಉಪಸಂಹಾರಗೊಳಿಸಿದನು.

10015002a ಉವಾಚ ವದತಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತಾವೃಷೀ ಪ್ರಾಂಜಲಿಸ್ತದಾ|

10015002c ಪ್ರಯುಕ್ತಮಸ್ತ್ರಮಸ್ತ್ರೇಣ ಶಾಮ್ಯತಾಮಿತಿ ವೈ ಮಯಾ||

ಮಾತನಾಡುವವರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಅವನು ಕೈಮುಗಿದು ಆ ಋಷಿಗಳಿಗೆ

ಹೇಳಿದನು: “ಅಸ್ತದಿಂದ ಅಸ್ತವು ಪ್ರಶಮನಗೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದೇ ನಾನು ಇದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದೆ.

10015003a ಸಂಹೃತೇ ಪರಮಾಸ್ತ್ರೇಽಸ್ಮಿನ್ನರ್ವಾನಸ್ಮಾನಶೇಷತಃ|

10015003c ಪಾಪಕರ್ಮಾ ಧ್ರುವಂ ದ್ರೋಣಿಃ ಪ್ರಧಕ್ಷ್ಯತ್ಯಸ್ತತೇಜಸಾ||

ಈ ಪರಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಪಾಪಕರ್ಮ ದ್ರೋಣಿಯು ಅಸ್ತ್ರದ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಅಶೇಷವಾಗಿ ಭಸ್ಮ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ ಎನ್ನುವುದು ನಿಶ್ಚಯ !

10015004a ಅತ್ರ ಯದ್ಧಿತಮಸ್ಮಾಕಂ ಲೋಕಾನಾಂ ಚೈವ ಸರ್ವಥಾ|

10015004c ಭವಂತೌ ದೇವಸಂಕಾಶೌ ತಥಾ ಸಂಹರ್ತುಮರ್ಹತಃ||

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲಿ ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಲೋಕಗಳ ಸರ್ವಥಾ ಹಿತವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೇವಸಂಕಾಶರಾದ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಇದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.”

10015005a ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸಂಜಹಾರಾಸ್ತ್ರಂ ಪುನರೇವ ಧನಂಜಯಃ|

10015005c ಸಂಹಾರೋ ದುಷ್ಕರಸ್ತಸ್ಯ ದೇವೈರಪಿ ಹಿ ಸಂಯುಗೇ||

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಧನಂಜಯನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಆ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪುನಃ ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು.

10015006a ವಿಸೃಷ್ಟ್ಯಸ್ಯ ರಣೇ ತಸ್ಯ ಪರಮಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಸಂಗ್ರಹೇ|

10015006c ನ ಶಕ್ತಃ ಪಾಂಡವಾದನ್ಯಃ ಸಾಕ್ಷಾದಪಿ ಶತಕೃತುಃ||

ರಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಆ ಪರಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು
ಪಾಂಡವ ಅರ್ಜುನನಲ್ಲದೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶತಕೃತುವಿಗೂ
ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

10015007a ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋಭವಂ ತದ್ಧಿ ವಿಸೃಷ್ಟಮಕೃತಾತ್ಮನಾ|

10015007c ನ ಶಕ್ಯಮಾವರ್ತಯಿತುಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿವ್ರತಾದೃತೇ||

ಬ್ರಹ್ಮತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದ ಅದನ್ನು ಅಕೃತಾತ್ಮನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದರೆ
ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವ್ರತದಲ್ಲಿದ್ದವನ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆಯಾರಿಗೂ ಅದನ್ನು
ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

10015008a ಅಚೇರ್ಣ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೋ ಯಃ ಸೃಷ್ಟ್ವಾವರ್ತಯತೇ ಪುನಃ|

10015008c ತದಸ್ತ್ರಂ ಸಾನುಬಂಧಸ್ಯ ಮೂರ್ಧಾನಂ ತಸ್ಯ ಕೃಂತತಿ||

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವ್ರತನಿಷ್ಠನಾಗಿರದವನು ಅದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಪುನಃ
ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಅನುಯಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವನ
ಶಿರವನ್ನು ಅದು ಕತ್ತರಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

10015009a ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ವ್ರತೀ ಚಾಪಿ ದುರವಾಪಮವಾಪ್ಯ ತತ್|

10015009c ಪರಮವ್ಯಸನಾರ್ತೋಽಪಿ ನಾರ್ಜುನೋಽಸ್ತ್ರಂ ವ್ಯಮುಂಚತ||

ಅರ್ಜುನನು ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ವ್ರತನಿರತನಾಗಿದ್ದನು.
ಮಹಾಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾಗಲೂ ಪರಮವ್ಯಸನಗಳು

ಬಂದಿದ್ದಾದರೂ ಆ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಇದೂವರೆಗೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸದೇ ಇದ್ದನು.

10015010a ಸತ್ಯವ್ರತಧರಃ ಶೂರೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರೀ ಚ ಪಾಂಡವಃ|

10015010c ಗುರುವರ್ತೀ ಚ ತೇನಾಸ್ತ್ರಂ ಸಂಜಹಾರಾರ್ಜುನಃ ಪುನಃ||

ಅಂತಹ ಸತ್ಯವ್ರತಧರ ಶೂರ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಮತ್ತು ಗುರುವನ್ನು
ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪಾಂಡವ ಅರ್ಜುನನು ಆ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪುನಃ
ಹಿಂದೆತೆಗೆದುಕೊಂಡನು.

10015011a ದ್ರೋಣಿರಪ್ಯಥ ಸಂಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ತಾವೃಷೀ ಪುರತಃ ಸ್ಥಿತೌ|

10015011c ನ ಶಶಾಕ ಪುನಘೋರಮಸ್ತ್ರಂ ಸಂಹರ್ತುಮಾಹವೇ||

ದ್ರೋಣಿಗಾದರೂ ತನ್ನ ಎದುರು ನಿಂತಿದ್ದ ಆ ಇಬ್ಬರು ಋಷಿಗಳನ್ನು
ನೋಡಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದ ಆ ಘೋರ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪುನಃ ಹಿಂದೆ
ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ಯನಾಗಲಿಲ್ಲ.

10015012a ಅಶಕ್ತಃ ಪ್ರತಿಸಂಹಾರೇ ಪರಮಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಸಂಯುಗೇ|

10015012c ದ್ರೋಣೀರ್ದೀನಮನಾ ರಾಜನ್ದ್ವೈಪಾಯನಮಭಾಷತ||

ರಾಜನ್ ! ಸಂಯುಗದಲ್ಲಿ ಆ ಪರಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿಸಂಹಾರಮಾಡಲು
ಅಶಕ್ತನಾದ ದ್ರೋಣಿಯು ದೀನಮನಸ್ಕನಾಗಿ ದ್ವೈಪಾಯನನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು:

10015013a ಉತ್ತಮವ್ಯಸನಾರ್ತೇನ ಪ್ರಾಣತ್ರಾಣಮಭೀಪ್ಸುನಾ|

10015013c ಮಯೈತದಸ್ತ್ರಮುತ್ಸೃಷ್ಟಂ ಭೀಮಸೇನಭಯಾನ್ಮುನೇ||

“ಮುನೇ ! ಭೀಮಸೇನನನ ಭಯದ ಉತ್ತಮ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಆರ್ತನಾಗಿ

ಪ್ರಾಣತ್ರಾಣವನ್ನುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ನಾನು
ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದೆ.

10015014a ಅಧರ್ಮಶ್ಚ ಕೃತೋಽನೇನ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರಂ ಜಿಘಾಂಸತಾ|

10015014c ಮಿಥ್ಯಾಚಾರೇಣ ಭಗವನ್ನೀಮಸೇನೇನ ಸಂಯುಗೇ||

ಭಗವನ್ ! ಭೀಮಸೇನನು ಸಂಯುಗದಲ್ಲಿ ಅಧರ್ಮದಿಂದ ಮತ್ತು
ಮಿಥ್ಯಾಚಾರ ಮೋಸದಿಂದ ಧಾರ್ತರಾಷ್ಟ್ರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದನು.

10015015a ಅತಃ ಸೃಷ್ಟಮಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ಮಯಾಸ್ತ್ರಮಕೃತಾತ್ಮನಾ|

10015015c ತಸ್ಯ ಭೂಯೋಽದ್ಯ ಸಂಹಾರಂ ಕರ್ತುಂ ನಾಹಮಿಹೋತ್ಸಹೇ||

ಬ್ರಹ್ಮನ್ ! ಆದುದರಿಂದ ಅಕೃತಾತ್ಮನಾದ ನಾನು ಈ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು
ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆನು. ಆದರೆ ಈಗ ಈ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಪಸಂಹಾರ ಮಾಡಲು
ನಾನು ಶಕ್ಯನಿಲ್ಲ.

10015016a ವಿಸೃಷ್ಟಂ ಹಿ ಮಯಾ ದಿವ್ಯಮೇತದಸ್ತ್ರಂ ದುರಾಸದಂ|

10015016c ಅಪಾಂಡವಾಯೇತಿ ಮುನೇ ವಹ್ನಿತೇಜೋಽನುಮಂತ್ರೈ ವೈ||

ಮುನೇ ! ಪಾಂಡವರಿಲ್ಲದಂತಾಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಗ್ನಿತೇಜಸ್ಸನ್ನು
ಅನುಮಂತ್ರಿಸಿ ಈ ದುರಾಸದ ದಿವ್ಯ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆನು.

10015017a ತದಿದಂ ಪಾಂಡವೇಯಾನಾಮಂತಕಾಯಾಭಿಸಂಹಿತಂ|

10015017c ಅದ್ಯ ಪಾಂಡುಸುತಾನ್ಸರ್ವಾಂಜೀವಿತಾದ್ಭ್ಯಂಶಯಿಷ್ಯತಿ||

ಪಾಂಡವೇಯರ ಅಂತ್ಯವಾಗಲೆಂದು ಅಭಿಮಂತ್ರಿಸಿದ್ದ ಇದು ಇಂದು

ಪಾಂಡುಸುತರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಜೀವಹೀನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

10015018a ಕೃತಂ ಪಾಪಮಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮನೋಷಾವಿಷ್ಟೇನ ಚೇತಸಾ|

10015018c ವಧಮಾಶಾಸ್ಯ ಪಾರ್ಥಾನಾಂ ಮಯಾಸ್ತ್ರಂ ಸೃಜತಾ ರಣೇ||

ಬ್ರಹ್ಮನ್! ರೋಷಾವಿಷ್ಟ ಚೇತನದಿಂದ ರಣದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಥರನ್ನು
ವಧೆಮಾಡಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಈ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ನಾನು
ಪಾಪವನ್ನೆಸಗಿದ್ದೇನೆ!”

10015019 ವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ|

10015019a ಅಸ್ತ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮಶಿರಸ್ತಾತ ವಿದ್ವಾನ್ಪಾರ್ಥೋ ಧನಂಜಯಃ|

10015019c ಉತ್ಸ್ರಷ್ಟವಾನ್ ರೋಷೇಣ ನ ವಧಾಯ ತವಾಹವೇ||

ವ್ಯಾಸನು ಹೇಳಿದನು: “ಮಗೂ! ಪಾರ್ಥ ಧನಂಜಯನೂ ಕೂಡ
ಬ್ರಹ್ಮಶಿರ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ರೋಷದಿಂದ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ
ನಿನ್ನ ವಧೆಗೆಂದು ಇದನ್ನು ಅವನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಿಲ್ಲ.

10015020a ಅಸ್ತ್ರಮಸ್ತ್ರೇಣ ತು ರಣೇ ತವ ಸಂಶಮಯಿಷ್ಯತಾ|

10015020c ವಿಸೃಷ್ಟಮರ್ಜುನೇನೇದಂ ಪುನಶ್ಚ ಪ್ರತಿಸಂಹೃತಂ||

ರಣದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಸ್ತ್ರದಿಂದ ಪ್ರತಿಶಮನಗೊಳಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ
ಅರ್ಜುನನು ಇದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಪುನಃ ಪ್ರತಿಸಂಹಾರಗೊಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

10015021a ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಮಪ್ಯವಾಪ್ಪೈತದುಪದೇಶಾತ್ಪಿತುಸ್ತವ|

10015021c ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಾನ್ಮಹಾಬಾಹುರ್ನಾ ಕಂಪತ ಧನಂಜಯಃ||

ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಉಪದೇಶದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ
ಮಹಾಬಾಹು ಧನಂಜಯನು ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮದಿಂದ ವಿಚಲಿತನಾಗಲಿಲ್ಲ.

10015022a ಏವಂ ಧೃತಿಮತಃ ಸಾಧೋಃ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರವಿದುಷಃ ಸತಃ|

10015022c ಸಭ್ರಾತೃಬಂಧೋಃ ಕಸ್ಮಾತ್ತ್ವಂ ವಧಮಸ್ಯ ಚಿಕೀರ್ಷಸಿ||

ಇಂತಹ ಧೃತಿಮತನಾದ, ಸಾಧುವಾದ, ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರವಿದುವಾದ,
ಸತ್ತುರುಷನಾದ ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಭ್ರಾತೃ-ಬಂಧುಗಳೊಂದಿಗೆ ವಧಿಸಲು
ನೀನು ಏಕೆ ಬಯಸುತ್ತಿರುವೆ?

10015023a ಅಸ್ತ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮಶಿರೋ ಯತ್ರ ಪರಮಾಸ್ತ್ರೇಣ ವಧ್ಯತೇ|

10015023c ಸಮಾ ದ್ವಾದಶ ಪರ್ಜನ್ಯಸ್ತದ್ರಾಷ್ಟ್ರಂ ನಾಭಿವರ್ಷತಿ||

ಯಾವದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಶಿರವು ಇನ್ನೊಂದು ಪರಮಾಸ್ತ್ರದಿಂದ
ನಾಶಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೋ ಆ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಪರ್ಯಂತ
ಮಳೆಯು ಸುರಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

10015024a ಏತದರ್ಥಂ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಶಕ್ತಿಮಾನಪಿ ಪಾಂಡವಃ|

10015024c ನ ವಿಹಂತ್ಯೇತದಸ್ತ್ರಂ ತೇ ಪ್ರಜಾಹಿತಚಿಕೀರ್ಷಯಾ||

ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಹಾಬಾಹು ಪಾಂಡವನು ಶಕ್ತಿವಂತನಾಗಿದ್ದರೂ
ಪ್ರಜಾಹಿತವನ್ನು ಬಯಸಿ ನಿನ್ನ ಈ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ವಿನಾಶಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲ.

10015025a ಪಾಂಡವಾಸ್ತ್ವಂ ಚ ರಾಷ್ಟ್ರಂ ಚ ಸದಾ ಸಂರಕ್ಷ್ಯಮೇವ ನಃ|

10015025c ತಸ್ಮಾತ್ಸಂಹರ ದಿವ್ಯಂ ತ್ವಮಸ್ರಮೇತನ್ಮಹಾಭುಜ||

ಮಹಾಭುಜ ! ಪಾಂಡವರನ್ನು, ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಮತ್ತು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೂಡ ಸದಾ
ಸಂರಕ್ಷಿಸಲೋಸುಗ ಈ ದಿವ್ಯಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸು !

10015026a ಅರೋಷಸ್ತವ ಚೈವಾಸ್ತು ಪಾರ್ಥಾಃ ಸಂತು ನಿರಾಮಯಾಃ|

10015026c ನ ಹ್ಯಧರ್ಮೇಣ ರಾಜರ್ಷಿಃ ಪಾಂಡವೋ ಜೇತುಮಿಚ್ಛತಿ||

ನಿನ್ನ ರೋಷವು ತಣಿಯಲಿ. ಪಾರ್ಥರು ನಿರಾಮಯರಾಗಲಿ. ರಾಜರ್ಷಿ
ಪಾಂಡವನು ಅಧರ್ಮದಿಂದ ಯಾರನ್ನೂ ಜಯಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುವವನಲ್ಲ.

10015027a ಮಣಿಂ ಚೈತಂ ಪ್ರಯಚ್ಛೈಭ್ಯೋ ಯಸ್ತೇ ಶಿರಸಿ ತಿಷ್ಠತಿ|

10015027c ಏತದಾದಾಯ ತೇ ಪ್ರಾಣಾನ್ಪ್ರತಿದಾಸ್ಯಂತಿ ಪಾಂಡವಾಃ||

ನಿನ್ನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮಣಿಯನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡು. ಇದನ್ನು
ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಪಾಂಡವರು ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು
ನೀಡುತ್ತಾರೆ.”

10015028 ದ್ರೋಣಿರುವಾಚ|

10015028a ಪಾಂಡವೈರ್ಯಾನಿ ರತ್ನಾನಿ ಯಚ್ಚಾನ್ಯತ್ಕೌರವೈರ್ಧನಂ|

10015028c ಅವಾಪ್ತಾನೀಹ ತೇಭ್ಯೋಽಯಂ ಮಣಿರ್ಮಮ ವಿಶಿಷ್ಯತೇ||

ದ್ರೋಣಿಯು ಹೇಳಿದನು: “ಇದೂವರೆಗೆ ಪಾಂಡವರು
ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ರತ್ನಗಳಿಗಿಂತ ಮತ್ತು ಕೌರವ್ಯನ ಸಂಪತ್ತಿಗಿಂತ
ನನ್ನ ಈ ಮಣಿಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ್ದಾಗಿದೆ.

10015029a ಯಮಾಬಧ್ಯ ಭಯಂ ನಾಸ್ತಿ ಶಸ್ತ್ರವ್ಯಾಧಿಕ್ಷುಧಾಶ್ರಯಂ|

10015029c ದೇವೇಭ್ಯೋ ದಾನವೇಭ್ಯೋ ವಾ ನಾಗೇಭ್ಯೋ ವಾ ಕಥಂ ಚನ||

10015030a ನ ಚ ರಕ್ಷೋಗಣಭಯಂ ನ ತಸ್ಯರಭಯಂ ತಥಾ|

10015030c ಏವಂವೀರ್ಯೋ ಮಣಿರಯಂ ನ ಮೇ ತ್ಯಾಜ್ಯಃ ಕಥಂ ಚನ||

ಈ ಮಣಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿದವನಿಗೆ ಶಸ್ತ್ರ-ವ್ಯಾಧಿ-ಹಸಿವೆ ಮತ್ತು ಆಶ್ರಯಗಳ ಭಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ದೇವತೆಗಳೆ, ದಾನವರ, ನಾಗಗಳ ಅಥವಾ ಯಾರ ಭಯವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಕ್ಷಸರ ಭಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಸ್ಯರಭಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ವೀರ್ಯವುಳ್ಳ ಮಣಿಯನ್ನು ನಾನು ಎಂದೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ !

10015031a ಯತ್ತು ಮೇ ಭಗವಾನಾಹ ತನ್ಮೈ ಕಾರ್ಯಮನಂತರಂ|

10015031c ಅಯಂ ಮಣಿರಯಂ ಚಾಹಮಿಷೀಕಾ ನಿಪತಿಷ್ಯತಿ|

10015031e ಗರ್ಭೇಷು ಪಾಂಡವೇಯಾನಾಮಮೋಘಂ ಚೈತದುದ್ಯತಂ||

ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಭಗವಾನನಾದ ನೀನು ಹೇಳಿದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಣಿಯು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಜೊಂಡುಹುಲ್ಲು ಮಾತ್ರ ಪಾಂಡವೇಯರ ಗರ್ಭಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಅಮೋಘಗೊಳಿಸಲು ನನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ !”

10015032 ವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ|

10015032a ಏವಂ ಕುರು ನ ಚಾನ್ಯಾ ತೇ ಬುದ್ಧಿಃ ಕಾರ್ಯಾ ಕದಾ ಚನ|

10015032c ಗರ್ಭೇಷು ಪಾಂಡವೇಯಾನಾಂ ವಿಸೃಜ್ಞೈತದುಪಾರಮ||

ವ್ಯಾಸನು ಹೇಳಿದನು: “ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡು ! ಎಂದೂ ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು

ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಬೇಡ. ಪಾಂಡವೇಯರ ಗರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ವಿಸರ್ಜಿಸಿ ಶಾಂತನಾಗು!”

10015033 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

10015033a ತತಃ ಪರಮಮಸ್ತ್ರಂ ತದಶ್ವತ್ಥಾಮಾ ಭೃಶಾತುರಃ|

10015033c ದ್ವೈಪಾಯನವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಗರ್ಭೇಷು ಪ್ರಮುಮೋಚ ಹ||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ದ್ವೈಪಾಯನನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ತುಂಬಾ ಆತುರದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಆ ಪರಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪಾಂಡವರ ಗರ್ಭಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದನು.”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ಐಷೀಕಪರ್ವಣಿ
ಬ್ರಹ್ಮಶಿರೋಽಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಪಾಂಡವೇಯಗರ್ಭಪ್ರವೇಶನೇ
ಪಂಚದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಐಷೀಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ
ಬ್ರಹ್ಮಶಿರೋಽಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಪಾಂಡವೇಯಗರ್ಭಪ್ರವೇಶನ ಎನ್ನುವ
ಹದಿನೈದನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೧೬

ಕೃಷ್ಣನು ಉತ್ತರೆಯ ಗರ್ಭಕ್ಕೆ ೬೦ ವರ್ಷಗಳ ಆಯುಸ್ಸನ್ನಿತ್ತು
ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನನ್ನು ಶಪಿಸಿದುದು (೧-೧೫). ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಪಾಂಡವರಿಗೆ
ತನ್ನ ಮಣಿಯನ್ನಿತ್ತು ವನಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದುದು (೧೬-೧೯). ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ
ಮಣಿಯನ್ನು ದ್ರೌಪದಿಗಿತ್ತು ಸಂತವಿಸಿದುದು (೨೦-೩೬).

10016001 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

10016001a ತದಾಜ್ಞಾಯ ಹೃಷೀಕೇ ವಿಸೃಷ್ಟಂ ಪಾಪಕರ್ಮಣಾ|

10016001c ಹೃಷ್ಟಮಾಣ ಇದಂ ವಾಕ್ಯಂ ದ್ರೋಣಿಂ ಪ್ರತ್ಯಬ್ರವೀತ್ತದಾ||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ಆ ಪಾಪಕರ್ಮಿಯು ಅಸ್ತವನ್ನು
ವಿಸೃಜಿಸುದುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಹೃಷೀಕೇಶನು ಹರ್ಷಗೊಂಡು ದ್ರೋಣಿಗೆ
ಈ ಮಾತನ್ನಾಡಿದನು:

10016002a ವಿರಾಟಸ್ಯ ಸುತಾಂ ಪೂರ್ವಂ ಸ್ನುಷಾಂ ಗಾಂಡೀವಧನ್ವನಃ|

10016002c ಉಪಪ್ಲವ್ಯಗತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪ್ರತವಾನ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽಬ್ರವೀತ್||

“ಗಾಂಡೀವಧನ್ವಿಯ ಸೊಸೆ ವಿರಾಟನ ಮಗಳು ಹಿಂದೆ ಉಪಪ್ಲವ್ಯಕ್ಕೆ
ಹೋದಾಗ ಪ್ರತವಂತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೋರ್ವನು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ
ಹೇಳಿದ್ದನು:

10016003a ಪರಿಕ್ಷೀಣೇಷು ಕುರುಷು ಪುತ್ರಸ್ತವ ಜನಿಷ್ಯತಿ|

10016003c ಏತದಸ್ಯ ಪರಿಕ್ಷಿತ್ತಂ ಗರ್ಭಸ್ಥಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ||

“ಕುರುಗಳು ಕ್ಷೀಣಿಸಿಹೋಗುವಾಗ ನಿನ್ನ ಮಗನು ಹುಟ್ಟುತ್ತಾನೆ.
ಗರ್ಭಸ್ಥನಾಗಿರುವ ಇವನ ಹೆಸರು ಪರಿಕ್ಷಿತನೆಂದೇ ಆಗುತ್ತದೆ!”

10016004a ತಸ್ಯ ತದ್ವಚನಂ ಸಾಧೋಃ ಸತ್ಯಮೇವ ಭವಿಷ್ಯತಿ|

10016004c ಪರಿಕ್ಷಿದ್ಭವಿತಾ ಹ್ಯೇಷಾಂ ಪುನರ್ವಂಶಕರಃ ಸುತಃ||

ಆ ಸಾಧುವಿನ ಮಾತು ಸತ್ಯವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವಳ ಮಗ ಪರಿಕ್ಷಿತನು

ಪುನಃ ವಂಶಕರನಾಗುವನು.”

10016005a ಏವಂ ಬ್ರುವಾಣಂ ಗೋವಿಂದಂ ಸಾತ್ವತಪ್ರವರಂ ತದಾ|

10016005c ದ್ರೋಣಿಃ ಪರಮಸಂರಬ್ಧಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚೇದಮುತ್ತರಂ||

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಸಾತ್ವತಶ್ರೇಷ್ಠ ಗೋವಿಂದನಿಗೆ ಪರಮಕುಪಿತ ದ್ರೋಣಿಯು
ಈ ಉತ್ತರವನ್ನಿತ್ತನು:

10016006a ನೈತದೇವಂ ಯಥಾತ್ಥ ತ್ವಂ ಪಕ್ಷಪಾತೇನ ಕೇಶವ|

10016006c ವಚನಂ ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ನ ಚ ಮದ್ವಾಕ್ಯಮನ್ಯಥಾ||

“ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ! ಕೇಶವ! ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಇದೇನು ನೀನು
ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆಯೋ ಅದು ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ! ನನ್ನ ಮಾತು ಅನ್ಯಥಾ
ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

10016007a ಪತಿಷ್ಯತ್ಯೇತದಸ್ತ್ರಂ ಹಿ ಗರ್ಭೇ ತಸ್ಯಾ ಮಯೋದ್ಯತಂ|

10016007c ವಿರಾಟದುಹಿತುಃ ಕೃಷ್ಣ ಯಾಂ ತ್ವಂ ರಕ್ಷಿತುಮಿಚ್ಛಸಿ||

ಕೃಷ್ಣ! ನೀನು ಯಾರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿರುವೆಯೋ ಆ
ವಿರಾಟಪುತ್ರಿಯ ಗರ್ಭದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ ಅಸ್ತ್ರವು
ಈಗಾಗಲೇ ಬಿದ್ದಿದೆ!

10016008 ವಾಸುದೇವ ಉವಾಚ|

10016008a ಅಮೋಘಃ ಪರಮಾಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಪಾತಸ್ತ್ರಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯತಿ|

10016008c ಸ ತು ಗರ್ಭೋ ಮೃತೋ ಜಾತೋ ದೀರ್ಘಮಾಯುರವಾಪ್ಸ್ಯತಿ||

ವಾಸುದೇವನು ಹೇಳಿದನು: “ಪರಮಾಸ್ತ್ರದ ಪತನವು
ಅಮೋಘವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೃತನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವ ಆ ಗರ್ಭವು ದೀರ್ಘ
ಆಯುಸ್ಸನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

10016009a ತ್ವಾಂ ತು ಕಾಪುರುಷಂ ಪಾಪಂ ವಿದುಃ ಸರ್ವೇ ಮನೀಷಿಣಃ|

10016009c ಅಸಕೃತ್ಪಾಪಕರ್ಮಾಣಂ ಬಾಲಜೀವಿತಘಾತಕಂ||

ನಿನ್ನನ್ನಾದರೋ ಸರ್ವ ಮನೀಷಿಣರು ಕಾಪುರುಷ, ಪಾಪಿ,
ಪಾಪಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವ ಮತ್ತು ಬಾಲಜೀವಿತಘಾತಕನೆಂದೂ
ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ.

10016010a ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವಮಸ್ಯ ಪಾಪಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ ಫಲಮಾಪ್ನುಹಿ|

10016010c ತ್ರೀಣಿ ವರ್ಷಸಹಸ್ರಾಣಿ ಚರಿಷ್ಯಸಿ ಮಹೀಮಿಮಾಂ|

10016010e ಅಪ್ರಾಪ್ನುವನ್ಯ್ಚ ಚಿತ್ಕಾಂ ಚಿತ್ಸಂವಿದಂ ಜಾತು ಕೇನ ಚಿತ್||

ಆದುದರಿಂದ ನೀನು ನಿನ್ನ ಪಾಪಕರ್ಮದ ಫಲವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತೀಯೆ.
ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಲೆಯುತ್ತೀಯೆ. ಆಗ
ನಿನ್ನೊಡನೆ ಯಾರೂ ಏನನ್ನೂ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

10016011a ನಿರ್ಜನಾನಸಹಾಯಸ್ತ್ವಂ ದೇಶಾನ್ವವಿಚರಿಷ್ಯಸಿ|

10016011c ಭವಿತ್ರೀ ನ ಹಿ ತೇ ಕ್ಷುದ್ರ ಜನಮಧ್ಯೇಷು ಸಂಸ್ಥಿತಿಃ||

ನಿರ್ಜನಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಹಾಯಕನಾಗಿ ನೀನು ಅಲೆದಾಡುತ್ತೀಯೆ.
ಕ್ಷುದ್ರ! ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀನು ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ವಾಸಮಾಡಲಾರೆ !

10016012a ಪೂಯಶೋಣಿತಗಂಧೀ ಚ ದುರ್ಗಕಾಂತಾರಸಂಶ್ರಯಃ|

10016012c ವಿಚರಿಷ್ಯಸಿ ಪಾಪಾತ್ಮನ್ನರ್ವವ್ಯಾಧಿಸಮನ್ವಿತಃ||

ಪಾಪಾತ್ಮನ್ ! ಕೀವು ಮತ್ತು ರಕ್ತದ ದುರ್ಗಂಧದಿಂದ ಕೂಡಿದ ನೀನು ದುರ್ಗ-ಕಾಂತಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವೆ. ಸರ್ವವ್ಯಾಧಿಸಮನ್ವಿತನಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತೀಯೆ.

10016013a ವಯಃ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಪರಿಕ್ಷಿತ್ತು ವೇದವ್ರತಮವಾಪ್ಯ ಚ|

10016013c ಕೃಪಾಚ್ಚಾರದ್ವತಾದ್ವೀರಃ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಾಣ್ಯುಪಲಪ್ಯತೇ||

ವೀರ ಪರಿಕ್ಷಿತನಾದರೋ ವಯಸ್ಕನಾಗಿ ವೇದವ್ರತಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಶಾರದ್ವತ ಕೃಪನಿಂದ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

10016014a ವಿದಿತ್ವಾ ಪರಮಾಸ್ತ್ರಾಣಿ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮವ್ರತೇ ಸ್ಥಿತಃ|

10016014c ಷಷ್ಟಿಂ ವರ್ಷಾಣಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ವಸುಧಾಂ ಪಾಲಯಿಷ್ಯತಿ||

ಪರಮಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಆ ಧರ್ಮಾತ್ಮನು ಅರವತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ವಸುಧೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾನೆ.

10016015a ಇತಶ್ಚೋರ್ಧ್ವಂ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಕುರುರಾಜೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ|

10016015c ಪರಿಕ್ಷಿನ್ನಾಮ ನೃಪತಿರ್ಮಿಷತಸ್ತೇ ಸುದುರ್ಮತೇ|

10016015e ಪಶ್ಯ ಮೇ ತಪಸೋ ವೀರ್ಯಂ ಸತ್ಯಸ್ಯ ಚ ನರಾಧಮ||

ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಆ ಮಹಾಬಾಹುವೇ ಕುರುರಾಜನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಸುದುರ್ಮತೇ ! ನೀನು ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಇವನು ಪರಿಕ್ಷಿತನೆಂಬ
ಹೆಸರಿನ ನೃಪತಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ನರಾಧಮ ! ನನ್ನ ತಪಸ್ಸಿನ ಮತ್ತು
ಸತ್ಯದ ವೀರ್ಯವನ್ನು ನೋಡು !”

10016016 ವ್ಯಾಸ ಉವಾಚ|

10016016a ಯಸ್ಮಾದನಾದೃತ್ಯ ಕೃತಂ ತ್ವಯಾಸ್ಮಾನ್ಕರ್ಮ ದಾರುಣಂ|

10016016c ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಯ ಸತಶ್ಚೈವ ಯಸ್ಮಾತ್ತೇ ವೃತ್ತಮೀದೃಶಂ||

ವ್ಯಾಸನು ಹೇಳಿದನು: “ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಅನಾದರಿಸಿ ನೀನು ಈ
ದಾರುಣಕರ್ಮವನ್ನೆಸಗಿದೆ ! ಸದ್ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದು ನೀನು ಈ ರೀತಿ
ನಡೆದುಕೊಂಡೆ !

10016017a ತಸ್ಮಾದ್ಯದ್ದೇವಕೀಪುತ್ರ ಉಕ್ತವಾನುತ್ತಮಂ ವಚಃ|

10016017c ಅಸಂಶಯಂ ತೇ ತದ್ಭಾವಿ ಕ್ಷುದ್ರಕರ್ಮಸ್ವ ಜಾಶ್ವಿತಃ||

ಕ್ಷುದ್ರಕರ್ಮಿಯೇ ! ಆದುದರಿಂದ ದೇವಕೀಪುತ್ರನಾಡಿದ ಉತ್ತಮ
ವಚನದಂತೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ.”

10016018 ಅಶ್ವತ್ಥಾಮೋವಾಚ|

10016018a ಸಹೈವ ಭವತಾ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ ಸ್ಥಾಸ್ಯಾಮಿ ಪುರುಷೇಷ್ಟಹಂ|

10016018c ಸತ್ಯವಾಗಸ್ತು ಭಗವಾನಯಂ ಚ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ||

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಹೇಳಿದನು: “ಬ್ರಹ್ಮಣ್ ! ನಾನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ
ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಭಗವಾನ್
ಪುರುಷೋತ್ತಮನು ಹೇಳಿದುದು ಸತ್ಯವಾಗಲಿ !”

10016019 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

10016019a ಪ್ರದಾಯಾಥ ಮಣಿಂ ದ್ರೋಣಿಃ ಪಾಂಡವಾನಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಂ|

10016019c ಜಗಾಮ ವಿಮನಾಸ್ತೇಷಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪಶ್ಯತಾಂ ವನಂ||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ಆಗ ದ್ರೋಣಿಯು ಮಹಾತ್ಮ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಮಣಿಯನ್ನಿತ್ತು, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನೋಡುತ್ತಿರಲು ವಿಮನಸ್ಕನಾಗಿ ವನಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು.

10016020a ಪಾಂಡವಾಶ್ಚಾಪಿ ಗೋವಿಂದಂ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಹತದ್ವಿಷಃ|

10016020c ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನಂ ಚೈವ ನಾರದಂ ಚ ಮಹಾಮುನಿಂ||

10016021a ದ್ರೋಣಪುತ್ರಸ್ಯ ಸಹಜಂ ಮಣಿಮಾದಾಯ ಸತ್ವರಾಃ|

10016021c ದ್ರೌಪದೀಮಭ್ಯಧಾವಂತ ಪ್ರಾಯೋಪೇತಾಂ ಮನಸ್ವಿನೀಂ||

ಪಾಂಡವರಾದರೋ ಶತ್ರುವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿ, ದ್ರೋಣಪುತ್ರನ ಸಹಜ ಮಣಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಗೋವಿಂದನನ್ನು ಮುಂದಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನ ಮತ್ತು ಮಹಾಮುನಿ ನಾರದರೊಂದಿಗೆ, ಪ್ರಾಯೋಪವೇಶಮಾಡಿದ್ದ ದ್ರೌಪದಿಯ ಬಳಿಗೆ ತ್ವರೆಮಾಡಿ ಧಾವಿಸಿದರು.

10016022a ತತಸ್ತೇ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರಾಃ ಸದಶ್ಚೈರನಿಲೋಪಮೈಃ|

10016022c ಅಭ್ಯಯುಃ ಸಹದಾಶಾರ್ಹಾಃ ಶಿಬಿರಂ ಪುನರೇವ ಹ||

ಆಗ ಆ ಪುರುಷವ್ಯಾಘ್ರರು ಅನಿಲೋಪಮ ಅಶ್ವಗಳೊಂದಿಗೆ ದಾಶಾರ್ಹನೊಡಗೂಡಿ ಪುನಃ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

10016023a ಅವತೀರ್ಯ ರಥಾಭ್ಯಾಂ ತು ತ್ವರಮಾಣಾ ಮಹಾರಥಾಃ|

10016023c ದದ್ಯಶುದ್ರೋಪದೀಂ ಕೃಷ್ಣಾಮಾರ್ತಮಾರ್ತತರಾಃ ಸ್ವಯಂ||

ತ್ವರೇಮಾಡಿ ಆ ಎರಡೂ ರಥಗಳಿಂದಿಳಿದು ಸ್ವಯಂ ಆರ್ತರಾಗಿದ್ದ
ಮಹಾರಥರು ಅತ್ಯಂತ ಆರ್ತಳಾಗಿದ್ದ ದ್ರೌಪದಿ ಕೃಷ್ಣೆಯನ್ನು
ನೋಡಿದರು.

10016024a ತಾಮುಪೇತ್ಯ ನಿರಾನಂದಾಂ ದುಃಖಶೋಕಸಮನ್ವಿತಾಂ|

10016024c ಪರಿವಾರ್ಯ ವ್ಯತಿಷ್ಠಂತ ಪಾಂಡವಾಃ ಸಹಕೇಶವಾಃ||

ಆನಂದರಹಿತಳಾಗಿ ದುಃಖಶೋಖಸಮನ್ವಿತಳಾಗಿದ್ದ ಅವಳನ್ನು
ಸುತ್ತುವರೆದು ಪಾಂಡವರು ಕೇಶವನೊಂದಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು.

10016025a ತತೋ ರಾಜ್ಞಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತೋ ಭೀಮಸೇನೋ ಮಹಾಬಲಃ|

10016025c ಪ್ರದದೌ ತು ಮಣಿಂ ದಿವ್ಯಂ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್||

ಆಗ ರಾಜನ ಅನುಜ್ಞೆಯಂತೆ ಮಹಾಬಲ ಭೀಮಸೇನನು ಅವಳಿಗೆ ಆ ದಿವ್ಯ
ಮಣಿಯನ್ನಿತ್ತು ಈ ಮಾತನ್ನಾಡಿದನು:

10016026a ಅಯಂ ಭದ್ರೇ ತವ ಮಣಿಃ ಪುತ್ರಹಂತಾ ಜಿತಃ ಸ ತೇ|

10016026c ಉತ್ತಿಷ್ಠ ಶೋಕಮುತ್ಸ್ರಜ್ಯ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಮನುಸ್ಮರ||

“ಭದ್ರೇ! ಪುತ್ರಹಂತಕನನ್ನು ಗೆದ್ದು ನಿನಗೋಸ್ಕರ ತಂದಿರುವ ಇದೋ ಈ
ಮಣಿ! ಶೋಕವನ್ನು ತೊರೆದು ಎದ್ದೇಳು! ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೋ!

10016027a ಪ್ರಯಾಣೇ ವಾಸುದೇವಸ್ಯ ಶಮಾರ್ಥಮಸಿತೇಕ್ಷಣೇ|

10016027c ಯಾನ್ಯುಕ್ತಾನಿ ತ್ವಯಾ ಭೀರು ವಾಕ್ಯಾನಿ ಮಧುಘಾತಿನಃ||

ಅಸಿತೇಕ್ಷಣೇ ! ಭೀರು ! ಸಂಧಿಗಾಗಿ ವಾಸುದೇವನು

ಪ್ರಯಾಣಮಾಡುವಾಗ ನೀನು ಮಧುಘಾತಿನಿಗೆ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು
ಹೇಳಿದ್ದೆ:

10016028a ನೈವ ಮೇ ಪತಯಃ ಸಂತಿ ನ ಪುತ್ರಾ ಭ್ರಾತರೋ ನ ಚ|

10016028c ನೈವ ತ್ವಮಪಿ ಗೋವಿಂದ ಶಮಮಿಚ್ಛತಿ ರಾಜನಿ||

10016029a ಉಕ್ತವತ್ಯಸಿ ಧೀರಾಣಿ ವಾಕ್ಯಾನಿ ಪುರುಷೋತ್ತಮಂ|

10016029c ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಾನುರೂಪಾಣಿ ತಾನಿ ಸಂಸ್ಕರ್ತುಮರ್ಹಸಿ||

“ನನಗೆ ಪತಿಗಳಿಲ್ಲ ! ಪುತ್ರರಿಲ್ಲ ! ಸಹೋದರರೂ ಇಲ್ಲ ! ರಾಜನೊಂದಿಗೆ
ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಬಯಸುವ ಗೋವಿಂದ ನೀನೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಪಾಲಿಗಿಲ್ಲ !”
ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅನುರೂಪ ಈ ಧೀರ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ನೀನು
ಪುರುಷೋತ್ತಮನೊಡನೆ ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೋ !

10016030a ಹತೋ ದುರ್ಯೋಧನಃ ಪಾಪೋ ರಾಜ್ಯಸ್ಯ ಪರಿಪಂಥಕಃ|

10016030c ದುಃಶಾಸನಸ್ಯ ರುಧಿರಂ ಪೀತಂ ವಿಸ್ಫುರತೋ ಮಯಾ||

ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದ್ದ ಪಾಪಿ ದುರ್ಯೋಧನನು ಹತನಾಗಿದ್ದಾನೆ.
ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ದುಃಶಾಸನನ ರಕ್ತವನ್ನು ನಾನು ಕುಡಿದಿದ್ದೇನೆ.

10016031a ವೈರಸ್ಯ ಗತಮಾನ್ಯಣ್ಯಂ ನ ಸ್ಮ ವಾಚ್ಯಾ ವಿವಕ್ಷತಾಂ|

10016031c ಜಿತ್ವಾ ಮುಕ್ತೋ ದ್ರೋಣಪುತ್ರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯಾದ್ಗೌರವೇಣ ಚ||

ವೈರದ ಋಣವನ್ನು ನಾವು ಪೂರೈಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಿಂದನೀಯ
ಮಾತುಗಳ್ಯಾವುವೂ ಇಲ್ಲ. ದ್ರೋಣಪುತ್ರನನ್ನು ಗೆದ್ದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆನ್ನುವ

ಗೌರವದಿಂದ ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೆವು.

10016032a ಯಶೋಽಸ್ಯ ಪಾತಿತಂ ದೇವಿ ಶರೀರಂ ತ್ವವಶೇಷಿತಂ|

10016032c ವಿಯೋಜಿತಶ್ಚ ಮಣಿನಾ ನ್ಯಾಸಿತಶ್ಚಾಯುಧಂ ಭುವಿ||

ದೇವೀ ! ಮಣಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ ಮತ್ತು ಆಯುಧವನ್ನು
ಭೂಮಿಯಮೇಲಿಟ್ಟ ಅವನ ಯಶಸ್ಸು ಬಿದ್ದುಹೋಗಿ ಶರೀರಮಾತ್ರ
ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ.”

10016033 ದ್ರೌಪದ್ಯುವಾಚ|

10016033a ಕೇವಲಾನೃಣ್ಯಮಾಪ್ತಾಸ್ಮಿ ಗುರುಪುತ್ರೋ ಗುರುರ್ಮಮ|

10016033c ಶಿರಸ್ಯೇತಂ ಮಣಿಂ ರಾಜಾ ಪ್ರತಿಬಧ್ನಾತು ಭಾರತ||

ದ್ರೌಪದಿಯು ಹೇಳಿದಳು: “ಪುತ್ರಋಣದಿಂದ ಮುಕ್ತಳಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆ
ಗುರುಪುತ್ರನು ನನಗೂ ಗುರುವೇ. ಭಾರತ ! ರಾಜನು ಈ ಮಣಿಯನ್ನು
ಧರಿಸಲಿ !”

10016034 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

10016034a ತಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ ತತೋ ರಾಜಾ ಶಿರಸ್ಯೇವಾಕರೋತ್ತದಾ|

10016034c ಗುರೋರುಚ್ಚಿಷ್ಟಮಿತ್ಯೇವ ದ್ರೌಪದ್ಯಾ ವಚನಾದಪಿ||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ಆಗ ರಾಜನು ದ್ರೌಪದಿಯ
ವಚನದಂತೆ ಗುರುವಿನ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ತನ್ನ
ಶಿರದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿಕೊಂಡನು.

10016035a ತತೋ ದಿವ್ಯಂ ಮಣಿವರಂ ಶಿರಸಾ ಧಾರಯನ್ ಪ್ರಭುಃ|

10016035c ಶುಶುಭೇ ಸ ಮಹಾರಾಜಃ ಸಚಂದ್ರ ಇವ ಪರ್ವತಃ||

ಪ್ರಭು ಮಹಾರಾಜನು ಆ ದಿವ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಣಿಯನ್ನು ಶಿರದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿ ಮೇಲೆ ಚಂದ್ರನಿರುವ ಪರ್ವತದಂತೆ ಶೋಭಿಸಿದನು.

10016036a ಉತ್ತಸ್ಥೌ ಪುತ್ರಶೋಕಾರ್ತಾ ತತಃ ಕೃಷ್ಣಾ ಮನಸ್ವಿನೀ|

10016036c ಕೃಷ್ಣಂ ಚಾಪಿ ಮಹಾಬಾಹುಂ ಪರ್ಯಪೃಚ್ಛತ ಧರ್ಮರಾಟ್||

ಆಗ ಪುತ್ರಶೋಕಾರ್ತಳಾಗಿದ್ದ ಮನಸ್ವಿನೀ ಕೃಷ್ಣೆಯು ಮೇಲೆದ್ದಳು. ಧರ್ಮರಾಜನಾದರೋ ಮಹಾಬಾಹು ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದನು.”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ಐಷೀಕಪರ್ವಣಿ

ದ್ರೌಪದೀಸಾಂತ್ವನಾಯಾಂ ಷೋಡಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಐಷೀಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ

ದ್ರೌಪದೀಸಾಂತ್ವನ ಎನ್ನುವ ಹದಿನಾರನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೧೨

ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಶಕ್ತಿಯಿತ್ತು ಎಂದು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ಕೇಳಲು

ಕೃಷ್ಣನು ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನು ಶಿವನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿ ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಶಿವನ ಶಕ್ತಿಯ ಕುರಿತು ಹೇಳಿದುದು (೧-

೨೬).

10017001 ವೈಶಂಪಾಯನ ಉವಾಚ|

10017001a ಹತೇಷು ಸರ್ವಸೈನ್ಯೇಷು ಸೌಪ್ತಿಕೇ ತೈ ರಥೈಸ್ತ್ರಿಭಿಃ|

10017001c ಶೋಚನ್ಯುಧಿಷ್ಠಿರೋ ರಾಜಾ ದಾಶಾರ್ಹಮಿದಮಬ್ರವೀತ್||

ವೈಶಂಪಾಯನನು ಹೇಳಿದನು: “ಮಲಗಿದ್ದ ಸರ್ವಸೇನೆಗಳೂ ಆ ಮೂವರು ಮಹಾರಥರಿಂದ ಹತವಾದವೆಂದು ಶೋಕಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜಾ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನು ದಾಶಾರ್ಹನಿಗೆ ಹೇಳಿದನು:

10017002a ಕಥಂ ನು ಕೃಷ್ಣ ಪಾಪೇನ ಕ್ಷುದ್ರೇಣಾಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಾ|

10017002c ದ್ರೌಣಿನಾ ನಿಹತಾಃ ಸರ್ವೇ ಮಮ ಪುತ್ರಾ ಮಹಾರಥಾಃ||

“ಕೃಷ್ಣ ! ಅಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಿಗಳಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ಮಹಾರಥ ಪುತ್ರರೆಲ್ಲರೂ ಕ್ಷುದ್ರ ಪಾಪಿ ದ್ರೌಣಿಯಿಂದ ಹೇಗೆ ಹತರಾದರು?

10017003a ತಥಾ ಕೃತಾಸ್ತ್ರಾ ವಿಕ್ರಾಂತಾಃ ಸಹಸ್ರಶತಯೋಧಿನಃ|

10017003c ದ್ರುಪದಸ್ಯಾತ್ಮಜಾಶ್ಚೈವ ದ್ರೋಣಪುತ್ರೇಣ ಪಾತಿತಾಃ||

ಹಾಗೆಯೇ ಕೃತಾಸ್ತ್ರರಾಗಿದ್ದ, ಸಹಸ್ರಶತ ಯೋಧರೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದ ದ್ರುಪದನ ಮಕ್ಕಳೂ ಕೂಡ ದ್ರೋಣಪುತ್ರನಿಂದ ಹತರಾದರು.

10017004a ಯಸ್ಯ ದ್ರೋಣೋ ಮಹೇಷ್ಟಾಸೋ ನ ಪ್ರಾದಾದಾಹವೇ ಮುಖಂ|

10017004c ತಂ ಜಘ್ನೇ ರಥಿನಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನಂ ಕಥಂ ನು ಸಃ||

ರಣದಲ್ಲಿ ಮಹೇಷ್ಟಾಸ ದ್ರೋಣನು ಯಾರ ಕಡೆ ಮುಖವನ್ನು ಕೂಡ

ತಿರುಗಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ರಥಶ್ರೇಷ್ಠ ಧೃಷ್ಟದ್ಯುಮ್ನನನ್ನು ಅವನು ಹೇಗೆ ಸಂಹರಿಸಿದನು?

10017005a ಕಿಂ ನು ತೇನ ಕೃತಂ ಕರ್ಮ ತಥಾಯುಕ್ತಂ ನರರ್ಷಭ|

10017005c ಯದೇಕಃ ಶಿಬಿರಂ ಸರ್ವಮವಧೀನ್ನೋ ಗುರೋಃ ಸುತಃ||

ನರರ್ಷಭ! ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ವಧಿಸಿದ ಆ ಗುರುಸುತನು ಯಾವ ಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದನು?"

10017006 ವಾಸುದೇವ ಉವಾಚ|

10017006a ನೂನಂ ಸ ದೇವದೇವಾನಾಮೀಶ್ವರೇಶ್ವರಮವ್ಯಯಂ|

10017006c ಜಗಾಮ ಶರಣಂ ದ್ರೋಣಿರೇಕಸ್ತೇನಾವಧೀದ್ಭಹೂನ್||

ವಾಸುದೇವನು ಹೇಳಿದನು: “ದ್ರೋಣಿಯು ದೇವದೇವನಿಗೂ ಈಶ್ವರನಾದ ಅವ್ಯಯನನ್ನು ಶರಣು ಹೋದನು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಅನೇಕರನ್ನು ಸಂಹರಿಸಬಲ್ಲವನಾದನು.

10017007a ಪ್ರಸನ್ನೋ ಹಿ ಮಹಾದೇವೋ ದದ್ಯಾದಮರತಾಮಪಿ|

10017007c ವೀರ್ಯಂ ಚ ಗಿರಿಶೋ ದದ್ಯಾದ್ಯೇನೇಂದ್ರಮಪಿ ಶಾತಯೇತ್||

ಮಹಾದೇವನು ಪ್ರಸನ್ನನಾದರೆ ಅಮೃತತ್ವವನ್ನೂ ದಯಪಾಲಿಸುವನು. ಗಿರೀಶನು ಇಂದ್ರನನ್ನೂ ಸೋಲಿಸುವಂತಹ ವೀರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

10017008a ವೇದಾಹಂ ಹಿ ಮಹಾದೇವಂ ತತ್ತ್ವೇನ ಭರತರ್ಷಭ|

10017008c ಯಾನಿ ಚಾಸ್ಯ ಪುರಾಣಾನಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ವಿವಿಧಾನ್ಯುತ||

ಭರತರ್ಷಭ ! ನಾನು ಮಹಾದೇವನನ್ನು ತತ್ತ್ವ ಶಃ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಹಿಂದೆ ಅವನು ಮಾಡಿದ ಅನೇಕ ಕರ್ಮಗಳೂ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿವೆ.

10017009a ಆದಿರೇಷ ಹಿ ಭೂತಾನಾಂ ಮಧ್ಯಮಂತಶ್ಚ ಭಾರತ|

10017009c ವಿಚೇಷ್ಟತೇ ಜಗಚ್ಚೇದಂ ಸರ್ವಮಸ್ತ್ವೈವ ಕರ್ಮಣಾ||

ಭಾರತ ! ಭೂತಗಳ ಆದಿ, ಮಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅಂತ್ಯಗಳು ಅವನೇ !

ಅವನಿಂದಲೇ ಈ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿವೆ.

10017010a ಏವಂ ಸಿಸೃಕ್ಷುರ್ಭೂತಾನಿ ದದರ್ಶ ಪ್ರಥಮಂ ವಿಭುಃ|

10017010c ಪಿತಾಮಹೋಽಬ್ರವೀಚ್ಛೈನಂ ಭೂತಾನಿ ಸೃಜ ಮಾಚಿರಂ||

ಪಿತಾಮಹ ವಿಭುವು ಭೂತಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದಾಗ

ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಇವನನ್ನೇ ನೋಡಿ “ಕೂಡಲೇ ಭೂತಗಳನ್ನು

ಸೃಷ್ಟಿಸು !” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನು.

10017011a ಹರಿಕೇಶಸ್ತಥೇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಭೂತಾನಾಂ ದೋಷದರ್ಶಿವಾನ್|

10017011c ದೀರ್ಘಕಾಲಂ ತಪಸ್ತೇಪೇ ಮಗ್ನೋಽಮ್ಭಸಿ ಮಹಾತಪಾಃ||

ಮಹಾತಪಸ್ವಿ ಹರಿಕೇಶನು ಹಾಗೆಯೇ ಆಗಲೆಂದು ಹೇಳಿ ತಾನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ

ಭೂತಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳನ್ನೇ ಕಂಡು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ದೀರ್ಘ ಕಾಲ

ತಪಸ್ಸನ್ನು ತಪಿಸಿದನು.

10017012a ಸುಮಹಾಂತಂ ತತಃ ಕಾಲಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷೈನಂ ಪಿತಾಮಹಃ|

10017012c ಸ್ರಷ್ಟಾರಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಸಸರ್ಜ ಮನಸಾಪರಂ||

ಮಹಾಕಾಲದವರೆಗೆ ಪ್ರತೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಿತಾಮಹನು ಇನ್ನೊಬ್ಬ
ಸರ್ವ ಭೂತಗಳ ಸೃಷ್ಟಾರನನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು.

10017013a ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ಪಿತರಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗಿರಿಶಂ ಮಗ್ನಮಮ್ಭಸಿ|

10017013c ಯದಿ ಮೇ ನಾಗ್ರಜಸ್ತ್ವನ್ಯಸ್ತತಃ ಸೃಕ್ಷ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಪ್ರಜಾಃ||

ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿರುವ ಗಿರೀಶನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನು ತಂದೆಗೆ
“ನನಗೆ ಅಗ್ರಜನಾದವನು ಅನ್ಯನಿದ್ದರೆ ನಾನು ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು
ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ!” ಎಂದನು.

10017014a ತಮಬ್ರವೀತ್ಪಿತಾ ನಾಸ್ತಿ ತ್ವದನ್ಯಃ ಪುರುಷೋಽಗ್ರಜಃ|

10017014c ಸ್ಥಾಣುರೇಷ ಜಲೇ ಮಗ್ನೋ ವಿಸ್ತಬ್ಧಃ ಕುರು ವೈ ಕೃತಿಂ||

ಅವನಿಗೆ ಪಿತನು “ನಿನ್ನ ಅಗ್ರಜನಾಗಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಪುರುಷನಿಲ್ಲ.
ಸ್ಥಾಣುವಾದರೋ ಜಲದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ
ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡು!” ಎಂದನು.

10017015a ಸ ಭೂತಾನ್ಯಸೃಜತ್ಸಪ್ತ ದಕ್ಷಾದೀಂಸ್ತು ಪ್ರಜಾಪತೀನೌ|

10017015c ಯೈರಿಮಂ ವ್ಯಕರೋತ್ಸರ್ವಂ ಭೂತಗ್ರಾಮಂ ಚತುರ್ವಿಧಂ||

ಅವನು ಏಳುಪ್ರಕಾರದ ಭೂತಗಳನ್ನೂ, ದಕ್ಷಾದಿ ಪ್ರಜಾಪತಿಗಳನ್ನೂ
ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿದನು.

10017016a ತಾಃ ಸೃಷ್ಟ್ವಮಾತ್ರಾಃ ಕ್ಷುಧಿತಾಃ ಪ್ರಜಾಃ ಸರ್ವಾಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಂ|

10017016c ಬಿಭಕ್ಷಯಿಷವೋ ರಾಜನ್ಸಹಸಾ ಪ್ರಾದ್ರವಂಸ್ತದಾ||

ರಾಜನ್ ! ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದೊಡನೆಯೇ ಹಸಿದು
ಪ್ರಜಾಪತಿಯನ್ನೇ ತಿನ್ನಲು ಬಯಸಿ ಧಾವಿಸಿದವು.

10017017a ಸ ಭಕ್ಷ್ಯಮಾಣಸ್ತ್ರಾಣಾರ್ಥಿ ಪಿತಾಮಹಮುಪಾದ್ರವತ್|

10017017c ಆಭ್ಯೋ ಮಾಂ ಭಗವಾನ್ಪಾತು ವೃತ್ತಿರಾಸಾಂ ವಿಧೀಯತಾಂ||

ಭಕ್ಷಣಿಯಾಗುವೆನೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಶರಣಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಅವನು
ಪಿತಾಮಹನ ಬಳಿಸಾರಿ “ಭಗವಾನ್ ! ಇವರಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು
ಮತ್ತು ಇವುಗಳಿಗೆ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು.

10017018a ತತಸ್ತಾಭ್ಯೋ ದದಾವನ್ನಮೋಷಧೀಃ ಸ್ಥಾವರಾಣಿ ಚ|

10017018c ಜಂಗಮಾನಿ ಚ ಭೂತಾನಿ ದುರ್ಬಲಾನಿ ಬಲೀಯಸಾಂ||

ಆಗ ಅವನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅನ್ನ, ಔಷಧಿಗಳನ್ನು, ಸ್ಥಾವರ
ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬಲಶಾಲೀ ಜಂಗಮ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ದುರ್ಬಲ
ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ ವಿಧಿಸಿದನು.

10017019a ವಿಹಿತಾನ್ನಾಃ ಪ್ರಜಾಸ್ತಾಸ್ತು ಜಗ್ಮುಸ್ತುಷ್ಟ್ವಾ ಯಥಾಗತಂ|

10017019c ತತೋ ವವೃಧಿರೇ ರಾಜನ್ಪ್ರೀತಿಮತ್ಯಃ ಸ್ವಯೋನಿಷು||

ರಾಜನ್ ! ಅನ್ನಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಪ್ರಜೆಗಳು ತುಷ್ಟರಾಗಿ ಹಿಂದಿರುಗಿ,
ಪ್ರೀತಿಮತ್ತರಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಸಿದರು.

10017020a ಭೂತಗ್ರಾಮೇ ವಿವೃದ್ಧೇ ತು ತುಷ್ಟೇ ಲೋಕಗುರಾವಪಿ|

10017020c ಉದತಿಷ್ಠಜ್ಜಲಾಜ್ಜೇಷ್ಠಃ ಪ್ರಜಾಶ್ಚೇಮಾ ದದರ್ಶ ಸಃ||

ಪ್ರಜಾಸಂಕುಲಗಳು ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತಿರಲು ಮತ್ತು ಲೋಕಗುರುವು
ತುಷ್ಟನಾಗಿರಲು ಜ್ಯೇಷ್ಠನು ನೀರಿನಿಂದ ಮೇಲೆದ್ದು ಪ್ರಜಾಗಣಗಳನ್ನು
ನೋಡಿದನು.

10017021a ಬಹುರೂಪಾಃ ಪ್ರಜಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಿವೃದ್ಧಾಃ ಸ್ವೇನ ತೇಜಸಾ|

10017021c ಚುಕ್ರೋಧ ಭಗವಾನ್ರುದ್ರೋ ಲಿಂಗಂ ಸ್ವಂ ಚಾಪ್ಯವಿಧೃತ||

ಬಹುರೂಪೀ ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮದೇ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು
ನೋಡಿ ಭಗವಾನ್ ರುದ್ರನು ಕ್ರೋಧದಿಂದ ತನ್ನ ಲಿಂಗವನ್ನು ಕಿತ್ತು
ಬಿಸುಟನು.

10017022a ತತ್ಪ್ರವಿದ್ಧಂ ತದಾ ಭೂಮೌ ತಥೈವ ಪ್ರತ್ಯತಿಷ್ಠತ|

10017022c ತಮುವಾಚಾವ್ಯಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಚೋಭಿಃ ಶಮಯನ್ನಿವ||

ಹಾಗೆ ಬಿಸುಟ ಲಿಂಗವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಯಿತು. ಅವನನ್ನು
ಶಾಂತಗೊಳಿಸಲೋಸುಗ ಅವ್ಯಯ ಬ್ರಹ್ಮನು ಈ ಮಾತನ್ನಾಡಿದನು:

10017023a ಕಿಂ ಕೃತಂ ಸಲಿಲೇ ಶರ್ವ ಚಿರಕಾಲಂ ಸ್ಥಿತೇನ ತೇ|

10017024c ಪ್ರಜಾಃ ಸೃಷ್ಟ್ವಾಃ ಪರೇಣೇಮಾಃ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಾಮ್ಯನೇನ ವೈ||

“ಶರ್ವ ! ಬಹಳಕಾಲ ನೀರಿನಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ನೀನು ಏನು ಮಾಡಿದೆ?”

“ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಂದ ಈ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇದರಿಂದ
ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?”

10017025a ತಪಸಾಧಿಗತಂ ಚಾನ್ಯಂ ಪ್ರಜಾರ್ಥಂ ಮೇ ಪಿತಾಮಹ|

10017025c ಓಷಧ್ಯಃ ಪರಿವರ್ತೇರನ್ಯಥೈವ ಸತತಂ ಪ್ರಜಾಃ||

ಪಿತಾಮಹ ! ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ನಾನು ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿ ಅನ್ನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡೆನು. ಪ್ರಜೆಗಳು ಸತತವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಔಷಧಿಗಳೂ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.”

10017026a ಏವಮುಕ್ತ್ವಾ ತು ಸಂಕ್ರುದ್ಧೋ ಜಗಾಮ ವಿಮನಾ ಭವಃ|

10017026c ಗಿರೇರ್ಮುಂಜವತಃ ಪಾದಂ ತಪಸ್ತಪ್ತುಂ ಮಹಾತಪಾಃ||

ಕೋಪದಿಂದ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮಹಾತಪಸ್ವಿ ಭವನು ವಿಮನಸ್ಕನಾಗಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ತಪಿಸಲು ಮುಂಜವಂತ ಗಿರಿಯ ತಪ್ಪಲಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು.”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ಐಷೀಕಪರ್ವಣಿ
ಯುಧಿಷ್ಠಿರಕೃಷ್ಣಸಂವಾದೇ ಸಪ್ತದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಐಷೀಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ
ಯುಧಿಷ್ಠಿರಕೃಷ್ಣಸಂವಾದ ಎನ್ನುವ ಹದಿನೇಳನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

೧೮

ರುದ್ರನು ಯಜ್ಞವನ್ನು ಗೆದ್ದಿದುದರ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೃಷ್ಣನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಗೆ ಹೇಳಿ “ಎಲ್ಲವೂ ಮಹಾದೇವನ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸು !” ಎಂದು ಸಂತವಿಸಿದುದು (೧-೨೬).

10018001 ವಾಸುದೇವ ಉವಾಚ|

10018001a ತತೋ ದೇವಯುಗೇತೀತೇ ದೇವಾ ವೈ ಸಮಕಲ್ಪಯನ್|

10018001c ಯಜ್ಞಂ ವೇದಪ್ರಮಾಣೇನ ವಿಧಿವದ್ಯಷ್ಟುಮೀಪ್ಸವಃ||

ವಾಸುದೇವನು ಹೇಳಿದನು: “ದೇವಯುಗವು ಮುಗಿಯಲು ದೇವತೆಗಳು ವೇದಪ್ರಮಾಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಯಸಿ ಸಂಕಲ್ಪಗೊಂಡರು.

10018002a ಕಲ್ಪಯಾಮಾಸುರವ್ಯಗ್ರಾ ದೇಶಾನ್ಯಜ್ಞೋಚಿತಾಂಸ್ತತ|

10018002c ಭಾಗಾರ್ಹಾ ದೇವತಾಶ್ಚೈವ ಯಜ್ಞಿಯಂ ದ್ರವ್ಯಮೇವ ಚ||

ಅವ್ಯಗ್ರ ದೇವತೆಗಳು ಯಜ್ಞೋಚಿತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೂ, ಹವಿಸ್ಸುಗಳನ್ನೂ, ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಯಜ್ಞಸಾಧನಗಳನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು.

10018003a ತಾ ವೈ ರುದ್ರಮಜಾನಂತ್ಯೋ ಯಾಥಾತಥ್ಯೇನ ದೇವತಾಃ|

10018003c ನಾಕಲ್ಪಯಂತ ದೇವಸ್ಯ ಸ್ಥಾಣೋರ್ಭಾಗಂ ನರಾಧಿಪ||

ನರಾಧಿಪ! ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ರುದ್ರನು ಎಲ್ಲಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿಯದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವರು ದೇವ ಸ್ಥಾಣುವಿಗೆ ಹವಿರ್ಭಾಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಿಲ್ಲ.

10018004a ಸೋತಕ್ಲ್ವ ಮಾನೇ ಭಾಗೇ ತು ಕೃತ್ತಿವಾಸಾ ಮಖೇತಮರೈಃ|

10018004c ತರಸಾ ಭಾಗಮನ್ವಿಚ್ಛನ್ನನುರಾದೌ ಸಸರ್ಜ ಹ||

ಹಾಗೆ ಅಮರರು ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಹವಿರ್ಭಾಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸದೇ ಇರಲು ಕೃತ್ತಿವಾಸ ಶಿವನು ಅವರನ್ನು ದಂಡಿಸಲು ಬಯಸಿ ಮೊದಲು ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು.

10018005a ಲೋಕಯಜ್ಞಃ ಕ್ರಿಯಾಯಜ್ಞೋ ಗೃಹಯಜ್ಞಃ ಸನಾತನಃ|

10018005c ಪಂಚಭೂತಮಯೋ ಯಜ್ಞೋ ನೃಯಜ್ಞಶ್ಚೈವ ಪಂಚಮಃ||

ಲೋಕಯಜ್ಞ, ಕ್ರಿಯಾಯಜ್ಞ, ಸನಾತನಗೃಹಯಜ್ಞ, ಪಂಚಭೂತಮಯ
ಯಜ್ಞ ಮತ್ತು ಐದನೆಯದು ಮನುಷ್ಯ ಯಜ್ಞ.

10018006a ಲೋಕಯಜ್ಞೇನ ಯಜ್ಞೈಷೀ ಕಪರ್ದೀ ವಿದಧೇ ಧನುಃ|

10018006c ಧನುಃ ಸೃಷ್ಟಮಭೂತ್ತಸ್ಯ ಪಂಚಕಿಷ್ಕುಪ್ರಮಾಣತಃ||

ಯಜ್ಞೈಷೀ ಕಪರ್ದಿಯು ಲೋಕಯಜ್ಞದಿಂದ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು.
ಅವನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಧನುಸ್ಸು ಐದು ಮಾರುಗಳಷ್ಟು ಉದ್ದವಾಗಿತ್ತು.

10018007a ವಷಟ್ಕಾರೋಽಭವಜ್ಞಾ ತು ಧನುಷಸ್ತಸ್ಯ ಭಾರತ|

10018007c ಯಜ್ಞಾಂಗಾನಿ ಚ ಚತ್ವಾರಿ ತಸ್ಯ ಸಂಹನನೇಽಭವನ್||

ಭಾರತ ! ವಷಟ್ಕಾರವೇ ಅವನ ಧನುಸ್ಸಿನ ಮೌರ್ವಿಯಾಯಿತು. ನಾಲ್ಕು
ಯಜ್ಞಾಂಗಗಳು ಅವನ ಕವಚಗಳಾದವು.

10018008a ತತಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಮಹಾದೇವಸ್ತದುಪಾದಾಯ ಕಾರ್ಮುಕಂ|

10018008c ಆಜಗಾಮಾಥ ತತ್ರೈವ ಯತ್ರ ದೇವಾಃ ಸಮೀಚಿರೇ||

ಆಗ ಕ್ರುದ್ಧನಾದ ಮಹಾದೇವನು ಕಾರ್ಮುಕವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ದೇವತೆಗಳು
ಎಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು.

10018009a ತಮಾತ್ತಕಾರ್ಮುಕಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಮವ್ಯಯಮ್|

10018009c ವಿವ್ಯಥೇ ಪೃಥಿವೀ ದೇವೀ ಪರ್ವತಾಶ್ಚ ಚಕಂಪಿರೇ||

ಆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಅವ್ಯಯನು ಹಿಡಿದ ಕಾರ್ಮು ಕವನ್ನು ನೋಡಿ ದೇವೀ
ಪೃಥ್ವಿಯು ವ್ಯಥೆಪಟ್ಟಳು ಮತ್ತು ಪರ್ವತಗಳು ನಡುಗಿದವು.

10018010a ನ ವವೌ ಪವನಶ್ಚೈವ ನಾಗ್ನಿರ್ಜಜ್ವಾಲ ಚೈಧಿತಃ|

10018010c ವ್ಯಭ್ರಮಚ್ಚಾಪಿ ಸಂವಿಗ್ನಂ ದಿವಿ ನಕ್ಷತ್ರಮಂಡಲಮ್||

ಪವನನು ಬೀಸಲಿಲ್ಲ. ಅಗ್ನಿಯು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ
ನಕ್ಷತ್ರಮಂಡಲವು ಸಂವಿಗ್ನಗೊಂಡು ಸುತ್ತತೊಡಗಿತು.

10018011a ನ ಬಭೌ ಭಾಸ್ಕರಶ್ಚಾಪಿ ಸೋಮಃ ಶ್ರೀಮುಕ್ತಮಂಡಲಃ|

10018011c ತಿಮಿರೇಣಾಕುಲಂ ಸರ್ವಮಾಕಾಶಂ ಚಾಭವದ್ವೃತಮ್||

ಭಾಸ್ಕರನು ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಚಂದ್ರನು ತನ್ನ ಮಂಡಲವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು
ಬಂದನು. ಸರ್ವ ಆಕಾಶವೂ ಕತ್ತಲೆಯಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿತು.

10018012a ಅಭಿಭೂತಾಸ್ತತೋ ದೇವಾ ವಿಷಯಾನ್ ಪ್ರಜಙ್ಗಿರೇ|

10018012c ನ ಪ್ರತ್ಯಭಾಚ್ಚ ಯಜ್ಞಸ್ತಾನ್ವೇದಾ ಬಭ್ರಂಶಿರೇ ತದಾ||

ಉದ್ವಿಗ್ನರಾದ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ವಿಷಯವೇನೆಂದೇ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ
ಯಜ್ಞವೇ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ವೇದಗಳು ಹೊಳೆಯಲಿಲ್ಲ.

10018013a ತತಃ ಸ ಯಜ್ಞಂ ರೌದ್ರೇಣ ವಿವ್ಯಾಧ ಹೃದಿ ಪತ್ರಿಣಾ|

10018013c ಅಪಕ್ರಾಂತಸ್ತತೋ ಯಜ್ಞೋ ಮೃಗೋ ಭೂತ್ವಾ ಸಪಾವಕಃ||

ಆಗ ರುದ್ರನು ಆ ಯಜ್ಞದ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಬಾಣದಿಂದ ಹೊಡೆದನು.
ಯಜ್ಞನಾದರೋ ಜಿಂಕೆಯ ರೂಪತಾಳಿ ಅಗ್ನಿಯೊಂದಿಗೆ

ಪಲಾಯನಮಾಡಿದನು.

10018014a ಸ ತು ತೇನೈವ ರೂಪೇಣ ದಿವಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವ್ಯರೋಚತ|

10018014c ಅನ್ವೀಯಮಾನೋ ರುದ್ರೇಣ ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ನಭಸ್ತಲೇ||

ಯುಧಿಷ್ಠಿರ! ಅವನು ಅದೇರೂಪದಿಂದ ಆಕಾಶವನ್ನು ಸೇರಿ
ಪ್ರಕಾಶಿಸಿದನು. ರುದ್ರನೂ ನಭಸ್ತಲದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ
ಹೋದನು.

10018015a ಅಪಕ್ರಾಂತೇ ತತೋ ಯಜ್ಞೇ ಸಂಜ್ಞಾ ನ ಪ್ರತ್ಯಭಾತ್ಸುರಾನ್|

10018015c ನಷ್ಟಸಂಜ್ಞೇಷು ದೇವೇಷು ನ ಪ್ರಜ್ಞಾಯತ ಕಿಂಚನ||

ಯಜ್ಞನು ಹೊರಟುಹೋಗಲು ಏನೂ ತಿಳಿಯದ ಸುರರು
ಸಂಜ್ಞಾಹೀನರಾದರು. ಸಂಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಏನೂ
ತಿಳಿಯದಾಯಿತು.

10018016a ತ್ರ್ಯಂಬಕಃ ಸವಿತುರ್ಬಾಹೂ ಭಗಸ್ಯ ನಯನೇ ತಥಾ|

10018016c ಪೂಷ್ಣಶ್ಚ ದಶನಾನ್ತು ದ್ಧೋ ಧನುಷ್ಕೋಟ್ಯಾ ವ್ಯಶಾತಯತ್||

ಕ್ರುದ್ಧ ತ್ರ್ಯಂಬಕನು ಧನುಸ್ಸಿನ ತುದಿಯಿಂದ ಸವಿತುವಿನ ಬಾಹುಗಳನ್ನೂ,
ಭಗನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ, ಪೂಷ್ಣನ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದನು.

10018017a ಪ್ರಾದ್ರವಂತ ತತೋ ದೇವಾ ಯಜ್ಞಾಂಗಾನಿ ಚ ಸರ್ವಶಃ|

10018017c ಕೇ ಚಿತ್ತತ್ಯೈವ ಘೂರ್ಣಂತೋ ಗತಾಸವ ಇವಾಭವನ್||

ಆಗ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಯಜ್ಞಾಂಗಗಳೂ ಓಡಿ ಹೋದರು. ಕೆಲವರು

ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಲೆತಿರುಗಿ ಪ್ರಾಣಹೋದವರಂತೆ ಬಿದ್ದರು.

10018018a ಸ ತು ವಿದ್ರಾವ್ಯ ತತ್ಸರ್ವಂ ಶಿತಿಕಂಠೋಽವಹಸ್ಯ ಚ|

10018018c ಅವಷ್ಟಭ್ಯ ಧನುಷ್ಕೋಟಿಂ ರುರೋಧ ವಿಬುಧಾಂಸ್ತತಃ||

ಓಡಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಶಿತಿಕಂಠನು ಅವಹೇಳನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಧನುಸ್ಸಿನ ತುದಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಚಾಚಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ತಡೆದನು.

10018019a ತತೋ ವಾಗಮರೈರುಕ್ತಾ ಜ್ಯಾಂ ತಸ್ಯ ಧನುಷೋಽಚ್ಚಿನತ್|

10018019c ಅಥ ತತ್ಸಹಸಾ ರಾಜಂಶ್ಚಿನ್ನಜ್ಯಂ ವಿಸ್ಫುರದ್ಧನುಃ||

ಆಗ ಅಮರರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತಳಾದ ವಾಣಿಯು ಧನುಸ್ಸಿನ ಮೌರ್ವಿಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದಳು. ರಾಜನ್ ! ಮೌರ್ವಿಯು ತುಂಡಾಗಲು ಆ ಧನುಸ್ಸು ಒಡನೆಯೇ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮಿ ನೆಟ್ಟನೆ ನಿಂತಿತು.

10018020a ತತೋ ವಿಧನುಷಂ ದೇವಾ ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠಮುಪಾಗಮನ್|

10018020c ಶರಣಂ ಸಹ ಯಜ್ಞೇನ ಪ್ರಸಾದಂ ಚಾಕರೋತ್ಪ್ರಭುಃ||

ಧನುಸ್ಸಿನಿಂದ ವಿಹೀನನಾದ ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠನನ್ನು ಆಗ ದೇವತೆಗಳು ಯಜ್ಞನೊಂದಿಗೆ ಶರಣು ಹೊಕ್ಕರು. ಪ್ರಭುವು ಅವರನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿದನು.

10018021a ತತಃ ಪ್ರಸನ್ನೋ ಭಗವಾನ್ಪ್ರಾಸ್ಯತ್ಕೋಪಂ ಜಲಾಶಯೇ|

10018021c ಸ ಜಲಂ ಪಾವಕೋ ಭೂತ್ವಾ ಶೋಷಯತ್ಯನಿಶಂ ಪ್ರಭೋ||

ಆಗ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಭಗವಾನನು ತನ್ನ ಕೋಪವನ್ನು ಜಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ಬಿಸುಟನು. ಪ್ರಭೋ ! ಅದು ಬಡವಾಗಿಯಾಗಿ ನಿತ್ಯವೂ ಸಮುದ್ರವನ್ನು

ಒಣಗಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

10018022a ಭಗಸ್ಯ ನಯನೇ ಚೈವ ಬಾಹೂ ಚ ಸವಿತುಸ್ತಥಾ|

10018022c ಪ್ರಾದಾತ್ಪೂಷ್ಣಶ್ಚ ದಶನಾನ್ಪುನರ್ಯಜ್ಞಂ ಚ ಪಾಂಡವ||

ಪಾಂಡವ! ಭಾರತ! ಅವನು ಭಗನ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನೂ, ಸವಿತುವಿನ ಬಾಹುಗಳನ್ನೂ, ಪೂಷ್ಣನ ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಯಜ್ಞನನ್ನೂ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿದನು.

10018023a ತತಃ ಸರ್ವ ಮಿದಂ ಸ್ವಸ್ಥಂ ಬಭೂವ ಪುನರೇವ ಹ|

10018023c ಸರ್ವಾಣಿ ಚ ಹವೀಂಷ್ಯಸ್ಯ ದೇವಾ ಭಾಗಮಕಲ್ಪಯನ್||

ಅನಂತರ ಸರ್ವವೂ ಪುನಃ ಸ್ವಸ್ಥವಾಯಿತು. ಎಲ್ಲ ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೇವತೆಗಳು ಮಹಾದೇವನಿಗೆ ಹವಿಸ್ಸಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರು.

10018024a ತಸ್ಮಿನ್ಪ್ರದ್ಧೇಽಭವತ್ಸರ್ವಮಸ್ವಸ್ಥಂ ಭುವನಂ ವಿಭೋ|

10018024c ಪ್ರಸನ್ನೇ ಚ ಪುನಃ ಸ್ವಸ್ಥಂ ಸ ಪ್ರಸನ್ನೋಽಸ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್||

ವಿಭೋ! ಅವನು ಕ್ರುದ್ಧನಾದರೆ ಸರ್ವ ಭುವನಗಳೂ ಅಸ್ವಸ್ಥವಾಗುತ್ತವೆ. ಅವನು ಪ್ರಸನ್ನನಾದರೆ ಪುನಃ ಸ್ವಸ್ಥವಾಗುತ್ತವೆ. ವೀರ್ಯವಾನ್ ದ್ರೋಣಿಯ ಮೇಲೆ ಅವನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದನು.

10018025a ತತಸ್ತೇ ನಿಹತಾಃ ಸರ್ವೇ ತವ ಪುತ್ರಾ ಮಹಾರಥಾಃ|

10018025c ಅನ್ಯೇ ಚ ಬಹವಃ ಶೂರಾಃ ಪಾಂಚಾಲಾಶ್ಚ ಸಹಾನುಗಾಃ||

ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ಮಹಾರಥ ಪುತ್ರರೆಲ್ಲರೂ, ಅನ್ಯ ಅನೇಕ

ಶೂರರೂ, ಅನುಯಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಪಾಂಚಾಲರೂ ಅವನಿಂದ ಹತರಾದರು.

10018026a ನ ತನ್ನ ನಸಿ ಕರ್ತವ್ಯಂ ನ ಹಿ ತದ್ವೌ ಣಿನಾ ಕೃತಮ್ |

10018026c ಮಹಾದೇವಪ್ರಸಾದಃ ಸ ಕುರು ಕಾರ್ಯಮನಂತರಮ್ ||

ದ್ರೌಣಿಯು ತನ್ನ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಡ. ಮಹಾದೇವನ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅನಂತರದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡು !”

ಇತಿ ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ಐಷೀಕಪರ್ವಣಿ
ಅಷ್ಟಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ ||

ಇದು ಶ್ರೀಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಐಷೀಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ
ಹದಿನೆಂಟನೇ ಅಧ್ಯಾಯವು.

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಣಿ ಐಷೀಕಪರ್ವಃ |
ಇದು ಶ್ರೀ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವದಲ್ಲಿ ಐಷೀಕಪರ್ವವು.

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಮಹಾಭಾರತೇ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವಃ |

ಇದು ಶ್ರೀ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸೌಪ್ತಿಕಪರ್ವವು.

ಇದೂವರೆಗಿನ ಒಟ್ಟು ಮಹಾಪರ್ವಗಳು-೧೦/೧೮, ಉಪಪರ್ವಗಳು-
೨೯/೧೦೦, ಅಧ್ಯಾಯಗಳು-೧೩೦೧/೧೯೯೫, ಶ್ಲೋಕಗಳು-
೪೯೨೮೦/೨೩೨೮೪